

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

SEMIČ

2026 – 2035

Štev.: 07- 16/26

OSNUTEK

VSEBINA

0	UVOD.....	7
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	8
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	8
1.1.1	<i>Lega.....</i>	8
1.1.2	<i>Relief</i>	9
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti</i>	9
1.1.4	<i>Hidrološke razmere</i>	10
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla</i>	10
1.1.6	<i>Krajinski tipi in gozdnatost.....</i>	10
1.1.7	<i>Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote.....</i>	11
1.1.8	<i>Živalski svet.....</i>	15
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	15
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	17
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	18
1.5	DRUGE DEJAVNOSTI V PROSTORU.....	18
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	20
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	20
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE.....	20
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	21
2.1	EKOLOŠKE FUNKCIJE	22
2.2	SOCIALNE FUNKCIJE.....	25
2.1	PROIZVODNE FUNKCIJE.....	27
3	OPIS STANJA GOZDOV	29
3.1	KATEGORIJE GOZDOV	29
3.2	LESNA ZALOGA	30
3.3	PRIRASTEK.....	31
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	32
3.5	TIPI SESTOJEV	33
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	34
3.7	KAKOVOST DREVJA.....	35
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	35
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	36
3.10	ODMRLO DREVJE	37
3.11	GOZDNI SEMENSKI OBJEKTI.....	37
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA	38
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	38
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	38
4.2.1	<i>Posek.....</i>	38
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela</i>	43
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic</i>	44
4.2.4	<i>Opravljen dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov.....</i>	44
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor</i>	44
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev</i>	44
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	46
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	46
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	49
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev.....</i>	49
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov</i>	50
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	52
6.1	SPLOŠNI GOZDNOGOSPODARSKI CILJI	52
6.2	USMERITVE.....	53
6.2.1	<i>Splošne usmeritve.....</i>	53
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.....</i>	54
6.2.3	<i>Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali</i>	74

6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.....	76
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	76
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi sestoji.....	76
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	76
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	82
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	85
6.3	UKREPI	86
6.3.1	Možni posek	86
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	87
6.3.3	Ukrepi za krepitev funkcij gozdov	88
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	89
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	90
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	93
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV.....	93
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH.....	94
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	94
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	104
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 160 – Jelovja na silikatnih kamninah	113
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred 200 – Varovalni gozdovi.....	121
10	LITERATURA	125
11	NAČRT SO IZDELALI	127
12	PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI.....	128
12.1	PRILOGA 1: TABELARNI PREGLEDI ZA GGE, RGR IN LASTNIŠTVA	128
12.1.1	Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote.....	128
12.1.2	Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	130
12.1.3	Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva.....	142
12.1.4	Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja.....	147
12.2	PRILOGA 2: SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	128
12.3	PRILOGA 3: SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH.....	153
12.4	PRILOGA 4: DODATNE NARAVOVARSTVENE VSEBINE.....	154
13	KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA	168

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	8
Preglednica 2: Krajinski tipi.....	10
Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	11
Preglednica 4/D-GZ: Gozdne združbe.....	12
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....	16
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov.....	16
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave.....	16
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	17
Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	17
Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč.....	19
Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	21
Preglednica 12/N-SPA: Pregled območij Nature 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov ki se nahajajo znotraj GGE Semič.....	23
Preglednica 13/ZO: Pregled zavarovanih območij.....	26
Preglednica 14: Enote kulturne dediščine na 1. stopnja poudarjenosti.....	26
Preglednica 15: Enote kulturne dediščine na 2. stopnja poudarjenosti.....	26
Preglednica 16/D-KL: Kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah.....	29
Preglednica 17/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	29
Preglednica 18/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih.....	30
Preglednica 19/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	30
Preglednica 20/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	31
Preglednica 21/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	31
Preglednica 22/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....	32
Preglednica 23/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev.....	32
Preglednica 24/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	33
Preglednica 25/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev.....	33
Preglednica 26/D-DS: Tipi drevesne sestave.....	34
Preglednica 27/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov.....	34
Preglednica 28/K: Kakovost drevja.....	35
Preglednica 29/PŠD: Poškodovanost drevja.....	35
Preglednica 30/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih.....	36
Preglednica 31/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah.....	37
Preglednica 32/OD: Odmrlo drevje.....	37
Preglednica 33/D-PL1: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	38
Preglednica 34: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco.....	39
Preglednica 35/D-PGR: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih.....	39
Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka).....	39
Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah.....	40
Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	40
Preglednica 39/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih tekoče evidence poseka).....	42
Preglednica 40/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	42
Preglednica 41/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in za enoto.....	43
Preglednica 42: Pregled dinamike izgradnje vlak in cest.....	44
Preglednica 43/GFR1: Razvoj gozdnih fondov.....	46
Preglednica 44/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026.....	47
Preglednica 45/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	47
Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto.....	48
Preglednica 47/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove.....	48
Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove.....	48
Preglednica 49/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalnih skupnosti.....	49
Preglednica 50/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem.....	49
Preglednica 51: Območja Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov.....	58
Preglednica 52: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov.....	63
Preglednica 53: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev.....	63
Preglednica 54: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve.....	71
Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto.....	86
Preglednica 56/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove.....	86
Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove.....	86
Preglednica 58/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti.....	87
Preglednica 59/NGDI: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	87
Preglednica 60/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov.....	88
Preglednica 61/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	90
Preglednica 62/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja.....	90
Preglednica 63/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih.....	91
Preglednica 64/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih.....	91
Preglednica 65/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti.....	91
Preglednica 66/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč.....	94
Preglednica 67/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	95
Preglednica 68/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	95
Preglednica 69/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	96

Preglednica 70/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	97
Preglednica 71/GFR1: Razvoj gozdnih fondov	97
Preglednica 72/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	98
Preglednica 73/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	98
Preglednica 74/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	102
Preglednica 75/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	102
Preglednica 76/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	103
Preglednica 77/D-GZ: Gozdne združbe v razredu	104
Preglednica 78/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	105
Preglednica 79/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	105
Preglednica 80/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	106
Preglednica 81/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	106
Preglednica 82/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov	107
Preglednica 83/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	108
Preglednica 84/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	108
Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	112
Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	112
Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	112
Preglednica 88/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč	113
Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	113
Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	114
Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	114
Preglednica 92/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	115
Preglednica 93/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov	116
Preglednica 94/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	116
Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	117
Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	119
Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	119
Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	120
Preglednica 99/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč	121
Preglednica 100/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	121
Preglednica 101/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	122
Preglednica 102/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah	122
Preglednica 103/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	124
Preglednica 104/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	124
Preglednica 105/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	124

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, PR1, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, D-GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po mesecih	9
Grafikon 2: Povprečne padavine in temperature po letih	9
Grafikon 3: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta	41
Grafikon 4: Posek po letih veljavnosti načrta v m ³	41
Grafikon 5: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih	42
Grafikon 6: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	46
Grafikon 7: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2025	47
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah	49
Grafikon 11: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	98
Grafikon 12: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	99
Grafikon 13: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	99
Grafikon 14: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	105
Grafikon 15: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	107
Grafikon 16: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	108
Grafikon 17: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	109
Grafikon 18: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	114
Grafikon 19: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	116
Grafikon 20: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	117
Grafikon 21: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	117

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO	8
Karta 2: Karta krajinskih tipov	11
Karta 3: Rastiščnogojitveni razredi	93

POVZETEK

Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.555,66	201,99	13,08	4.770,73
Delež (%)	95,5	4,2	0,3	100,0

Gozdni fondi po lastništvu in kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od prirastka
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	4.725,14	59,4	266,7	326,1	2,10	6,26	8,36	23,0	25,7	25,2	98,4
Varovalni gozdovi	45,59	0,0	377,0	377,0	0,00	5,93	5,93	0,0	13,7	13,7	86,9
Skupaj vsi gozdovi	4.770,73	58,9	267,7	326,6	2,08	6,25	8,33	23,0	25,6	25,1	98,3
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	4.522,52	59,8	267,9	327,7	2,12	6,29	8,41	23,0	25,7	25,2	98,2
Varovalni gozdovi	33,14	0,0	370,7	370,7	0,00	5,78	5,78	0,0	14,2	14,2	90,9
Skupaj vsi gozdovi	4.555,66	59,4	268,6	328,0	2,10	6,29	8,39	23,0	25,6	25,1	98,1
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	189,54	51,8	240,1	291,9	1,61	5,53	7,14	21,1	27,1	26,0	106,0
Varovalni gozdovi	12,45	0,0	393,7	393,7	0,00	6,34	6,34	0,0	12,4	12,4	77,3
Skupaj vsi gozdovi	201,99	48,7	249,5	298,2	1,51	5,58	7,09	21,1	25,7	24,9	104,8
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	13,08	50,4	240,4	290,8	1,80	6,60	8,40	32,3	22,2	23,9	82,9
Skupaj vsi gozdovi	13,08	50,4	240,4	290,8	1,80	6,60	8,40	32,3	22,2	23,9	82,9

Gozdni fondi po lastništvu in kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek (m³/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Skupaj GGE										
Večnamenski gozdovi	4.725,14	280.901	1.260.037	1.540.938	9.907	29.579	39.486	64.504	324.128	388.632
Varovalni gozdovi	45,59	0	17.187	17.187	0	271	271	0	2350	2.350
Skupaj vsi gozdovi	4.770,73	280.901	1.277.224	1.558.125	9.907	29.850	39.757	64.504	326.478	390.982
Zasebni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	4.522,52	270.415	1.211.391	1.481.806	9.578	28.444	38.022	62.217	311.103	373.320
Varovalni gozdovi	33,14	0	12.286	12.286	0	192	192	0	1740	1.740
Skupaj vsi gozdovi	4.555,66	270.415	1.223.677	1.494.092	9.578	28.636	38.214	62.217	312.843	375.060
Državni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	189,54	9.827	45.501	55.328	305	1.049	1.354	2.074	12.327	14.401
Varovalni gozdovi	12,45	0	4.901	4.901	0	79	79	0	610	610
Skupaj vsi gozdovi	201,99	9.827	50.402	60.229	305	1.128	1.433	2.074	12.937	15.011
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Večnamenski gozdovi	13,08	659	3.145	3.804	24	86	110	213	698	911
Skupaj vsi gozdovi	13,08	659	3.145	3.804	24	86	110	213	698	911

Gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	138,52	7,17	0,06	145,75
Obžetev	ha	102,28	0,00	0,00	102,28
Nega mladja	ha	196,21	1,48	0,22	197,91
Nega gošče	ha	240,85	19,23	0,00	260,08
Nega letvenjaka	ha	138,01	3,11	0,00	141,12
Nega drogovnjaka	ha	62,8	1,19	0,53	64,52
Varstvo pred žuželkami	dni	50	25	0	75

Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
	Vzdrževanje vodnih virov v gozdu	4 kosi	4 dni
	Puščanje stoječe biomase v gozdu	-	10 dni

0 UVOD

Gozdovi gozdnogospodarske enote Semič so bili prvič urejeni že v letu 1967. Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote (v nadaljevanju GGE) Semič (2026 – 2035) tako predstavlja že šesto revizijo.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote je tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potreben za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 (Gorjanci-Radoha, Gradac, Lahinja, Kočevsko, Vrčica, Rožnodolski potok).

Izdelava načrta je potekala v skladu z Zakonom o gozdovih, Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo ter Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu: **območje**, **GGO** (gozdnogospodarsko območje), **GGE**, **enota** (gozdnogospodarska enota), **KE** (krajevna enota), **GGN** (gozdnogospodarski načrt), **RGR**, **razred** (rastiščnogojitveni razred), **ZGS** (Zavod za gozdove Slovenije), **SiDG** (Slovenski državni gozdovi), **ZGS** (Zavod za gozdove Slovenije), **KO** (katastrska občina), **POO** (posebno ohranitveno območje), **POV** (posebno območje varstva), **NVDP** (naravna vrednota državnega pomena), **NVLP** (naravna vrednota lokalnega pomena), **EPO** (ekološko pomembno območje), **KD** (objekt kulturne dediščine).

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Semič leži v severnem delu Bele krajine. Večji del enote obsegajo strnjeni gozdni kompleksi na območju Semiške gore, medtem ko ravninski del vključuje gozdne površine v neposredni okolici Semič ter okoliških naselij.

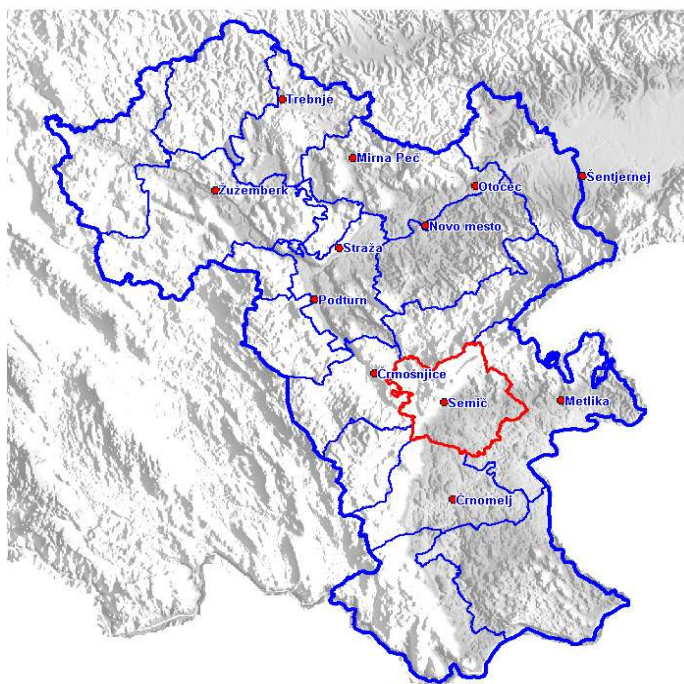
Meje enote so določene skladno z mejami katastrskih občin, kar omogoča jasno prostorsko opredelitev območja. Takšna razmejitev prispeva k preglednemu načrtovanju, učinkovitemu izvajanju gojitvenih in varstvenih ukrepov ter sistematičnemu spremljanju stanja gozdov.

Za enoto so značilni mešani gozdovi z izrazito ekološko, proizvodno in varovalno funkcijo. Strukturna pestrost sestojev, rastiščna raznolikost ter naravne danosti pogojujejo prilagojeno gospodarjenje, usmerjeno v trajnostno rabo gozdnih virov, ohranjanje biotske raznovrstnosti in stabilnosti gozdnih ekosistemov.

Celotna GGE Semič s površino 7.319,99 ha leži v občini Semič.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra KO	Katastrska občina	Površina KO v GGE v ha	Površina gozda v KO v GGE v ha	Delež gozda ali gozdnatost KO v %
Semič	1522	Pribošje	2.065,33	1.756,11	85,0
	1523	Štrekljevec	1.201,20	724,23	60,3
	1524	Sodji Vrh	475,44	320,93	67,5
	1525	Črešnjevce	847,10	524,78	62,0
	1526	Vinji Vrh	1.081,63	772,06	71,4
	1527	Semič	859,02	297,90	34,7
	1528	Brezje pri Vinjem Vrh	464,49	283,41	61,0
	1529	Kot	325,78	91,31	28,0
Skupaj			7.319,99	4.770,73	65,2

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO

Detajlna karta v merilu 1:25.000 je prikazana v kartnem delu (Karta št. 1: Pregledna karta).

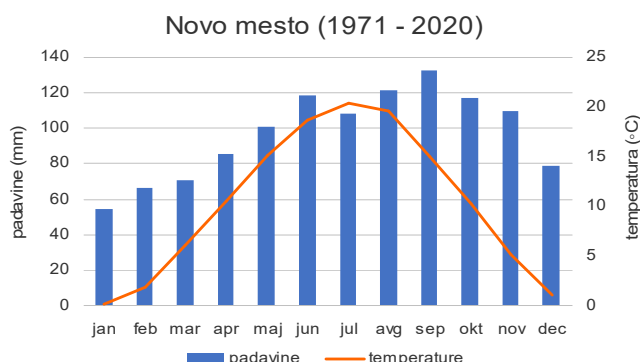
1.1.2 Relief

Jugovzhodni del gozdnogospodarske enote se razprostira na kraškem ravniku, značilnem za belokranjsko blago gričevnato nižino. Najnižja točka enote leži na nadmorski višini 130 m ob izlivu reke Krupe v Lahinjo. Reliefno razgibano pokrajino zaznamujejo številne vrtače ter posamezni vinorodni griči. Na severozahodnem delu se teren z izrazito morfološko ločnico strmo dvigne v hribovit svet, ki na severu prehaja v Gorjance, na zahodu pa v roški masiv. V tem delu nadmorske višine dosežejo do 840 m (pobočje Peščenika). Med pomembnejšimi vrhovi v enoti izstopajo Škrbec (774 m), Kamni vrh (672 m), Pleš (629 m), Semenič (590 m) in drugi.

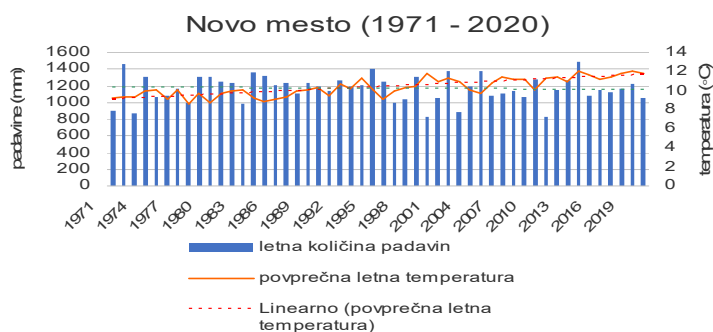
1.1.3 Podnebne značilnosti

V enoti prevladuje subpanonsko podnebje. Gorjanci zadržujejo prehude učinke vdorov mrzlega severnega zraka. Pogosti temperaturni viški so posledica vplivov s panonske strani. Prevladujejo severno do severovzhodni vetrovi, občasno pa se ob južnih in jugozahodnih vetrovih čuti submediteranski vpliv.

Povprečna letna temperatura zadnjih petdeset let za referenčno postajo Novo mesto je 10,3 °C. V prvem desetletju tega obdobja je 9,4 °C v zadnjem desetletju pa 11,5 °C, kar je zaskrbljujoče velik dvig temperature. Povprečna letna količina padavin postavlja enoto v humidno klimatsko območje in znaša 1.166 mm. V prvem desetletju tega obdobja je 1.146 mm, v zadnjem desetletju pa 1.150 mm. Sezonska razporeditev padavin je razmeroma ugodna. Tekom leta nastopata kulminaciji v juniju in oktobru, najmanj padavin pa beležimo v zimskih mesecih in juliju. Nevarnost za gozdove predstavljajo predvsem pozni in zgodnji mraz, moker sneg ter vetrolomi zaradi izpostavljenosti v višjih predelih.

Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po mesecih

Grafikon 2: Povprečne padavine in temperature po letih

1.1.4 Hidrološke razmere

Območje gozdnogospodarske enote je z vidika površinskih vodotokov razmeroma skromno. Hidrografska mrežo tvorijo posamezni presihajoči izviri ter manjši potok Potoki pri Rožnem Dolu. Najpomembnejši stalni vodotok na območju enote predstavlja reka Krupa, ki se približno dva kilometra nizvodno od kraškega izvira izliva v reko Lahinjo. Takšne hidrološke razmere so značilne za kraški svet, kjer prevladuje podzemno odvodnjavanje, površinski tokovi pa so omejeni na krajše odseke oziroma se pojavljajo sezonsko.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Geološko podlago pretežno sestavljajo karbonatne kamenine. Prevladujeta kredni apnenec, ki se v severovzhodnem delu pojavlja skupaj z jurskim apnencem, ter dolomitni vložki v severozahodnem delu. Dolomitna matična podlaga pogojuje razvoj plitvih, pogosto skeletnih tal z izrazitejšo prepustnostjo in praviloma sušnejšim vodnim režimom, kar se odraža v rastiščnih razmerah in rabi prostora. Na teh območjih prevladujejo negozdne površine.

Tla

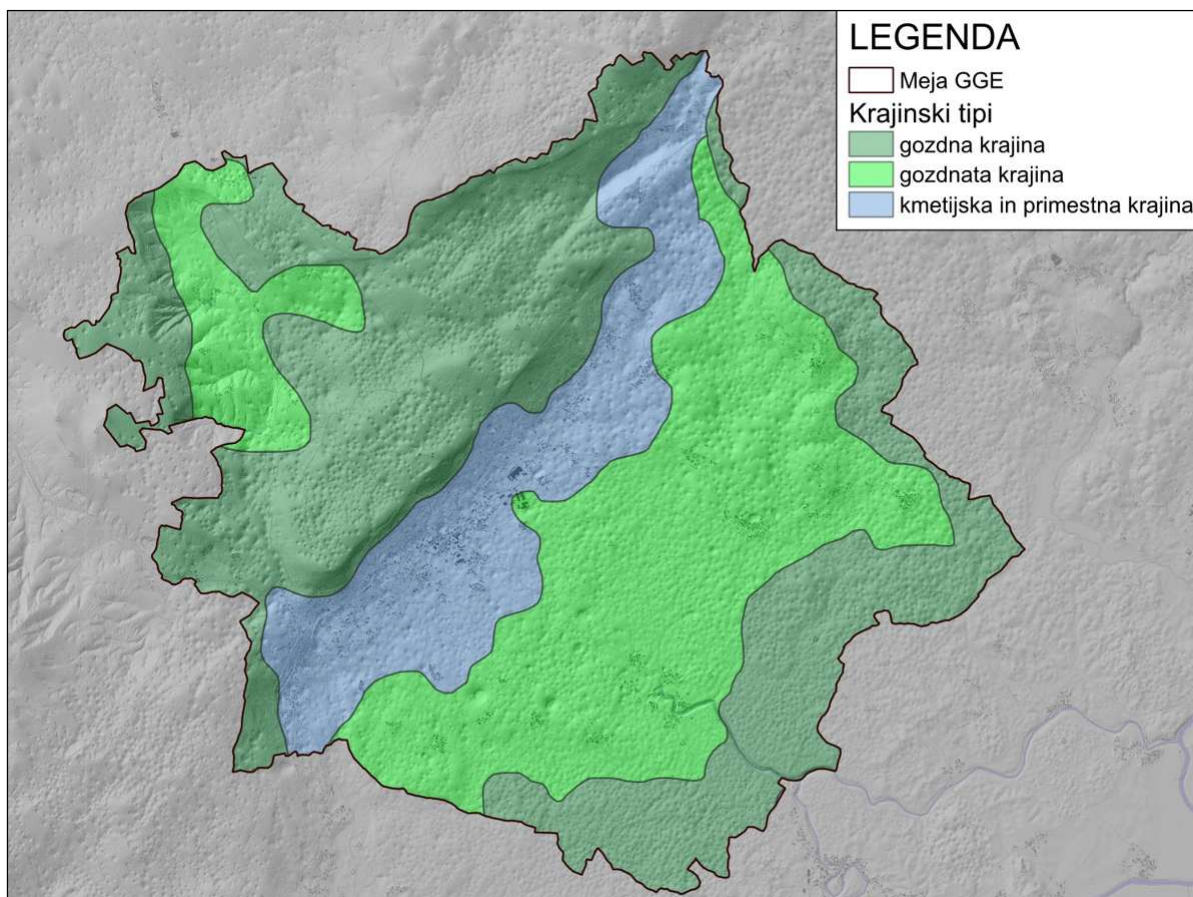
Pod vplivom tlotvornih dejavnikov in matične kamenine (apnenci in dolomiti) so se razvili različni tipi, različice in oblike tal. Prevladujejo pokarbonatna tla, ki spadajo v razred kambičnih tal. Po tipu najdemo tipična in esivirana (izprana z znaki izpiranja baz, gline in zakisovanja v zgornjem delu tal) pokarbonatna tla. Plitva tla segajo do 35 cm globine, srednje globoka 35 do 50 cm, globoka pa nad 50 cm. Po obliki so pokarbonatna tla bolj ilovnata (kambični horizont ima ilovnato do glinasto ilovnato teksturo) ali pa glinasta. Na rjavih pokarbonatnih tleh prevladujejo sprsteninaste oblike humusa, kjer humusno-akumulativni horizont A večinoma ni debelejši od 15 cm, v ekstremnejših rastiščnih razmerah (močna skalovitost in kamnitost, sušna rastišča) pa najdemo tudi slabše razkrojene oblike humusa (povzeto po Urbančič in sod, 2005).

1.1.6 Krajinski tipi in gozdnatost

Na površini 7.319,99 ha se razprostira 4.770,73 ha gozdov, kar pomeni 65,2 % gozdnatost. S takim deležem gozdov sodi GGE med bolj gozdnate enote novomeškega območja. Površina gozdnega prostora pa je 4.921,09 ha.

Preglednica 2: Krajinski tipi

Tip krajine	Površina krajine (ha)	Površina gozda (ha)	Površina negozda (ha)	Gozdnatost (%)	Delež krajine (%)
Gozdna krajina	3.348,80	3.159,90	188,90	94,4	45,8
Gozdnata krajina	2.664,87	1.440,05	1.224,82	54,0	36,4
Kmetijska in primestna krajina	1.306,29	170,78	1.135,51	13,1	17,8
Skupaj	7.319,96	4.770,73	2.549,23	65,2	100,0

Karta 2: Karta krajinskih tipov

Med krajinskimi tipi je v enoti najobsežnejša gozdna krajina, kjer popolnoma prevladuje gozd (več kot 94 %). Po zastopanosti ji sledi gozdnata, kjer se gozd mozaično prepleta s pretežno kmetijskimi rabami tal in pokriva 40 do 60 % površine, in kmetijska krajina, ki zajema večje vasi z okolico.

Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina v ha	Delež v %
Površina gozdnogospodarske enote	7.319,99	100,0
Gozdni prostor		
Gozd	4.770,73	65,2
Druga gozdna zemljišča		
<i>Daljinovodi v gozdnem prostoru</i>	21,11	0,3
Negozdna zemljišča		
<i>Lazi in senožeti</i>	62,56	0,8
<i>Zaraščajoče površine</i>	45,21	0,6
<i>Infrastrukturni objekti</i>	17,76	0,2
<i>Vodotoki</i>	3,72	0,1
Negozdni prostor		
<i>Zaraščajoče površine</i>	72,18	1,0
<i>Drugo</i>	2.326,72	31,8

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za severni in severozahodni del enote so na voljo podrobne fitocenološke karte v merilu 1 : 10 000, za preostali del enote pa fitocenološke karte v merilu 1 : 100 000. Na podlagi teh kart smo določili rastiščne tipe v posameznih odsekih in jih dodatno preverili s terenskimi opisi sestojev. Za izračun proizvodne sposobnosti rastišč so uporabljeni najnovejši objavljeni podatki o gozdnih rastiščih, skladno z aktualno tipologijo gozdnih rastišč Slovenije (Bončina in sod., 2021).

Preglednica 4/D-GZ: Gozdne združbe

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina v (ha)	Delež v (%)
21	Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	0,92	0,0
521	Nižinsko črnojelševje	0,92	0,0
23	Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.227,16	46,7
541	Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	2.227,16	46,7
24	Gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	302,93	6,3
711	Kisloljubno gradново belogabrovje	302,93	6,3
25	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.759,65	36,9
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	587,04	12,3
554	Gradново bukovje na izpranih tleh	1.172,61	24,6
27	Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih	319,06	6,7
581	Osojno bukovje s kresničevjem	15,12	0,3
631	Preddinarsko gorsko bukovje	300,44	6,3
681	Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	3,50	0,1
30	Javorovja, velikojesenovja in lipovja	10,94	0,2
600	Podgorsko-gorsko lipovje	0,52	0,0
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	10,42	0,2
31	Toploljubna bukovja	3,89	0,1
591	Preddinarsko-dinarsko toplotoljubno bukovje	3,89	0,1
32	Gozdovi in grmišča toplotoljubnih listavcev	38,47	0,8
561	Bazoljubno gradnovje	38,47	0,8
36	Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	107,71	2,3
771	Jelovje s praprotni	107,71	2,3
Skupaj		4.770,73	100,0

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3: Gozdni rastiščni tipi).

- Preddinarsko–dinarsko gradново belogabrovje – *Epimedio-Carpinetum***

Rastiščni tip se pojavlja na nadmorskih višinah med 170 in 350 m, kjer prevladuje gričevnat svet z blago razgibanim reliefom. Pojavlja se pretežno na apnencih in nanosih ilovice. V višjih legah najdemo srednje globoka rjava pokarbonatna tla na apnencih, v nižinah pa globoka izprana rjava tla na nanosih. Oboja so biološko zelo aktivna.

Prevladujejo mešani gozdovi gradna, deloma doba, in belega gabra, katerim so posamično primešani še maklen, češnja, dob, cer, gorski javor in bukev. Zaradi vpliva človeka je močno zastopana tudi smreka, ki se naravno dobro pomlajuje in izpodriva avtohtone vrste, predvsem graden. Bogat grmovni sloj tvorijo navadna kalina, glog, leska, črni trn, navadna trdoleska in gozdni šipek. Zeliščni sloj združbe tvorijo žafran, lipica, trobentica, črnilec, tevje, volecvetna zvezdica in gozdni šaš.

- Gradново bukovje na izpranih tleh – *Hedero-Fagetum***

Rastiščni tip se pojavlja med 200 in 600 m nadmorske višine na položnih pobočjih. Matična podlaga so apnenci z vrsto značilnih kraških pojavov. Na njih so nastala globoka do srednje globoka rjava pokarbonatna tla, ki so rahlo kisle reakcije in biološko srednje aktivna.

Sestoj praviloma tvorita bukev in graden, ki je v tej enoti redko prisoten. Grmovni sloj tvorijo navadni volčin, gozdni šipek, navadna kalina, glog in dobrovita. V zeliščnem sloju se pojavljajo volecvetni čober, dolgolistna naglavka, dlakavi šaš in spomladanska torilnica, kot diferencialna vrsta za geografsko varianto se pojavlja lipica, lahko pa še tevje, zimzelen, kopitnik, svinjska laknica, trobentica, sinjezeleni šaš, borovnica, navadni črnilec in navadna zlata rozga.

- **Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje – *Hacquetio-Fagetum***

Združba se pojavlja na nadmorski višini med 450 in 700 m na srednje strmih do strmih pobočjih in širokih hrbtih. Tla so srednje globoka, izjemoma tudi globoka ali plitva pokarbonatna rjava tla na apnencu ali dolomitu, ki so sveža in biološko zelo aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev s primesjo gradna, belega gabra, gorskega javorja in češnje ter umetno vnesena smreka in bori. Grmovni sloj je bogat, poleg drevesnega podmladka ga tvorijo navadni volčin, gozdni šipek, glog, dobrovita, navadna kalina, rdeči dren in leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše tevje, svinjska laknica, trobentica, kopitnik, črni teloh in sinjezeleni šaš.

- **Kisloljubno gradnovo belogabrovje – *Vaccinio myrtilli-Carpinetum betuli***

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 200 do 300 m na ravninah in blago nagnjenih pobočjih. Tla, ki jih porašča združba, so globoka do zelo globoka distrična tla z zmerno kislom reakcijo na nekarbonatnih nanosih, diluvialnih ilovicah in karbonatih s primesjo rožencev. So sveža in biološko malo aktivna.

Drevesni sloj je neizrazito dvoslojen in ga tvorijo graden in dob v zgornjem sloju ter beli gaber v spodnjem sloju, posamično pa se pojavljajo še divja češnja, maklen, lipa in domači kostanj. Umetno vnesena smreka vse bolj izriva hrast. Grmovni sloj je, kot je za kislom rastišča običajno, skromen in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še leska, navadna trdoleska, tintovje, glog, dobrovita, brogovita, rdeči dren, gozdni šipek, navadni volčin in kovačnik. V zeliščnem sloju so pomladanski žafran, dremulica, pomladanska lakota, višnjevi črnilec, zimzelen, rebrenjača, borovnica in belkasta bekica.

- **Preddinarsko gorsko bukovje – *Lamio orvalae-Fagetum***

Združba se pojavlja na srednje strmih do strmih pobočjih, vlažnih jarkih in rahlo razgibanih planotah, na nadmorski višini nad 500 m. Porasča srednje globoka do globoka ali žepasta pokarbonatna rjava tla na apnencu, ki so sveža in biološko zelo aktivna.

Sestoje tvori predvsem bukev, posamezno pa so primešani še gorski javor, gorski brest, jelka in smreka. V grmovnem sloju se pojavlja navadni volčin. V zeliščnem sloju so najpogostejše: mnogolistna, deveterolistna in brstična mlaja, volecvetna mrtva kopriva, dišeča perla, glistovnica, volčja jagoda, pegasti kačnik, podlesna vetrnica, trpežni golšec, črnoga, mnogocvetni salamonov pečat, volecvetni čober in Fuchsov grint.

- **Jelovje s praprotni – *Dryopterido-Abietetum***

Rastiščni tip se pojavlja na nadmorski višini med 200 m in 300 m na hladnih in vlažnih osojnih pobočjih ali kotlinah in globljih vrtačah. Porasča različno globoka koluvalna in neustaljena tla na nekarbonatni podlagi, presuti s plitvimi nanosi sipkih kamenin.

Gradnica sestojev je jelka, ki se tudi zelo dobro pomlajuje. Spremlja jo še smreka, hrast, beli gaber, bukev, domači kostanj in divja češnja. Grmovni sloj tvorijo *Rubus* vrste, čistilna krhlika, navadna trdoleska, črni bezeg in navadna leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše okroglostna lakota (značilnica), vimček, borerjeva glistovnica, gozdni šaš, plazeči skrečnik, navadni kopitnik, svinjska laknica, spomladanska trobentica, borovničevje, rebrenjača, gozdna vijolica, zajčji lapuh, ženikelj in drugi.

- **Bazoljubno gradnovje – *Lathyro nigri-Quercetum petraeae***

Rastiščni tip se pojavlja pretežno na nadmorski višini 250 do 500 m na toplih, skalovitih in strmih pobočjih. Tla, ki jih porašča, so plitva do srednje globoka, izrazito žepasta rjava pokarbonatna tla z močno bazično reakcijo. Zaradi sušnosti so biološko slabo aktivna.

Drevesni sloj tvorita cer in graden, prisotni pa so še črni gaber, mali jesen, maklen, topokrpi javor in brek. Grmovni sloj je bogat in ga poleg podmladka drevesnih vrst tvorijo še glog, čistilna kozja češnja, navadna trdoleska, tintovje, rumeni dren, gozdni šipek in robida. V zeliščnem sloju pa so črni grahor, navadni bljušč, sinjezeleni šaš, gozdna lakota, navadna mačina, medenika in hermelika.

- **Osojno bukovje s kresničevjem – *Arunco-Fagetum***

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 400 – 900 m na strmih hladnih in senčnih pobočjih. Tla, ki jih porašča združba, so razvita plitva do srednje globoka tla z velikim deležem skeleta z nevtralno reakcijo pretežno na dolomitu. So sveža, občutljiva na erozijo in biološko malo aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev posamezno pa se pojavljajo še gorski javor, črni gaber, ostrolistni javor, gorski brest, mokovec in jerebika. Grmovni sloj je skromen in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še planinski šipek, planinski nagnoj, širokolistna trdoleska, navadni volčin, črni bezeg, divji bezeg in leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše kresničevje, deveterolistna mlaja, obrobljeni jelenovec, volecvetni teloh, trpežni golšec, zajčica, črnoga in lobodika.

- **Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom – *Lamio orvalae-Aceretum pseudoplatani***

Rastiščni tip se pojavlja pretežno na osojnih legah v vlažnih jarkih in vrtačah rahlo razgibanih planot, na nadmorski višini med 300 in 1.000 m. Porašča srednje globoka do globoka tla na karbonatih, ki so bazična, sveža, vlažna, humuzna in zračna. So biološko zelo aktivna in visoko produktivna.

Sestojte tvorijo predvsem gorski javor, gorski brest, ostrolistni javor in veliki jesen. V grmovnem sloju se pojavljata leska in črni bezeg. V zeliščnem sloju pa so najpogostejše: volecvetna mrtva kopriva, jelenov jezik, kranjska bunika, trpežna srebrenka, pegasti kačnik, navadna pižmica, mnogolistna mlaja, navadna nedotika, navadna podborka, lepljiva kadulja, velika kopriva in smrdljivka.

- **Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje – *Ostryo-Fagetum***

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 450 – 820 m in porašča izrazito tople prisojne lege zelo strmih in skalovitih pobočij ter grebenov. Tla, ki jih porašča združba, so praviloma plitve in skeletne rendzine z bazično reakcijo, pretežno na dolomitu in dolomitiziranemu apnencu. So suha, občasno sveža in slabo rodovitna.

Drevesni sloj tvorijo izrazito toploljubne drevesne vrste kot so: črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, mokovec, cer in graden. Grmovni sloj je redek in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še dobrovita, rumeni dren, čistilna kozja češnja in šmarna hrušica. V zeliščnem sloju so najpogostejše krvomočnica, ognjenec, navadna medenika, mnogocvetni salomonov pečat, srhkodlakava relikva, kokoševcevec in breskovolistna zvončnica.

- **Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico – *Cardamini savensi-Fagetum***

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini od 700 do 1.060 m na valovitih, hladnih in senčnih pobočjih. Tla, ki jih porašča združba, so srednje globoka do globoka tla z nevtralno reakcijo pretežno na apnencu in deloma na dolomitu. So sveža in biološko zelo aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev, posamezno pa se pojavljajo še gorski javor, gorski brest, ostrolistni javor in jerebika. Grmovni sloj je skromen in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še planinsko kosteničevje, črni bezeg in divji bezeg. V zeliščnem sloju so najpogostejše zasavska mlaja, gorski jetičnik, trilistna penuša, vretenčasti Salomonov pečat, čmerika, gozdni šaš, pegasti kačnik, volčja jagoda, prava glistovnica, brstična mlaja in rumena mrtva kopriva.

- **Nižinsko črnojelševje – *Alnetum glutinosae***

Združba se pojavlja na poplavnih in močvirnih rastiščih v nižinskem pasu. Tla so evtrična, globoka, oglejena in rodovitna.

Drevesni sloj skoraj izključno gradi črna jelša, druge vrste se pojavljajo le izjemoma. V grmovni plasti se pojavljajo predvsem brogovita, navadna krhlika in črni bezeg. Značilne vrste zeliščne plasti so navadna kalužnica, grenkoslad, navadni regelj, močvirna lakota, navadna kopriva in nekatere vrste šašev, kot so podaljšani, obrežni in mehurjasti šaš.

- **Podgorsko-gorsko lipovje – *Tilio-Aceretum***

Rastiščni tip se pojavlja pretežno na nadmorski višini 200 - 1.050 m in porašča položna, strma do zelo strma pobočja, vse lege, pogostejše osojne. Tla so koluvialno-deluvialna tla.

Drevesni sloj tvorijo: črni gaber, veliki jesen, lipa, lipovec, mali jesen in ostrolistni javor. V grmovnem sloju se pojavljajo: gorski javor, gorski brest, lipa, lipovec, veliki jesen, ostrolistni javor. V zeliščnem sloju so najpogostejše jelenov jezik, navadni kopitnik, navadna rumenka, rjavi sršaj in navadna ciklama

1.1.8 Živalski svet

Kakovost razmer za živalski svet opredeljujejo številni dejavniki. Gre za enoto s preko 60 % gozdnatostjo, v kateri je veliko sukcesivnih stadijev. V enoti se prepletajo kmetijske površine - predvsem travniške, vinogradi in polja, ki jih je več v bližini vasi. Z gozdom so se že zarasli posamezni travniški lazi sredi gozdov, tako da v kompleksih gozdov skoraj ni travniških površin. Nadaljuje pa se zaraščanje travniških površin, ki so oddaljene od naselij. Drevesna sestava gozdov, med katero prevladujejo listavci, je pestra. Še posebej je pestra v sukcesivnih stadijih gozdov. Semena bukve, hrasta in tudi kostanja, kot najpomembnejših graditeljev sestojev, so pomembni prehranski viri za številne živalske vrste. Življenjske razmere so tako za rastlinojedo divjad ugodne, saj prevladujejo vrstno in strukturno pestri gozdovi, ki jih dopolnjujejo negozdne površine.

Zaradi kraškega sveta je živalskemu svetu na voljo malo vodnih virov. Poleg reke Krpe ter nekaterih izvirov in kaluž, ki v poletnem času večinoma osušijo, je površinskih voda izredno malo.

Od parkljaste rastlinojede divjadi je prisotna srnjad in jelenjad. Zaradi strukturne razgibanosti gozdnih in negozdnih površin, pestrega in bogatega zeliščnega sloja gozdov ter velikega deleža listnikov, steljnikov, opuščenih panjevcev in grmišč ter predvsem zaradi obsežnih opuščenih kmetijskih površin oziroma zemljišč v zaraščanju, ima na območju enote srnjad optimalne življenjske pogoje. Ocenjujemo, da je populacija srnjadi uravnotežena z življenjskim okoljem. Jelenjad se navezuje in je del jelenjadi kočevske populacijske enote. Gostota jelenjadi je v primerjavi s predelom centralnega populacijskega območja manjša, vendar se njena številčnost povečuje. Jelenjadi, prav tako pa tudi divjim prašičem in medvedu, ta del območja nudi bogato ponudbo hrane (zaraščanje, kostanj, hrast, bukev). Pomlajene površine, površine v zaraščanju in s steljo porasle površine nudijo tudi ugodne pogoje kritja. Izrazitih, prostorsko določljivih zimovališč divjadi, v tem predelu ni.

Skrajni zahodni del enote je za medveda opredeljen kot osrednje življenjsko območje, preostali del pa kot robno. Zaradi ponudbe hrane (kostanj, želod, sadno dreve) so v enoti medvedi stalno prisotni.

Za številne skupine organizmov pa je ključnega pomena nekromasa, odmirajoče drevje, močno vejnato drevje, mehki listavci. Takšnih habitatov je v enoti zaradi pretežno zasebnih, maloposestnih in ponekod ekstenzivno gospodarjenih gozdov, veliko. Posledica tega je obilica oslabelih dreves, sušic, mehkih listavcev in drugih vrst, ki so najbolj primerne za izdelavo dupel. Med uporabnike dupel spadajo primarni duplarji: žolne, detli in sekundarni duplarji: ptice pevke, določene vrste sov, polhi, manjše zveri in netopirji. V enoti je zaradi površin, na katerih se dokaj ekstenzivno gospodari z gozdovi, sicer nekaj debelejšega mrtvega drevja ter dreves z večjimi dupli, ki so pomembni za primarne in sekundarne duplarje, vendar bi bilo to število lahko znatno večje. Sicer je v GGE kar 24,6 m³/ha odmrlega drevja, od tega polovica ležeče odmrle lesne mase.

Nekromasa, ki je po naši oceni v enoti veliko, je ključna za obstoj in funkcioniranje populacij saprofitskih rastlin, saprofagov in gliv. Njen pomen je ne samo prehraben, ampak služi tudi kot zavetišče, skrivališče in zadrževalnik vlage. Ponudba nekromase je sestavljena iz stoječega odmrlega drevja oziroma ostankov dreves, podrtic, odlomljenih vrhov in vej, sečnih ostankov in panjev. Različni organizmi vezani na nekromaso imajo tudi različne potrebe. Le strukturno heterogena in prostorsko ter časovno ustrezno razmeščena nekromasa izpolnjuje zahteve vseh nanjo vezanih organizmov.

Deli enote spadajo tudi v območje Natura 2000. Za ta območja so kvalifikacijske živalske vrste črtasti medvedek, alpski kozliček, bukov kozliček, črna žolna in gozdni jereb. Glede na sedanje stanje gozdov v enoti in zastavljene koncepte gospodarjenja ocenjujemo, da se v prihodnje življenjske razmere v habitatih teh vrst ne bodo spremenile.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina vseh gozdov v enoti je 4.770,73 ha in so v večini v zasebni lasti. Državni gozdovi se nahajajo na posameznih parcelah predvsem na severozahodnem delu enote.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.556,66	201,99	13,08	4.770,73
Delež (%)	95,5	4,2	0,3	100,0

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	50,0	50,0	6,3	6,3
1 do 5 ha	32,6	82,6	26,6	32,9
5 do 10 ha	10,6	93,2	27,1	60
10 do 30 ha	6,4	99,6	32,6	92,6
30 do 100 ha	0,4	100	7,4	100
nad 100 ha	0	0	0	0
Skupaj	100,0	-	100,0	-

Polovica vseh lastnikov ima posest manjšo od enega hektarja, v lasti pa imajo le 6,3 % celotne zasebne gozdne površine. Večina površine zasebnih gozdov je razdeljena med lastnike v posestnih razredih od 1 do 30 ha, ki skupaj obvladujejo 86,3 % površine. Največji delež površine (32,6 %) pripada razredu od 10 do 30 ha, medtem ko večje posesti nad 30 ha predstavljajo le 7,4 % celotne površine. Posesti nad 100 ha v tem območju ni.

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2016	Delež (%) Leto 2026	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	60,5	50,0	794	794
1 do 5 ha	29,2	32,6	517	1.311
5 do 10 ha	7,2	10,6	169	1.480
10 do 30 ha	3,0	6,4	101	1.581
30 do 100 ha	0,1	0,4	7	1.588
nad 100 ha	0,0	0	0	0

V enoti je skupno 1.588 zasebnih gozdnih posestnikov (brez solastnikov). Posestna struktura ostaja neugodna, saj prevladujejo zelo majhne posesti. Že tako majhna gozdna posest je praviloma razdrobljena na več prostorsko ločenih parcel, zaradi česar sta odvisnost prebivalstva od dohodka iz gozda in interes lastnikov za gospodarjenje majhna.

Kljub temu se je posestna sestava zasebnih lastnikov v zadnjem desetletju nekoliko izboljšala. Delež najmanjših posesti (do 1 ha) se je s 60,5 % v letu 2016 zmanjšal na 50,0 % v letu 2026. Opaziti je trend krepitve srednjih posestnih razredov; delež posesti v razredu od 5 do 10 ha se je povečal s 7,2 % na 10,6 %, v razredu od 10 do 30 ha pa s 3,0 % na 6,4 %. Večjih posesti nad 30 ha je v enoti še vedno zanemarljivo malo (le 7 lastnikov), medtem ko posesti nad 100 ha ne beležimo.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Karta cestnega omrežja ter površine potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11: Spravilne razmere)

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	4.496,33	94,2	4,6	36,4	38,2	14,5	4,4	1,9
Kombinirano II	98,22	2,1	0,0	75,9	24,1	0,0	0,0	0,0
Ni odprto	176,18	3,7						
Skupaj	4.770,73	100,0	4,5	37,3	37,8	14,2	4,3	1,9

Spravilne razmere niso optimalne, saj gozdovi poraščajo le za kmetijsko pridelavo manj primerne in neprimerne površine, ki jih predstavlja blago razgiban gričevnat svet in kraški teren s kotanjami, vrtačami, strmimi pobočji in mestoma večjo skalovitostjo. Tehnološko je večina gozdov primernih za spravilo z adaptiranimi gozdarskimi traktorji, manjši del tudi s pogonom na dve kolesi, pretežni del pa na štirikolesni pogon. Zelo primerni na težjih skalovitih terenih so tudi manjši in srednji specialni gozdarski zgibniki.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 573,8 km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 120 m/ha.

Na površini 4.496,33 ha so razmere za pridobivanje lesa primerne za traktorsko spravilo, na 98,22 ha oz. 2,1 % površine pa so razmere primerne za kombinirano spravilo z žičnico. Največ odprtih lesno proizvodnih gozdov (79,2 %) ima pravilno razdaljo od 200 do 600 m. Spravilno razdaljo med 600 in 1200 m ima 18,9 % gozdov, gozdov s spravilno razdaljo nad 1.200 m pa 1,9 %. Povprečna spravilna razdalja v enoti znaša 470 m.

Spravilno razdaljo daljšo od 1.000 m imajo odseki 33a, 85a, 85b, 85c ter oddelka 83 in 85.

V enoti je še 176 ha gozdov, ki so z vlakami neodprti – to so manjše površine z večjo skalovitostjo ali globokimi, nedostopnimi jarki, kjer trenutno ni možno racionalno spravilo.

Sistemi vlak v nekaterih oddelkih so potrebni rekonstrukcije in dograditve, saj so bile v preteklosti vlake namenjene konjskemu spravilu in kasneje manjšim kmetijskim traktorjem, danes pa ne ustrezajo več tehnologijam pridobivanja lesa. Večina vlak, ki v zadnjih dveh desetletjih niso bile rekonstruirane, je za današnjo tehnologijo pridobivanja lesa neprimernih, ker se lastniki ter izvajalci del za delo v gozdu opremljajo z velikimi adaptiranimi traktorji. Še manj so te vlake primerne za sodobno tehnologijo strojne sečnje. Novograjene in adaptirane vlake pa so primerne za nove tehnologije pridobivanja lesa.

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta ceste	Produktivne v km	Povezovalne v km	Skupaj v km	Gostota cest v m/ha
Gozdne ceste	39,73	3,85	43,58	9,1
Javne ceste	86,78	-	86,78	18,2
Skupaj	126,51	3,85	130,36	27,3

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste v večnamenskih gozdovih.

Zaprth gozdov v skladu z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) v enoti ni.

Skupna dolžina gozdnih cest je 43,58 km. Poleg teh je produktivnih tudi del javnih cest, skupaj 130,36 km. Spravilu lesa na državne ceste se izogiba tako, da se spravilne poti spelje stran od njih na gozdno ali občinsko cesto.

Povprečna gostota produktivnih cest je 27,3 m/ha.

Nakladanje in spravilo lesa na kamion neposredno z javne ceste praviloma ni dovoljeno. Takšen poseg je izjemoma mogoč le v primeru, ko se predhodno pridobi ustrezno soglasje upravljavca ceste in se na odseku vzpostavi popolna zapora javne ceste v skladu z veljavnimi cestno-prometnimi predpisi in varnostnimi standardi.

Pogoji pridobivanja lesa

V zasebnih gozdovih se les pridobiva na različne načine. Lastniki les posekajo in spravijo z lastnimi pravnimi sredstvi ali si pomagajo v okviru medsosedske pomoči in strojnih krožkov. Vedno več lastnikov za sečnjo in spravilo najame profesionalne izvajalce.

Sečnjo v državnih gozdovih je do leta 2016 izvajal koncesionar v glavnem z lastnimi delavci in delno tudi s pogodbenimi izvajalci. Po tem letu s temi gozdovi upravlja družba Slovenski državni gozdovi d.o.o., sečnjo in spravilo pa pretežno izvajajo preko javnega razpisa izbrani izvajalci, deloma pa tudi SiDG s svojimi delavci in delovnimi sredstvi. Pogoji sečnje so ugodni. Pri krojenju iglavcev se največkrat uporablja poldebela metoda izdelave, pri listavcih pa sortimentna metoda s poudarkom na kombiniranih hlodih.

Strojna sečnja

Terenski in sestojni pogoji v enoti omogočajo izvajanje strojne sečnje v srednjedobnih do starejših iglastih in mešanih sestojih. Potencialno najprimernejše površine so v mlajših nasadih iglavcev. Ocenjujemo, da je potencialnih površin do 30 %. Odseke, dele odsekov ali posamezne parcele, ki ustrezajo tehnološkim in sestojnim pogojem za strojno sečnjo, se izbere v fazi podrobnega tehnološkega načrtovanja.

V letih veljavnosti predhodnega načrta se je s tehnologijo strojne sečnje posekalo 1.617 m³ lesa, večina v letih 2016, 2024 in 2025.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Poselitev in prebivalstvo

Okolico današnjega Semiča so že 1000 let pred našim štetjem naseljevali Iliri, v začetku novega tisočletja so to področje okupirali Rimljani in v te kraje prinesli tudi del rimske kulture in navad. V 6. stoletju so se na ta področja naselili prvi Slovani. Arheološki dokazi kažejo, da je Semič kot strnjeno naselje obstajalo že pred letom 1300 n. št. (Gerkšič, 2004). V 14. stoletju se je na to območje naselilo 300 kmečkih družin iz Saške in Turingije. Ti Kočevarji, kot so jih staroselci imenovali, so zaradi svoje podjetnosti in iznajdljivosti območju pustili neizbrisen zgodovinski pečat v gospodarstvu, kmetijstvu in kulturi.

V občini Semič je leta 2025 v 47 naseljih živel 3.816 prebivalcev (SURS, 2026). Leta 1948 je na območju današnje občine živel 3.676 prebivalcev, leta 1981 3.714 prebivalcev, leta 2001 pa 3.826 prebivalcev (Adamič, 2003), leta 2015 pa 3.799 prebivalcev (Statistika, 2015). Upravno in gospodarsko središče občine je trg Semič s 1.997 prebivalci. Druga večja naselja v občini so Črmošnjice s 140 prebivalci, Osojnik (113), Štrekljevec (108), Kal in Krvavčji Vrh z 80 prebivalci.

1.5 Druge dejavnosti v prostoru

Lovstvo

Na območju enote upravljajo z lovišči štiri lovske družine (LD). Razen lovišča LD Toplice, ki spada v Novomeško lovsko upravljavsko območje (LUO), so ostala lovišča del Kočevsko – Belokranjskega LUO. Za Kočevsko – Belokranjsko LUO izdeluje lovsko upravljavske načrte Območna enota Kočevje.

Večino enote pokriva lovišče LD Smuk Semič, 6,4 % lovišče LD Gradac, 1,1 % LD Suhor in 0,2 % LD Toplice.

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Površina gozda lovišča v GGE v ha	Delež v %
0327	LD Smuk Semič	4.403,27	92,3
0328	LD Gradac	304,12	6,4
0330	LD Suhor	52,25	1,1
0116	LD Toplice	11,09	0,2
Skupaj		4.770,73	100,0

Gospodarjenje z divjadjo in njenim življenjskim okoljem lovske družine izvajajo na podlagi strateških desetletnih lovsko upravljaljskih načrtov, ki jih pripravlja Zavod za gozdove Slovenije, ter dvoletnih operativnih načrtov LUO, ki podrobneje opredeljujejo ukrepe za doseg ciljev iz desetletnih načrtov. Konkretni letni ukrepi za posamezna lovišča so določeni v letnih načrtih lovišča, ki jih izdelujejo lovske družine. Tak sistem načrtovanja omogoča usklajeno in trajnostno upravljanje populacij divjadi ter njihovega habitata.

Kmetijstvo

Večji del občine pokriva gozd. Delež kmetijskih zemljišč v uporabi znaša v občini 12,4 % (travniki in pašniki niso vključeni) ostalo pa so neplodna zemljišča, vodotoki in pozidana zemljišča. Leta 2010 je bilo v uporabi 1.952 ha kmetijskih zemljišč. Registriranih kmetijskih gospodarstev pa 353 (SURS, 2026). Na območju občine Semič ima povprečna kmetija 5,9 ha obdelovalne zemlje.

Od kmetijskih panog je še najbolj razvito vinogradništvo. Sadjarstvo je še vedno slabo razvito, saj prevladujejo ekstenzivni sadovnjaki starih sadnih sort. Ti nasadi se nahajajo v bližini hiš, na vrtovih in travnikih. So slabo vzdrževani in imajo izmenično rodnost.

Poljedelstvo je od kmetijskih panog v občini še najmanj razvito in temelji na pridelavi krme za domačo živino in samooskrbo kmetije.

Danes obdelovanje zemlje ni več usmerjeno v tržno pridelavo hrane, ampak bolj v ohranjanje rodovitnosti zemlje, ohranjanju starih kmetijskih kultur ter v aktivno varovanje prostora in kulturne krajine pred zaraščanjem. Ohranjanje kulturne krajine in razdrobljene (mrežaste) poseljenosti je lahko osnova za razvoj novih dejavnosti v prostoru, kot so podeželski turizem (pohodništvo, konjeniški izleti, čolnarjenje, ekološke kmetije z aktivnim preživljanjem prostega časa), ekološka pridelava hrane in ponudba domačih kulinaričnih posebnosti. Bela krajina je tudi bogata z zgodovinsko kulturno dediščino, kar lahko še poveča zanimanje za turistično – izletniško dejavnost.

Infrastruktura, industrija in obrt

Že leta 1898 je naselje Semič dobilo vodovod, leta 1894 so bili organizirani prvi gasilci, leta 1914 v Semič pride tudi železniška proga in s tem gospodarske povezave s širšo okolico. Naselje je zelo hitro zaživelo po drugi svetovni vojni predvsem zaradi tovarne Iskra kondenzatorji (Gerksič, 2004). Večina naselij v občini je priključena na javni vodovod, večina cest je asfaltiranih. Večji del občine je že od leta 2012 priključen na širokopasovno omrežje elektronskih komunikacij.

Po podatkih za leto 2024 je v občini Semič registriranih 273 podjetij. Občina Semič ima relativno raznoliko lokalno gospodarstvo, ki ni zaznamovano z izrazito veliko industrijsko proizvodnjo, temveč temelji predvsem na mali in srednji podjetniški dejavnosti, obrtništvu ter storitvenih dejavnostih. Večina gospodarskih subjektov je mikro in malih podjetij, ki prispevajo k lokalnemu zaposlovanju in gospodarski aktivnosti prebivalcev.

Razvoj podjetništva v občini podpira občinska infrastruktura in prostorsko opremljena območja za gospodarsko dejavnost. Poslovno-servisna oziroma industrijska cona Vrtača je namenjena različnim podjetjem, kjer so na urejenih parcelah locirane dejavnosti predelave,

obrtništva in storitev. V zadnjih letih je občina intenzivno urejala ta prostor – komunalno opremila vzhodni del industrijske cone za potrebe poslovanja podjetij, kar je omogočilo rast delovnih mest in pridobivanje novih poslovnih subjektov.

Občina si prizadeva tudi z drugimi aktivnostmi in spodbudami (lokalni razpisi, podjetniški inkubatorji, sodelovanje v razvojnih projektih), da okrepi podjetniško okolje ter poveča inovativnost in vzdržnost lokalnega gospodarstva.

Med infrastrukturnimi objekti je potrebno omeniti daljnovode, ki v gozdnem prostoru pokrivajo površino 21,1 ha in se s svojo lego vidno zajedajo v gozdne komplekse enote.

V enoti je 86,8 km javnih cest, poleg teh pa še 43,6 km gozdnih cest.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Pri razvrstitvi gozdov glede požarne ogroženosti smo upoštevali naslednje dejavnike: razvojna faza in zgradba gozda, prevladujoča združba, negovanost in gozdna higiena, srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, matična podlaga in vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, pogoji gašenja, objekti v gozdu.

Na podlagi teh meril smo gozdove v enoti razvrstili v dve stopnji požarne ogroženosti:

- ☞ srednja stopnjo požarne ogroženosti (stopnja III) ima 576,90 ha ali 12,1 % gozdov,
- ☞ majhna stopnjo požarne ogroženosti (stopnja IV) ima 4.193,83 ha ali 87,9 % gozdov.

Gozdov z zelo veliko (stopnja I) in veliko požarno ogroženostjo (stopnja II) v enoti ni.

Stopnjo srednje požarne ogroženosti imajo odseki z večjim deležem mladovij, z večjim deležem iglavcev ter gozdovi v bližini naselij.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12: Požarno ogroženi gozdovi).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Prostor enote je razdeljen na 120 oddelkov s povprečno površino gozda 39,56 ha, ti pa so razdeljeni na 168 odsekov s povprečno površino gozda 28,25 ha. Oddelki in odseki se glede na številčenje iz prejšnje ureditve niso spremenili. Manjše spremembe so le zaradi prilagajanja na meje parcel in katastrskih občin.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Vlogo javne gozdarske službe opravlja Zavod za gozdove Slovenije, sedež območne enote pa se nahaja na Gubčevi ulici 15 v Novem mestu. Gozdnogospodarska enota Semič je del Krajevne enote Semič-Metlika s sedežem v Črnomlju, Ulica pod smreko 10. Enota je razdeljena na revirja Semič (2.290,39 ha) in Pribišje (2.480,34 ha).

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

V GGN GGE prikazujemo skladno z 39. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) funkcije gozdov iz GGN GGO 2021-2030. Izločili smo le površine, ki so bile v času izdelave funkcij gozdov območnega načrta opredeljene kot gozdni prostor, medtem ko v času izdelave GGN GGE Semič iz različnih vzrokov niso več gozd. Vse nove ali posodobljene podlage smo v načrt vključili kot predloge posameznih funkcij, kar je posebej izpostavljeno v obravnavi posamezne funkcije.

Od **ekoloških funkcij** je na 1. stopnji poudarjenosti najbolj zastopana funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (163,85 ha), nato funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (16,66 ha), in hidrološka funkcija (7,89 ha). Na 2. stopnji poudarjenosti so prisotne hidrološka funkcija (4.279,68 ha), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (3.122,39 ha), funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (276,84 ha) in klimatska funkcija (48,52 ha).

Od **socialnih funkcij** se na 1. stopnji poudarjenosti pojavljajo funkcija varovanja kulturne dediščine (81,65 ha), zaščitna funkcija (60,47 ha), estetska funkcija (54,08 ha) in funkcija varovanja naravnih vrednot (6,99 ha). Na 2. stopnji so prisotne higiensko-zdravstvena funkcija (230,76 ha), funkcija varovanja naravnih vrednot (100,08 ha), zaščitna funkcija (48,52 ha), estetska funkcija (30,78 ha), funkcija varovanja kulturne dediščine (9,53 ha) in turistična funkcija (5,16 ha).

Od **proizvodnih funkcij** sta na 1. stopnji poudarjenosti prisotni lesnoproizvodna funkcija (4.651,13 ha) in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin (3,28 ha). Na 2. stopnji poudarjenosti sta prisotni funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin (497,23 ha) in lovnogospodarska funkcija (0,88 ha). Lesnoproizvodne funkcije na 2. stopnji ni.

Za vsako funkcijo je izdelan sloj, ki omogoča prostorski oris posamezne funkcije. Funkcije so na kartah prikazane ploskovno (površine večje od 0,25 ha), točkovno in linijsko. Točkovni in linijski objekti v spodnji preglednici niso prikazani, ker nimajo površine, imajo pa v grafičnem sloju določen vplivni radij.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7: Funkcije gozdov).

Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% od gozdnega prostora	ha	%	% od gozdnega prostora	ha	%	% od gozdnega prostora	ha
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	163,85	3,4	3,3	276,84	5,7	5,6	4480,40	90,9	91,0	4.921,09
Hidrološka funkcija	7,89	0,2	0,2	4.279,68	87,9	87,0	633,52	11,9	12,9	4.921,09
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	16,66	0,3	0,3	3.122,39	63,9	63,4	1.782,04	35,8	36,2	4.921,09
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	48,52	1,0	1,0	4872,57	99,0	99,0	4.921,09
Zaščitna funkcija	60,47	38,3	1,2	97,25	61,7	2,0	-	-	-	157,72
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	230,76	4,8	4,7	4690,33	95,2	95,3	4.921,09
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	-	-	-	0,00
Rekreacijska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4921,09	100,0	100,0	4.921,09
Turistična funkcija	0,00	0,0	0,0	5,16	0,1	0,1	4915,93	99,9	99,9	4.921,09
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4921,09	100,0	100,0	4.921,09
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	6,99	6,5	0,1	100,08	93,5	2,0	-	-	-	107,07
Funkcija varovanja kulturne dediščine	81,65	89,5	1,7	9,53	10,5	0,2	-	-	-	91,18
Estetska funkcija	54,08	63,7	1,1	30,78	36,3	0,6	-	-	-	84,86
Lesnoproizvodna funkcija	4.725,14	99,0	96,0	0,00	0,0	0,0	45,59	1,0	0,9	4.770,73
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	3,28	0,7	0,1	497,23	99,3	10,1	-	-	-	500,51
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,88	100,0	0,0	-	-	-	0,88

Naravovarstvene smernice za izdelavo gozdnogospodarskega načrta Semič, ki jih je novembra 2025 izdelal Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Novo mesto, so v celoti upoštevane, saj smo vse objekte v gozdnem prostoru, ki jih vsebujejo omenjene smernice, vključili v funkcije.

Smernice varstva kulturne dediščine k načrtu gozdnogospodarske enote Semič, ki jih je avgusta 2025 izdelal Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto, so tudi v celoti upoštevane, saj smo vse objekte v gozdnem prostoru, ki jih vsebujejo omenjene smernice, vključili v funkcije.

Usmeritve za zagotavljanje in krepitev socialnih in ekoloških funkcij na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti so podrobno opredeljene v okviru poglavja 6 in na nivoju oddelka oziroma odseka v obrazcu E4 (opis gozda za odsek).

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnja poudarjenosti:

- z uredbo razglašeni varovalni gozdovi nad Semiško goro v odsekih 29a, 33c, 34, 101c,
- gozdovi pod njimi v odsekih 33d in 101d,
- gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° v odsekih 2, 3a, 17, 40a, 40b, 41, 42a, 42c, 46.

2. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi na erodibilnih in plazljivi matični podlagi naklona od 15° do 25° v odsekih 5a, 5b, 14, 15, 16, 29c, 43, 44, 45, 47, 50, 55, 56, 101a, 116a, 117, 118, 119, 120,
- gozdovi, kjer je skalovitost od 50 % do 70 % v odseku 3b,
- gozdovi na območjih ekstremnih združb v odseku 40b.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Hidrološka funkcija

Območja gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo so opredeljena na podlagi slojev Direkcije RS za vode, dostopne v vodnem katastru v zbirki eVode (2025), in sicer v vodovarstvenih, erozijskih in plazljivih območjih ter ob vodotokih.

V hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti so vključena vodovarstvena območja I. in II. varstvene cone in gozdovi nad podzemnimi jamami in brezni ter vhodi v jame.

Opomba: (objekt ima status naravne vrednote, naravnega ali kulturnega spomenika)*

1. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi v okolici jam in brezen: Mala Bezgovica* in Bezgovica* (88b), Jama ob Krupi* (88b), Pečina ob Krupi* (87), Judovska hiša* (87), Jama v Stranski vasi* (97), Jama dobrega pajka* (116b), Vodenica* (100a), Medvednica* (99), Malikovec* (108), Brezno v Vogrju* (104a), Brezno na Vimolu 2* (36b), Brezno na Vimolu 1* (36b), Brezno pri Ciganskem placu* (na meji 36a in 37), Trioglato brezno* (32), Brezno v Gabrevju* (54a), Kambičkina jama* (70), Jama pod gradom Smuk* (28), Pintarca* (68a), Požiralnik Bajer* (39), Preloge 1* (31b), Jama 2 pri tabli* (27), Konjska kostnica* (25a), Prepad na Plutovem bregu* (52), Jama 1 pri tabli* (27), Preloge 3* (25a), Urbičevo brezno* (23), Preloge 2* (25b), Polžkova jama* (25b), Korošec* (55), Brezno pri obračališču 2* (24), Brezno pri Pribišju* (24), Robidovka* (8a), Gobanovo brezno* (11), Brezno Štanga* (11), Prepad v Kopinju* (51a), Kukarca* in Cestnica* (13), Brezno pod Peščenikom* (15), Čerenkova prepadna* (9b), Rihtarica* (45), Zjot* (46), Brezno na Škrilji* (30), Brezno na Vimolu 5* (40b), Brezno nad Brezjem* (42c), Brezno nad Kamnim vrhom* (19), Brezno pod Sodjim vrhom* (68c), Brezno pri gmajnah* (8a), Brezno pri Pucarjevem globočaku* (31a), Brezno pri tabli* (23), Brezno Sv. Lovrenca* (29c), Brezno v Ravnem bukovju 1* in Brezno v

Ravnem bukovju 2* (26), Izvir jamske školjke* (88b), Jama v Beležih* (18), Polšnica v Ravnem bukovju* (28), Praprot* (98a), Preloge 4* (39), Preloge 5* (31a), Votlina v predoru Semič* (33c),

- gozdovi na vodovarstvenem območju Jedert 2 v odsekih 38, 39, 40a,
- gozdovi ob izviroh v odsekih 36b, 40a, 41, 42a, 97,
- gozdovi na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov v odsekih 5c, 39, 41, 97, 101d.

Predlogi 1. stopnje poudarjenosti:

- gozdovi v okolici jam in brezen iz smernic ZRSVN v odsekih 3a, 9a, 9b, 12a, 14, 21, 32, 36b, 51b, 59, 87.

2. stopnjo poudarjenosti:

- gozdovi ob vodotokih v odsekih 36b, 39, 40a, 41, 97, 87, 88b, 85b, 85c,
- gozdovi na vodovarstvenem območju Gače (40b, 42b) Jedert (36b) in Jedert 2 (38, 39, 40a, 40b),
- gozdovi na apneni podlagi oziroma na kraškem svetu.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi v okolici jam, brezen in izvirov v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji.
- na območju pasišč v gozdni krajini v odsekih 7, 8a, 11, 35, 39, 44, 47, 63, 65, 90, 91, 93, 94a.

Predlogi 1. stopnje poudarjenosti:

- gozdovi v okolici jam, brezen in izvirov enko kot pri hidrološki funkciji,
- gozdovi v okolici udornice Brstovec v odseku 100a.

2. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi in gozdni prostor na območju Nature 2000 (preglednica 12/N-SPA),
- gozdovi in gozdni prostor na območju EPO (ekološko pomembno območje): Krupa, Gorjanci, Kočevsko in Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri,
- gozdovi ob udornici Pugled v oddelku 108,
- gozdni otoki v odsekih 49b, 51a, 51b, 53b, 101b, 102, 107, 108, 109a, 116b,
- gozdni otok in EPO v oddelku 47.

3. stopnja poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Preglednica 12/N-SPA: Pregled območij Nature 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov ki se nahajajo znotraj GGE Semič

Identifikacijska številka	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi znotraj območja Natura 2000
SI3000267	Gorjanci - Radoha	POO	<u>Rastline</u> lepi čeveljc (<i>Cypripedium calceolus</i>) <u>Sesalci</u> širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>), rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>*), ris (<i>Lynx lynx</i>*), <u>Žuželke</u>: alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>*), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*), veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>), <u>Raki</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>*), <u>Habitatni tipi</u> (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)). (6210(*)) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (* pomembna

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Identifikacijska številka	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi znotraj območja Natura 2000
			rastišča kukavičevk),
SI3000062	Gradac	POO	<u>Dvoživke</u> človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i> *), <u>Metulji</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *), <u>Habitatni tipi</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (97L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)
SI3000263	Kočevsko	pPOO, POO	<u>Sesalci</u> : volk (<i>Canis lupus</i>), rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)* navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)* <u>Netopirji</u> : mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>) veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) <u>Dvoživke</u> : veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <u>Žuželke</u> : alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>) * bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), rogač (<i>Lucanus cervus</i>) škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>) gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) <u>Mahovi</u> (<i>Buxbaumia viridis</i>) (<i>Dicranum viride</i>) <u>Habitatni tipi</u> : (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (6210(*)) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (* pomembna rastišča kukavičevk), (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion), (91K0) Ilirski bukov gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)), (9180) Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih
SI3000388	Vrčica	pPOO	<u>Raki</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *),
SI3000389	Rožnodolski potok	pPOO	<u>Raki</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *),
SI5000013	Kočevsko	POV	<u>Ptice</u> : koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) vijeglavka (<i>Jynx torquilla</i>) rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>) sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) pivka (<i>Picus canus</i>) kozača (<i>Strix uralensis</i>)

OPOMBA: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Klimatska funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
2. stopnja poudarjenosti:
 - gozdovi okoli manjših strnjenih naselij v oddaljenosti do 500m od njih, kjer je v pasu manj kot 25% gozda v odsekih 33c, 101c, 101d, 102, 105.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:
 - gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° v odsekih 29a, 33b, 33c, 33d, 34, 101c, 101d.
2. stopnja poudarjenosti:
 - gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° v odsekih 5a, 5b, 22, 29c, 46, 101a, 101b, 116a, 117, 118, 119, 120, 121.
3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Higiensko – zdravstvena funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
2. stopnja poudarjenosti:
 - gozdovi na razdalji do 1 km od manjših strnjenih naselij v odsekih 29a, 29c, 33c, 33d, 34, 55, 101a, 101b, 101c, 101d, 102, 104a, 104b, 105, 107, 108,
 - gozdovi ob večjih emisijskih virih v odsekih 36b in 116b.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Rekreacijska funkcija

1. stopnja poudarjenosti:
 - gozdovi ob Trdinovi pešpoti, ki se delno prekriva z E7, v odsekih 29a, 29c, 22, 101a, 46, 47, 49a, 49b, 50, 55, 56, 57.
2. stopnja poudarjenosti:
 - gozdovi ob Trdinovi pešpoti v odsekih 29b, 29c, 30, 33b, 33c, 33d, 35, 101c, 101d,
 - gozdovi ob pešpoti E7 v odsekih 2, 4, 5a, 5b, 8a, 9a, 9b, 9c, 10, 11, 12b, 21, 22, 23, 28.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Turistična funkcija

1. stopnje poudarjenosti:
 - gozdovi ob Evropski pešpoti E7 kot pri rekreacijski funkciji na 1. in 2. stopnji,
 - gozdovi ob Kraški učni poti od Lebice do Krupe v odsekih 104b, 107, 106, 100a, 99, 97, 87, 88b, 85c,
 - gozdovi v okolici izvira reke Krupe v oddelku 97.
2. stopnja poudarjenosti:
 - gozdovi ob izvirih Jamska školjka (88b), Krupa (97), Vodenica (100a), ob kraški jami Malikovec (108), na vrhu Smuka (29c) in ob Bajerju pri Potokih (39).
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Poučna funkcija

- 1 in 2. stopnje poudarjenosti ni.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Raziskovalna funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
2. in 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

1. stopnja poudarjenosti:
 - gozdovi v okolici jam, brezen, izvirov in vodotokov v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji.

Predlog 1. stopnje:

- hrast na smuku v odseku 29c, lipa v Kalu v oddelku 55.

2. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi v okolici Rožnodolskega bajerja (41), reke Lahinje (85b), reke Krupe (87, 97, 85b, 85c), Malinske drage (17, 45, 46),
- gozdovi ob ponikalnicah Vrčica (36b) in Potoki (39, 40a).

Predlog 2. stopnje poudarjenosti:

- gozdovi v okolici udornice Pugled v oddelku 108.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Preglednica 13/ZO: Pregled zavarovanih območij

Ime	Status	Uradna objava	GPN
Reka Krupa in kraška jama Judovska hiša	NS	Odlok o razglasitvi reke Krupe za naravno znamenitost in kraške jame Judovske hiše za kulturni spomenik	NE

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnja poudarjenosti:

Preglednica 144: Enote kulturne dediščine na 1. stopnja poudarjenosti

EID	Ime	Režim	Odsek
1-25728	Brezje pri Vinjem Vrh – Prazgodovinska naselbina Brezje	arheološko najdišče	108
1-16684	Maline pri Štrekljencu – Arheološko območje Drganji dol	arheološko najdišče	47
1-29928	Semič – Arheološko najdišče Brezje	registrirana dediščina	104b
1-26887	Semič – Prazgodovinska naselbina Semenich	arheološko najdišče	32, 33a, 33b, 33c, 34, 37
1-21419	Vinji Vrh pri Semiču – Arheološko najdišče sv. Trojica	arheološko najdišče	99, 100a
1-11084	Klošter – Arheološko najdišče Klošter	arheološko najdišče	85c, 88b
1-09253	Movernas vas – Arheološko najdišče	arheološko najdišče	82c, 97
1-09754	Movernas vas – Arheološko najdišče Judovska hiša	kulturni spomenik	87
1-02253	Semič – Cerkev sv. Primoža in Feliciana	vplivno območje spomenika	33c
1-30307	Sodji Vrh – Arheološko območje Rupce	arheološko najdišče	62

2. stopnja poudarjenosti:

Preglednica 15: Enote kulturne dediščine na 2. stopnja poudarjenosti

EID	Ime	Režim	Odsek
1-09376	Gornje Laze – Spomenik padlim 1. Belokranjske čete	vplivno območje	9a
1-29914	Gradnik – Arheološko najdišče Vrh	arheološko najdišče	67
1-24545	Potoki pri Semiču – Črpališče Bajer	registrirana dediščina – stavbna in vplivno območje	39
1-20058	Starihov Vrh – Spomenik Matiji Sajetu	registrirana dediščina – memorialna	115
1-26002	Stranska vas pri Semiču – Lokacija gradu Krupa	registrirana dediščina – stavbna	88b

EID	Ime	Režim	Odsek
1-09262	Semič – Območje Smuk	registrirana dediščina – stavbna	28, 29a, 29b
1-02258	Nestoplja vas – Cerkev sv. Roka	vplivno območje	9a, 112
1-02264	Semič – Cerkev sv. Lovrenca na Smuku	vplivno območje	29c
1-09256	Semič – Razvaline gradu Smuk	registrirana dediščina – stavbna	28
1-10095	Krupa – Hluparjev mlin in žaga	registrirana dediščina – stavbna	97

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Estetska funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi ob spomenikih kulturne dediščine v odsekih 9a, 28, 29b, 29c, 33d, 36b, 39, 42b, 97, 115,
- gozdovi ob naravnih vrednotah v odsekih 85b, 85c, 87, 88b, 100a, 108.

2. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi, ki zakrivajo degradacijske procese ali vizuelno moteče elemente v krajini v odseku 36b,
- gozdni otoki v odsekih 35, 47, 49b, 51a, 51b, 53b, 68a, 95b, 100a, 101b, 102, 105, 107, 108, 109a, 116b.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Obrambna funkcija

1. in 2. stopnje poudarjenosti ni.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

2.1 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- večina gozdov v enoti

2. stopnje poudarjenosti ni.

3. stopnja poudarjenosti:

- imajo varovalni gozdovi nad Semiško goro v odsekih 29a, 33c, 34, 101c.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

1. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi na območju stojišč čebelnjakov v odsekih 5c, 8b, 9a, 10, 40a, 45, 48, 50, 52, 53b, 56, 78, 81b, 95b, 96, 98a, 101b,
- semenski gozdovi kostanja v oddelku 44.

2. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi, kjer je delež kostanja nad 25 % v odsekih 11, 16, 33d, 40a, 43, 44, 45, 46, 47, 49a, 49b, 50, 51a, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 64, 66, 67, 68a, 68c, 70, 72b, 73b, 74b, 79, 101a, 101b, 101d, 103, 111b, 112, 116a, 116b, 117, 119, 120, 121,
- območja gozdne čebelje paše v odsekih 2, 4, 5a, 6, 7, 8a, 8b, 9a, 9b, 12a, 12b, 13, 14, 19, 23, 25b, 26, 27, 28, 29a, 29b, 29c, 31a, 31b, 32, 35, 38, 39, 40a, 42a, 42c, 43, 44, 46, 47, 48, 49a, 49b, 50, 52, 53b, 53c, 54a, 54b, 57, 58, 59, 61, 64, 65, 66, 67, 68a, 68b, 68c, 69,

72b, 73a, 73b, 74a, 74b, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81a, 81b, 82a, 82b, 82c, 84, 85a, 85b, 85c, 86, 87, 88a, 88b, 89a, 90, 92, 93, 95a, 95b, 98a, 98b, 97, 100b, 101c, 104b, 107, 108, 109a, 109b, 110, 115, 116b, 117, 120, 121,

- na območjih gozdne čebelje paše in deležem kostanja nad 25 % v odsekih 28, 35, 36a, 43, 44, 45, 46, 47, 50, 51a, 52, 53c, 55, 59, 64, 65, 67, 68a, 79, 101b, 119, 120, 121.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Lovnogospodarska funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

- gozdovi na območju LPN Medved Kočevje v odseku 36b.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Kategorije gozdov

Preglednica 16/D-KL: Kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	4.522,52	189,54	13,08	4.725,14
Varovalni gozdovi	33,14	12,45	0,00	45,59
Skupaj	4.555,66	201,99	13,08	4.770,73

V enoti prevladujejo večnamenski gozdovi. Strmo površino 45,59 ha pokrivajo varovalni gozdovi nad Semičem, ki so bili razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).

Preglednica 17/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamnin	521-Nižinsko črnojelševje	0,43	0,0
	541-Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	2.098,92	86,0
	551-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	33,76	1,4
	554-Gradново bukovje na izpranih tleh	3,02	0,1
	561-Bazoljubno gradnovje	2,79	0,1
	651-Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	0,43	0,0
	711-Kisloljubno gradново belogabrovje	302,93	12,4
Skupaj RGR		2.442,28	100,0
Jelovja na silikatnih kamninah	541-Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	71,82	40,0
	771-Jelovje s praprotni	107,71	60,0
Skupaj RGR		179,53	100,0
Podgorska bukovja na karbontnih in mešanih kamninah	521-Nižinsko črnojelševje	0,49	0,0
	541-Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	56,42	2,7
	551-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	544,85	25,9
	554-Gradново bukovje na izpranih tleh	1.166,02	55,4
	561-Bazoljubno gradnovje	2,09	0,1
	581-Osojno bukovje s kresničevjem	15,12	0,7
	591-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	3,89	0,2
	600-Podgorsko-gorsko lipovje	0,52	0,0
	631-Preddinarsko gorsko bukovje	300,44	14,3
	651-Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	9,99	0,5
	681-Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	3,50	0,2
Skupaj RGR		2.103,33	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		4.725,14	100,0
Varovalni gozdovi	551-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	8,43	18,5
	554-Gradново bukovje na izpranih tleh	3,57	7,8
	561-Bazoljubno gradnovje	33,59	73,7
Skupaj RGR		45,59	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		45,59	100,0
Skupaj vsi gozdovi		4.770,73	100,0

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 4: Gospodarske kategorije gozdov).

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 18/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³
Smreka	8,3	21,1	20,3	25,3	25,0	42,4	12,9	202.032
Jelka	7,6	14,9	19,0	25,4	33,1	10,0	3,1	47.922
Bor	8,4	21,3	17,5	23,4	29,4	4,5	1,4	21.555
Macesen	4,2	15,9	17,6	36,3	26,0	0,2	0,1	929
Ostali iglavci	6,5	19,9	22,6	26,5	24,5	1,8	0,5	8.463
Bukev	5,2	13,2	20,8	26,7	34,1	84,8	26,0	404.728
Hrast	8,1	18,4	20,3	24,4	28,8	78,5	24,0	374.576
Plemeniti listavci	7,1	16,0	20,4	24,9	31,6	31,2	9,6	148.911
Trdi listavci	9,0	18,8	20,5	23,2	28,5	65,6	20,1	312.953
Mehki listavci	10,9	23,2	21,5	20,1	24,3	7,6	2,3	36.056
Iglavci	8,2	20,0	19,9	25,2	26,7	58,9	18,0	280.901
Listavci	7,4	16,7	20,6	24,8	30,5	267,7	82,0	1.277.224
Skupaj	7,5	17,3	20,4	24,8	30,0	326,6	100,0	1.558.125

Lesna zaloga gozdov enote je 326,6 m³/ha z intervalno oceno ob 5 % tveganju od 310,3 do 342,9 m³/ha.

V prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera) se nahaja 24,8 % lesne zaloge, 45,2 % v drugem razširjenem debelinskem razredu (30 – 50 cm premera) in 30,0 % lesne zaloge v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera).

V lesni zalogi prevladujeta bukev in hrast, z opaznejšim deležem pa jim sledijo še trdi listavci, smreka, plemeniti listavci in jelka. Vse ostale drevesne vrste skupaj ne dosegajo pet odstotkov.

V skupini bori je 97 % rdečega bora in 3 % črnega bora.

V skupini ostalih iglavcev je 100 % zelenega bora.

V skupini hrastov je 83 % gradna in 17 % doba.

V skupini plemenitih listavcev je 61 % gorskega javorja, 24 % lipe in lipovca, 8 % češnje, 6 % gorskega bresta in 1 % ostrolistnega javorja.

V skupini trdih listavcev predstavljajo beli gaber 52 %, navadni kostanj 28 %, cer 13 %, črni gaber 4 %, maklen, mali jesen, robinija in brek pa skupaj 3 %.

V skupini mehkih listavcev je 48 % breze, 43 % trepetlike, 5 % črne jelše ter po 2 % topola in vrbe.

Drevesne vrste, ki so v skupni lesni zalogi prisotne z deležem manjšim od 1 % oziroma celo z le nekaj drevesi, so: macesen, črni oreh, ostrolistni jesen in divji kostanj.

Preglednica 19/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	280.901	270.415	9.827	659
	m ³ /ha	58,9	59,4	48,7	50,4
Listavci	m ³	1.277.224	1.223.677	50.402	3.145
	m ³ /ha	267,7	268,6	249,5	240,4
Skupaj	m ³	1.558.125	1.494.092	60.229	3.804
	m ³ /ha	326,6	328,0	298,2	290,8

Hektarska lesna zaloga je v zasebnih gozdovih bistveno večja kot v državnih gozdovih in v gozdovih lokalnih skupnosti. V državnih gozdovih je manjša za 29,8 m³/ha, v gozdovih lokalnih skupnosti pa za 37,2 m³/ha. Razlike se kažejo tudi pri primerjavi zaloge iglavcev in listavcev. Zaloga iglavcev je v primerjavi z zasebnimi gozdovi manjša tako v državnih gozdovih (za 10,7 m³/ha) kot tudi v gozdovih lokalnih skupnosti (za 9,0 m³/ha), medtem ko je

zaloga listavcev manjša v državnih gozdovih za 19,1 m³/ha, v gozdovih lokalnih skupnosti pa za 28,2 m³/ha.

Preglednica 20/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina v ha	Lesna zaloga v m ³ /ha	Število vzorčnih ploskev	± E v %
1	Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.442,34	288,5	240	6,7
2	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.103,27	355,0	215	7,9
3	Jelovja na silikatnih kamninah	179,53	499,8	22	18,1
4	Varovalni gozdovi	45,59	377,0	6	39,0
Skupaj		4.770,73	326,6	483	5,0

Lesna zaloga se je v vseh razredih ugotavljala z metodo stalnih vzorčnih ploskev na mreži 200 m (smer V – Z) x 500 m (smer S – J). Skupno je bilo postavljenih 483 ploskev. Za lesno zalogo enote šteje aritmetična sredina lesnih zalog na vzorčnih ploskvah.

Vzorčna napaka ocene lesne zaloge pri tveganju 5 % na ravni enote je 5,0 %, na ravni posameznega stratuma oz. rastiščnogojitvenega razreda pa ne presega 7,9 %, razen v rastiščnogojitvenih razredih varovalnih gozdov in jelovij na silikatnih kamninah, ki zaradi majhne površine presega vzorčno napako. Varovalne gozdove in jelovja na silikatnih kamninah smo pustili kot samostojni stratum zato, da ne bi kvarili podatkov večjemu in gospodarsko pomembnejšemu rastiščnogojitvenemu razredu.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah so se izvajale v letu 2025. V vseh sestojih se je lesna zaloga tudi okularno ocenjevala. Končna lesna zaloga za raven odsekov in rastiščnogojitvenih razredov, ugotovljena na stalnih vzorčnih ploskvah, je enaka izravnanim okularnim ocenam z meritvami na vzorčnih ploskvah na ravni stratuma. V enoti smo izločili štiri stratumne.

Tarife so ponovno izračunane iz rezultatov sedanjih in prejšnjih meritev višin dreves na stalnih vzorčnih ploskvah in so dodatno usklajene z revirnimi gozdarji. Ugotovili smo, da so bile že v dosedanjem načrtu tarife ustrezne, zato se s tokratnim načrtom spremenjajo le v posameznih odsekih. Seznam tarif po odsekih je v prilogi načrta.

3.3 Prirastek

Uporabili smo odstotne volumne prirastke, ki smo jih izračunali iz podatkov stalnih vzorčnih ploskev (ponovljeno merjenje istih dreves po desetih letih). Za povečanje zanesljivosti meritev smo odstotne volumne prirastke posameznih dreves grupirali v prirastne nize, nato pa smo jih izravnali z regresijsko analizo. Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih je v prilogi načrta.

Preglednica 21/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj		
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³
Iglavci	0,43	0,60	0,41	0,38	0,26	2,08	24,9	99.072
Listavci	1,52	1,63	1,24	1,05	0,81	6,25	75,1	298.494
Skupaj	1,95	2,23	1,65	1,43	1,07	8,33	100,0	397.566

Letni prirastek znaša 8,33 m³/ha. Na podlagi meritev na ploskvah je letni prirastek preteklega desetletja znašal 9,63 m³/ha (po starih tarifah), bilančna metoda pa kaže, da je bil v minulem načrtu podatek o letnem prirastku precenjen. Glede na prejšnje desetletje se je zmanjšal za 1,30 m³/ha oziroma 13,5 %.

Preglednica 22/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	9.907	9.578	305	24
	m ³ /ha	2,08	2,10	1,51	1,80
Listavci	m ³	29.850	28.636	1.128	86
	m ³ /ha	6,25	6,29	5,58	6,60
Skupaj	m ³	39.757	38.214	1.433	110
	m ³ /ha	8,33	8,39	7,09	8,40

Največji hektarski letni prirastek je v gozdovih lokalnih skupnosti, sledijo zasebni gozdovi, najmanjši pa je v državnih gozdovih. Razlog za nekoliko manjši prirastek v državnih gozdovih v primerjavi z ostalimi je v razmerju razvojnih faz – velik delež državnih gozdov je v fazi mladovja. Pri gozdovih lokalnih skupnosti je treba upoštevati tudi zelo majhno površino, zaradi česar je ocena prirastka statistično manj zanesljiva.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 23/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha	%	cm
Mladovje	246,03	5,2	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0
Drogovnjak	889,74	18,7	9,07	1,0	11,8	53,7	34,5	0,0	253,0	14,2	19
Debeljak	2.218,83	46,5	166,58	7,5	0,7	98,2	1,1	0,0	429,4	5,4	24
Sestoj v obnovi	912,91	19,1	522,80	57,3	12,9	82,5	4,6	0,0	235,5	11,7	25
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	503,22	10,5	94,61	18,8	0,0	84,9	15,1	0,0	328,2	14,2	22
Skupaj	4.770,73	100,0	793,06	16,6	-	-	-	-	326,6	-	23

Površina mladovij se je v zadnjih desetih letih povečala za 86,62 ha in predstavlja 5,2 % vseh gozdov. Podmladek prevladuje v sestojih v obnovi, pomemben delež pa je prisoten tudi v debeljakih. V fazi gošče se nahaja 61,1 % površine mladovij, v fazi letvenjaka pa 38,9 %.

Danes je v enoti 54,63 ha manj drogovnjakov, kot jih je bilo pred desetimi leti, kar je korak stran od modelne površine. V fazi tanjšega drogovnjaka je 36,6 %, v fazi debelejšega drogovnjaka pa 63,4 %. Velik del slednjih bo v tem desetletju prerasel v debeljake in se bo zato delež drogovnjakov še dodatno zmanjšal, ker je površina letvenjakov, ki bodo prerasli v drogovnjake, manjša od površine drogovnjakov, ki bodo prerasli v debeljake.

Prevladujejo debeljaki, ki predstavljajo nekaj manj kot 47 % vseh sestojev. V zadnjem desetletju se je njihova površina zmanjšala za dobrih 70 ha. Nekateri sestoji so precej odprti oziroma niso v najboljšem stanju. Med debeljaki je 6 % takšnih, kjer lesna zaloga ne presega 300 m³/ha, medtem ko je 23 % sestojev z visokimi lesnimi zalogami (nad 500 m³/ha). Debeljaki na splošno niso izrazito pomlajeni, saj je na 65 % površin podmladek odsoten, na nadaljnjih 26 % pa je prisoten le v neznatnem deležu (do vključno 20 %). Na 9 % površine debeljakov podmladek pokriva več kot 20 % površine sestojev.

Sestoji v obnovi so dobro pomlajeni s podmladkom bogatih in dobrih zasnov, v 17 % pretrganih sestojev podmladek ne presega 50 % površine, kar je glede na izjemno redek sklep razmeroma slaba pomlajenost. Lesna zaloga v sestojih v obnovi znaša v povprečju približno 236 m³/ha, kar je primerno. Slaba četrtina je sicer že zelo razgrajenih (lesna zaloga pod 150 m³/ha), na drugi strani pa je dobra četrtina takšnih, kjer lesna zaloga presega 300 m³/ha.

Od razvojnih faz so zastopani še raznomerni sestoji (10,5 %), kjer se malopovršinsko prepletajo vse razvojne faze. V povprečju je približno 20 % površin s podmladkom, pri čemer prevladujejo bogate zasnove (85 %), pomanjkljive pa predstavljajo 15 %.

Preglednica 24/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina v ha	133,77	29,80	1,19	0,00	0,24	303,06	85,33	70,94	161,70	7,03
Delež od površine gozda v %	3,0	0,7	0,0	0,0	0,0	6,7	1,9	1,6	3,6	0,2
Delež od podmladka v %	16,9	3,8	0,1	0,0	0,0	38,2	10,8	8,9	20,4	0,9

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Kot je razvidno iz zgornje preglednice, v podmladku prevladuje bukev, sledijo ji trdi listavci (beli gaber, kostanj, mali jesen, cer in črni gaber), smreka, hrast, plemeniti listavci (gorski javor, gorski brest, lipa in češnja) in jelka. Opažamo majhen odstotek pomlajevanja hrasta, še posebej v gradnovih-belogabrovjih, kjer ga izpodriva predvsem smreka, pa tudi bukev in beli gaber.

Preglednica 25/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	246,11	6,7	73,1	20,2	0,0	0,0	60,6	39,4	0,0	20,9	67,2	11,7	0,2
Drogovnjak	889,74	6,3	41,9	51,8	0,0	1,8	41,7	55,6	0,9	16,9	69,2	12,5	1,4
Debeljak	2.218,75	-	-	-	-	2,7	81,8	15,5	0,0	2,8	89,5	7,5	0,2
Sestoj v obnovi	912,91	-	-	-	-	1,7	87,1	11,2	0,0	0,0	1,2	46,1	52,7
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	503,22	-	-	-	-	2,8	67,7	29,5	0,0	3,0	69,2	14,7	13,1
Skupaj	4.770,73												

Mladovja imajo pretežno dobro zasnovo (73,1 %), petina pa jih ima pomanjkljivo zasnovo (20,2 %). Negovanost je zmerna, saj prevladujejo pomanjkljivo negovani (60,6 %) in nenegovani sestoji (39,4 %), medtem ko negovanih ni. Sklep je večinoma normalen (67,2 %), petina sestojev pa ima tesen sklep (20,9 %).

Drogovnjaki imajo nekoliko slabšo zasnovo kot mladovja, saj prevladujeta dobra (41,9 %) in pomanjkljiva zasnova (51,8 %), delež bogate je majhen (6,3 %). Negovanost je neugodna, saj je več kot polovica sestojev nenegovanih (55,6 %), dodatnih 41,7 % pa pomanjkljivo negovanih. Sklep je večinoma normalen (69,2 %), pomemben pa je tudi delež rahlega sklepa (12,5 %), kar kaže na razgrajenost sestojev.

Negovanost debeljakov je relativno ugodna, saj prevladujejo zgolj pomanjkljivo negovani sestoji (81,8 %), delež nenegovanih pa je manjši (15,5 %). Sklep je izrazito normalen (89,5 %), kar kaže na stabilno strukturo teh sestojev.

Negovanost sestojev v obnovi je podobna kot pri debeljakih, saj močno prevladujejo zgolj pomanjkljivo negovani sestoji (87,1 %). Z vidika sklepa izstopa visok delež vrzelastih sestojev (52,7 %) ter velik delež rahlega sklepa (46,1 %), kar je pričakovano glede na razvojno fazo.

Negovanost raznomernih sestojev je večinoma pomanjkljiva (67,7 %), z znatnim deležem nenegovanih sestojev (29,5 %). Sklep je večinoma normalen (69,2 %), vendar se pojavljata tudi rahel (14,7 %) in vrzelast sklep (13,1 %), kar odraža njihovo raznomerno strukturo.

3.5 Tipi sestojev

Tipi sestojev se med seboj prepletajo in v enoti prispevajo k večji pestrosti gozdov. Sestoji v enoti so tako pestri, da jih dobro polovico nismo mogli uvrstiti v vnaprej določene tipe sestojev, zato so razporejeni v druge pretežno listnate, druge pretežno iglaste in druge gozdove listavcev in iglavcev.

V enoti je tako največ drugih pretežno listnatih gozdov (48,4 %), kot so gozdovi hrasta in belega gabra, gozdovi kostanja, gozdovi hrasta in kostanja, gozdovi belega gabra ter velika večina pestro mešanih listnatih gozdov.

Bukovih gozdov je 20,0 %, največ na S in SV enote v RGR Podgorska bukovja. Drugih gozdov listavcev in iglavcev je 19,6 %, med njimi so najbolj prepoznavni gozdovi hrasta in smreke.

5,9 % je smrekovih gozdov, kjer prevladuje smreka z več kot 75 %. Navadno so to nasadi in tudi že naravno nastali sestoji, ki obsegajo posamezne parcele ali dele parcel, največkrat v vrtačah in na opuščenih kmetijskih površinah. Drugih pretežno iglastih gozdov, kjer se smreki pridružijo bor ali ostali iglavci, je 2,5 %.

Prisotni so tudi gozdovi bukve in hrasta (1,2 %), hrastovi gozdovi (1,0 %), jelovi gozdovi (0,9 %) ter gozdovi bukve in smreke (0,4 %).

Preglednica 26/D-DS: Tipi drevesne sestave

Šifra in tip drevesne sestave gozda		Kriteriji za opredelitev – delež drevesne vrste v %	Površina	
			ha	%
1	Hrastovi gozdovi	Hr>75%	46,08	1,0
2	Gozdovi bukve in hrasta	Bu+hr>75% in 25%<bu, hr<75%	58,78	1,2
3	Bukovi gozdovi	Bu>75%	952,73	20,0
4	Drugi pretežno listnati gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 1-3 in list>75%	2.310,97	48,4
	Gozdovi belega gabra	B.ga>75%	9,33	
	Gozdovi hrasta in belega gabra	Hr+b.ga>75% in 25%<hr, b.ga<75%	335,20	
	Gozdovi kostanja	Ko>75%	38,93	
	Gozdovi hrasta in kostanja	Hr+ko>75% in 25%<hr, ko<75%	32,55	
	Drugi pretežno listnati gozdovi		1894,96	
5	Gozdovi bukve in jelke	Bu+je>75% in 25%<bu, je<75%	0,97	0,0
6	Gozdovi bukve in smreke	Bu+sm>75% in 25%<bu, sm<75%	17,49	0,4
7	Jelovi gozdovi	Je>75%	41,47	0,9
8	Smrekovi gozdovi	Sm>75%	281,05	5,9
9	Borovi gozdovi	Bo>75%	5,03	0,1
11	Drugi pretežno iglasti gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 5-9 in igl>75%	119,06	2,5
	Gozdovi smreke in jelke	Sm+je>75% in 25%<sm, je<75%	12,76	
	Drugi pretežno iglasti gozdovi		106,30	
12	Drugi gozdovi listavcev in iglavcev	Vsi drugi gozdovi, kjer niso izpolnjeni pogoji pod 1-9	937,10	19,6
	Gozdovi hrasta in smreke	Hr+sm>75% in 25%<hr, sm<75%	206,64	
	Gozdovi smreke in belega gabra	Sm+b.ga>75% in 25%<sm, b.ga<75%	15,67	
	Drugi gozdovi listavcev in iglavcev	Vsi drugi gozdovi	2,43	
	Drugi gozdovi listavcev in iglavcev		712,36	
Skupaj			4.770,73	100,0

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2: Karta gozdnih rastiščnih tipov).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 27/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.862,84	81,7	773,05	16,4	22,07	0,5	67,18	1,4	4.725,14	99,0
Varovalni gozdovi	45,59	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	45,59	1,0
Skupaj vsi gozdovi	3.908,43	81,9	773,05	16,2	22,07	0,5	67,18	1,4	4.770,73	100,0

Ohranjenost gozdov je določena na ravni odseka glede na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne.

V kategorijo ohranjenih gozdov v enoti sodi dobre štiri petine gozdov (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je pod 30 %) in slaba petina v kategorijo spremenjenih (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je od 30 do 70 %). Močno spremenjenih gozdov (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je od 71 do 90 %) je v enoti manj kot 1 %, izmenjanih gozdov (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je več kot 90 %) pa 1,4 %.

Ohranjenih gozdov je najmanj na južnem in osrednjem ter skrajno zahodnem delu enote. Na tem delu se pojavljajo spremenjeni gozdovi. Močno spremenjeni (oddelek 6) in izmenjani gozdovi (odseka 36a in 42b) so tam, kjer so osnovani umetni nasadi, največkrat smreke, manj zelenega bora in macesna.

Za boljši opis stanja gozdov smo na ravni enote in rastiščnogojitvenih razredov ugotovili še osiromašenost naravne drevesne sestave (Gašperšič 1995), ki v odstotkih prikazuje odstopanje dejanske od naravne drevesne sestave.

Ugotovili smo 25,0 % osiromašenost naravne drevesne sestave, kar je pod ravnijsko osiromašenosti vseh gozdov območja, ki znaša 31,3 %. K osiromašenosti največ prispevajo premajhni deleži bukve (18,7 %), hrasta (13,6 %) in plemenitih listavcev (7,9 %) ter preveliki deleži smreke (57,1 %) ter trdih in mehkih listavcev skupaj (2,2 %). Vse ostale vrste skupaj k osiromašenosti prispevajo manj kot 0,5 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 28/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	381	6,8	19,2	44,1	24,9	5,0
Jelka	126	6,3	19,8	42,1	30,2	1,6
Bor	34	8,8	23,5	32,5	17,6	17,6
Ostali iglavci	10	0,0	0,0	40,0	60,0	0,0
Bukev	644	11,5	21,1	36,5	21,7	9,2
Hrast	717	11,3	27,5	37,1	19,8	4,3
Plemeniti listavci	378	6,9	17,5	40,1	27,0	8,5
Trdi listavci	457	0,2	3,7	11,2	37,6	47,3
Mehki listavci	51	2,0	3,9	23,5	53,0	17,6
Skupaj iglavci	551	6,7	19,2	42,9	26,3	4,9
Skupaj listavci	2.247	8,1	18,6	32,0	25,9	15,4
Skupaj	2.798	7,9	18,7	34,0	26,0	13,4

Kakovost drevja je ugotovljena na stalnih vzorčnih ploskvah na drevesih s premerom 30 cm ali več. Kakovost dreves ni na visoki ravni, saj ima skoraj 60,0 % zgolj dobro ali zadovoljivo kakovost, le 26,6 % pa odlično ali prav dobro. Iglavci imajo na splošno boljšo kakovost kot listavci. Med bolj zastopanimi drevesnimi vrstami z najboljšo kakovostjo izstopata hrast in bukev, sledijo jelka, smreka in plemeniti listavci. Pričakovano je slabša kakovost mehkih (trepetlika, breza) in trdih listavcev (beli gaber, cer, kostanj).

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 29/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,4
Veje	0,8
Osutost	0,9
Skupaj	4,1

Poškodbe dreves so ugotovljene na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja poškodovanosti se določi z deležem dreves s hujšo poškodbo. Pri deblo in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm². Hujša poškodba vej se šteje, če odlomljena vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini, ter pri

osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Delež dreves z večjo poškodbo je ocenjen na 4,1 %. Največ je poškodb debla in koreničnika, bistveno manj je poškodovanosti vej in osutosti krošenj.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2024 je bil popis objedenosti gozdnega mladja opravljen le na 7 ploskvah v gozdovih GGE Semič. Osnovne prostorske enote za izvajanje in interpretacijo popisa objedenosti gozdnega mladja so t.i. popisne enote. Pri popisu objedenosti gozdnega mladja je enota Semič uvrščena v popisno enoto Bela krajina (PE Bela krajina). V PE Bela krajina je bil popis opravljen na 52 ploskvah. V preglednicah prikazujemo podatke o objedenosti gozdnega mladja v PE Bela krajina.

Prvi popis objedenosti gozdnega mladja je bil v GGE Semič opravljen leta 1996. Popisi v tem letu ter ob ponovitvah so bili izvedeni na ploskvah velikosti 5 x 5 metrov, ki so bile enakomerno razporejene v 1000 metrski mreži. V letih 2010 in 2014 je bil popis opravljen po spremenjeni metodi v okviru t.i. popisnih enot. Popisna enota Bela krajina obsega poleg GGE Semič še GGE Adlešiči, Črnomelj in Metlika. Zaradi majhnega števila ploskev glede na velikost popisne enote, so podatki tega popisa za predstavitev stanja objedenosti gozdnega mladja in uspeh pomlajevanja drevesnih vrst na nivoju GGE dokaj nezanesljivi. V nadaljevanju bomo zato vpliv rastlinojede divjadi na gozdno mladje ocenili tudi na podlagi terenskih opazanj. Podatki popisa objedenosti gozdnega mladja iz leta 2024 popisne enote Bela krajina so predstavljeni v spodnjih preglednicah 30/OM1 in 31/OM2.

Na gozdno mladje v enoti vpliva tako srnjad, kot tudi jelenjad. V popisih leta 1996 in 2000 je bila v enoti ugotovljena ok. 10 % objedenost gozdnega mladja višinskega razreda od 15 do 150 cm. V popisu leta 2014, prav tako pa tudi v letu 2024, je bila v popisni enoti Bela krajina ugotovljena 25 % objedenost mladja. Menimo, da se je v zadnjem 20 letnem obdobju vpliv rastlinojede divjadi na gozdno mladje v enoti povečal, kar je posledica povečane gostote jelenjadi. Številčnost jelenjadi se je v zadnjih dvajsetih letih v enoti Semič vsaj podvojila, medtem ko se je gostota srnjadi zmanjšala.

Ocenjujemo, da na splošno vpliv rastlinojede divjadi na gozdno mladje v enoti ni tolikšen, da bi pomembneje vplival na uspešnost pomlajevanja in preraščanja posameznih drevesnih vrst, prav tako pa tudi ne vpliva pomembno na uspešnost doseganja ciljev gospodarjenja z gozdovi. V lesni zalogi vraslega drevja, ki je fazo mladovja, in s tem vpliv divjadi, preraslo že pred dvema desetletjema, je kar 8 % javorjev, 4 % gradna in 4 % jelke. Tudi sicer je vrstna pestrost gozdnega drevja v enoti zelo velika. Lokalno je lahko objedenost divjadi najbolj priljubljenih drevesnih vrst v prehrani tolikšna, da je njihovo preraščanje onemogočeno. To je predvsem na lokacijah, ki so bližje gozdnemu robu in v primeru površinsko manjših pomlajenih površin. V teh primerih, in tudi pri umetni sadnji plemenitih listavcev, je za uspešen razvoj divjadi priljubljenih drevesnih vrst potrebna zaščita posameznih osebkov mladja pred objedanjem.

Preglednica 30/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih

Višinski razred	Ocena števila na ha v letu 2024	Objedenost (%) v letu 2024
do 15 cm	74.638	-
od 16 do 30 cm	48.848	22,1
od 31 do 60 cm	29.450	32,9
Od 61 do 100 cm	12.274	28,2
od 101 do 150 cm	5.079	12,2
Skupaj (od 16 do 150 cm)	95.651	25,7
Skupaj (od 0 do 150 cm)	170.289	-

Preglednica 31/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju po popisu leta 2024 (%)					Objedenost (%)
	15-30 cm	31-60 cm	61-100 cm	101-150cm	15-150cm	
Smreka	0,9	1,2	1,0	0,0	1,0	0,0
Jelka	4,2	6,1	9,3	6,2	5,6	16,6
Ostali iglavci	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
Macesen	0,3	0,5	0,1	0,0	0,4	52,6
Bukev	16,9	29,8	52,6	74,3	28,5	5,8
Hrast	22,2	14,5	3,9	0,4	16,3	27,3
Plemeniti listavci	17,3	7,2	5,2	5,9	12,0	30,5
Drugi trdi listavci	38,1	40,5	27,7	13,2	36,2	40,9
Mehki listavci	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	5,5	8,0	10,6	6,2	7,0	15,9
Listavci	94,5	92,0	89,4	93,7	93,0	26,4
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	25,7

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 32/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
A (10-29 cm)	število/ha	2,32	15,57	17,89	2,32	19,25	21,57	4,64	34,82	39,46
	m³/ha	0,82	6,48	7,30	0,83	8,02	8,85	1,65	14,50	16,15
B (30-49 cm)	število/ha	0,17	1,78	1,95	0,17	1,41	1,58	0,34	3,19	3,53
	m³/ha	0,27	3,50	3,77	0,27	2,77	3,04	0,54	6,27	6,81
C (50 in več cm)	število/ha	0,08	0,29	0,37	0,00	0,33	0,33	0,08	0,62	0,70
	m³/ha	0,27	1,11	1,38	0,00	1,26	1,26	0,27	2,37	2,64
Skupaj	število/ha	2,57	17,64	20,21	2,49	20,99	23,48	5,06	38,63	43,69
	m³/ha	1,36	11,09	12,45	1,10	12,05	13,15	2,46	23,14	25,60

Podatki o odmrlem drevju veljajo za vse gozdove enote, kjer so postavljene stalne vzorčne ploskve. Upoštevana so samo merska drevesa (nad 9 cm) brez panjev.

Odmrlega drevja je 7,8 % od lesne mase vseh gozdov kar je veliko več, kot zahteva Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.) – 3 % od lesne zaloge.

Če pri odmrli masi upoštevamo tudi panjevino, ki v enoti znaša 0,33 m³/ha, se skupna masa odmrlega drevja poveča na 7,9 % od skupne lesne mase, kar pomeni zelo ugodno stanje.

V preteklem ureditvenem obdobju kalo (to so načrtno puščena drevesa naravnemu razvoju in razkroju) je bilo evidentiranih 737,65 m³.

Glede na število in volumen se glavnina odmrlega drevja nahaja v prvem razširjenem debelinskem razredu. Žal ta drevesa niso najugodnejša za večje duplarje, ki potrebujejo debelejša stoječa odmrla drevesa. Kljub dobremu stanju glede odmrlega drevja moramo predvsem v najdebelejšem razredu še naprej načrtno puščati drevesa naravnemu razkroju, da bomo ohranili trenutno ugodno stanje. Pri načrtnem puščanju odmrlega drevja je potrebno dajati prednost drevesnim vrstam, ki počasneje razpadajo, kot so hrasti, kostanj, črni gaber, smreka in jelka. Posebej primerna so drevesa, ki se prelomijo, ker stoječi del drevesa dlje obstane, saj ga ne bremeni teža krošnje. Primerna drevesa so tudi debelejša, slabo vitalna drevesa, razraščena nekakovostna drevesa, drevesa z dupli ali gnezdi. Slabo dostopne predele z drevjem slabše kakovosti se lahko opredeli kot ekocelice in prepusti naravnemu razvoju in razpadu.

3.11 Gozdni semenski objekti

V enoti imamo semenski sestoj kostanja, ki se nahaja v oddelku 44.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi

Analiza preteklega gospodarjenja se nanaša na iste gozdove kot v predhodnem načrtu. Gozdnogospodarska enota Semič spada med enote s krajšo tradicijo načrtnega gospodarjenja, saj je bil prvi ureditveni načrt izdelan šele leta 1967. Pričujoči načrt je tako šesta obnova, oziroma šesti ureditveni načrt za gozdove na tem območju.

Podrobni opis zgodovine razvoja gozdov Bele krajine je opisan v gozdnogospodarskem načrtu za gozdnogospodarsko enoto Semič 2016 – 2025.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 33/D-PL1: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek	Realizacija poseka – po evidencah		Realizacija poseka – po podatkih s SVP (točkovna in intervalna ocena)	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	67.666	45.884	67,8	49.366	73,0
Listavci	358.000	156.562	43,7	249.203	69,6
Skupaj	425.666	202.446	47,6	298.569 (249.678 – 347.461)	70,1

Realizacija poseka po evidencah pri iglavcih in listavcih ni presegla načrtovanega poseka. Po evidencah je bilo izvedenega le 47,6 % načrtovanega poseka, če pa gledamo posek, ki je bil zaznan na ploskvah, je ta občutno večji, dobrih 70 %.

Ugotavljamo, da se največ nelegalnega poseka zgodi pri tanjšem drevju, pri listavcih pa tudi pri najdebelejšem. Pri iglavcih so odstopanja večja kot pri listavcih. Najmanjša odstopanja so pri drevesih debeline od 40 do 60 cm. Lastniki gozdov očitno ne pokličejo revirnega gozdarja, kadar si pripravljajo drva, nelegalno pa radi posekajo tudi najdebelejše listavce. Pri slednjih gre morda za preveč posekano drevje na sečiščih, kjer je bila sicer označitev drevja za posek opravljena. Na podlagi teh ugotovitev podajamo naslednje napotke:

- ☞ Ob vsaki priložnosti naj se lastnike gozdov ozavešča, da je označitev drevja za posek tudi tanjših dreves za domačo porabo obvezna in brezplačna, zato naj dosledno naprošajo revirnega gozdarja za označitev in izdajo odločbe.
- ☞ Hkrati naj se lastnikom poudarjeno označi tudi na odločbi, da je potrebno naknadno posekano drevje sporočiti revirnemu gozdarju.
- ☞ Na obveznost označitve drevja za posek in izdajo odločbe bi bilo smiselno opozoriti tudi v lokalnih medijih, predvsem tistih, ki so med lastniki gozdov najbolj priljubljeni.
- ☞ Gozdarskemu inšpektorju naj se predlaga, da občasno pošlje opozorila tudi tistim lastnikom, pri katerih so bile nelegalno posekane manjše količine.
- ☞ Revirni gozdarji naj izvajajo natančnejši nadzor na terenu, na nekaj sečiščih vsako leto tudi popolni prevzem sečišč. vsak opažen posek brez predhodne označitve drevja dosledno v xTi vpišejo kot posek brez odobritve.

Preglednica 34: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco

		Površina v ha	Evidenca letnega poseka v m³/ha	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek v m³/ha	Standardni odklon	Interval zaupanja v m³/ha, leto	Relativni odklon zaupanja v e%
GGE	Iglavci	4.746,73	0,97	480	1,04	4,01	0,36	34,5
	Listavci		3,30		5,25	11,22	1,00	18,3
	Skupaj		4,27		6,29	11,59	1,03	16,4
Državni gozdovi		188,00	5,62	22	4,95	10,08	3,54	74,0
Ostali gozdovi		4.558,73	4,21	458	6,38	11,98	1,07	16,8

Po podatkih stalnih vzorčnih ploskev je bilo z upoštevanjem starih tarif in stare površine (4.746,73 ha) letno posekanih 6,29 m³/ha, kar v desetih letih pomeni 298.569 m³. Ob 5 odstotnem tveganju evidentiran posek ni v intervalu zaupanja, ki znaša od 249.678 do 347.461 m³. Evidentiranega je bilo 68 % poseka ugotovljenega na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 35/D-PGR: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek v m³	Realizirani posek v m³	Indeks poseka v %	Skupna realizacija možnega poseka v %
1000 – Hrastova gabrovja	Iglavci	50.840	31.333	61,6	7,4
	Listavci	128.201	52.598	41,0	12,4
	Skupaj	179.041	83.931	46,9	19,8
1200 – Jelovja s praprotni	Iglavci	6.756	6.426	95,1	1,5
	Listavci	7.937	4.815	60,7	1,1
	Skupaj	14.693	11.241	76,5	2,6
1500 – Podgorska bukovja	Iglavci	10.070	8.102	80,5	1,9
	Listavci	219.951	97.977	44,5	23,0
	Skupaj	230.021	106.079	46,1	24,9
3200 – Varovalni gozdovi	Iglavci	0.0	23	-	0,0
	Listavci	1.911	1.072	56,1	0,3
	Skupaj	1.911	1.095	57,3	0,3
Skupaj	Iglavci	67.666	45.884	67,8	10,8
	Listavci	358.000	156.562	43,7	36,8
	Skupaj	425.666	202.446	47,6	47,6

Realizacija načrtovanega poseka v enoti je po podatkih evidenc 47,6 %. Iz preglednice je razvidno, da so po posameznih rastiščnogojitvenih razredih večja odstopanja, v splošnem pa je bila realizacija zelo slaba pri listavcih in nekoliko manj slaba pri iglavcih.

Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka)

	Načrtovani posek	Realizirani posek	Realizacija poseka	Skupna realizacija možnega poseka
	m³	m³	%	%
Ureditveno obdobje 1996 - 2005				
Iglavci	22.400	31.301	139,7	21,9
Listavci	120.400	117.387	97,5	82,2
Skupaj	142.800	148.689	104,1	104,1
Ureditveno obdobje 2006 - 2015				
Iglavci	42.373	26.674	63,0	10,3
Listavci	216.502	121.365	56,1	46,9
Skupaj	258.875	148.039	57,2	57,2
Ureditveno obdobje 2016 - 2025				
Iglavci	67.666	45.884	67,8	10,8
Listavci	358.000	156.562	43,7	36,8
Skupaj	425.666	202.446	47,6	47,6

Realizacija možnega poseka skozi daljše obdobje občutno pada predvsem pri listavcih, pri iglavcih pa je v zadnjih dveh desetletjih enaka. Pomembno je poudariti, da posekana količina narašča, realizacija pa pada, ker je načrtovani posek strmo naraščal.

Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovani posek v m ³	65.293	342.440	407.733	2.290	15.015	17.305	83	545	628
Izvedeni posek v m ³	43.393	148.361	191.754	2.436	8.127	10.563	55	74	129
Realizacija v %	66,5	43,3	47,0	105,4	53,0	59,9	66,3	13,6	20,5
Povprečno drevo v m ³	1,50	0,77	0,87	0,40	0,89	0,69	1,06	0,68	0,80

V državnih gozdovih je skupna realizacija poseka dosegla 60 % načrta, kar je precej več kot v zasebnih gozdovih, kjer je realizacija znašala 47 %. Še nižja je bila v gozdovih lokalnih skupnosti, kjer je dosegla le 21 %. Povprečno posekano drevo je bilo v zasebnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti debelejša kot v državnih.

Rezultati evidenc kažejo, da je v vseh lastniških kategorijah večje zanimanje ali potreba po iglavcih v primerjavi z listavci. Povprečno posekano drevo za enoto je merilo 0,86 m³. Razlog za preseženo realizacijo sečnje iglavcev v državnih gozdovih je predvsem sanitarni posek in posek oslabelega drevja.

Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

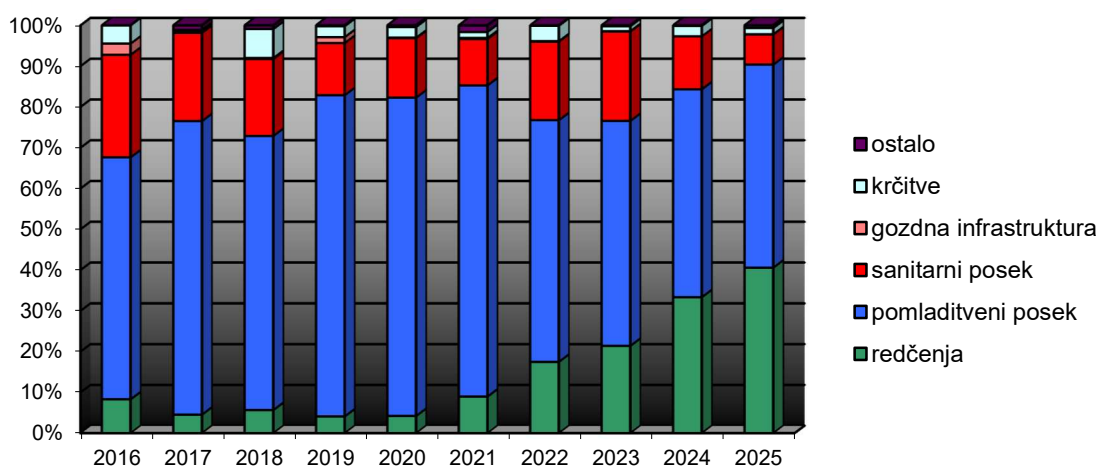
		Vrste poseka							Delež od LZ v %	Delež od P v %
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek za gozdno infrastrukturo in drugo	Kričtve	Nedovoljen posek	Skupaj		
Zasebni gozdovi										
Iglavci	m³	9.441	21.441	11.650	98	655	108	43.393	17,9	45,6
	%	21,8	49,4	26,8	0,2	1,5	0,3	100,0		
Listavci	m³	21.167	101.548	19.514	1.124	4.327	681	148.361	12,6	43,3
	%	14,3	68,4	13,1	0,8	2,9	0,5	100,0		
Skupaj	m³	30.608	122.989	31.164	1.222	4.982	789	191.754	13,5	43,8
	%	16,0	64,1	16,3	0,6	2,6	0,4	100,0		
Državni gozdovi										
Iglavci	m³	1.145	210	756	222	103	0	2.436	22,1	48,7
	%	47,0	8,6	31,1	9,1	4,2	0,0	100,0		
Listavci	m³	810	6.822	133	199	76	87	8.127	17,5	61,0
	%	10,0	83,9	1,6	2,5	0,9	1,1	100,0		
Skupaj	m³	1.955	7.032	889	421	179	87	10.563	18,4	57,7
	%	18,5	66,6	8,4	4,0	1,7	0,8	100,0		
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Iglavci	m³	0	4	44	0	7	0	55	15,6	36,7
	%	0,0	7,3	80,0	0,0	12,7	0,0	100,0		
Listavci	m³	0	2	0	0	70	2	74	3,0	8,9
	%	0,0	2,7	0,0	0,0	94,6	2,7	100,0		
Skupaj	m³	0	6	44	0	77	2	129	4,6	13,2
	%	0,0	4,7	34,1	0,0	59,7	1,5	100,0		
Skupaj										
Iglavci	m³	10.586	21.655	12.450	320	765	108	45.884	18,0	45,8
	%	23,1	47,2	27,1	0,7	1,7	0,2	100,0		
Listavci	m³	21.977	108.372	19.647	1.323	4.473	770	156.562	12,7	43,9
	%	14,0	69,2	12,6	0,8	2,9	0,5	100,0		
Skupaj	m³	32.563	130.027	32.097	1.643	5.238	878	202.446	13,6	44,3
	%	16,1	64,2	15,9	0,8	2,6	0,4	100,0		

Intenziteta poseka je majhna, saj znaša le 13,6 % od lesne zaloge in 44,3 % od prirastka.

Kot je razvidno iz preglednice, se je v državnih gozdovih posekalo 57,7 % prirastka ali 18,4 % lesne zaloge, v zasebnih gozdovih 43,8 % prirastka ali 13,5 % lesne zaloge in v gozdovih lokalnih skupnosti 13,2 % prirastka ali 4,6 % od lesne zaloge. Struktura poseka kaže, da je delež redčenja znašal 16,1 %, delež sanitarnega poseka pa 15,9 %.

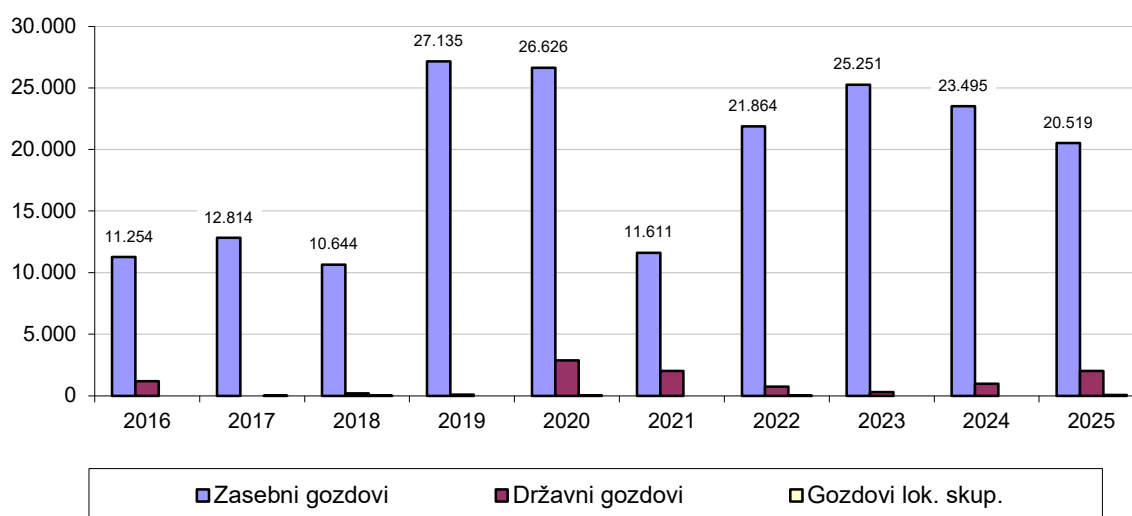
Po donosu je v vseh lastniških kategorijah prevladoval pomladitveni posek (64,2 %), ki je bil izrazitejši pri listavcih (69,2 %) kot pri iglavcih (47,2 %), medtem ko so poleg že omenjenih ostale vrste poseka predstavljale 2,6 % ali manj. Glavnino sanitarnega poseka so predstavljale druge sanitarne sečnje (25,6 %), pri čemer gre predvsem za sušenje hrasta, in posek zaradi insektov (25,6 %), s podobnim deležem sledi posek zaradi bolezni in gliv (23,4 %). Poškodbe zaradi vetra so predstavljale 14,8 % sanitarnega poseka, zaradi poškodb pri delu v gozdu 7,8 %, zaradi žleda 1,6 %, zaradi snega 1,1 % in zaradi požarov 0,1 %.

V preteklem obdobju je evidentirana sečnja izven gozda znašala 744,45 m³. Slednja niso zajeta v analizo.

Grafikon 3: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta

Struktura sečenj po vrstah poseka v obdobju veljavnosti načrta (2016 – 2025) kaže, da v vseh letih prevladuje pomladitveni posek. Njegov delež skozi obdobje rahlo niha. Delež redčenja je v prvih letih manjši, od leta 2022 dalje pa narašča. Sanitarni posek je v celotnem obdobju prisoten z zmernim deležem in med leti variira. Ostale vrste poseka (posek zaradi gozdne infrastrukture, krčitve in ostalo) predstavljajo v vseh letih manjši delež.

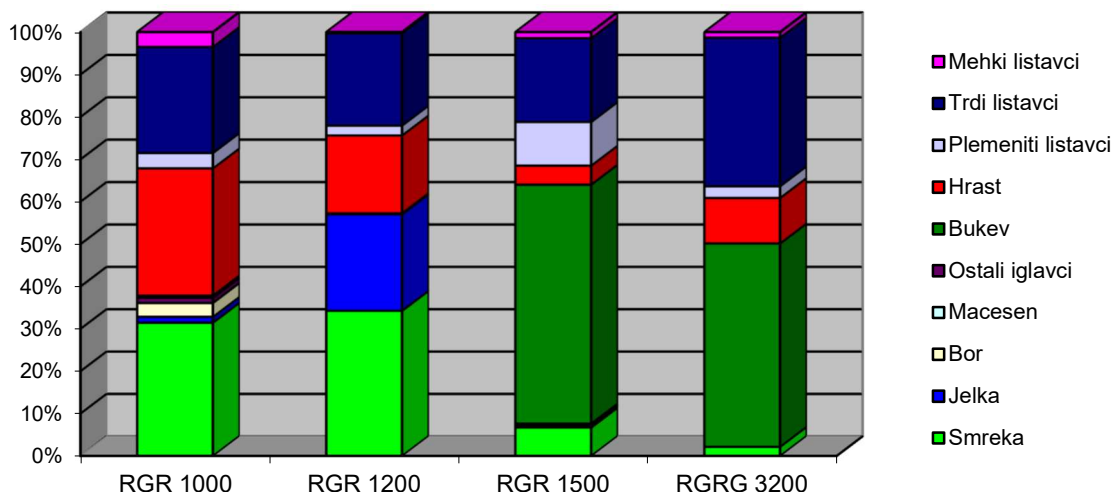
Grafikon 4: Posek po letih veljavnosti načrta v m³

Skupna količina poseka se je po letih gibala od 10.832 do 29.550 m³. Na zelo veliko nihanje so vplivale razmere na lesnem trgu in posledično interes lastnikov za sečnjo.

Preglednica 39/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih tekoče evidence poseka)

Drevesna vrsta	Posek v m ³	Delež od celotnega poseka v %	Delež od LZ drevesne vrste v %	Delež od celotne LZ v %
Smreka	37.365	18,5	19,3	2,5
Jelka	4.199	2,1	11,9	0,3
Bor	3.010	1,5	17,1	0,2
Macesen	24	0,0	6,5	0,0
Ostali iglavci	1.286	0,6	17,0	0,1
Bukev	60.827	30,0	15,2	4,1
Hrast	32.125	15,9	9,1	2,2
Plemeniti listavci	14.277	7,1	10,3	0,9
Trdi listavci	44.803	22,1	15,6	3,0
Mehki listavci	4.530	2,2	9,1	0,3
Skupaj iglavci	45.884	22,7	18,0	3,1
Skupaj listavci	156.562	77,3	12,7	10,5
Skupaj	202.446	100,0	13,6	13,6

Pri iglavcih se je najbolj posegalo v lesno zalogo smreke, bora in ostalih iglavcev (v glavnem zeleni bor), manj pa v lesno zalogo jelke in macesna. Pri listavcih se je najbolj posegalo v leseno zalogo trdih listavcev in bukev, precej manj pa v lesno zalogo plemenitih listavcev, hrasta in mehkih listavcev.

Grafikon 5: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih

Iz zgornjega grafikona je razvidno, da posek po drevesnih vrstah ali skupinah drevesnih vrst bolj ali manj sledi razmerju drevesnih vrst v lesni zalogi posameznega RGR. V razredu 1000 (hrastova gabrovja) so v poseku prevladovali smreka, hrast in trdi listavci. V razredu 1200 (jelovja s praprotni) je bil posek največji pri smreki, jelki in trdih listavcih, medtem ko je bil delež hrasta manjši. V razredu 1500 (podgorska bukovja) je v poseku izrazito prevladovala bukev, z manjšimi deleži trdih in plemenitih listavcev. V razredu 3200 (varovalni gozdovi) v poseku prevladujejo bukev, trdi listavci in hrast.

Preglednica 40/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,6	6,6	11,3	16,9	43,4	18,0	9,7
Listavci	9,6	12,9	12,5	12,7	13,8	12,7	33,0
Skupaj	8,8	11,6	12,3	13,4	18,3	13,6	42,7

Iz debelinske strukture poseka v enoti je razvidno, da je bil delež poseka glede na lesno zalogo največji v debelinskem razredu nad 50 cm, nato pa se postopno zmanjšuje proti nižjim

debelinskim razredom. Ugotoviti je mogoče, da je intenziteta poseka v drogovnjakih prenizka oziroma da redčenja niso bila izvedena v vseh drogovnjakih. V obravnavanem desetletju je bilo v enoti v povprečju posekanih 13,6 % lesne zaloge, kar predstavlja 42,7 m³/ha lesa.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 41/D-OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in za enoto

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	200,35	31,75	15,8	9,24	7,20	77,9
Priprava tal	ha	0,00	1,14	-	0,00	0,00	-
Sadnja	ha	0,00	3,11	-	0,00	0,00	-
Obžetev	ha	226,00	7,26	3,2	8,88	0,00	0,0
Nega mladja	ha	183,73	11,00	6,0	9,73	0,00	0,0
Nega gošče	ha	400,52	23,63	5,9	19,04	9,17	48,2
Nega letvenjaka	ha	217,30	14,79	6,8	14,36	4,68	32,6
Nega drogovnjaka	ha	146,20	9,14	6,3	6,10	4,50	73,8
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	37,50	-	200,00	2,75	1,4
Obeleževanje sadik	kos	0	4.120	-	0	0	-
Biomeliorativna dela	kos	25	0	0,0	0	0	-

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,53	0,00	0,0	210,12	38,95	18,5
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-	0,00	1,14	-
Sadnja	ha	0,00	0,00	-	0,00	3,11	-
Obžetev	ha	0,10	0,00	0,0	234,98	7,26	3,1
Nega mladja	ha	0,01	0,00	0,0	193,47	11,00	5,7
Nega gošče	ha	0,03	0,00	0,0	419,59	32,80	7,8
Nega letvenjaka	ha	0,03	0,00	0,0	231,69	19,47	8,4
Nega drogovnjaka	ha	0,05	0,00	0,0	152,35	13,64	9,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	-	200,00	40,25	20,1
Obeleževanje sadik	kos	0	0	-	0	4.120	-
Biomeliorativna dela	dnin	0	0	-	25	0	0,0

Iz zgoraj prikazanih tabel je razvidno, da izvedba gojitvenih del znatno manjša in v celoti zaostaja za načrtovanim obsegom, kar je še posebej izrazito v zasebnih gozdovih, kjer je realizacija večine ukrepov bistveno manjša od načrtovane. Izjemi sta priprava tal in sadnja, ki sta bili izvedeni, kljub temu, da nista bili načrtovani. Tudi v državnih gozdovih realizacija gojitvenih del ni nepopolna, vendar je razmerje med načrtovanim in izvedenim nekoliko bolj uravnoteženo kot v zasebnih gozdovih, predvsem pri posameznih negovalnih delih (npr. nega gošče in letvenjaka), kjer pa še vedno ostajajo precejšnja odstopanja. V gozdovih lokalnih skupnosti je bila popolna neizvedba ukrepov.

Glavni razlogi za takšno stanje so podobni kot v preteklih letih. Ključen dejavnik je struktura lastništva, saj prevladujejo zasebni gozdovi, kjer lastniki pogosto ne izkazujejo zadostnega interesa za izvajanje negovalnih del v mladovjih. Poleg tega je bila načrtovana intenzivnost del v nekaterih primerih preambiciozna, saj je temeljila na predpostavki slabše pretekle nege, zaradi česar so bila na istih površinah načrtovana ponavljajoča se gojitvena dela, ki se v praksi niso izkazala kot potrebna.

Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 40 dnin. To so dnine porabljene pretežno za kontrolne pasti, s katerimi spremljamo razvoj podlubnikov. Lovnih pasti je le za vzorec, zato je temu primerna zelo majhna realizacija načrtovanega varstva pred žuželkami.

Dodatno se je obeleževalo sadike gozdnega drevja v obsegu 4.120 kosov, za kar je bilo porabljenih 16 dnin.

Skupno gledano podatki kažejo na potrebo po bolj realističnem načrtovanju gojitvenih del ter boljšem vključevanju in motiviranju zasebnih lastnikov za izvajanje ukrepov v mladih gozdovih, kjer je negovalni vidik ključnega pomena za nadaljnji razvoj sestojev.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Preglednica 42: Pregled dinamike izgradnje vlak in cest

Leto	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Skupaj
Nove vlake v m	77	337	3.157	3.489	0	651	638	0	0	200	8.549
Obnove vlak v m	603	46	163	3.280	64	0	163	0	0	0	4.319
Nove ceste v m	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obnove cest v m	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

V preteklem obdobju je bilo zgrajenih 8.549 metrov novih gozdnih vlak, hkrati pa je bila izvedena rekonstrukcija na obstoječih vlakih v dolžini 4.319 metrov.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju za krepitev splošno koristnih funkcij gozdov niso bila evidentirana dela sajenja plodonosnega drevja, zato je bil poudarek na drugih ukrepih za živalski svet. Za divjad in ostali živalski svet je bilo ključno vzdrževanje vodnih virov v gozdu, ki jih je potrebno redno vzdrževati z namenom zagotavljanja pitne vode in ohranjanja ostalih funkcij okolja. Takšen pristop zagotavlja stabilno prehransko ponudbo in ugodne življenjske razmere za rastlinojedo divjad tudi brez dodatnega vnašanja plodonosnih vrst.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

Pritiski na gozdove enote s krčitvami so zmerni – zarašča se bistveno več površin, kot se jih izkrči. Tako se je v zadnjem desetletju površina gozdov povečala, glede na današnje zaraščajoče se površine pa bi se v prihodnjem desetletju to utegnilo zgoditi v podobnem obsegu, v kolikor kmetijska dejavnost ne bo ustavila zaraščanja.

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo izkrčenih 25,67 ha gozdov, kar je enako kot v desetletju pred tem. 0,39 ha je bilo izkrčenih zaradi ureditve kamnoloma na Blatniku, 2,77 ha zaradi širitve obrtne cone Vrtača v Semiču, 22,51 ha gozdov pa je bilo izkrčenih v kmetijske namene, od tega 7,30 ha brez odločbe o krčitvi. V obdobju 2016 – 2025 je bilo izdanih 48 odločb o krčitvi gozda v kmetijske namene s povprečno površino 0,56 ha, devet je bilo večjih od 1 ha, od tega dve večji od 2 ha. Nekaj odločb ni bilo realiziranih v celoti.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev

Cilji v preteklem desetletju so bili smelo postavljeni. Nekaj teh je bilo doseženih, žal pa moramo pri nekaterih ugotoviti, da niso bili doseženi v celoti.

- ☞ 30 letnemu cilju lesne zaloge (320 m³/ha) smo se uspeli povsem približati oziroma ga celo preseči. Lesna zaloga se je s 312 m³/ha pred desetimi leti zvišala na današnjih 326 m³/ha, s čimer smo presegli tudi etapni cilj, ki je ob koncu ureditvenega obdobja predvideval zalogo v višini 320 m³/ha.
- ☞ Stanje razvojnih faz glede na načrtovane razvojne faze ni ugodno. Mladovij je nekoliko več, vendar manj, kot smo predvideli, tudi drogovnjakov je manj, debeljakov in sestojev v obnovi pa je preveč. Če bi bolje upoštevali usmeritve, bi z odločnejšim zaključevanjem obnov mladovja in sestoje v obnovi privedli na načrtovano raven.
- ☞ Razmerje 19 % iglavcev in 81 % listavcev je bilo doseženo.
- ☞ Ohranili smo pretežno raznodobno zgradbo gozdov.

- ☞ Glede nedoseženih ciljev in predvidenih ukrepov naj na prvem mestu izpostavimo, da je bila realizacija načrtovanega možnega poseka po podatkih evidence le 48 %. Tu naj takoj dodamo, da je realizacija možnega poseka po podatkih stalnih vzorčnih ploskev 73 %. Glede na kontrolni izračun je jasno, da so podatki stalnih vzorčnih ploskev natančnejši.
- ☞ Gozdovi so pretežno pomanjkljivo negovani, načrtovana gojitvena dela so bila zelo skromno izvedena, v povprečju manj kot 10 %.
- ☞ Zaradi slabe realizacije možnega poseka in gojitvenih del je bil slabše dosežen tudi cilj intenzivno negovanih sestojev z bogatimi zasnovami.
- ☞ Varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano, količina načrtovanih varstvenih del je bila očitno nekoliko previsoka, saj so se težave s podlubniki nekoliko umirile. Sanitarnega poseka je bilo slabih 16 %.
- ☞ Dela za vzdrževanje okolja prostoživečih živali so bila izvedena pomanjkljivo oziroma v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Veliko del za funkcije je bilo izvedenih pri rednem gospodarjenju z gozdovi, upoštevajoč zahteve glede prisotnosti posameznih funkcij gozda.
- ☞ Ohranili so se gozdovi z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami.
- ☞ Ohranjene so naravne in kulturne vrednote.
- ☞ Populacija rastlinojede divjadi je na ravni, ki omogoča uspešno naravno pomlajevanje.

Kljub dobro zastavljenim ciljem izpred desetih let v enoti ostajajo nekateri temeljni problemi:

- ☞ neustrezno razmerje razvojnih faz,
- ☞ slaba realizacija gojitvenih del in redčenj drogovnjakov,
- ☞ agresivnost smreke na hrastovo gabrovih rastiščih,
- ☞ slabo preraščanje hrasta zaradi pepelaste plesni in agresivnosti smreke,
- ☞ lastniška razdrobljenost enote.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

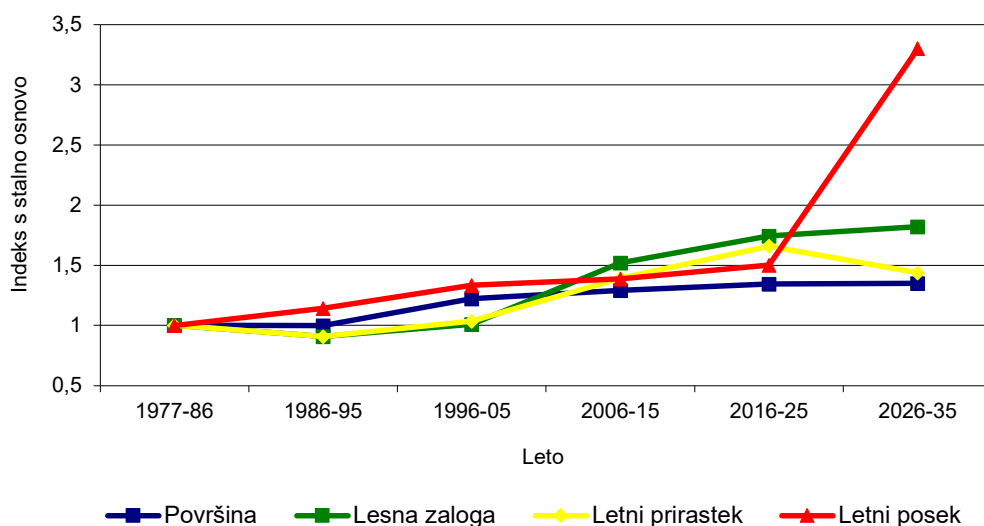
5.1 Razvoj gozdnih fondov

Danes je 24,00 ha več gozda, kot ga je bilo pred desetimi leti, in kar 1.238,34 ha več kot pred petimi desetletji. Povečanje površine gozdov v enoti je bilo največje v obdobju 1986 – 1996, največ na račun zaraščanja kmetijskih površin. Vzrok spremembi površine gozdov je delno tudi v menjavi metode ugotavljanja površine gozdov (površina na osnovi parcel se je v letu 2005 zamenjala z digitalizacijo gozdnih površin). K spremembi površine prispevajo tudi prilagoditve meje enote novemu zemljiškokatastrskemu načrtu, razlike v kakovosti prikaza gozdne površine (zaradi uporabe novejših in natančnejših podlag) ter izločitve javnih cest. Upoštevati je potrebno tudi krčitve (25,67 ha) v zadnjem desetletju.

Preglednica 43/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Realizirani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1977	3.532,39	18,3	161,0	179,3	0,72	5,08	5,80	0,28	2,20	2,48
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1986	3.529,74	20,2	142,7	162,9	0,82	4,45	5,27	0,31	2,52	2,83
Verižni indeks	99,9	110,4	88,6	90,8	113,9	87,6	90,9	110,7	114,5	114,1
1996	4.317,75	27,2	153,8	181,0	1,21	4,80	6,01	0,52	2,79	3,31
Verižni indeks	122,3	134,6	107,8	111,1	147,6	107,9	114,0	167,7	110,7	117,0
2006	4.561,08	47,2	225,5	272,7	1,83	6,25	8,08	0,72	2,72	3,44
Verižni indeks	105,6	173,5	146,6	150,7	151,2	130,2	134,4	138,5	97,5	103,9
2016	4.746,73	53,6	259,0	312,6	2,11	7,52	9,63	0,97	3,28	4,25
Verižni indeks	104,1	113,6	114,9	114,6	115,3	120,3	119,2	153,8	158,7	157,9
2026	4.770,73	58,9	267,7	326,6	2,08	6,25	8,33	1,35	6,84	8,19
Verižni indeks	100,5	109,9	103,4	104,5	98,6	83,1	86,5	139,2	208,5	192,7

Opomba: Do leta 2016 je prikazan letni posek iz evidence poseka, za leto 2026 pa načrtovani posek za obdobje 2026-2035. Verižni indeks je izračunan iz relativnih vrednosti gozdnih fondov.

Grafikon 6: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

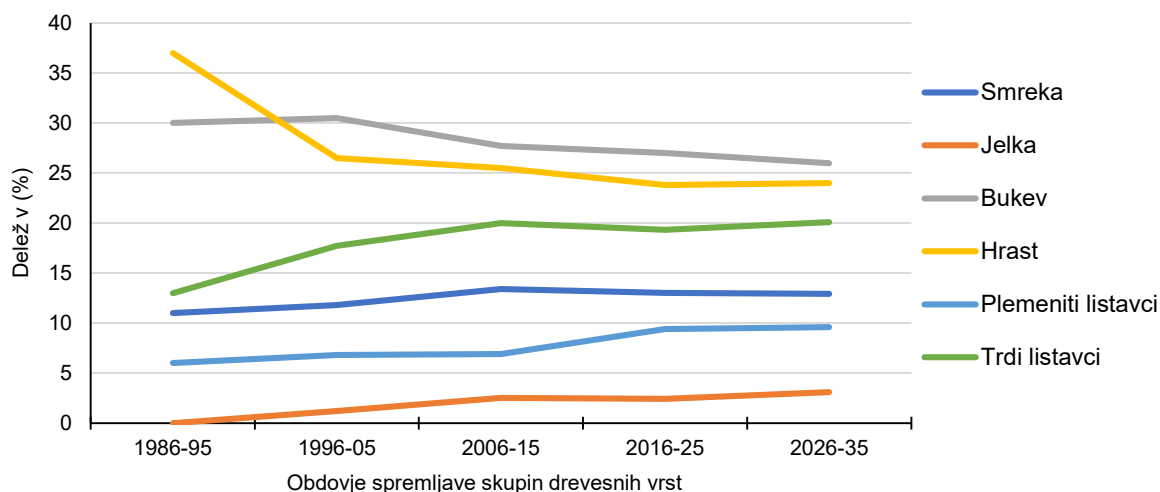
Hektarska lesna zaloga se je v zadnjem desetletju povečala za 14,0 m³/ha oz. za 4,5 %, v zadnjih petih desetletjih pa za 147,3 m³/ha oz. 82,2 %. Zalogi iglavcev in listavcev sta po letu 1986 ves čas naraščali. Ker se je lesna zaloga za posamezna obdobja ugotavljala z različnimi metodami (polna premerba gozdov, Bitterlichova metoda, stalne vzorčne ploskve), je povsem korektno le ugotavljanje sprememb lesne zaloge in prirastka samo za zadnja tri desetletja, saj so bili podatki pridobljeni z isto metodo, to je s stalnimi vzorčnimi ploskvami.

Letni prirastek se je od leta 1977 povečal za 43,6 %. Največji porast prirastka se je zgodil v prejšnjem desetletju, ker je bil v preteklih obdobjih izračunan po drugih metodah in glede na njegov dvig podcenjen. Bilančna metoda pa kaže, da je bil v prejšnjem desetletju precenjen.

Evidentiran realiziran hektarski posek je v prejšnjih desetletjih nihal od 2,48 do 4,25 m³/ha. Za leto 2026 je prikazan načrtovani posek, zato je neprimerljivo večji. Načrtovano je povečanje možnega poseka, ker je bil načrtovani posek v minulem desetletju pomanjkljivo realiziran. Predvideno je močnejše poseganje med listavce, saj je bil posek iglavcev v minulih obdobjih relativno dobro realiziran.

Preglednica 44/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1986	11,0	0,0	0,0	0,0	1,0	30,0	37,0	6,0	13,0	2,0
1996	11,8	1,2	1,3	0,1	0,6	30,5	26,5	6,8	17,7	3,5
2006	13,4	2,5	1,0	0,0	0,3	27,7	25,5	6,9	20,0	2,7
2016	13,0	2,4	1,2	0,0	0,5	27,0	23,8	9,4	19,3	3,4
2026	12,9	3,1	1,4	0,1	0,5	26,0	24,0	9,6	20,1	2,3

Grafikon 7: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1986 do 2026

Trend gibanja deležev skupin drevesnih vrst se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenil, razen pri bukvi in mehkih listavcih, kjer beležimo rahel upad. Opaziti je, da se je trend povečevanja deleža smreke v prejšnjem desetletju ustavil, danes pa je njen delež nekoliko večji kot v prejšnjem ureditvenem obdobju. V primerjavi z obdobjem iz pred desetih let so se rahlo povečali deleži pri trdih listavcih, jelki, boru, hrastu in plemenitih listavcih.

Preglednica 45/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga (%)						Prirastek (%)						Možni posek (%)
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	90,0	102,5	110,8	124,5	134,6	115,4	91,8	94,0	97,8	117,6	173,3	103,3	99,9
Listavci	100,0	97,8	91,7	104,6	121,3	103,7	95,5	79,1	69,1	83,2	146,3	86,0	90,7
Skupaj	90,0	98,7	94,8	107,9	123,3	105,7	94,7	82,6	74,8	90,6	152,2	89,8	92,2

Skupne vrednosti za vse tri kazalnike se nekoliko razlikujejo od vrednosti verižnega indeksa v preglednici GFR1. Razlog za razhajanje je v tem, da so vrednosti prve preglednice računane iz hektarskih vrednosti, zgornje preglednice pa iz absolutnih vrednosti. Pri indeksu možnega poseka pa še dodatno zato, ker je v preglednici GFR1 za preteklo obdobje upoštevan izvedeni posek, za sedanje obdobje pa predviden možni posek.

Po vseh debelinskih razredih se je absolutna lesna zaloge v zadnjem desetletju povečala, razen pri iglavcih v prvem ter pri listavcih v drugem in tretjem debelinskem razredu, kjer se je zmanjšala. Skupno se je povečala za 6 %. Pri listavcih se je lesna zaloge povečala za 15 %, pri iglavcih pa za 10 %.

pri iglavcih pa za slabih 4 %. Največ se je povečala lesna zaloga petega debelinskega razreda (premer 50 cm in več). V petem debelinskem razredu se je povečal tudi prirastek, ki pa se je v ostalih razredih zmanjšal.

Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto

	Iglavci v m ³	Listavci v m ³	Skupaj v m ³
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	254.384	1.229.384	1.483.768
Vrast	6.011	27.002	33.013
Prirastek (letni*10)	100.233	356.733	456.966
Sečnje po evidenci	45.884	156.562	202.446
Mortaliteta	10.114	90.644	100.758
Pričakovana lesna zaloga	304.630	1.365.913	1.670.543
Ugotovljena lesna zaloga	280.358	1.264.942	1.545.300
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ v %	92,0	92,6	92,5

Vsi podatki v preglednici so izračunani s tarifami, ki so bile uporabljene v prejšnjem načrtu, zato je ugotovljena lesna zaloga nekoliko drugačna, kot je prikazana v ostalih preglednicah (popravek tarif je prinesel dvig lesne zaloge za 2,0 %). Prirastek in vrast v preglednici sta za minulo desetletje, posek pa je iz evidenc.

Iz preglednice lahko razberemo, da je ob upoštevanju evidenčnega poseka ugotovljena lesna zaloga za 7,5 % manjša od pričakovane. Velik del te razlike lahko pojasnimo s premajhnim evidentiranjem poseka, del pa tudi s precenjenim prirastkom.

Preglednica 47/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove

	Iglavci v m ³	Listavci v m ³	Skupaj v m ³
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	243.024	1.180.406	1.423.430
Vrast	5.740	25.785	31.525
Prirastek (letni*10)	95.087	342.578	437.665
Sečnje po evidenci	43.393	148.361	191.754
Mortaliteta	9.658	86.558	96.216
Pričakovana lesna zaloga	290.800	1.313.850	1.604.650
Ugotovljena lesna zaloga	269.871	1.212.089	1.481.960
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ v %	92,8	92,3	92,4

V preglednici so na podlagi že navedenih predpostavk (stare tarife, minuli prirastek, evidentiran posek) prikazani podatki za zasebne gozdove. Ugotovljena lesna zaloga je za 7,6 % manjša od pričakovane, kar je podobno kot v enoti.

Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove

	Iglavci v m ³	Listavci v m ³	Skupaj v m ³
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	11.007	46.541	57.548
Vrast	255	1.143	1.398
Prirastek (letni*10)	4.999	13.324	18.323
Sečnje po evidenci	2.436	8.127	10.563
Mortaliteta	428	3.838	4.266
Pričakovana lesna zaloga	13.397	49.043	62.440
Ugotovljena lesna zaloga	9.828	49.739	59.567
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ v %	73,4	101,4	95,4

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v državnih gozdovih za 4,6 % manjša od pričakovane.

Preglednica 49/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalnih skupnosti

	Iglavci v m ³	Listavci v m ³	Skupaj v m ³
Lesna zaloge v prejšnjem ureditvenem obdobju	353	2.437	2.790
Vrast	16	74	90
Prirastek (letni*10)	147	831	978
Sečnje po evidenci	55	74	129
Mortaliteta	28	248	276
Pričakovana lesna zaloge	433	3.020	3.453
Ugotovljena lesna zaloge	659	3.114	3.773
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ v %	152,2	103,1	109,3

Ugotovljena lesna zaloge v gozdovih lokalnih skupnosti za 9,3 % večja od pričakovane, kar je gotovo posledica majhne skupne površine teh gozdov in s tem zelo nezanesljivih podatkov.

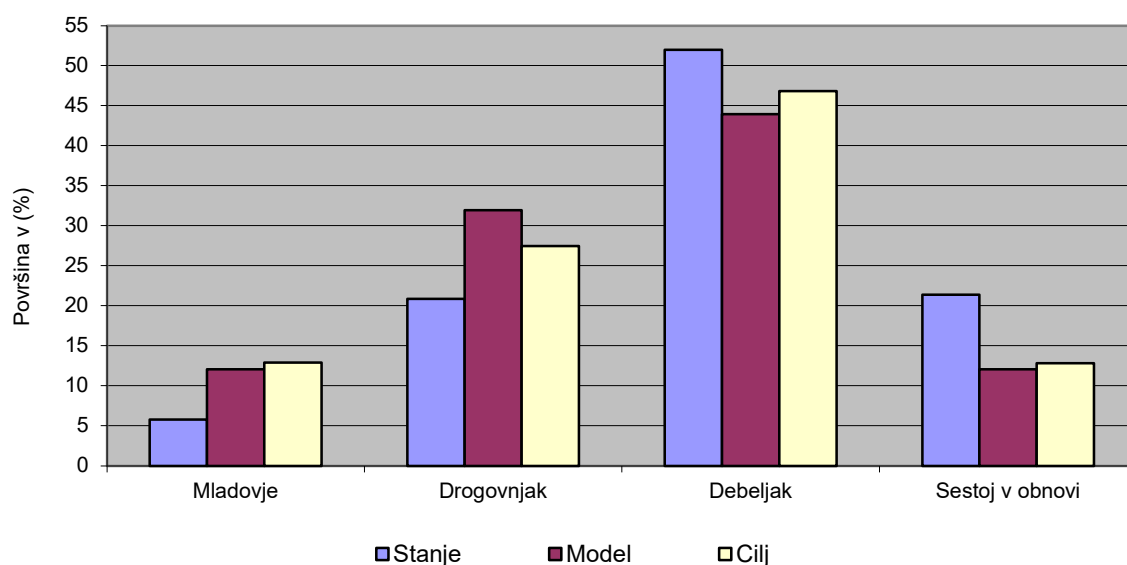
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

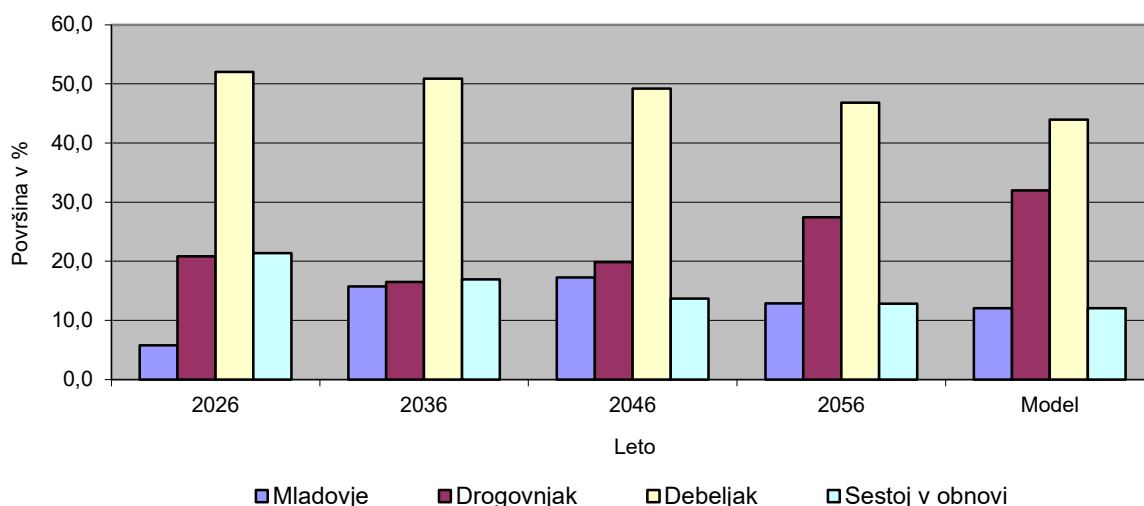
Preglednica 50/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	246,11	5,2	5,8	15	12,0	512,10	-6
Drogovnjak	889,74	18,7	20,8	40	32,0	1.365,60	-11
Debeljak	2.218,75	46,5	52,0	55	44,0	1.877,71	8
Sestoj v obnovi	912,91	19,1	21,4	15	12,0	512,10	9
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	503,22	10,5	-	-	-	-	-
Skupaj	4.770,73	100,0	100,0	125	100,0	4.267,51	0

Modelne deleže razvojnih faz za enoto smo izračunali s ponderiranjem modelnih deležev rastiščnogojitvenih razredov, te pa smo povzeli iz območnega načrta 2021 – 2030. Izračunane deleže smo primerjali s korigiranimi deleži razvojnih faz, pri čemer raznomernih gozdov nismo upoštevali v izračunu modela.

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz se razlikuje od modelnega razmerja. V enoti imamo preveč debeljakov (8 odstotnih točk) in sestojev v obnovi (9 odstotnih točk) ter premalo mladovij (6 odstotnih točk) in drogovnjakov (11 odstotnih točk). Zaradi načina opisovanja sestojev sklepamo, da je površina mladovij dejansko nekoliko večja, ker pogosto zaradi majhnih površin (do 0,25 ha) niso izločena v samostojne sestoje, toda tako velikega primanjkljaja s tem kljub vsemu ne moremo opravičiti. Starejše sestoje je potrebno hitreje uvajati v obnovo, še posebej pomlajene debeljake z visoko lesno zalogo, kjer je vrednostni prirastek že kulminiral. V sestojih v obnovi je potrebno obnovo pospeševati in predvsem zaključevati, da popravimo velik primanjkljaj mladovij. Pri tem pa se ne sme zanemariti prostorske razporejenosti in pestrosti razvojnih faz.

Grafikon 9: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

V grafikonu je prikazano stanje, model in predvidevanje razvoja razvojnih faz za tridesetletno ciljno obdobje. Za razvoj razvojnih faz smo uporabili površine smernic, višino lesne zaloge in dobo trajanja posamezne razvojne faze po RGR. Za izračun razvoja v enoti smo sešteli površine po RGR. Za predvidevanje razvoja možnega poseka smo poleg izračunanih površin razvojnih faz upoštevali še absolutno lesno zalogo, prirastni odstotek, ciljno lesno zalogo (tudi po razvojnih fazah) in aktualni možni posek.

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno. Čez trideset let bo debeljakov manj, vendar še vedno več kot po modelu. Prav tako bo manj sestojev v obnovi, ki se bodo lepo približali modelnemu stanju. Padanju sestojev v obnovi bo sledila hitra rast deleža mladovij in bo presegla modelno stanje že v prihodnjem desetletju. Ob koncu tridesetletnega ciljnega obdobja se bo delež mladovij ponovno približal modelnemu stanju. Delež drogovnjakov bo v naslednjem desetletju še rahlo padel, nato pa se bo povečeval in postopno približeval modelnemu stanju.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Krčitev gozdov je bilo v preteklem desetletju malo (25,67 ha), večinoma na površinah, ki niso sporne z vidika varovalne in hidrološke funkcije. Ostali gozdovi s svojo stalno pokrovnostjo tal zagotavljajo primerno opravljanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološke funkcije.

V varovalnih gozdovih na strmih pobočjih nad Semičem je gospodarjenje v celoti podrejeno varovanju plitvih kraških tal pred erozijo in zaščiti nižje ležeče infrastrukture. Ukrepi so omejeni na posamično izbiro drevja za posek in drobnopovršinsko sanacijo oslabilih ali poškodovanih dreves, s čimer se vzdržuje stabilna, večplastna in raznodobna sestojna struktura z visoko stopnjo naravne obnove. Zaradi preprečevanja poškodb tal in proženja erozijskih procesov se spravilo lesa izvaja s prilagojeno tehnologijo, pri čemer se na strmih predelih del podrtih debel pusti prečno na pobočje kot naravna protierozijska zaščita.

V gozdovih enote najdemo številne živalske vrste, med katerimi je potrebno posebej izpostaviti parkljasto divjad in zveri ter tiste vrste ptic, ki najdejo svoj dom le v obsežnih strnjjenih gozdovih. Dosedanje gospodarjenje je zagotavljalo ohranitev primerne stanja biotopov za vse živalske vrste.

Središče turizma in rekreacije v enoti predstavlja reka Krupa, ki ponuja veliko oblik rekreacije. Obljudene so tudi številne pešpoti, gozdovi v neposredni bližini naselij in posamezni vrhovi. Interesi za vožnjo v naravnem okolju z motornimi vozili, ki za gozdni prostor ni primerna, se pojavljajo, vendar jih uspešno omejujemo. Glede na pojavljanje turističnih kmetij in gradnje ostalih objektov za rekreacijo bo v prihodnosti zanimanje po športnih aktivnostih v gozdu še več. Te interese bo potrebno upoštevati in primerno opredeliti površine gozdov, ki bodo opravljale poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo. V tem načrtu smo te površine opredelili v poglavju funkcij in na karti funkcij.

Gozdovi ob objektih kulturne dediščine morajo biti negovani predvsem v smislu varovanja teh objektov. Za take objekte je nevarna gradnja cest in vlak.

Za doseganje ciljev gospodarjenja z gozdovi, predvsem uspešnosti pomlajevanja rastiščem primernih drevesnih vrst, je zlasti pomembna usklajenost med gozdom in rastlinojedo parkljasto divjadjo. Z ohranjanjem negozdnih površin in večje ponudbe hrane na številnih pomlajenih površinah divjad ne bo ogrozila doseganja zastavljenih ciljev pri gospodarjenju z gozdovi.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni gozdnogospodarski cilji

Cilj gospodarjenja z gozdovi so sonaravni, rastiščem primerni, kakovostni, biološko in mehansko stabilni gozdovi s trajnim zagotavljanjem vseh njihovih ekoloških, socialnih in gospodarskih funkcij. Takšni gozdovi bodo omogočali uresničevanje naslednjih prioriteten ciljev.

Proizvodni cilji:

Trajna proizvodnja lesa za lesni trg in lastno porabo. Ciljna lesna zaloga je 350 m³/ha v okvirnem razmerju iglavcev 18 % in listavcev 82 %. Visoko kvalitetni sortimenti vseh drevesnih vrst. Ciljna kakovost je hlodovina iglavcev za žago (B) in hlodovina listavcev za furnir (A), luščenje (A) ali za žago (B).

Z uravnavanjem staleža divjadi in prehranske sposobnosti gozdov zagotoviti naravno obnovo gozdov in trajni prihodek od lova divjadi.

Ciljno obdobje znaša 30 let. Pri določitvi ciljev je uporabljena simulacija, pri kateri gibanje gozdnih fondov ni linearno, saj lesna zaloga, prirastek in možni posek v prihodnjih desetletjih ne bodo enaki vrednostim tega desetletja. Trenutno stanje sestojev bo v prihodnjih desetletjih narekovalo drugačne ukrepe, kot jih načrtujemo za prvo desetletje, kar velja tudi pri določevanju ciljev po rastiščnogojitvenih razredih.

Ekološki cilji:

Na najstrmejših pobočjih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je cilj naraven, skupinsko raznodoben in raznomen gozd z zmerno lesno zalogo.

Ohranjeni naravni gozdovi za trajno zagotavljanje čistilne in vodozadrževalne sposobnosti gozda in gozdnih tal ter za ohranjanje ravnovesja občutljivih vodnih razmer kraškega sveta.

Ohranjena današnja površina gozdov na vodovarstvenih območjih z naravno vrstno sestavo in strukturo sestojev, ki zagotavlja čistost in stalnost odtoka. Ostale vloge teh gozdov morajo biti podrejene hidrološki.

Večja količina odmrle lesne mase v predelih, kjer je zaradi ohranjanja habitatov živalskih vrst (Natura 2000 območja) mrtva masa najbolj pomembna.

Ohranjena visoka stopnja vrstne in strukturne raznolikosti gozda in gozdnega prostora ter ohranjene vse rastlinske in živalske vrste ter njihovi habitati kot so gnezdišča, mokrišča, kali, obrečna vegetacija, drevesna dupla, mrtva masa, travniški lazi sredi gozdov, plodonošno drevje in podzemni habitati.

Urejeni in vzdrževani izviri in potoki z naravno drevesno sestavo ob njih.

Ohranjeno ugodno ohranitveno stanje redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, vključno s habitatnimi tipi in vrstami na območjih Natura 2000. Omenjeni predeli so v veliki meri skladni z območji varstva narave, ki predstavljajo opazen delež gozdov, na katerih ima ta vloga prednost pred ostalimi.

Ohranjene avtohtone manjšinske drevesne vrste in manjšinske vrste gozdnih združb, ki so ogrožene zaradi razmer v okolju oziroma zaradi njihovih posebnih ekoloških lastnosti (tisa, brek, skorš, mokovec, jerebika, bresti, javorji, jeseni).

Ohranjeni gozdni ostanki v kmetijski krajini.

Ohranjena zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja ter ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v Natura 2000 območjih.

Socialni cilji:

V okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov primerno urejeni, naravni gozdovi, visokega estetskega videza.

Ohranjeni in urejeni naravni gozdovi v neposredni bližini objektov in nahajališč kulturne dediščine in drugih naravnih vrednot okolja.

Urejeni in s predstavitvenimi tablami, smerokazi, opozorili in obvestili opremljeni gozdovi v okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov.

Urejeni dostopi do spominskih obeležij, turističnih točk in zanimivih objektov.

Urejene in vzdrževane pešpoti.

6.2 Usmeritve**6.2.1 Splošne usmeritve**

Izboljšati razmerje razvojnih faz in zgradb sestojev z namenom zagotovitve trajnosti funkcij in donosov v bližnji in nekoliko bolj oddaljeni prihodnosti.

V sodelovanju s kmetijskim sektorjem težiti k ustavitvi zaraščanja kmetijskih površin v gozdnati krajini. V gozdni krajini ohraniti strnjenost velikih sklenjenih gozdnih območij in vzdrževanost travinj.

Vitalne hraste, debeline nad 90 cm, ki rastejo v dolinah oziroma na neizpostavljenih mestih, puščati kot semenska in habitatna drevesa.

Povečati realizacijo gojitvenih del v mladovjih. Pri negi pospeševati hrast in plemenite listavce, na skalovitih strminah pa ohranjati toploljubne listavce.

Saditi pretežno listavce in jelko v primerih potrebe po zapolnitvi posameznih večjih vrzeli, ki nastanejo po raznih ujmah.

Pri sečnji in spravilu se v največji možni meri izogniti številnim spominskim obeležjem, brlogom, vodnim telesom in ostalim za splošne koristne funkcije pomembnim objektom ter v njihovi okolici zagotoviti popoln gozdni red.

Vzdrževati pašne površine z oblikovanim gozdnim robom in pospeševati plodonosne vrste ter s tem povečati pestrost prehrambenih kapacitet za divjad.

V primeru, ko je jakost poseka večja kot 130 m³/ha (praviloma pomladitveni posek), je zaradi zmanjševanja poškodb sestojev in tal potrebno posek izvesti v dveh časovno ločenih korakih (vsaj 3 leta).

Pri poseku dosledno upoštevati gozdnogojitveno smernico in predpisano intenziteto možnega poseka.

Zaradi redno ponavljajočih se ujm, tudi zaradi očitnih klimatskih sprememb, je potrebna previdnost pri izvedbi možnega poseka. Realizacija rednega poseka naj se v prvi polovici desetletja izvede do 70 % možnega poseka, saj bomo le tako preprečili groba preseganja možnega poseka na nivoju oddelka. V primeru z vidika ujm ugodnih let se v zadnjih letih veljavnosti načrta realizira še preostali razpoložljivi možni posek.

V drogovnjakih redčiti na površini 736 ha s povprečno intenziteto poseka 21 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 18 do 24 %), odvisno tudi od sklepa sestoja.

Na površini 1.881 ha debeljakov akumulirati del prirastka. V teh sestojih je predvidena povprečna intenziteta poseka 15 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 13 do 18 %).

Intenzitete v debeljakih ob začetku uvajanja v obnovo naj bodo med 30 in 40 % od lesne zaloge. Če je trenutna predpisana intenziteta nekoliko manjša, se del sestoja, kjer ocenimo, da je še možno akumulirati vrednostni prirastek, ne uvede v obnovo. S tem dosežemo, da je intenziteta na delu sestoja, ki je bil uveden v obnovo, na ravni, kot je navedeno zgoraj. Tako

bomo zmanjšali poškodbe pri nadaljevanju obnove. Svetloljubne vrste, še posebej hrast, javor, jesen in plodonosne vrste zahtevajo več svetlobe in večja pomladitvena jedra.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljaki, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti, sicer v treh.

Za začetek obnove je predvidenih približno 331 ha gozdov s povprečno intenziteto poseka 31 % od LZ. Pri uvajanju debeljakov v obnovo, nadaljevanju in zaključku obnove ukrepati odločno ter upoštevati prostorski red oziroma razpršenost različnih razvojnih faz v prostoru.

Po uvedbi sestoja v obnovo se vanj vrniti le še dvakrat. Prvič dodatno sprostiti podmladek ter dodati svetlobo z intenziteto od 50 do 70 %, oziroma znižati lesno zalogo na približno 150 m³/ha, kar nam zagotavlja zmerne poškodbe, ko naslednjič s končnim posekom zaključimo obnovo.

V današnjih sestojih v obnovi na površini približno 136 ha zadržano nadaljevati obnovo s povprečno jakostjo poseka 33 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 25 do 35 %). To so navadno sestoji v obnovi z nizko zalogo in nizkim deležem podmladka, nastali največkrat po gradacijah podlubnikov. V tako nastalih sestojih v obnovi je težava tudi v močni podrasti, ki otežuje naravno pomlajevanje, zato je potrebno ohraniti zastor matičnega sestoja, hkrati pa intenzivno izvajati obžetve in nego podmladka. Za pospešeno nadaljevanje obnove je opredeljenih približno 363 ha današnjih sestojev v obnovi s povprečno jakostjo poseka 57 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 45 do 60 %). Površino 414 ha pokrivajo gozdovi, kjer je potrebno v tem desetletju zaključiti obnovo.

Z zaključkom obnove ne zavlačevati, da podmladek pride v fazo letvenjaka. Ko je podmladek višji od enega metra, oziroma na prehodu iz mladja v goščo, in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Tako bomo zmanjšali poškodbe in povečali vrstno pestrost. Z dolgi pomladitvenimi dobami in obilnim zastorom namreč pospešujemo enovrstne sestoe bukve ali smreke.

V raznomernih gozdovih na površini približno 429 ha izvajati sečnjo s povprečno intenziteto poseka 21 % od LZ.

Na površini 208 ha raznomernih sestojev in drogovnjakov izvesti premenilno redčenje s povprečno intenziteto poseka 20 % od LZ. Na 28 ha površine drogovnjakov in debeljakov ukrepanj ni predvideno.

S pomočjo zgornjih usmeritev želimo pospešiti približevanje modelnemu razmerju razvojnih faz ter zagotoviti visoko stopnjo strukturne raznolikosti gozdov in prostorske razporejenosti razvojnih faz. Vse to bomo dosegli s hitrejšim nadaljevanjem ter zaključevanjem obnov, z bolj postopnim in premišljenim vključevanjem debeljakov v obnovo, z določanjem sestojev, kjer se v tem obdobju ne bo ukrepalo, in seveda s skrbnim prostorskim načrtovanjem teh dejavnosti.

Povečati intenzivnost gojitvenih del v mladovjih in drogovnjakih.

Območij za poenostavljeno izbiro drevja za posek v enoti nismo določili.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6:).

6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov

Ekološke funkcije

Posek v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opraviti z namenom dolgoročnega povečanja stabilnosti ter strukturne in vrstne raznolikosti. V primeru kritične stabilnosti odstraniti pretežka drevesa.

V okolici izvirov, kraških jam in objektov naravne dediščine ohraniti pokrovnost in drevesa večjih dimenzij. V njihovi neposredni bližini ni dovoljeno:

- ☞ kakorkoli onesnaževati (uporaba kemičnih sredstev za zaščito lesa, biološko nerazgradljivih olj za mazanje verig motornih žag, izpust odpadnih olj),
- ☞ spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tuje živalske in rastlinske vrste.

S primernim gospodarjenjem ohranяти in vzdrževati ugodno stanje habitatov, še posebej redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov in habitatov redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Na območjih Nature 2000 ohranяти razmere zatečenega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov.

Ohranяти in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov kot so gozdni robovi, jase, košenice, kali in luže.

Ohranяти v določenem sestoju redke drevesne in grmovne vrste ter drevje posebnih oblik.

Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, prepustiti naravnemu razvoju oziroma v njih tem vrstam ustrezno prilagojeno gospodariti (naravna zatočišča).

Ohranяти in načrtno puščati drevesa z dupli in večjimi gnezdi, prav tako tudi drevesa, ki predstavljajo potencialna dupla (votlo in odmirajoče drevje). Zagotoviti ustrezno prostorsko razporejenost in število teh dreves. Izboljšati debelinsko strukturo in ohranяти delež odmrlega drevja nad 3 % lesne zaloge.

V primeru habitatnih dreves ohranяти predvsem drevje z dupli, močnejše osebke posameznih drevesnih vrst listavcev, za katere predvidimo naravno propadanje, mehke listavce, kot najprimernejša drevesa za dupla, in minoritetne drevesne vrste, drevesa močnejše obraščena z bršljanom, drevesa poškodovana od strele, suha stoječa in podrti drevesa iglavcev in listavcev. Habitatna drevesa naj bodo večjih dimenzij, saj večje sušice lahko nadomestijo manjše in ne obratno.

Načrtno vzpostaviti oziroma vzdrževati mrežo ekocelic in habitatnih dreves oziroma dreves, sestojev ali delov sestojev brez gospodarjenja ali z gospodarjenjem v omejenem obsegu. Ekocelice postaviti v primerni oddaljenosti od gozdnih cest in glavnih vlak, na površinah, kjer je nižja kakovost drevja in kjer so manj ugodne razmere za gospodarjenje z gozdom, ali na površinah, kjer pričakujemo težave pri pomlajevanju, predvsem pa v okolici naravnih vrednot. Kot ekocelice se izbere posamično drevje ali skupine drevja in dele sestojev ter tudi gozdni rob.

V območju posebnih biotopov (jame, brlogi, izviri, stene, naravne vrednote...) in na območjih, kjer je gospodarjenje z gozdom oteženo (skalovitost, naklon), prav tako pa tudi na območjih, kjer ekocelic zaradi intenzivnega gospodarjenja primanjkuje, je potrebno oblikovati večje ekocelice (večje od 0,5 ha). V teh naj se s posekom ne ukrepa ali pa naj bo gospodarjenje z gozdom podrejeno ohranjanju in izboljševanju stanja habitatov. Za ekocelice se določi tudi dele manj kakovostnih debeljakov, kjer se od 10 do 30 let ne ukrepa in se jih kot skupine drevja lahko tudi prepusti naravnemu razvoju. Na predelih večjih ekocelic se večji del lesne mase prepušča naravnemu razkroju.

Vzdrževati negozdne površine v gozdni krajini.

V podrasti ohranяти grmovni in zeliščni sloj, razen v času obnove gozdov. Pri negi gozda ohranяти mehke listavce, grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira razvoja mladja gospodarsko zanimivih vrst.

Gozdovi in gozdni prostor v enoti se pojavljajo na naslednjih ekološko pomembnih območjih in območjih Nature 2000: POO Gorjanci – Radoha, POO Gradac, POO Lahinja, POO Kočevsko, POO Vrčica, POO Rožnodolski potok, POV Kočevsko ter gozdovi in gozdni prostor na območju EPO (ekološko pomembno območje): Krupa, Kočevsko, Lahinja, Gorjanci in Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

Konkretne in podrobnejše usmeritve za upravljanje z upravljavskimi conami in posameznimi območji Nature 2000

Konkretne usmeritve vezane na celoten gozdni prostor:

- ☞ Ohranja naj se rastišču primernejša sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb. *
- ☞ Ohranja naj se najmanj 30% delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- ☞ Ohranja naj se vsaj 3% od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.
- ☞ Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst, z izjemo smreke kot predkulture.
- ☞ Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se obnovi površine, kjer naravna obnova ni uspešna.
- ☞ Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora.* Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- ☞ Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ☞ ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ☞ ohranja ustrezne lastnosti abiotских in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ☞ ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ☞ ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- ☞ živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- ☞ rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

SI3000062 Gradac

- ☞ Upoštevajo se konkretne usmeritve za NV Krupa.
- ☞ Ohranjajo se gozdne površine, večjih krčitev gozdov se ne izvaja.
- ☞ Ohranja se rastišču primerna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
- ☞ Na ustreznih rastiščih se zagotovi pomlajevanje hrasta, delež smreke se zmanjša.

SI3000388 Vrčica, SI3000389 Rožnodolski potok

- ☞ Upošteva se usmeritve za hidrološke naravne vrednote.

SI3000267 Gorjanci-Radoha, SI3000268 Kočevsko, SI5000013 Kočevsko

- ☞ Ohranja se čimbolj strnjen kompleks gozdov brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije. Krčitev gozdov, kjer so prisotni manjšinski HT (npr. javorovja), se ne izvaja.
- ☞ Ohranja se rastišču primerna vrstna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
- ☞ V gozdu se ohranja mozaičnost razvojnih faz, vzpostavi se vertikalna razgibanost sestojev.
- ☞ Znotraj strnjenih gozdov je potrebno s košnjo vzdrževati zaraščajoče košenice in ostale negozdne površine ter oblikovati strukturno in vrstno pestre gozdne robove. Prepreči se zaraščanje gozdnih robov in vrzeli
- ☞ Na košenicah se ne gradi novih gozdnih prometnic, rampnih prostorov ter skladišč lesa. Preko košenic se ne vlači lesa, na njih se ne skladišči lesa oz. pušča sečnih ostankov
- ☞ Pri gospodarjenju z gozdom se pospešuje minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste (Predlagan ukrep: Sajenje in vzdrževanje sadik plodonosnega drevja).
- ☞ Ohranja se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- ☞ V gozdu in na gozdnem robu se ohranja vse vodne biotope (mlake, luže, kaluže, mokrišča, močvirne združbe) V radiju vsaj 50 metrov od njih se ne postavlja solnic. Spravilo lesa se ne izvaja čez luže in močvirja.

Ekocelice, odmrli lesna masa, habitatno drevje

- ☞ Izločanje ekocelic naj bo usmerjeno predvsem na območja habitatov redkih in ogroženih vrst oziroma posebnih biotopov kot so medvedji brlogi, jazbine, lisičine, kaluže, izviri, skupine starega drevja, okolica brezen in jam.
- ☞ Kot ekocelice se lahko opredeli tudi strme, skalovite, slabo dostopne predele, skratka predele, kjer so oteženi pogoji za gospodarjenje ter predele z drevjem slabše kakovosti.
- ☞ Za ekocelice se lahko opredeli tudi debeljake, kjer se akumulira prirastek in se v njih v daljšem časovnem obdobju (npr. 30 let) ne bo ukrepalo.
- ☞ Ekocelice naj bodo velike vsaj ½ ha ali več. Nujno se jih vnaša v gozdnogospodarske načrte.
- ☞ Nadaljuje se z vzpostavljanjem mreže starih in odmirajočih habitatnih dreves. Habitatna drevesa se na terenu vidno označi z dogovorjenim simbolom ter prepusti naravnemu razvoju. Lokacije habitatnih dreves se vnese v gozdnogojitvene načrte. Habitatna drevesa lahko delno nadomestijo odmrlo biomaso.
- ☞ Za habitatna drevesa se izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli in gnezdi, sušice, ali kako drugače z vidika izkoriščanja lesa nezanemljivo drevje, v kolikor pa takega drevja ni v zadostni količini, se izbere izmed ostalega drevja.
- ☞ Ohranja se vsaj 3% od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic ter habitatnega drevja, predvsem odraslega drevja v razširjenih debelinskih razredih B in C. Zagotovi naj se vsaj 2 odmrli drevesi/ha, debelejši od 30 cm.
- ☞ Mrežo starih in odmrlih dreves je smiselno zgostiti ob gozdnih robovih, vodnih in manjšinskih ekosistemih ter v ekocelicah.

Lepi čevaljc

- ☞ V kolikor se ugotovi rastišče, je potrebno zagotoviti ustrezno presvetljenost rastišča.
- ☞ Na in v okolici rastišča se paše in gnojenja ne dopusti.

Netopirji, jame:

- ☞ V neposredni bližini jamskih vhodov (1 do 2 drevesni višini) se izločijo ekocelice z ukrepanjem. Znotraj ekocelic naj bodo dovoljena zgolj dela za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti oz. sanitarna sečnja. Ekoloških razmer v okolici jame se ne spreminja, ohranja se zastrtost nad jamskimi vhodi.

- ☞ V neposredni okolici jam se ne gradi gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje omrežja gozdnih prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- ☞ Pri delu v gozdu se uporabljajo biološko razgradljiva olja.

Medved, volk, ris:

- ☞ Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- ☞ V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v času od 15.12. do 30.4.. Vzpostavijo naj se mirne cone.
- ☞ V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.
- ☞ V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.

Alpski kozliček:

- ☞ Posekan les bukve na območjih povečane aktivnosti alpskega kozlička, se v času od 15. maja do 15. avgusta iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij, se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Bukov kozliček:

- ☞ Posekan les listavcev in jelke na območjih povečane aktivnosti bukovega kozlička, se v času od 15. maja do 15. julija iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij, se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Kozača:

- ☞ 300 metrov (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitev gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.

Sršenar:

- ☞ V polmeru najmanj 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sršenarja naj se od 1.5. do 31.8. s prekinitev gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir. V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine vsaj 1ha.

Rak koščak:

- ☞ Upošteva se usmeritve za hidrološke naravne vrednote.

Preglednica 51: Območja Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Semič
SI3000046 Bela Krajina	POO	Travniški habitatni tipi niso vezani na gozdni prostor, zato POO Bela krajina v nadaljevanju ne obravnavamo
SI3000062 Gradac	POO	<u>Metulji</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Dvoživke</u> človeška ribica, močeril (<i>Proteus anguinus</i>)* (8310) Jame, ki niso odprte za javnost (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)
SI3000075 Lahinja	POO	POO Lahinja zgolj meji na GGE Semič, zato območja v nadaljevanju ne obravnavamo.
SI3000263 Kočevsko	POO	<u>Sesalci:</u> volk (<i>Canis lupus</i>), rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)* navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)*

		<u>Netopirji:</u> mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>) veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) <u>Dvoživke:</u> veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <u>Žuželke:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>) * bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), rogač (<i>Lucanus cervus</i>) škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>) gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) <u>Mahovi</u> (<i>Buxbaumia viridis</i>) (<i>Dicranum viride</i>) <u>Habitatni tipi</u> (6210) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (*pomembna rastišča kukavičevk) (8310) Jame, ki niso odprte za javnost (9180) Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)) (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)
SI3000267 Gorjanci - Radoha	POO	<u>Rastline</u> lepi čeveljc (<i>Cypripedium calceolus</i>) <u>Sesalci</u> mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>) rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>) * ris (<i>Lynx lynx</i>) * <u>Žuželke:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)* bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>) <u>Raki</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* <u>Habitatni tipi</u> (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)). (6210(*)) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (* pomembna rastišča kukavičevk)
SI3000388 Vrčica	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI3000389 Rožnodolski potok	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI5000013 Kočevsko	POV	<u>Ptice:</u> koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) vijeglavka (<i>Jynx torquilla</i>) rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>) sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) pivka (<i>Picus canus</i>) kozača (<i>Strix uralensis</i>)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah (ZV-1, Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnostipovršinskih voda;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- ☞ zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- ☞ gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- ☞ gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- ☞ gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena;
- ☞ gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ☞ ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;

- ☞ zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ☞ ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- ☞ onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- ☞ odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- ☞ odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- ☞ odlaganje odpadkov.
- ☞ Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča ter na območja presihajočih jezer je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti podvozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogožduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na varstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- ☞ na referenčnih odsekih prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- ☞ na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- ☞ zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- ☞ omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Socialne funkcije

Na strminah zagotavljati stalno pokritost tal z naravno vegetacijo, dovoljeni so samo malopovršinski ukrepi. Pri gradnji vlak je potrebna previdnost in zmernost.

Vzdrževati prehodnost poti in dostopov do objektov z veliko obiskanostjo.

Lokalni skupnosti nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča...).

Vzdrževati popoln gozdni red ter strukturno in vrstno raznolikost gozda in gozdnega roba ob pešpoteh, objektih naravne in kulturne dediščine ter na območjih večjega obiska gozdov.

Vzdrževati popoln gozdni red in razgled na razglednih točkah.

Ohraniti estetsko posebej zanimiva drevesa.

Ohraniti objekte naravne dediščine. To so naravne vrednote navedene v spodnji preglednici, poleg tega pa še jame v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji v poglavju 2.1.

Preglednica 52: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Koda	Status – Ime	Konkretna varstvena usmeritev
31100	Kočevsko	Veljajo varstvene usmeritve, ki so podane v poglavju podrobnejše usmeritve za upravljanje z upravljavskimi posameznimi upravljaljskimi območji nature 2000 (poglavje 6.2.2).
61400	Gorjanci	Veljajo varstvene usmeritve, ki so podane v poglavju podrobnejše usmeritve za upravljanje z upravljavskimi posameznimi upravljaljskimi območji nature 2000 (poglavje 6.2.2).
64500	Krupa	Veljajo varstvene usmeritve, ki so podane v poglavju podrobnejše usmeritve za upravljanje z upravljavskimi posameznimi upravljaljskimi območji nature 2000 (poglavje 6.2.2).
64800	Lahinja	Konkretna usmeritve niso potrebne, saj EPO Lahinja zgoj meji na GGE Semič
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Veljajo varstvene usmeritve, ki so podane v poglavju podrobnejše usmeritve za upravljanje z upravljavskimi posameznimi upravljaljskimi območji nature 2000 (poglavje 6.2.2).

Preglednica 53: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Pomen	Konkretna varstvena usmeritev
161V	Lahinja	Dolina levega pritoka Kolpe z manjšimi pritoki	HIDR, GEOMORF, BOT, ZOOL, (GEOMORFP)	državni	- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja. - V obrežni pas 20 metrov od vodotoka, se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna in izvedena tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotoka (razen pri sanitarni sečnji iglavcev). Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. - Ohranja oz. vzpostavi se naravna drevesna sestava. V celoti se ohranja mikrorastišča močvirskih združb ob vodotokih (sestoji sive in črne jelše, vrbe, topoli, trepetlike) ter mokrotne travnike. S sadnjo mehkih listavcev se nadomešča padla oz. podrt drevesa. Cilj naj bodo vrstno in strukturno pestri sestoji z bogato grmovno plastjo. - Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, se v neposredni bližini vodotoka (50 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Morebitna nova infrastruktura se načrtuje in umesti v prostor v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. - Preko poplavnih travnikov in mokrišč se ne trasira gozdnih prometnic, na njih se ne skladišči lesa oz. ne pušča sečnih ostankov. Lesa se ne vlačijo oz. vozi preko poplavnih travnikov.
380	Krupa	Vodnat pritok Lahinje severno od Gradca	HIDR, GEOMORF, EKOS, ZOOL	državni	
80139	Krupa - izvir	Izvir Krupe južno od Semiča v Beli krajini	HIDR, ZOOL, GEOMORF	državni	
8251	Vrčica	Krajša ponikalnica pri Vrčicah zahodno od Semiča	HIDR, EKOS	državni	
8298	Potoki	Kraška ponikalnica z zaježitvijo pri vasi Potoki, severozahodno od Semiča	EKOS	lokalni	
8626	Rožni dol - ponorni potok	Ponorni potok z zaježitvijo v Rožnem dolu	EKOS	državni	

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Pomen	Konkretna varstvena usmeritve
					- Sestoji ob vodotokih so primerni za vzpostavitev ekocelic z ukrepanjem. Ekocelice naj obsegajo obrežne sestoje, izvire ter najbolj strme, močvirnate in skalovite predele. V njih se gospodari v smislu krepitve funkcije varovanja naravne vrednote oz. krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
80161	Pugled - udornica	Udornica na kraškem ravniku južno od Semiča	GEOMORF	lokalni	- Prilagojeno gospodarjenje z gozdovi v smislu krepitve ekoloških funkcij gozda. V gozdu se gospodari v smislu krepitve funkcije varovanja naravne vrednote, intenziteta naj bo nižja. Udornici sta primerni za osnivanje ekocelice.
8317	Brstovec - udornica	Udornica z obzidanim izvirom na dnu, severno od Brstovca pri Semiču	GEOMORF, (HIDR)	lokalni	- Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se trasira na način, da so od izvira oddaljene vsaj 25 metrov. - Ohranja se zastrtost izvira, ekoloških pogojev v okolici izvira se ne spreminja. - Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.
8315	Smuški studenec	Izvir na južnem pobočju Smuka nad Semičem	HIDR, EKOS	Lokalni	- V okolici izvira in njegovem neposrednem zaledju (ena do dve drevesni višini) se z gospodarjenjem preprečuje njegovo zaraščanje. - Ohranja se zasenčenost izvira z drevesnimi vrstami. - Obstoječe vlake se ne širi proti izviru
8632	Malinska draga	Kraški dol večjih dimenzij ob južnem vznožju Radohe	GEOMORF	državni	- Upoštevajo se splošne in podrobnejše usmeritve za geomorfološko naravno vrednoto. - Ohranja oz. vzpostavi se naravna drevesna sestava.
8286	Kal - lipa	Lipa na domačiji Tajčman v vasi Kal	DREV	lokalni	- Upoštevajo se splošne in podrobnejše usmeritve za drevesno naravno vrednoto.

Pri gospodarjenju z gozdovi v okolici naravnih vrednot upoštevati usmeritve za posamezno naravno vrednoto, gospodarjenje vrednote tako ne sme ogroziti.

V vplivni bližini naravnih vrednot vzdrževati popoln gozdni red.

Ob posegih v neposredni bližini posebno zanimivih dreves paziti na poškodbe zaradi sečnje in spravila ter na spremembe sestojne klime, ki bi lahko povzročile poškodbe oziroma padec vitalnosti dreves.

Znana in na novo odkrita zanimiva drevesa opisati in prostorsko locirati v gozdnogojitvenih načrtih.

Sodelovati z Zavodom RS za varstvo narave pri pripravi registra objektov posebnih naravnih vrednot.

Na območju izvira in struge reke Krupe, na območju Judovske hiše ter na njunem varovanem območju ni dovoljeno:

- ☞ čistiti brežine na golo, razen površine, ki so v zemljiškem katastru navedene kot obdelovalne površine;
- ☞ spreminjati obstoječo avtohtono gozdno združbo, spreminjati mikroklimatske značilnosti gozdnega ekosistema (npr. z nadelavo preseka ipd.);
- ☞ vnašati alohtone živalske in rastlinske vrste;
- ☞ loviti in nabirati ogrožene rastlinske in živalske vrste po Rdečem seznamu RS, razen v izjemnih primerih in soglasju s pristojno organizacijo za varstvo naravne in kulturne dediščine;
- ☞ izvajanje gospodarjenja v gozdu v nasprotju z gozdnogospodarskim načrtom.

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- ☞ Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.

- ☞ Zemeljska dela (izravnnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- ☞ Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- ☞ Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- ☞ Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrdjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- ☞ Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- ☞ Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- ☞ Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaža v jamo in se jih ne izliva v jami.
- ☞ V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- ☞ Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- ☞ Odpadkov se ne odlaga.
- ☞ Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- ☞ Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- ☞ Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.
- ☞ Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- ☞ V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklimе v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- ☞ Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- ☞ Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- ☞ Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- ☞ Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- ☞ Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- ☞ Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.
- ☞ Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Hidrološke naravne vrednote

- ☞ Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- ☞ Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- ☞ Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- ☞ Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- ☞ V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja

Botanične naravne vrednote

- ☞ Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- ☞ Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- ☞ Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- ☞ Rastlin se ne požiga.
- ☞ Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- ☞ Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- ☞ Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- ☞ Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- ☞ Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.

- ☞ Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- ☞ Eksplozij ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- ☞ Ponoči se naravne vrednote ne osvetljuje.
- ☞ Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali.
- ☞ Naravno vrednoto se obiskuje na način in v času, ki je za živali najmanj moteč. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za živalsko vrsto, ki je na človekovo prisotnost izjemno občutljiva, se obiskovanje naravne vrednote lahko časovno (npr. v času razmnoževanja) ali prostorsko omeji ali prepove.
- ☞ Rekreatijske in športne aktivnosti se preusmerja na spoznavanje in doživljanje narave.

Ekosistemske naravne vrednote

- ☞ Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- ☞ Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- ☞ Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- ☞ Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- ☞ Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

Drevesne naravne vrednote

- ☞ Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- ☞ Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- ☞ Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- ☞ Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- ☞ Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Pretežni del območja GGE Semič gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot.

V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot pred odkritjem

Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic:

Investitorja se seznani z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (Zavod RS za varstvo narave, v nadaljevanju ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za

varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot ob odkritju

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo:

- ✎ dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne naravne vrednote,
- ✎ oceno ogroženosti ter
- ✎ predlog ukrepa varstva (*in-situ* ali *ex-situ* varstvo; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov

Pri gospodarjenju z gozdovi znotraj območij kulturne dediščine v okolici objektov dediščine in znotraj njihovih vplivnih območij je potrebno upoštevati usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Na arheoloških najdiščih so prepovedana kakršnakoli zemeljska dela oz. poseganja v tla. Posegi in dejavnosti se izvajajo tako, da se arheološko najdišče ohranja.

Pri spominskih objektih in krajih se ohranja fizična pojavnost objektov oz. prostorov ter vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico s sonaravnim gospodarjenjem z gozdom brez golosekov.

V neposredni bližini objektov kulturne dediščine je treba vzdrževati popoln gozdni red. Z objektov kulturne dediščine in njihove neposredne okolice odstranjevati rastje, da se upočasni dinamika popadanja.

V vplivnih območjih dediščine se ohranja prostorska pojavnost in pričevalnost dediščine. Preprečevati je treba zaraščanja značilnih vedut in pogledov na objekte dediščine (npr. na cerkve).

Če bi dela v gozdnem prostoru vendarle posegla v evidentirane enote kulturne dediščine, je potrebno v postopke izdelave izvedbene dokumentacije pravočasno vključiti Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije in pridobiti kulturnovarstveno soglasje.

Usmeritve za gozdove v neposredni bližini (50 m) teh objektov so podobne usmeritvam za turistično funkcijo in funkcijo varovanja naravnih vrednot, v čim večji meri je potrebno ohraniti estetski videz gozdov.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- ✎ Spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti,
- ✎ spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije,
- ✎ spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene,
- ✎ ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije; pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture),
- ✎ dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote,

- ☞ dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena,
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine; ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- ☞ odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- ☞ gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- ☞ postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- ☞ če ni možno najti drugih rešitev ali
- ☞ če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- ☞ Sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- ☞ odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- ☞ izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda; drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni; dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti; o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS; nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- ☞ Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki

izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del,

- ☞ ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke; v primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje stavbne dediščine, varuje se:

- ☞ gabariti, gradivo, oblikovanost,
- ☞ pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- ☞ celovitost dediščine v prostoru;

območje naselbinske dediščine, varuje se:

- ☞ morfološka zasnova naselja,
- ☞ prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- ☞ prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- ☞ varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
- ☞ odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);

območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- ☞ krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- ☞ značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- ☞ odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- ☞ preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;

območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- ☞ zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- ☞ grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
- ☞ rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
- ☞ vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;

območje memorialne dediščine, varuje se:

- ☞ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- ☞ vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

območje druge dediščine, varuje se:

- ☞ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- ☞ osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- ☞ vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- ☞ kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),

- ☞ kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Preglednica 54: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve

EID	Ime	Režim	Podrobne usmeritve
1-25728	Brezje pri Vinjem Vrh – Prazgodovinska naselbina Brezje	arheološko najdišče	Ob vznožju hriba Vodenice se nahaja, bakrenodobna naselbina. V gozd posega le severni del najdišča. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-09376	Gornje Laze – Spomenik padlim 1. Belokranjske čete	vplivno območje	Sam spomenik se nahaja izven gozda. V gozd posega le južni del vplivnega območja dediščine. Gospodarjenje z gozdom se v tem delu podredi ohranjanju podobe spomenika v širšem prostoru. Preprečuje se zaraščanje v smeri proti spomeniku.
1-29914	Gradnik – Arheološko najdišče Vrh	arheološko najdišče	Na gozdnatem griču Vrh južno od vasi Gradnik sta prazgodovinski gomili s premerom okoli 20 m. Gomili se v celoti nahajata v gozdu in sta še neraziskani. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, niso dopustni.
1-16684	Maline pri Štrekljercu – Arheološko območje Drganji dol	arheološko najdišče	Arheološko območje na pašnikih med vasema Maline pri Štrekljercu in Sela pri Jugorju se skoraj v celoti nahaja izven gozda. Podrobne usmeritve niso potrebne.
1-09253	Moverna vas – Arheološko najdišče	arheološko najdišče	Veliko neolitsko in eneolitsko naselje obsega Moverno vas in poljske površine okoli nje. Skoraj celotno najdišče je izven gozda - v gozd posegajo so le robne površine najdišča ob reki Krupi. Gospodarjenje z gozdom se v tem delu podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-09754	Moverna vas – Arheološko najdišče Judovska hiša	kulturni spomenik	V kraški vodoravni jami in pred glavnim vhodom so arheološka izkopavanja odkrila sledove njene predzgodovinske uporabe. Najdišče se v celoti nahaja znotraj gozda. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EID	Ime	Režim	Podrobne usmeritve
			arheološke ostaline niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju kulturnega spomenika v skladu z varstvenim režimom.
1-24545	Potoki pri Semiču – Črpališče Bajer	registrirana dediščina - stavbna	Vodno črpališče za železniško postajo Rožni Dol je bilo zgrajeno za potrebe Belokranjske železnice leta 1914 ob vodnem zajetju potoka. Sama stavba črpališča stoji izven gozda. Za preostalo območje, dediščine, ki posega v gozd, veljajo usmeritve, ki so enake usmeritvam za vplivno območje (spodaj!).
		vplivno območje	Znotraj maske gozda se nahaja večji del vplivnega območja skupaj s celotnim zajetjem (bajer) in vodno bariero. Ohranja se značilna in prepoznavna kakovostna prostorska podoba območja črpališča z bajerjem kateri se mora podrediti tudi gospodarjenje z gozdom. Preprečuje se zaraščanje doprtih površin.
1-02253	Semič – Cerkev sv. Primoža in Feliciana	vplivno območje spomenika	Sama cerkev je izven maske gozda. Ohranja se podoba cerkve v širšem prostoru in preprečuje zaraščanje gozda v smeri proti cerkvi.
1-29928	Semič – Arheološko najdišče Brezje	registrirana dediščina	Gomila s premerom 22 m in z višino 2 m se nahaja sredi gozda in je še neraziskana. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomilo oz. kakršni koli posegi v zemeljske plasti, niso dopustni.
1-09262	Semič – Območje Smuk	registrirana dediščina - stavbna	Območje Smuk leži na istoimenskem hribu nad Semičem in združuje območje ruševin graščine Smuk in območje ob cerkev sv. Lovrenca. Znatno del območja je pod gozdom, proces zaraščanja pa se še nadaljuje. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju prostorske podobe območja, ki omogoča tudi ustrezno prezentacijo ruševin in cerkve. Preprečevati je treba nadaljnje zaraščanje gozda.
1-02264	Semič - Cerkev sv. Lovrenca na Smuku	vplivno območje	V gozd posega le manjši del vplivnega območja cerkve na severu. Tam veljajo usmeritve za Območje Smuk, znotraj katerega se cerkev nahaja (glej zgoraj!).
1-09256	Semič - Razvaline gradu Smuk	registrirana dediščina - stavbna	Območje ruševin je izven maske gozda, zaradi neusklajenosti kart pa prihaja do manjših prekrivanj na zahodnem robu. Podrobne usmeritve niso potrebne, veljajo pa usmeritve za Območje Smuk.
1-26887	Semič – Prazgodovinska naselbina Semenič	arheološko najdišče	Višinska naselbina iz pozne bronzne dobe, ki je obvladovala prehod iz Bele krajine v dolino Krke je v celoti znotraj gozdnih površin. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-20058	Starihov Vrh – Spomenik Matiji Sajetu	registrirana dediščina - memorialna	V gozdu, ob cesti, ki vodi v Trebnji Vrh, stoji kamnit blok, na katerem je pritrjena plošča s posvetilom Matiji Sajetu,

EID	Ime	Režim	Podrobne usmeritve
			partizanskemu aktivistu, ki je padel na tem mestu leta 1942. Ohranja se prostorski kontekst mesta zgodovinskega dogodka. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju prostorske podobe območja spomenika, ki omogoča tudi ustrezno prezentacijo. Posegi, ki bi lahko poškodovali spomenik in spreminjali podobo njegove okolice niso dopustni.
1-26002	Stranska vas pri Semiču - Lokacija gradu Krupa	registrirana dediščina - stavbna	Ohranjeni so temelji grajske stavbe, obrambni jarek in razvaline grajske kašče, ki pa ne posegajo v gozd. Z masko gozda se prekriva le ozek pas brežine pod lokacijo gradu. Ohranja se prostorska podoba lokacije gradu.
1-21419	Vinji Vrh pri Semiču – Arheološko najdišče sv. Trojica	arheološko najdišče	Nad vasico Vinji vrh, na pobočjih griča s cerkvijo sv. Trojice ter v vrtačah na njegovi severni strani so bili odkriti sledovi bakreno in rimskodobne naselbine. V gozd posega predvsem severni del najdišča, manjša zapata gozda pa je tudi na južnem pobočju. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline, niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-02258	Nestoplja vas - Cerkev sv. Roka	vplivno območje	Cerkev in njeno vplivno območje sta izven gozda. Do manjših prekrivanj z masko gozda prihaja le na nekaterih robnih območjih. Podrobne usmeritve niso potrebne.
1-11084	Kloster - Arheološko najdišče Kloster	arheološko najdišče	Arheološko najdišče se nahaja v občini Metlika, izven GGE Semič. Do prekrivanj z masko gozda prihaja zaradi neusklajenosti kart. Podrobne usmeritve niso potrebne.

Ohraniti sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih.

Proizvodne funkcije

Usmeritve za lesnoproizvodno funkcijo so podrobno opisane v poglavju 6.2.1 Splošne usmeritve.

S populacijami divjadi, ki imajo velik vpliv na naravno ravnotežje, predvsem s parklariji (jelenjad, srnjad in divji prašič), je potrebno gospodariti tako, da bo številčnost v skladu z naravnimi prehrambenimi zmožnostmi in bo omogočeno naravno pomlajevanje.

Krmišča za rastlinojedo divjad so dopustna le v predelih gozdov, ki niso v obnovi, oziroma na gozdnih lazih, kjer v okolici ni sestojev v obnovi ali pomlajenih površin. Najprimerneje je, da so krmišča postavljena v bližini grmišč ali z lesno proizvodnega vidika manj pomembnih gozdov.

Solnice postaviti izven pomlajenih površin.

Ohranjati gozdne jase in zadostno število košenic v gozdnem prostoru, z lovci in lastniki zemljišč vzpostaviti režim gospodarjenja s košenicami (košnja, gnojenje, odstranjevanje nezaželenega grmovja). V okolici košenic pospeševati plodonosne vrste drevja z velikimi krošnjami.

Lovskotehniške objekte (preže, krmišča) izdelati tako, da ne kvarijo estetskih učinkov gozda, odslužene objekte odstranjevati.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranitev in razvoj prosto živečih divjih živali je tesno povezan z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja. Gozdovi, ki so gospodarjeni po sonaravnih načelih z upoštevanjem specifičnih zahtev posameznih živalskih vrst, so najboljša osnova za ohranitev vseh v enoti prosto živečih živalskih vrst in ohranjajo biotsko raznovrstnost.

Za ohranitev biotskega ravnovesja in pestrosti živalskega sveta v enoti je zlasti pomembno skrbeti za pestro naravno zgradbo gozda, ohranjanje in pospeševanje plodonosnih ter minoritetnih vrst, vzpostavljanje primerne števila in razporeditev mrtvega drevja ter drevesnih dupel ter še zlasti ustrezno gospodarjenje z obvodno vegetacijo.

V nadaljevanju podajamo usmeritve, ki so vezane na celotni gozdni prostor. Glede na to, da so posamezne usmeritve aktualne le v posameznih delih enote, morajo biti pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov za konkreten oddelek te usmeritve upoštevane pri določitvi smernic za gospodarjenje z gozdovi. Poleg v nadaljevanju zapisanih usmeritev je za ugodno stanje življenjskega okolja živali potrebno upoštevati tudi ostale usmeritve, predvsem tiste, ki so določene za varovanje naravnih vrednot ter omejitve predpisane s Pravilnikom o varstvu gozdov.

- ☞ Z gozdnimi deli se je potrebno prilagajati zahtevam živalskih vrst (cone mirovanja, čas mirovanja, puščanje dreves primernih za habitate, puščanje primernih sečnih ostankov).
- ☞ V poznih zimskih in zgodnjih pomladanskih mesecih zaradi možnega vznemirjanja živalskih vrst zagotavljati njihovo čim manjše vznemirjanje.
- ☞ Ohraniti gozdne jase, gozdni rob in grmišča, kar je zlasti pomembno v gozdni krajini. V okolici jas in v grmiščih je potrebno pospeševati in na novo zasaditi plodonosne drevesne vrste, prav tako pa vzdrževati obstoječe sadno drevje. Vzdrževanja pašnikov in travnikov v gozdu z namenom vzdrževanja življenjskega okolja prosto živečih živali zaradi velike mozaičnosti krajine ni potrebno izvajati.
- ☞ Pri negi v vseh razvojnih fazah gozda odstranjevati le tiste mehke listavce in grmovje, ki ovirajo izbrano drevje oziroma mladje, sicer pa je potrebno ohraniti grmovni in zeliščni sloj. Pospeševati je potrebno plodonosne drevesne in grmovne vrste ter mehke listavce, ki ne ovirajo razvoja gozdnega mladja (v smislu povečevanja prehranske kapacitete gozdov za rastlinojedo divjad in biotske pestrosti).
- ☞ Sečnjo oziroma gozdna dela v času med aprilom in junijem izvajati v tistih sestojih, ki niso izrednega pomena za gnezdenje ogroženih oziroma občutljivih ptičjih vrst. V času gnezdenja ptic se ne izvaja gozdnogospodarskih del na območjih, kjer se ugotovi gnezdenje (gnezda sov in ujed, gozdni rob, gošče). Ugotovljena gnezda ali habitate je potrebno evidentirati v gozdnogojitvenem načrtu. V primerih odkritja gnezd ogroženih ujed, sov ali zavarovanih zveri je potrebno postopati skladno z določili Pravilnika o varstvu gozdov.
- ☞ V gozdnih predelih, kjer se ugotovi prisotnost gozdnega jereba, je potrebno temu prilagoditi režim gospodarjenja (površina vsaj 1 ha – ekocelica). V teh predelih je potrebno pospeševati in ohraniti pionirske in plodonosne drevesne in grmovne vrste ter puščati v sestoji dovolj številne podrtice, drevje za petje in gnezdenje. Od konca aprila do srede junija je potrebno v teh predelih zagotavljati mir.
- ☞ V okolici gnezd ujed se od marca do konca junija ne izvaja gozdarskih del v oddaljenosti najmanj 300 m, enako velja v okolici gnezd kozače in velike uharice od februarja do konca junija, malega klinkača od maja do konca julija ter sršenarja od aprila do septembra. Gozdarskih del se v oddaljenosti najmanj 100 m ne izvaja še v okolici gnezd ostalih sov od marca do konca maja.
- ☞ Ohraniti oziroma puščati drevje z dupli, manj kakovostno drevje z veliko vejnatostjo, manj kakovostne osebke z močno razbrazdano ali odstopajočo skorjo.
- ☞ Gozdarskih del ne opravljati od sredine decembra do konca aprila najmanj 200 m od aktivnih brlogov rjavega medveda. V kolikor bi se ugotovilo leglo volkov ali risa, se

- gozdarskih del ne opravlja od začetka aprila do konca maja najmanj 300 m od mesta poganja.
- ☞ Les listavcev v sečnji med 15. julijem in 15. avgustom, to je v času rojenja alpskega kozlička, je potrebno čim prej odpeljati iz gozda, oziroma je najprimerneje, da se v tem obdobju ne izvaja sečnje listavcev.
 - ☞ Vlačenje lesa po strugah potokov ni dovoljeno.
 - ☞ Pripravo in gradnjo vlak pri prečkanju vodotokov urediti s prepusti, muldami ali kamnitimi zložbami z namenom optimalnega ohranjanja vodnih habitatov.
 - ☞ Ohranjati vodne vire ter jih celo zgraditi oziroma urediti (kaluže, kali), pri tem pa upoštevati njihovo skladnost z okoljem ter skrbeti na stalen sklep krošenj nad njimi.
 - ☞ Pri puščanju mrtve biomase oziroma dreves sta pomembni debelinska in vrstna struktura dreves ter prostorska razporeditev. Povečati delež oslabelega in odmrlega debelega drevja debelejšega od 30 cm.
 - ☞ Odmrlo maso puščati tako, da ne more predstavljati nevarnosti za prenamnožitev škodljivih rastlinskih ali živalskih vrst, ki lahko ogrozijo stabilnost gozda. Odmrlo in odmirajoča drevesa ter druga odmrlo biomasa se ne sme puščati ob javni infrastrukturi ali gozdni cesti v pasu, ki je ožji od ene višine odraslega drevja na tem rastišču.
 - ☞ Ohranjati je potrebno ostanke gozda v kmetijski krajini.
 - ☞ V okolici jam naj se ohranja obstoječe značilnosti gozdne vegetacije in osenčenost jamskih vhodov. V okolici jamskih vhodov (radij 50 m) naj se prilagojeno gospodari. Drevje naj dosega višje starosti in večje dimenzije, v sestoje naj se posega posamično. Zaradi varstva netopirjev v jamah naj se v istem radiju ne izvaja gozdarskih del v obdobju od oktobra do maja.
 - ☞ Pri gospodarjenju z obvodno vegetacijo je želeno, da se širina obvodne drevesne in grmovne vegetacije poveča. Pri gospodarjenju z obvodno vegetacijo so dovoljeni le malopovršinski ukrepi, ki ne zmanjšujejo zarasti, pri tem pa se pospešujejo listavci. Ohranjati je potrebno zasenčenost vodotokov.
 - ☞ Najprimernejši čas za opravljanje gozdarskih del v obvodnih gozdovih oziroma obvodni vegetaciji je od novembra do marca.
 - ☞ Gostota populacij rastlinojede divjadi se mora vzdrževati na ravni, ki bo omogočala uspešno naravno pomlajevanje.
 - ☞ Krmišča za rastlinojedo divjad in solnice so dopustne le v predelih gozda, ki niso v obnovi, oziroma na gozdni lazi. Najprimerneje je, da so krmišča postavljena v bližini grmišč.
 - ☞ V obvodnem pasu reke Krpe ter ostalih vodnih habitatih naj se izvaja le selektivna sečnja. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese. Oblikuje se postopen prehod oziroma gozdni rob proti kulturni krajini. Gozdnogojitveni cilj naj bo gozd z naravno sestavo drevesnih vrst. S selektivno sečnjo naj se zagotavlja primerna zastrtost vodotoka tesen ali normalen sestojni sklep. Na ogolelih bregovih vodotokov se vzpostavi pionirska vegetacija, prepreči naj se zaraščanje z alohtonimi invazivnimi vrstami. Priporočena je sadnja mehkih listavcev, katere je potrebno zavarovati pred objedanjem s strani bobrov. V celoti se ohranja pester mozaik močvirskih in vodnih združb ob potokih ter mokrotne travnike. Posegi v obrežno vegetacijo se izvajajo v pozno poletnem ali jesenskem času izven gnezditvene sezone ptic in dvoživk. V kolikor se ugotovi prisotnost vidre, se zagotovi mirne cone v času parjenja (februar, marec) in poganja mladičev (april, maj) oz. vzpostavi ekocelico na mestu vidrin. Drevesa se usmerjeno podira stran od struge vodotoka. Sečne ostanke je potrebno po sečnji iz struge odstraniti. Ob vodotoku se ne skladišči lesa, prav tako se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti ne bodo narinjeni v samo vodno telo. Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja. Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se trasira na način, da so od vodnih teles oddaljene vsaj 25 m.

- ☞ V sodelovanju z lastnikom gozda naj se poišče in oblikuje posamezne ekocelice, kjer je dovoljeno ukrepanje za biotopsko funkcijo.
- ☞ Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25) je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Strmo površino 45,59 ha pokrivajo varovalni gozdovi nad Semičem. Za njih veljajo usmeritve, ki so navedene v poglavju 9.2.4.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09) podrobno določa vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov in organizacijo opazovalne službe. Pri načrtih in letnih programih varstva je poleg obveznih vsebin potrebno dati poudarek predvsem:

- ☞ načrtovanju, izdelavi in vzdrževanju protipožarnih stez, ki se vežejo na obstoječe gozdne prometnice,
- ☞ postavitvi opozorilnih tabel na lokacijah s povečanim obiskom javnosti,
- ☞ doslednemu spoštovanju prepovedi kurjenja v obdobju povečane požarne ogroženosti, še posebej tam, kjer se lokacije in čas prekrivajo z aktivnostmi za zatiranje lubadarja,
- ☞ pred izdelavo oziroma požiganjem lubja in vej na žariščih lubadarja obvestiti center za obveščanje, da se izognemo nepotrebnim intervencijam,
- ☞ osveščanju javnosti o nevarnostih požarov in njihovih posledic v gozdnem okolju,
- ☞ gospodarjenju z rastiščem prilagojenimi drevesnimi vrstami v požarno ogroženih sestojih.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi sestoji

V GGE se nahaja semenski sestoj kostanja v oddelku 44. Že izločeni gozdno semenski objekt ima oblikovano takšno zgradbo gozda, ki bo še naprej omogočala čim bolj obilno in pogosto semenjenje in bo hkrati prilagojena načinu nabiranja semena.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

- ☞ Tehnologija sečnje z motorno žago in vlačnja lesa bo prevladujoča tudi v času veljavnosti tega načrta.
- ☞ Povečeval se bo delež spravila po kolesih in strojne sečnje, ki pa je manj primerna na skalovitih in strmih terenih in v gozdovih, kjer so poudarjene socialne funkcije, ni pa dovoljena v prebiralnih gozdovih in na slabo nosilnih tleh. Pomembna je izbira ustreznega stroja za strojno sečnjo glede na prevoznost in prehodnost terena, sestoj in nosilnost tal ter dobra priprava in spremljava dela.
- ☞ Potrebna je diferencirana uporaba srednje velikih strojev z večjimi in manjšimi procesorskimi glavami glede na zahteve sestoja in terena.

- ☞ Pri strojni sečnji naj se uporablja tehnologija krajšega lesa (4 do 6 m), pri klasični sečnji pa sortimentna metoda in metoda mnogokratnikov oziroma kombiniranih hlodov.
- ☞ Omejena je uporaba strojne sečnje in izvoza lesa v pomlajenih sestojih, kjer se nadaljuje obnova. Manj primerna je strojna sečnja v sestojih, kjer so zelo skaloviti kraški tereni, tereni z večjimi nagibi, kjer so mokra ali slabše nosilna tla, ter gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.
- ☞ Nove tehnologije sečnje in spravila lesa zahtevajo še bolj podrobno tehnološko in izvedbeno načrtovanje sečnje in spravila. Zato je posebno pozornost potrebno posvetiti izobraževanju terenskega kadra, ki načrtuje in izvaja dela.
- ☞ Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti se preko lokalnih medijev in informativnih tabel obvešča javnost o vzrokih in posledicah oz. pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.
- ☞ Vlačenje je potrebno izvajati s prilagojenimi traktorji in lažjimi zgibniki s poudarkom na humanizaciji dela.
- ☞ Pri spravilu lesa se pospešuje izvoz lesa na polprikolicah z namenom zmanjšanja poškodb na obstoječem drevju, mladju in tleh.
- ☞ Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da ob razmočenih razmerah ne izvajamo spravila in izvoza lesa.
- ☞ Večino sečnje izvršiti izven vegetacijskega obdobja. Poseben poudarek posvetiti zmanjšanju poškodb obstoječega drevja, mladovij in na gozdnih tleh s primerno organizacijo in tehniko dela.
- ☞ Pri sečnji in spravilu lesa na botanični, ekosistemski, geološki in površinsko geomorfološki naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.
- ☞ Čas izvajanja posegov na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednosti se prilagodi tako, da poseganje ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- ☞ Tehnologija sečnje in spravila lesa se načrtuje na nižjih nivojih gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov ter se pri tem vključuje pristojne službe (ZVKDS, ZRSVN, DRSV).
- ☞ Pri sečnji in spravilu lesa na območju podzemeljske geomorfološke naravne vrednote se uporablja biološko razgradljiva olja.
- ☞ Gospodarjenje na območjih podzemeljske geomorfološke naravne vrednote naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

- ☞ Kjer je potrebno, se nadaljuje s sekundarnim odpiranjem gozdov z rekonstrukcijo in gradnjo vlak. Osnova morajo biti podrobni tehnološki deli gozdnogojitvenih načrtov.
- ☞ Gradnjo prednostno izvajati v predelih, ki so slabo odprti z gozdnimi vlakami, ciljna gostota vlak je odvisna od terena. Na razgibanih kraških in vrtačastih terenih z večjimi in krajšimi nakloni je primerna listnata oblika mreže vlak z gostoto do 150 m/ha. Na strmih terenih in pobočjih je primerno trasirati pobočne vlake z ustreznim podolžnim naklonom in največjo gostoto do 100 m/ha. V težkih, kraških, skalovitih terenih je lahko gostota vlak do 180 m/ha, če se s tem zmanjšajo poškodbe sestojev in prepreči vožnja izven vlak.

- ☞ Pri gradnji in rekonstrukciji vlak vzpostaviti stanje, ki zagotavlja lažje in varnejše spravilo, s čim manj poškodbami na drevju in gozdnih tleh.
- ☞ Kakovost izgradnje vlak je potrebno diferencirati, glavne vlake imajo boljše elemente in so primernejše za vožnjo, sekundarne pa so lahko nekoliko ožje in z bolj zahtevnimi elementi.
- ☞ Po končani sečnji in spravilu je potrebno zagotoviti sanacijo cest in vlak, odvesti meteorne vode in preprečiti izlivanje na cestišče ter odstraniti ostanke blata in sečnih ostankov na cestnem telesu in obcestnih jarkih.
- ☞ Gradnja gozdnih prometnic naj poteka z uporabo bagra z udarnim kladivom. Velikost strojev naj se prilagodi kategoriji terena oziroma kamnine glede na optimalni učinek.
- ☞ Izboljšati je potrebno kakovost obstoječih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanja z jarki in prepusti).
- ☞ Ob gozdnih cestah je potrebno urediti večje rampne prostore.
- ☞ Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja, pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po ZV-1.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (April 2025).

Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta (Karta 7: Varstvena območja).

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- ☞ poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- ☞ poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- ☞ poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- ☞ poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- ☞ hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

V skladu s 14. členom Pravilnika o podrobnejši določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje (Uradni list RS, št. 13/26), je treba vodno soglasje pridobiti za gradnjo gozdnih cest in vlak, vzdrževanje gozdnih cest in vlak, pri katerih se izvajajo gradbeni posegi, ter za izvajanje zemeljskih del na ogroženih območjih v skladu z 8. do 11. členom omenjenega pravilnika oz. na vodnih in priobalnih zemljiščih v skladu s 3. členom tega pravilnika ter na varstvenih območjih, če tako izhaja iz predpisa, ki ureja določitev vodovarstvenega ali drugega varstvenega območja.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih

pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z ZV-1 in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z ZV-1 in predpisi s področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22)).

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih.

Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je potrebno načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrožalo stabilnost zemljišča oz. potenciralo erozijske procese.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih,

kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Usmeritve na ogroženih območjih

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, 49/20 in 34/25) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljenje na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja, na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.

Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Usmeritve za občutljive habitate

- ☞ Na območju občutljivih habitatov ter zavarovanih naravnih in kulturnih vrednot, kot so območja vodnih izvirov, kraških jam in arheoloških najdišč, je prepovedano graditi ceste in vlake.
- ☞ Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN in ZVKDS. Gozdne prometnice se načrtuje na način, da so od jam in izvirov, oddaljene vsaj 50 metrov.
- ☞ Vlak ni priporočljivo graditi na območju točkovno poudarjenih funkcij in območjih s poudarjenimi socialnimi funkcijami.

- ✚ Izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poganje mladičev...). Pri tem je potrebno upoštevati časovne omejitve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje v enoti prisotne živalske vrste: ujede, vse vrste sov, medved, volk, vidra, ris in divja mačka.
- ✚ Zaradi zaleganja alpskega in bukovega kozlička je potrebno posekan les listavce med 15. majem in 15. avgustom iz gozda odpeljati v dveh tednih.

Usmeritve na ogroženih območjih

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja morajo biti prikazana v GGN, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- ✚ poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ✚ ogoljevanje površin,
- ✚ krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- ✚ zasipavanje izvirov,
- ✚ nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- ✚ omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- ✚ odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- ✚ zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- ✚ odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- ✚ vlačenje lesa.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- ✚ zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- ✚ poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- ✚ izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- ✚ krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda in omejitve, ki izhajajo iz predpisov. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oz. so v zaraščanju.

V kmetijski in primestni krajini gozdove varovati in ohranjati vsaj v obstoječem obsegu, oziroma v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati ostanke ravninskih gozdov in gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati in osnovati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje in omejke zunaj gozda.

V gozdnati krajini varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z izjemno poudarjenimi ekološkimi ali socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove s slabo zasnovo oz. kakovostjo.

V gozdni krajini ohranjati strnjene gozdne površine za namen gospodarjenja z gozdovi, zato posegi, ki prispevajo k drobljenju gozdnih kompleksov, niso sprejemljivi. Na račun gozda je dopustno osnovati le izgradnjo gozdnih prometnic. Pri načrtovanju dejavnosti zagotavljati ugoden življenjski prostor za prostoživeče živali ter preprečiti kakršnokoli dejavnost, ki bi imela v tem pogledu negativen vpliv. V ta prostor ni zeleno dopuščati novih rab, ki pomenijo destabilizacijo obstoječih gozdnih površin, drobljenje gozdnih kompleksov in pomenijo degradacijo naravnega okolja.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih – ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov objektov, ki niso namenjeni gospodarjenju z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati.
- V območju prisotnosti velikih zveri naj se v izogib konfliktnim situacijam ne gradi novih stanovanjskih naselij in stanovanjskih objektov v gozdu in na gozdnem robu. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s posegi ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri.
- Večje gozdne komplekse naj se tudi v prihodnje nameni naravi prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo). Potrebno je preprečiti množični in motorizirani turizem.

- Intenzivno razvijajoče se gorsko kolesarstvo je potrebno usmerjati z legalnimi ureditvami poti, pri čemer je potrebno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov ter vpliv na prostoživeče živali in njihov življenjski prostor.
- Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Nove objekte naj se praviloma načrtuje v oddaljenosti ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se oddaljenost določi v odvisnosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Oddaljenost je potreben poleg zagotavljanja funkcij gozdov tudi zaradi zagotovitve varnosti objektov. Ta pas naj se nameni za zunanjo ureditev, za kmetijske površine ali ureditvam za potrebe rekreacije (športna igrišča,...).
- Dopušča naj se krčitev gozdnih jezikov ob robovih vasi za potrebe obnove oz. revitalizacije vasi. Za kmetijstvo in poselitev naj se posega v malodonosne gozdove, ki so nastali na opuščenih, zaraščajočih se kmetijskih površinah.
- Pri gradnji večjih linijskih infrastrukturnih objektov v največji možni meri izkoristiti obstoječo infrastrukturo. V prostoru z majhnim deležem gozda je potrebno objekte linijske infrastrukture načrtovati tako, da se v čim večji meri izogibajo gozdnim zaplatam, skupinam gozdnega drevja in obvodni vegetaciji. Upošteva naj se značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinajo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu, tako da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- Krčitve gozdov se v naravovarstveno zavarovanih območjih lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja zavarovanih območij.
- Krčitve gozdov niso dovoljene na vodovarstvenih območjih in arheoloških najdiščih oz. na slednjih le ob predhodnem soglasju ZVKDS.
- Krčitve gozdov praviloma niso dopustne na površinah s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti (oddaljenost do 50 m), sklenjenih območjih gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (oddaljenost do 200 m), gozdov na območjih naravnih vrednot, gozdov, ki imajo funkcijo koridorske povezave, ter manjših gozdnih predelov v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami so krčitve dovoljene le v primeru, kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda.
- Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja.
- Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije in izobraževanja ter objekte javnega pomena, vse v skladu z določili prostorskih aktov.
- Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvajati vedutne sečnje.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake, in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.

- Tudi po izvedbi posegov v gozd mora biti omogočeno gospodarjenje z gozdovi in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč pod enakimi pogoji kot doslej.
- Ograditev posameznih delov gozda ni dovoljena, razen v primerih, ki so določeni z Zakonom o gozdovih (24. člen, Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE) oz. Pravilnikom o varstvu gozdov (40. člen).

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Na poplavnem območju (vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča) so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Na erozijskem območju se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode in sicer zemljišča ki so:

- ☞ izvori plavin (erozijska žarišča),
- ☞ pod vplivom hudournih voda (povirji),
- ☞ sestavljena iz kamnin, podvrženih preparevanju,
- ☞ pod vplivom valovanja morja.

V skladu z 87. členom ZV-1 je prepovedano:

- ☞ poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ☞ ogoljevanje površin,
- ☞ krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- ☞ zasipavanje izvirov,
- ☞ nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- ☞ omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- ☞ odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- ☞ zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- ☞ odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- ☞ vlačenje lesa.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano: zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč, poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode, izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča, krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Za območja, kjer je verjetnost pojavov plazov in erozije velika, se v praksi naredi potrebna dodatna presoja. Prav tako krčenje gozda na območju vodovarstvenega območja I. in

II. varstvenega režima, ki predstavlja hidrološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti, praviloma ni dopustno.

Območja, ki se nahajajo na plazljivih območjih z zelo veliko verjetnostjo pojavljanja zemeljskih plazov, so območja, kjer krčitve praviloma niso dopustne. V kolikor je krčitev potrebna za kmetijske namene (razvoj kmetije, ureditev infrastrukture), je krčitev pogojno dopustna. Ob pobudi za krčitev se preveri dejanska ogroženost in se skupaj s pristojnim organom (Direkcije RS za vode) izda mnenje o ustreznosti in upravičenosti posega za konkretno situacijo na terenu.

V skladu s 14. členom Pravilnika o podrobnejši določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje (Uradni list RS, št. 13/26), je treba vodno soglasje pridobiti za krčitev gozdov na površini večji od 0,5 ha v skladu z 8. do 11. členom omenjenega pravilnika oz. na vodnih in priobalnih zemljiščih v skladu s 3. členom tega pravilnika ter na varstvenih območjih, če tako izhaja iz predpisa, ki ureja določitev vodovarstvenega ali drugega varstvenega območja.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

V enoti je v gozdnem prostoru 21,11 ha površin pod daljnovodi, ki predstavljajo druga gozdna zemljišča.

Konkretni ukrepi na drugih gozdnih zemljiščih niso načrtovani, je pa potrebno na zemljiščih pod daljnovodi upoštevati naslednje usmeritve:

- ☞ pri vzdrževanju površin pod daljnovodi ni dopustna uporaba arboricidov in herbicidov,
- ☞ vzdržuje naj se stopničasto strukturo gozdnega roba,
- ☞ čiščenje trase in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le v obdobju med 1. avgustom in 1. marcem, se pravi izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, poganjanja mladičev in gnezdenja ptic,
- ☞ ohranja naj se prehodnost gozdnih prometnic,
- ☞ izvaja naj se ukrepe, ki prostoživečim živalim zagotovijo prehransko in strukturno pestra grmišča.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m ³	36.929	27.575	64.504	23,0	65,1
	Delež	57,3	42,7	100,0		
Listavci	m ³	155.281	171.197	326.478	25,6	109,4
	Delež	47,6	52,4	100,0		
Skupaj	m ³	192.210	198.772	390.982	25,1	98,3
	Delež	49,2	50,8	100,0		

Najvišji možni posek za vse gozdove enote znaša letno 8,19 m³/ha ali 25,1 % od lesne zaloge oziroma 98,3 % od prirastka, kar nam zagotavlja blago akumulacijo lesne zaloge. V primerjavi s prejšnjim načrtom se je možni posek v absolutnem zmanjšal za 34.684 m³, kar pomeni zmanjšanje za 8,2 %.

Možni posek po vrstah sečnje kaže, da je 50,8 % predvidenega poseka iz redčenj in 49,2 % iz pomladitev. Seveda ne moremo predvideti, kolikšen bo dejanski delež sanitarnega poseka, ki bo znižal predviden delež negovalnega poseka, vendar ocenjujemo in upamo, da ne bo presegel 20 % (v preteklem desetletju dobrih 16 %).

Od redčenj je predvideno približno 22 % poseka v drogovnjakih in 78 % v debeljakih. Od pomladitvenega poseka je predvideno približno 40 % poseka v debeljakih z uvajanjem v obnovo, 10 % z zadržanim nadaljevanjem obnove, 31 % s pospešenim nadaljevanje obnove in 19 % z zaključevanjem obnove. V raznomernem gozdu je največji delež namenjen vzdrževanju strukture (48 %), zaradi nege raznomernega gozda s poudarkom na povečevanju lesne zaloge (30 %) ter pomladitvenem poseku (22 %).

Preglednica 56/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	35.486	26.731	62.217	23,0	65,0
	Delež	57,0	43,0	100,0		
Listavci	m³	149.207	163.636	312.843	25,6	109,3
	Delež	47,7	52,3	100,0		
Skupaj	m³	184.693	190.367	375.060	25,1	98,1
	Delež	49,2	50,8	100,0		

Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	1.362	712	2.074	21,1	68,0
	Delež	65,7	34,3	100,0		
Listavci	m³	5.546	7.391	12.937	25,7	114,7
	Delež	42,9	57,1	100,0		
Skupaj	m³	6.908	8.103	15.011	24,9	104,8
	Delež	46,0	54,0	100,0		

Preglednica 58/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	81	132	213	32,3	90,3
	Delež	38,0	62,0	100,0		
Listavci	m³	528	170	698	22,2	80,9
	Delež	75,6	24,4	100,0		
Skupaj	m³	609	302	911	23,9	82,9
	Delež	66,8	33,2	100,0		

Karta ukrepov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8: Karta ukrepov).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 59/NGDI: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	138,52	7,17	0,06	145,75
Obžetev	ha	102,28	0,00	0,00	102,28
Nega mladja	ha	196,21	1,48	0,22	197,91
Nega gošče	ha	240,85	19,23	0,00	260,08
Nega letvenjaka	ha	138,01	3,11	0,00	141,12
Nega drogovnjaka	ha	62,80	1,19	0,53	64,52
Varstvo pred žuželkami	dni	50	25	0	75

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9: Potreba gojitvena in varstvena dela).

Načrtovana intenzivnost gojitvenih del znaša 0,90 dne/ha, kar predstavlja zmanjšanje v primerjavi s preteklim desetletnim obdobjem, ko je ta znašala 1,43 dne/ha. Majhna intenzivnost je posledica trenutnega pomanjkanja razvojne faze mladovja ter uspešnega naravnega pomlajevanja bukve, belega gabra, smreke in hrasta po celotni enoti. Zaradi ugodnih razmer za naravno obnovo sadnje nismo načrtovali. Izkušnje po naravnih ujmah in gradacijah žuželk kažejo, da se degradirane površine naravno pomladijo v obdobju 3 do 5 let. Naravno mladje je v primerjavi s sadikami rastišču bolj prilagojeno, kakovostnejše in ekonomsko ugodnejše. Težišče gojitvenih del se zato s sadnje prenaša na pripravo sestojev za naravno obnovo ter nego naravnega mladja. K skupni intenzivnosti del največ prispevajo nega mladja in gošče, priprava sestoja ter nega letvenjakov.

Nega drogovnjaka je načrtovana predvsem v mlajših drogovnjakih z lesno zalogo manjšo od 250 m³/ha in normalnega ali tesnega sklepa.

Varstvena dela za zatiranje žuželk so določena na podlagi analize preteklega načrta in predvidevanj iz izkušenj. Zajeta so samo dela za spremljavo podlubnikov brez zatiralnih del, ki so popolnoma nepredvidljiva. Ker ni načrtovane sadnje, tudi ni načrtovane zaščite s količenjem ali tulci.

V tem desetletju trenutno nismo evidentirali konkretnih objektov za sadnjo, vendar bi bila v primeru večjih naravnih ujm, kot sta vetrolom ali širjenje žarišč podlubnikov, na prizadetih površinah sadnja rastišču ustreznih drevesnih vrst dopustna oziroma potrebna za hitrejšo sanacijo in obnovo sestojev.

6.3.3 Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Preglednica 60/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
	Vzdrževanje vodnih virov v gozdu	4 kosi	4 dni
	Načrtno puščanje biomase v gozdu	-	10 dni

Za divjad in za ostali živalski svet je izjemno pomembno vzdrževanje vodnih virov v gozdu, ki jih je potrebno redno čistiti in obnavljati z namenom zagotavljanja pitne vode rastlinojedi divjadi ter ohranjanja ugodnih življenjskih razmer. Ustrezno urejena napajališča in kali niso ključni le za prehransko ponudbo, temveč zagotavljajo tudi vse ostale funkcije gozda, ki podpirajo biotsko raznovrstnost. Vzdrževanje teh virov preprečuje njihovo zaraščanje oziroma izsušitev, kar neposredno vpliva na stabilnost živalskih populacij.

Puščanje biomase je izraženo tudi v dninah, saj so v tem zajeta dodatna dela, ki jih pričakujemo zaradi evidentiranja teh dreves ter dela za dopolnitev gozdnogojitvenih načrtov.

Kljub temu, da je trenutno v enoti dovolj odmrle biomase (glej poglavje Odmrlo drevje, str. 35, 36), želimo povečati količino najdebelejšega odmrlega drevja, tako da bomo v sodelovanju z lastniki načrtno označili starejša, manj kakovostna, nevitarna, drevesa z dupli ali gnezdi. Prednost bomo dajali drevesnim vrstam, ki razpadajo počasneje; to so hrasti, kostanj, črni gaber, smreka in jelka.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

V gozdni krajini, ki pokriva večji del enote, je potrebno ohraniti posamezna drevesa, ki rastejo na košenicah, saj že v obstoječem stanju zagotavljajo funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Dodatna sadnja plodonosnih dreves se na teh površinah ne predvidi, s čimer se zagotovi primarni cilj – ohranitev nemotene svetlobne in prostorske strukture ciljne travne vegetacije.

V gozdnati krajini je vrstna in strukturna pestrost največja. Tu je potrebno le ohranjati in pospeševati posamezna drevesa izjemnih dimenzij, habitatna in plodonosna drevesa ter zavarovana ali redko prisotna drevesa.

V kmetijsko urbani krajini je potrebno ohraniti oziroma povečati količino ekološko, strukturno in vrstno pestrega gozdnega roba, omejkov in obvodne vegetacije.

Pri vseh posamič ali v skupinah rastočih drevesih je biotopski, pestrostni in estetski pomen pomembnejši od ekonomskega. Posebej pomembna so sadna ali druga plodonosna drevesa.

Posamezna izjemna drevesa znotraj gozda je potrebno ohranjati s pomočjo gojitvenega in gospodarskega načrtovanja oziroma načrtnega gospodarjenja in s predlogi za zakonsko zaščito. To so redke in ogrožene drevesne vrste in drevesa izjemnih dimenzij.

Seznam posebnih dreves:

- ☞ hrast na Mladici (odsek 104b),
- ☞ hrast na Smuku (odsek 29c),
- ☞ Jureča lipa (oddelek 102),
- ☞ lipa v Kalu (oddelek 56),
- ☞ lipa na Osojniku (odsek 49b),
- ☞ lipa na Brezovi Rebri (oddelek 48) in
- ☞ lipa v Kotu pri Semiču (odsek 116b).

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 61/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	33.070,71	100,77	1.243,67	94,59	79,85	100,41
Strošek poseka in spravila	6.984,41	21,28	293,84	22,35	15,48	19,46
Razlika	26.086,30	79,49	949,83	72,24	64,37	80,95

Ekonomika gospodarjenja je prikazana na podlagi primerjave prihodkov, ki jih predstavljajo:

- ☞ vrednost lesa na kamionski cesti,
- ☞ predvidene spodbude za gojenje in varstvo v zasebnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti,
- ☞ predvidena spodbude za vzdrževanje vseh gozdnih prometnic.

In stroškov gospodarjenja z gozdovi, ki vsebujejo:

- ☞ stroške sečnje in spravila,
- ☞ stroške gojitvenih in varstvenih del,
- ☞ stroške del namenjenih za krepitev splošnokoristnih funkcij gozda,
- ☞ stroške vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Preglednica 62/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja

Skupaj vsi gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	34.394,23	100,53	100,0
Stroški sečnje in spravila	7.293,73	21,32	21,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	650,37	1,90	1,9
- krepitev funkcij gozdov	2,07	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	277,61	0,81	0,8
- vzdrževanje vlak	171,06	0,50	0,5
Stroški skupaj	8.394,84	24,54	24,4
Dohodek	25.999,39	75,99	75,6
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	219,20	0,64	0,6
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	196,11	0,57	0,6
Skupaj predvidene spodbude	415,31	1,21	1,2
Stroški - spodbude	7.979,53	23,33	23,2
Prihodek - stroški + spodbude	26.414,70	77,20	76,8

Preglednica 63/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Zasebni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	33.070,71	100,77	100,0
Stroški sečnje in spravila	6.984,41	21,28	21,1
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	621,65	1,89	1,9
- krepitev funkcij gozdov	1,92	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	270,09	0,82	0,8
- vzdrževanje vlak	164,09	0,50	0,5
Stroški skupaj	8.042,16	24,50	24,3
Dohodek	25.028,55	76,27	75,7
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	219,00	0,67	0,6
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	190,80	0,58	0,6
Skupaj predvidene spodbude	409,80	1,25	1,2
Stroški - spodbude	7.632,36	23,25	23,1
Prihodek - stroški + spodbude	25.438,35	77,52	76,9

Preglednica 64/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih

Državni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	1.243,67	94,59	100,0
Stroški sečnje in spravila	293,84	22,35	23,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	28,41	2,16	2,3
- krepitev funkcij gozdov	0,15	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	7,52	0,57	0,6
- vzdrževanje vlak	6,57	0,50	0,5
Stroški skupaj	336,49	25,59	27,0
Dohodek	907,18	69,00	73,0
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0,00	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	5,31	0,40	0,4
Skupaj predvidene spodbude	5,31	0,40	0,4
Stroški - spodbude	331,18	25,19	26,6
Prihodek - stroški + spodbude	912,49	69,40	73,4

Preglednica 65/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti

Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	79,85	100,41	100,0
Stroški sečnje in spravila	15,48	19,46	19,4
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	0,31	0,40	0,4
- krepitev funkcij gozdov	0,00	0,00	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	0,00	0,00	0,0
- vzdrževanje vlak	0,40	0,50	0,5
Stroški skupaj	16,19	20,36	20,3
Dohodek	63,66	80,05	79,7

Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0,20	0,25	0,244
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	0,00	0,00	0,000
Skupaj predvidene spodbude	0,20	0,25	0,2
Stroški - spodbude	15,99	20,11	20,1
Prihodek - stroški + spodbude	63,86	80,30	79,9

Vrednost lesa na kamionski cesti je izračunana na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov, povprečnem premeru dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju) in teoretični sortimentaciji. Pri izračunu so uporabljene cene lesa iz spletnega portala WoodChainManager:

<https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/cene/podatki/2021100414342192/cene-gozdnih-lesnih-sortimentov/>

in

<https://wcm.gozdis.si/sl/novice/2026031908434007/cene-gozdnih-lesnih-sortimentov-iz-zasebnih-gozdov-na-slovenskem-trgu-v-februarju-2026/>.

Stroški sečnje in spravila

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani na podlagi povprečnih razmer v posameznih odsekih, upoštevani pa je povprečni premer dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju). Za sečnjo je bil upoštevan strošek v višini 17,78 €/delovno uro, za spravilo pa 32,09 €/delovno uro.

Stroški gojitvenih in varstvenih del

Pri gojitvenih in varstvenih delih smo uporabili strošek 18,50 €/delovno uro. To je 50 % urne postavke gozdnega delavca z ročnim orodjem in 50 % urne postavke sekača – delavec z motorno žago (po podatkih iz cenikov vzdrževanja gozdnih cest v letu 2025 za novomeško območje).

Pri stroških varstvenih del so upoštevane vse načrtovane ure, tudi ure za protipožarno varstvo in za delo s kontrolnimi pastmi v okviru varstva pred žuželkami, kljub temu, da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS.

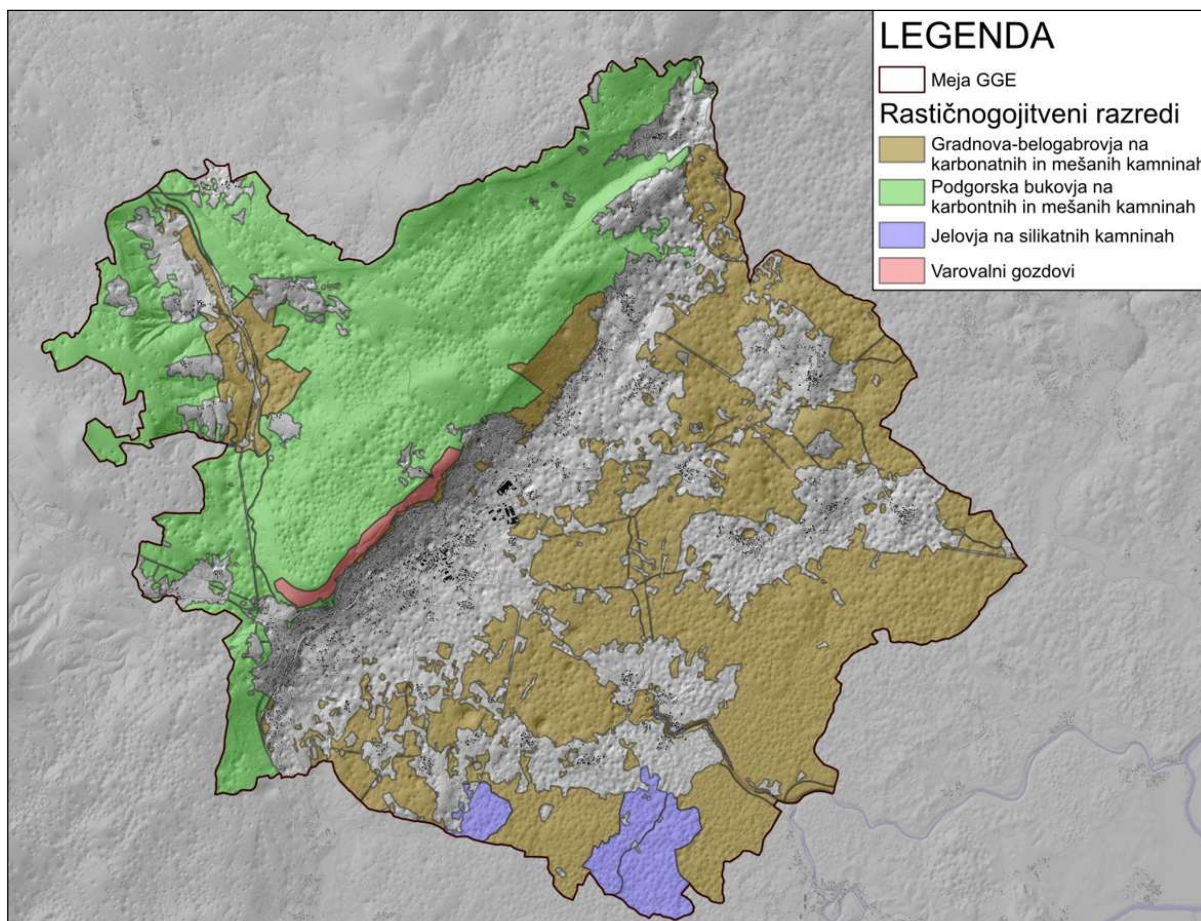
Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak

Izvajalec del je po končani sečnji in spravilu dolžan vrniti prometnice v prvotno stanje. V letu 2025 je bilo v gozdnogospodarskem območju Novo mesto za redno vzdrževanje gozdnih cest porabljenih 637,00 €/km. Sredstva za vzdrževanje vlak so ocenjena na 0,50 €/m³ neto posekanega lesa.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Gozdovi v enoti so na podlagi rastiščnih tipov ter sorodnih gozdnogospodarskih ciljev in usmeritev razvrščeni v tri rastiščnogojitvene razrede. Zaradi svoje primarne funkcije in uradne razglasitve so površine v odsekih 29a, 33c, 34 in 101c opredeljene kot varovalni gozd.

Karta 3: Rastiščnogojitveni razredi

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5: Rastiščnogojitveni razredi).

Rastiščnogojitveni razredi:

030 - Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.442,34 ha
050 - Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.103,27 ha
160 - Jelovja na silikatnih kamninah	179,53 ha
200 - Varovalni gozdovi	45,59 ha

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 2.442,34 ha, kar predstavlja 51,2 % gozdov v enoti. Vsi gozdovi tega razreda predstavljajo večnamenske gozdove.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (gozdovi v okolici jam in izvirov). Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi v okolici Krupe in Potokov, rekreacijsko in poučno funkcijo gozdovi ob učni poti, estetsko funkcijo pa gozdovi ob učni poti, okoli točkovnih spomenikov kulturne dediščine in izjemna drevesa. Vsi gozdovi imajo lesnoproizvodno funkcijo na 1. stopnji.

Na 2. stopnji poudarjenosti je hidrološka funkcija prisotna na vsej preostali površini, ker tvorijo kamninsko podlago karbonati. Pomembno prisotna je še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na območjih Nature 2000, Ekološko pomembnih območjih, ob vodotokih, pod daljnovodi, na košenicah znotraj gozdnega prostora in na zaraščajočih površinah. Funkcija varovanja naravnih vrednot se nahaja na območjih ostalih naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine pa na območjih arheoloških najdišč in kulturnih spomenikov.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 66/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
521 - Nižinsko črnojelševje	8	0,43	0,0
541 - Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	2.098,98	86,0
551 - Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	33,76	1,4
554 - Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	3,02	0,1
561 - Bazoljubno gradnovje	3	2,79	0,1
651 - Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	0,43	0,0
711 - Kislojubno gradnovo belogabrovje	11	302,93	12,4
Skupaj	11	2.442,34	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, pomemben delež, 16 %, pa je raznomernih sestojev. Med enodobnimi sestoji prevladujejo debeljaki (56 % površine enodobnih gozdov), drogovnjakov je 24 %, sestojev v obnovi 18 % in mladovij 2 %. V sestojih, ki niso mladovja, se podmladek pojavlja na 355,72 ha oziroma na 15 % površine.

Po sestojnem tipu prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (55 %), od tega največ gozdovi buke in smreke. Po deležu jim sledijo drugi gozdovi iglavcev in listavcev (33 %). Smrekovih gozdov je 86 %, drugih pretežno iglastih gozdov je 2 %. Hrastovih gozdov je skupaj 1 %, ostali tipi gozdov pa ne presegajo 2 %. Druge pretežno listnate gozdove predstavljajo sestoji, kjer se hrastu in belemu gabru v znatnem deležu pridružujejo smreka, bukev, plemeniti in ostali listavci. Druge pretežno iglaste gozdove predstavljajo sestoji, kjer so smreki in jelki primešani še ostali iglavci in določen delež listavcev.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 67/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	7,4	21,8	20,1	25,3	25,4	76,7	26,6	2,63	32,6
Listavci	8,9	20,2	20,1	23,1	27,7	211,8	73,4	5,44	67,4
Skupaj	8,5	20,6	20,1	23,7	27,1	288,5	100,0	8,07	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 11,7 %, prirastek pa za 5,9 % manjši od povprečja enote. Deleža obeh skupin v skupni lesni zalogi sta precej različna – listavci predstavljajo 73,4 %, iglavci pa 26,6 %. Največ lesne zaloge se nahaja v IV. in V. debelinskem razredu, kar kaže na prevladujočo prisotnost odraslih in debelih dreves.

Razmerje drevesnih vrst

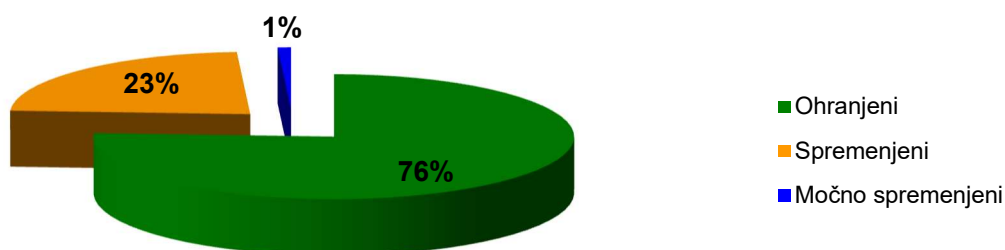
Preglednica 68/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m³/ha	58,7	7,1	8,2	0,0	2,7	5,6	112,1	17,1	65,7	11,3
	Delež	20,4	2,4	2,8	0,0	1,0	1,9	38,9	5,9	22,8	3,9
Naravno stanje	m³/ha	7,2	26,5	0,0	0,0	0,0	12,2	123,0	54,3	65,3	0,0
	Delež	2,5	9,2	0,0	0,0	0,0	4,2	42,7	18,8	22,6	0,0

V razredu prevladujejo hrast, trdi listavci (beli gaber, kostanj) in smreka. S pomembnim deležem sledijo še plemeniti listavci (lipa, češnja in gorski javor), mehki listavci (breza in trepetlika), rdeči bor, jelka in bukev. Ostale vrste so zastopane z manj kot 1 % deležem.

V podmladku se z največjim deležem pojavljajo trdi listavci z 32,5 % (beli gaber, kostanj) in smreka s 30,1 %, sledijo hrast (18,5 %), bukev (7,0 %), plemeniti listavci s 5,2 % (gorski javor), jelka (4,8 %), mehki listavci (1,6 %) ter drugi iglavci in bor skupaj (0,3 %).

Ohranjenost gozdov

Grafikon 10: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

V razredu je kar 75,9 % gozdov ohranjenih, 23,2 % je spremenjenih, delež močno spremenjenih gozdov pa znaša le 0,9 %. Stanje ohranjenosti v tem razredu je dobro.

Pomemben kazalec ohranjenosti (oz. spremenjenosti) gozdov je tudi stopnja osiromašenosti naravne drevesne sestave, ki je v tem razredu največja (32,9 %) in precej nad povprečjem enote (25,0 %). K odstopanju največ prispevajo prevelik delež smreke (55,7 %) in mehkih listavcev (2,6 %) ter premajhni deleži plemenitih listavcev (28,9 %), jelke (8,0 %) in hrasta (2,3 %). Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo le 2,5 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 69/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	51,87	3,9	46,3	49,8	0,0	0,0	56,8	43,2	0,0	13,8	65,7	19,7	0,8
Drogovnjak	483,58	2,3	37,9	59,8	0,0	0,6	38,8	60,6	0,0	8,5	73,6	17,1	0,8
Debeljak	1.138,97	-	-	-	-	1,6	83,7	14,7	0,0	1,7	89,1	8,8	0,4
Sestoj v obnovi	371,30	-	-	-	-	3,6	80,2	16,2	0,0	0,0	0,8	38,1	61,1
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	396,62	-	-	-	-	2,4	68,8	28,8	0,0	0,3	73,3	9,8	16,6
Skupaj	2.442,34												

Pregled strukture sestojev po razvojnih fazah kaže, da v gozdnogospodarskem razredu prevladuje pomanjkljiva zasnova ter normalen sklep, kar pomeni, da so osnovne strukturne značilnosti sestojev delno ustrezne.

V fazi mladovja je zasnova pretežno pomanjkljiva do dobra, sklep večinoma normalen, medtem ko je negovanost nezadostna, saj prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji ob velikem deležu nenegovanih sestojev, kar kaže na pomanjkanje pravočasnih negovalnih ukrepov.

Podobno stanje je ugotovljeno v drogovnjakih, kjer je zasnova pretežno pomanjkljiva, sklep normalen, vendar je negovanost izrazito slaba, saj je večina sestojev nenegovanih.

V debeljakih se kaže pomanjkljivo negovano stanje v večini sestojev, sklep pa je normalen, kar lahko ugodno vpliva na kakovost in vrednost lesa.

V sestojih v obnovi je sklep pričakovano vrzelast do pretrgan, negovanost pa je pretežno pomanjkljiva, kar lahko dolgoročno otežuje uspešno pomlajevanje in nadaljnji kakovostni razvoj sestojev.

Pri skupinsko in gnezdasto raznomernih sestojih je sklep pretežno normalen z določenim deležem vrzelastega do pretrganega, medtem ko negovanost ponovno kaže na prevlado pomanjkljivo negovanih sestojev.

Skupno lahko ugotovimo, da je glavna pomanjkljivost obravnavanih sestojev nezadostna negovanost v vseh razvojnih fazah (prevladuje pomanjkljiva nega), zato je za izboljšanje njihove stabilnosti, kakovosti in proizvodne sposobnosti nujno okrepiti izvajanje negovalnih ukrepov, zlasti v mlajših razvojnih fazah.“

Kakovost drevja

Glede kakovosti po drevesnih vrstah imajo samo smreka, hrast, plemeniti in trdi listavci zadostno število ocenjenih dreves, katerih podatki so dokaj verodostojni in vredni komentarja.

V skupni oceni prevladujejo drevesa z dobro, zadovoljivo in prav dobro kakovostjo. Dreves z odlično kakovostjo je pri iglavcih 8,2 %, pri listavcih 7,5 %. Iglavci imajo v povprečju boljšo kakovost kot listavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda ima najboljšo kakovost hrast, sledita smreka in plemeniti listavci, precej slabšo pa imajo trdi listavci.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 3,5 % dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino tega deleža (1,7 %) predstavljajo poškodbe na deblu in koreničniku, ki so večinoma nastale pri sečnji in spravilu. Delež osutosti znaša 1,1 %, poškodb na vejah pa je 0,7 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Izvedba načrtovanega poseka je 46,9 %, pri iglavcih 61,6 % in listavcih 41,0 %. Iz redčenj je bilo posekanega 16 % celotnega poseka, zaradi pomladitev 54 % in zaradi varstveno-sanacijskih sečenj 26 %.

Preglednica 70/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

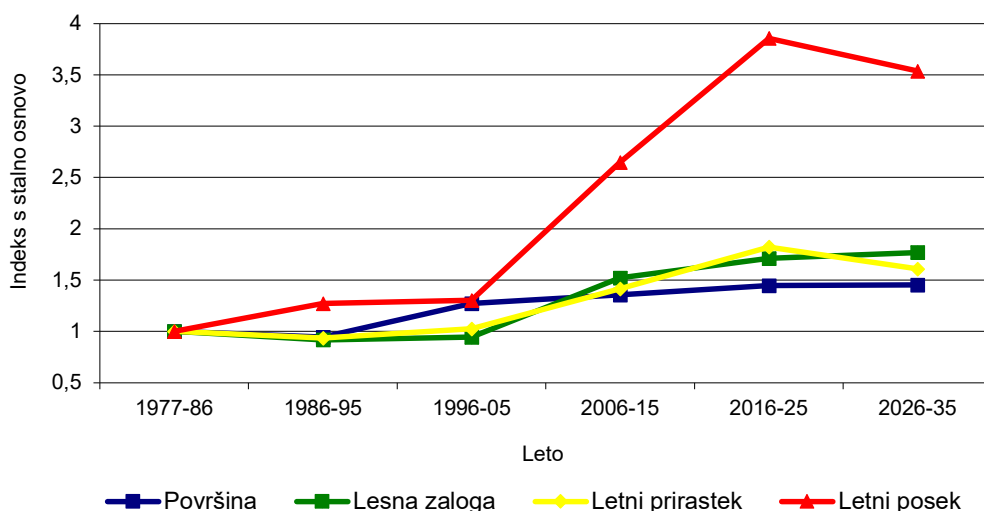
Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	154,41	15,74	10,2
Priprava tal	ha	0,00	1,14	-
Sadnja	ha	0,00	3,11	-
Obžetev	ha	214,68	7,26	3,4
Nega mladja	ha	164,64	8,58	5,2
Nega gošče	ha	92,91	13,75	14,8
Nega letvenjaka	ha	56,33	3,34	5,9
Nega drogovnjaka	ha	100,00	1,32	1,3
Varstvo pred žuželkami	dni	0	35	-

Gojitvena dela so bila v preteklem obdobju realizirana zelo skromno. Izstopata sadnja (3,11 ha) in priprava tal (1,14 ha), ki prvotno nista bili načrtovani, vendar sta bili izvedeni zaradi potreb na terenu. Med ostalimi gojitvenimi deli sta relativno največji indeks realizacije dosegla nega gošče (14,8 %) in priprava sestoja (10,2 %). Zelo nizka je bila realizacija nege letvenjaka (5,9 %), nege mladja (5,2 %), obžetve (3,4 %) in predvsem nege drogovnjaka, kjer je bilo izvedenih le 1,3 % načrtovanih del. Specifično stanje beležimo pri varstvu pred žuželkami, kjer se je s preходом na stalne lokacije za spremljanje stanja podlubnikov leta 2021 število potrebnih kontrolnih dni zmanjšalo glede na preteklo uporabo številnih lovni pasti.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
Površina, lesna zaloga prirastek in posek
Preglednica 71/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1977	1.680,36	27,4	135,6	163,0	1,09	3,93	5,02	0,39	1,52	1,91
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1986	1.585,82	31,6	118,0	149,6	1,28	3,41	4,69	0,49	1,94	2,43
Verižni indeks	94,4	115,3	87,0	91,8	117,4	86,8	93,4	125,6	127,6	127,2
1996	2.137,21	38,9	114,9	153,8	1,74	3,40	5,14	0,72	1,77	2,49
Verižni indeks	134,8	123,1	97,4	102,8	135,9	99,7	109,6	146,9	91,2	102,9
2006	2.278,22	62,7	185,0	247,7	2,36	4,75	7,11	1,21	3,85	5,06
Verižni indeks	106,6	161,2	161,0	161,1	135,6	139,7	138,3	168,1	217,5	202,4
2016	2.428,32	73,8	205,4	279,2	2,69	6,46	9,15	2,09	5,28	7,37
Verižni indeks	106,6	117,7	111,0	112,7	114,0	136,0	128,7	172,7	137,1	145,7
2026	2.442,34	76,7	211,8	288,5	2,63	5,44	8,07	1,79	4,97	6,76
Verižni indeks	100,6	103,9	103,1	103,3	97,8	84,2	88,2	85,6	94,1	91,7

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Grafikon 11: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Pred dobrimi petdesetimi leti se je začelo opuščati kmetijsko dejavnost in posledica tega je bila veliko povečanje površine gozdov v načrtu iz leta 1996. Kasneje je površina gozdov stalno naraščala, vendar precej bolj zmerno. Ker so bile leta 1996 v novo masko gozda vključeni predvsem pionirski gozdovi, se je lesna zaloga v tistem obdobju zmanjšala, sicer pa je v stalnem porastu. V obdobju spremljave se je povečala za 77 %. Višina tekočega letnega prirastka zelo niha. V zadnjem desetletju je prišlo do zmanjšanja za skoraj 11,8 %. Nihanje prirastka je najverjetneje posledica različnih metod ugotavljanja prirastka v preteklosti in ne toliko spreminjajočih se sestojnih razmer. Načrtovani možni posek se je v preteklosti zmerno povečeval, v prejšnjem obdobju pa je bil zelo visok. S tokratnim načrtom je predvideno zmanjšanje za slabih 8 %.

Drevesna sestava

Preglednica 72/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

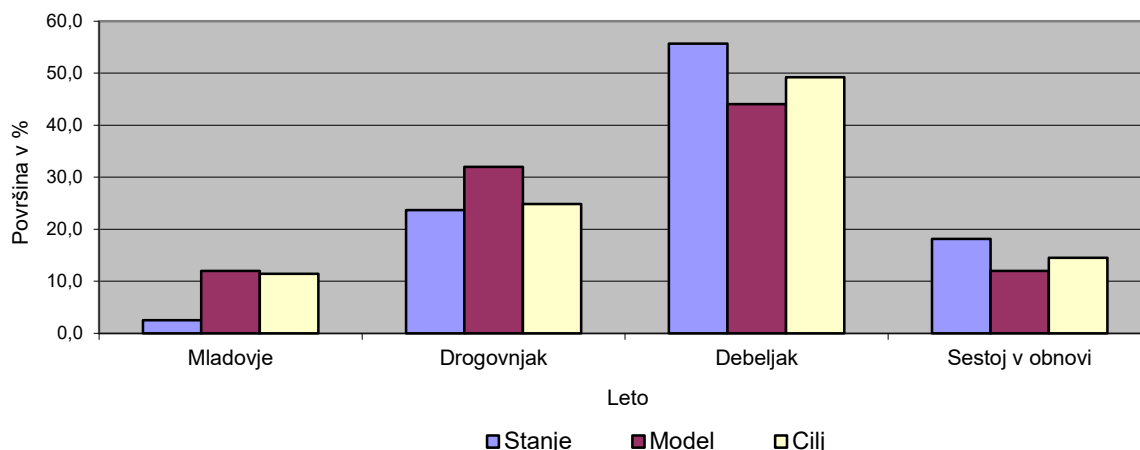
Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	20,9	0,7	2,7	0,0	1,1	0,5	46,0	2,6	20,7	4,8
2006	%	21,5	1,6	2,0	0,0	0,3	1,5	41,8	3,3	24,0	4,0
2016	%	21,1	2,2	2,3	0,0	0,8	0,9	37,7	5,9	23,4	5,7
2026	%	20,4	2,4	2,8	0,0	1,0	1,9	38,9	5,9	22,8	3,9

V drevesni sestavi so skozi desetletja opazne manjše spremembe. Deleža plemenitih listavcev in iglavcev ostajata na podobni ravni. Delež mehkih listavcev se je v zadnjem obdobju občutno zmanjšal, medtem ko se je v zadnjem desetletju povečal delež hrasta in bukke.

Preglednica 73/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

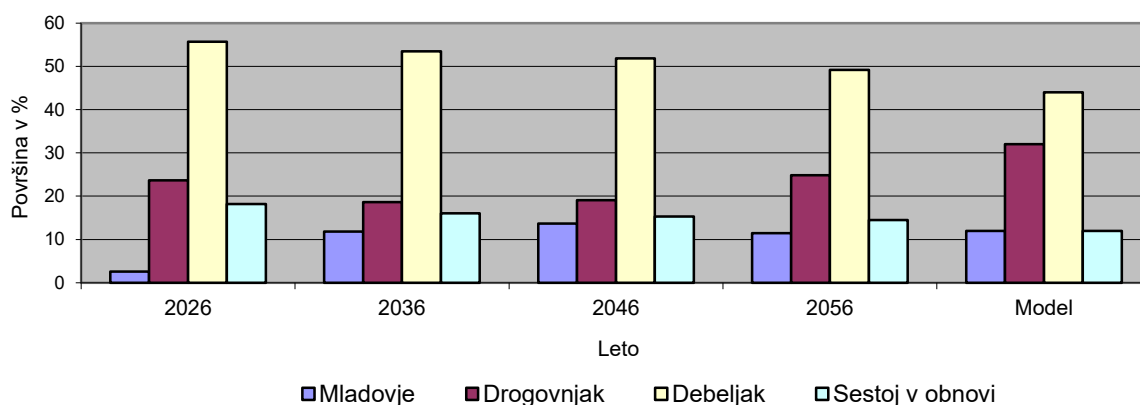
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	51,87	2,1	2,5	15	12,0	245,49	-10
Drogovnjak	483,58	19,8	23,6	40	32,0	654,63	-8
Debeljak	1.138,97	46,6	55,7	55	44,0	900,11	12
Sestoj v obnovi	371,30	15,2	18,2	15	12,0	245,49	6
Skupinsko gnezlasto raznomerni sestoji	396,62	16,3	-	-	-	-	-
Skupaj	2.442,34	100,0	100,0	125	100,0	2.045,72	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021 – 2030.

Grafikon 12: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz nekoliko odstopa od modelnega stanja. Presežek je opazen pri debeljaki (za 12 odstotnih točk) in sestojih v obnovi (za 6 odstotnih točk), medtem ko primanjkuje mladovij (za 10 odstotnih točk) in drogovnjakov (za 8 odstotnih točk). Stanje pri mladovij se je v primerjavi s preteklim desetletjem še poslabšalo, saj je njihov delež manjši kot pred desetimi leti, s čimer se razkorak do modelnih vrednosti le še povečuje.

Grafikon 13: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Približevanje modelnemu stanju bo postopno in dolgotrajno. V prvem desetletju (do leta 2036) se bo delež mladovja izrazito povečal in se približal modelnim vrednostim, medtem ko bosta deleža drogovnjakov in debeljakov nekoliko upadla. V naslednjem desetletju (do leta 2046) se bo delež mladovja še rahlo povečal in nato stabiliziral, delež drogovnjakov pa bo začel ponovno naraščati. V tretjem desetletju (do leta 2056) se bo delež drogovnjakov še naprej krepil in se približeval modelnemu stanju, medtem ko bo delež mladovja ostal na ustaljeni ravni okoli modelne vrednosti. Delež debeljakov se bo skozi celotno obdobje postopoma zmanjševal, a tudi po treh desetletjih še ne bo dosegel modelnega stanja. Podobno se bo postopoma zmanjševal tudi delež sestojev v obnovi, ki pa bo ob zaključku obdobja še vedno nekoliko nad idealno modelno vrednostjo.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- primanjkljaj mlajših razvojnih faz in presežek starejših (predvsem debeljakov),
- dobro pomlajevanje belega gabra, hrasta in bukve,
- prevelik delež smreke in smrekovih nasadov,
- premajhen delež plemenitih listavcev, bukve in hrasta,
- v podmladku velik delež smreke in belega gabra.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 20 %, jelka 4 %, bor 2 %, bukev 5 %, hrast 38 %, plemeniti listavci 8 %, trdi listavci 21 % in mehki listavci 2 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 11 %, drogovnjaki 25 %, debeljaki 49 % in sestoji v obnovi 15 %.

Izjemo predstavlja 396,62 ha raznomernih gozdov, kjer je primarni cilj trajno ohranjanje raznomerne strukture. Na teh površinah se razvojne faze prepletajo na malih površinah, zato se stabilnost teh sestojev zagotavlja s trajnim prebiralnim načinom gospodarjenja, ki z rednimi posamičnimi posegi omogoča neprekinjeno naravno obnavljanje.

Ciljna lesna zaloga: 340 m³/ha na koncu ureditvenega obdobja 300 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 570 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: iglavci B, bukev B, hrast A, plemeniti listavci B in trdi listavci C

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Temeljna strategija gojenja v razredu gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah je vzgoja stabilnih, sonaravnih, rastiščno in krajinsko sprejemljivih oblik sestojev z visokovrednim drevjem hrasta in smreke, ob manj kakovostnih ostalih listavcih, ki dajejo sestojem biološko stabilnost.

Skupinsko postopno gospodarjenje z zastornimi elementi na večjih površinah. V drevesni sestavi je potrebno obdržati čim večji delež hrasta, bukve, plemenitih listavcev in jelke.

Izboljšati je potrebno raven sestojnih zasnov in negovanost v vseh razvojnih fazah.

V sestojih smreke pomagati vsem listavcem

Nega:

V vseh razvojnih fazah je potrebno pospeševati vse redko prisotne vrste, jelko, hrast in plemenite listavce.

Nego gošče izvajati z močnejšimi posegi v zgornjem sloju (tudi z obglavljanjem silakov), sloj premagancev pa pustiti, da opravlja vlogo polnilnega sloja. Izjemoma posegati v sloj premagancev, če s tem povečujemo delež hrasta v slabših sestojnih zasnovah.

V vseh nasadih iglavcev je zaradi pozitivnih biomeliorativnih učinkov in semenskega potenciala potrebno v okviru nege in obnove ohranjati in pospeševati vse listavce in jelko.

Nego mladja naj se izvaja po potrebi, nego gošč in letvenjakov pa naj se izvaja praviloma enkrat v desetletju z visoko jakostjo ukrepa. Pri negi naj se pospešuje jelko in plemenite listavce. Pogosto je naravno prisoten podmladek jelke, ki naj se pospešuje, in smreke, ki naj se upošteva, saj prisotnost obeh v sestoji zvišuje njegovo vrednostno produkcijo.

Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov, zlasti na pobočnih legah, kjer se pogosteje pojavlja žled ali moker sneg. Na takšnih legah je zaželeno vzdrževanje in vzpostavljane malopovršinske skupinsko raznomerne zgradbe, ki je bolj odporna na negativne abiotične dejavnike kot velikopovršinska enomerna zgradba.

Nego drogovnjakov je potrebno izvajati intenzivno, enkrat v desetletju, z različno jakostjo. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z večjo jakostjo kot druge. Redčenja tanjših drogovnjakov naj se izvajajo z jakostjo 23 do 25 % od LZ, redčenja debelejših drogovnjakov pa z nekoliko manjšo jakostjo 18 do 23 % od LZ. V primeru strojne sečnje gre jakost lahko do 25 % od LZ. Izbiralna redčenja naj bodo usmerjena izključno v pomoč izbrancem. Redčenja je potrebno izvesti na površini 356 ha s povprečno jakostjo 21 % od LZ.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljakih. Jakost izbiralnega redčenja naj bo 15 do 19 % od LZ. V starejših debeljakih najboljše kakovosti naj se akumulira prirastek, redčenja naj se izvaja z manjšo jakostjo in le po potrebi. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini 959 ha s povprečno jakostjo 15 % od LZ.

Na površini 232 ha raznomernih gozdov izvajati redčenja s povprečno jakostjo 17 % od LZ, na 100 ha pa nego s poudarkom na pomlajevanju s povprečno jakostjo okoli 30 % od LZ.

Premenilno redčenje izvesti na površini 189 ha s povprečno jakostjo okoli 20 % od LZ.

Obnova:

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha), katere pa naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v priraščanju.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež jelke, bukve in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okoli 1/3 LZ, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom podstojnega drevja in grmovnega sloja. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % od LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev ter zmanjšamo visoke lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče oziroma najkasneje v razvojni fazi gošče.

Pri obnovi je potrebno upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, grmovnic in neželenih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.

Sestoji naj se obnavljajo po naravni poti, umetna obnova naj se izvaja minimalno in le v obliki popolnitve naravnega mladja oziroma sanacije od ujm prizadetih površin. Prednostno naj se pri sadnji uporabijo avtohtone drevesne vrste, predvsem bukev, jelka in plemeniti listavci. Sadnja smreke naj bo minimalna in le z namenom povečanja vrednostne produkcije sestojev.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo, jelki in plemenitim listavcem. Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst.

V obnovo je potrebno uvesti 175 ha debeljakov, s povprečno jakostjo 30 % od LZ. Najprej je potrebno v obnovo uvesti starejše debeljake z visoko oziroma doseženo končno lesno zalogo, z rahlim sklepom in prisotnim podmladkom. Obnova naj poteka na površinah, ki so večje od 1 ha. V nadaljevanju priporočene intenzitete naj se po površini uporabljajo v različnem razponu, z namenom, da ustvarimo različne svetlobne razmere in s tem povečamo vrstno raznolikost podmladka in zeliščnega sloja.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti. Prva pomladitvena sečnja naj bo visoke jakosti 40 do 60 % od LZ, v sestoji naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst.

Če v sestojih še ni prisotnega podmladka, naj se obnova izvede v treh korakih. V prvem koraku naj bo jakost pomladitvene sečnje 35 do 50 % od LZ, kar bo povzročilo pojav podmladka ciljnih drevesnih vrst. Drugi korak je potrebno izvesti pravočasno, do višine podmladka približno 1 m in z jakostjo sečnje 50 do 70 % od LZ, odvisno od pokrovnosti in vrstne sestave podmladka.

Za obe zgornji usmeritvi velja, da ko je podmladek višji od 1 m in ne višji od 2 m, oziroma na prehodu iz mladja v goščo, in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Če je podmladek v fazi letvenjaka, tvegamo velike poškodbe mladega gozda.

V debeljakih z visokim deležem hrasta, ki ustrezajo lastnostim za prioriteto uvažanje v obnovo, v bodočem podmladku pa se pričakuje visok delež hrasta, naj se izvede obnova v dveh korakih na površini vsaj 0,5 ha (tudi do 5 ha). Prva obnovitvena sečnja naj bo jakosti 40 do 60 % od LZ in naj se praviloma izvede po semenskem letu hrasta. Tako se zagotovi dovolj svetlobe, toplote in zračnosti ter s tem zmanjša intenzivnost napada pepelaste plesni na podmladku hrasta, hkrati pa poveča konkurenčna sposobnost hrasta, pa tudi plemenitih listavcev. Obnovo je potrebno zaključiti, ko je podmladek na prehodu iz mladja v goščo in je njegova pokrovnost večja od 70 %.

V sestojih v obnovi je v primeru pojava orlove praproti in agresivne pritalne vegetacije nujna vsakoletna obžetev naravnega mladja.

Prednostno uvažati v obnovo hrastove debeljake s slabimi zasnovami ter sušeče se hrastove sestoje, prav tako pa tudi mešane debeljake smreke in hrasta, ki so starejši od 90 let in ima smreka več kot 40 % delež v lesni zalogi.

V sestojih v obnovi je potrebno zadržano nadaljevanje obnove izvesti na 77 ha s povprečno jakostjo 27 % od LZ in pospešeno nadaljevati obnovo na 109 ha s povprečno jakostjo 54 % od LZ. Na 185 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti končni posek.

Spoštovati usmeritve brez ukrepanja na 8 ha gozdov.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito s tulci ali škropivom za zaščito vršičkov.

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev, zlasti pri smreki.

Ukrepi

Preglednica 74/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	26,6	73,4	100,0
- ciljno (%)	26	74	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	76,7	211,8	288,5
- ciljna (m ³ /ha)	88	252	340
Letni prirastek (m ³ /ha)	2,63	5,44	8,07
Možni posek (m ³ /ha)	17,9	49,7	67,6
Možni letni posek (m ³ /ha)	1,79	4,97	6,76
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	23,3	23,5	23,4
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	68,1	91,3	83,7
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 75/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	24.082	19.619	43.701	23,3	68,1
	Delež	55,1	44,9	100,0		
Listavci	m³	65.503	55.858	121.361	23,5	91,3
	Delež	54,0	46,0	100,0		
Skupaj	m³	89.585	75.477	165.062	23,4	83,7
	Delež	54,3	45,7	100,0		

Najvišji možni letni posek znaša 6,76 m³/ha oziroma 83,7 % prirastka, kar zagotavlja nadaljnjo akumulacijo lesne zaloge. Dobro polovico načrtovanega poseka predstavljajo redčenja, slabo polovico pa pomladitvena sečnja.

Preglednica 76/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	94,30	94,30
Obžetev	ha	20,97	83,88
Nega mladja	ha	103,50	103,50
Nega gošče	ha	83,01	83,01
Nega letvenjaka	ha	62,94	62,94
Nega drogovnjaka	ha	27,94	27,94
Varstvo pred žuželkami	dni	50	50

Intenzivnost gojitvenih del znaša 0,82 dne/ha, kar je pod povprečjem enote. Iz tabele je razvidno, da je največji obseg del predviden pri negi mladja (103,50 ha) in pripravi sestoja (94,30 ha). Pri obžetvi je načrtovanih največ ponovitev, saj se dejanska površina 20,97 ha zaradi večkratnih obžetev poveča na 83,88 ha. Razlog za tolikšen obseg ponovitev so večje, slabo pomlajene površine, nastale zaradi žarišč podlubnikov, kjer močna podrast praproti in robide ogroža razvoj mladja.

Z načrtovanimi zaporednimi obžetvami ter nadaljnjo nego (mladja, gošče in letvenjaka) bomo na teh površinah zagotovili razvoj vrstno pestrih sestojev. Zaradi uspešnega naravnega pomlajevanja priprava tal in sadnja v tem obdobju nista predvideni. Dodatno je načrtovanih tudi 50 dni za varstvo pred žuželkami.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 2.103,27 ha, kar predstavlja 44,1 % gozdov v enoti. Vsi gozdovi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. To so gozdovi v okolici jam in izvirov. Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi v okolici Potokov in Rožnodolskega bajerja. Poudarjeno estetsko funkcijo imajo gozdovi okoli točkovnih spomenikov kulturne dediščine ter izjemna drevesa. Poudarjeno rekreacijsko, turistično in estetsko funkcijo imajo gozdovi ob Evropski pešpoti (krajše E7) in Trdinovi pešpoti. Lovnogospodarsko funkcijo imajo gozdovi na območju krmišč, vsi gozdovi pa imajo lesnoproizvodno funkcijo na 1. stopnji.

Na 2. stopnji poudarjenosti je hidrološka funkcija prisotna na vsej preostali površini, ker tvorijo kamninsko podlago karbonati. Pomembno prisotna je še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na območjih Nature 2000, Ekološko pomembnih območjih, ob vodotokih, pod daljnovodi, na košenicah znotraj gozdnega prostora in na zaraščajočih površinah. Funkcija varovanja naravnih vrednot se nahaja na območjih ostalih naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine na območjih arheoloških najdišč in kulturnih spomenikov.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 77/D-GZ: Gozdne združbe v razredu

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
521 - Nižinsko čmojelševje	8	0,49	0,0
541 - Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	56,42	2,7
551 - Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	544,85	25,9
554 - Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	1.165,96	55,4
561 - Bazoljubno gradnovje	3	2,09	0,1
581 - Osojno bukovje s kresničevjem	7	15,12	0,7
591 - Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	3,89	0,2
600 - Podgorsko-gorsko lipovje	5	0,52	0,0
631 - Predinarsko gorsko bukovje	9	300,44	14,3
651 - Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	9,99	0,5
681 - Predinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	3,50	0,2
Skupaj	10,10	2.103,27	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, na površini 55,10 ha (3 %) pa so prisotni raznomerni sestoji. Med enodobnimi sestoji prevladujejo debeljaki (46 % površine enodobnih gozdov), sestojev v obnovi je 25 %, drogovnjakov 19 % in mladovij 10 %. V sestojih, ki niso mladovja, se podmladek pojavlja na 355,72 ha oziroma na 17 % površine.

Po sestojnemu tipu prevladujejo bukovi gozdovi (45 %) in drugi pretežno listnati gozdovi (43 %). Veliko manj je smrekovih gozdov (4 %), drugih gozdov listavcev in iglavcev (4 %), gozdov bukve in hrasta (2 %), drugih pretežno iglastih gozdov in hrastovih gozdov (2 %).

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je večja od povprečja enote, pri čemer se večina zaloge (58,5 %) nahaja v četrtem in petem debelinskem razredu. Takšna prevlada

debelejšega drevja vpliva na prirastek, ki je nekoliko manjši od povprečnega prirastka celotne enote.

Preglednica 78/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	Delež
	I	II	III	IV	V	m³/ha	Delež		
Iglavci	11,1	23,4	22,2	25,6	17,7	21,3	6,0	0,81	10,1
Listavci	6,1	14,1	20,7	25,9	33,2	333,7	94,0	7,19	89,9
Skupaj	6,4	14,7	20,7	25,9	32,3	355,0	100,0	8,00	100,0

Razmerje drevesnih vrst

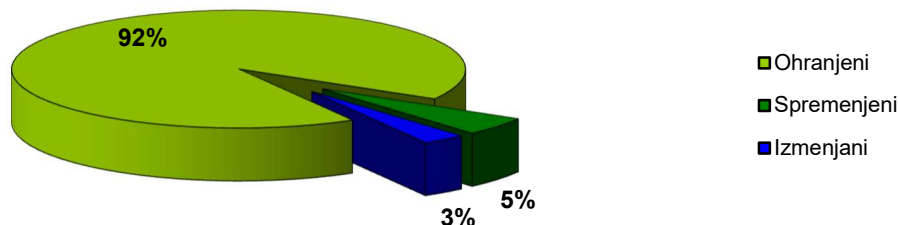
Preglednica 79/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m³/ha	18,0	1,5	0,5	0,4	0,9	183,8	33,7	48,7	64,2	3,4
	Delež	5,1	0,4	0,1	0,1	0,3	51,8	9,5	13,7	18,1	0,9
Naravno stanje	m³/ha	1,1	3,6	0,1	0,0	0,0	246,7	39,0	34,5	26,1	3,9
	Delež	0,3	1,0	0,0	0,0	0,0	69,5	11,0	9,7	7,4	1,1

V razredu prevladuje bukev, sledijo ji trdi listavci (beli gaber, kostanj, cer), plemeniti listavci (gorski javor), hrast in smreka. Ostale drevesne vrste so zastopane z manj kot 2 odstotnim deležem.

V podmladku prevladujejo bukev (67,5 %) in plemeniti listavci z 12,5 % (gorski javor). Sledijo trdi listavci z 9,9 % (kostanj, beli gaber), hrast (5,0 %), smreka (4,0 %) in jelka (1,4 %). Ostale drevesne vrste so zastopane z manj kot 0,5 odstotnim deležem.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 14: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Stanje ohranjenosti gozdov je zelo dobro, saj spada 92 % gozdov razreda v kategorijo ohranjenih gozdov. Spremenjenih gozdov je 5 %, izmenjanih pa 3 %.

Ugotovljena osiromašenost naravne drevesne sestave v rastiščnogojitvenem razredu znaša 23,6 %, kar je nekoliko ugodneje od povprečja enote (25,0 %). K strukturnemu odstopanju največ prispeva prevelik delež smreke (57,1 %), medtem ko so deleži bukve (18,7 %), hrasta (13,6 %) in plemenitih listavcev (7,9 %) glede na naravno sestavo premajhni. Odstopanja preostalih drevesnih vrst, predvsem mehkih in trdih listavcev, skupaj znašajo 2,7 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 80/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	191,37	7,5	80,2	12,3	0,0	0,0	61,9	38,1	0,0	22,3	68,0	9,7	0,0
Drogovnjak	395,51	11,2	46,9	41,9	0,0	3,0	45,7	49,2	2,1	26,9	64,5	6,8	1,9
Debeljak	945,51	-	-	-	-	4,2	78,5	17,3	0,0	4,6	88,6	6,8	0,0
Sestoj v obnovi	515,78	-	-	-	-	0,4	92,4	7,3	0,0	0,0	1,6	52,0	46,3
Skupinsko gnezdsto raznomerni sestoji	55,10	-	-	-	-	8,4	53,7	37,9	0,0	16,8	44,4	38,8	0,0
Skupaj	2.103,27												

V mladovjih in drogovnjakih prevladujejo dobre in pomanjkljive zasnove, medtem ko slabih ni. Pri mladovjih je 80,2 % površin z dobrimi zasnovami, pri drogovnjakih pa je ta delež precej manjši in znaša 46,9 %, medtem ko pomanjkljive zasnove predstavljajo 41,9 %.

Stanje negovanosti v večini razvojnih faz ni povsem zadovoljivo, saj prevladuje pomanjkljiva negovanost. V mladovjih je pomanjkljivo negovanih 61,9 % površin, v drogovnjakih pa 45,7 %, pri čemer je v tej fazi 49,2 % površin celo nenegovanih. Najboljše stanje negovanosti beležimo v fazi obnove, kjer je 92,4 % površin zgolj pomanjkljivo negovanih, a le 7,3 % nenegovanih. V debeljakih prevladuje pomanjkljiva negovanost na 78,5 % površinah.

Glede na stopnjo sklenjenosti v mladovjih, drogovnjakih in debeljakih prevladuje normalen sklep, ki obsega med 64,5 % in 88,6 % površin. V fazi obnove je struktura pričakovano bolj odprta, saj prevladujeta rahel (52,0 %) in vrzelast sklep (46,3 %). Pri raznomerni strukturi je razmerje med normalnim in rahlim sklepom bolj izenačeno (44,4 % proti 38,8 %), medtem ko tesen sklep predstavlja 16,8 % površin.

Kakovost drevja

V skupni oceni prevladujejo drevesa z dobro, zadovoljivo in prav dobro kakovostjo. Dreves z odlično kakovostjo pri iglavcih ni, pri listavcih je takih dreves 8,7 %. Če izvzamemo mehke in trde listavce, imajo preostali listavci v povprečju boljšo kakovost kot iglavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imajo najboljšo kakovost bukev, plemeniti listavci in hrast.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 5,2 % popisanih dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti (3,4 %) predstavljajo poškodbe na deblu in koreničniku, sledijo pa poškodbe na vejah (1,0 %) ter osutost (0,8 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je znašala 46,1 %, pri iglavcih 80,5 % in pri listavcih 44,5 %. Največ, kar 63 % poseka, je bilo izvedenega zaradi pomladitvenih sečenj, 27 % zaradi varstveno-sanacijskih sečenj in 9 % iz redčenj.

Preglednica 81/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	44,34	23,21	52,3
Obžetev	ha	20,13	0,00	0,0
Nega mladja	ha	81,58	2,42	3,0
Nega gošče	ha	235,99	19,05	8,1
Nega letvenjaka	ha	131,42	16,13	12,3
Nega drogovnjaka	ha	90,60	12,32	13,6
Varstvo pred žuželkami	dni	100	6	5,5

Izvedba gojitvenih in varstvenih del v obravnavanem obdobju močno odstopa od načrtovanega obsega. Priprava sestojev je bila izvedena na 23,21 ha, kar predstavlja približno polovico načrta (52,3 %), medtem ko obžetev ni bilo izvedenih nič. Pri negovalnih delih je realizacija majhna v vseh razvojnih fazah, še najboljša je bila pri negi drogovnjaka (13,6 %) in letvanjaka (12,3 %), medtem ko je bila pri negi mladja (3,0 %) in gošče (8,1 %) izrazito majhna. Tudi na področju varstva pred žuželkami je bila realizacija s 6 opravljenimi dnevi le 5,5-odstotna, kar kaže na precejšen zaostanek za načrtovanimi predvidevanji.

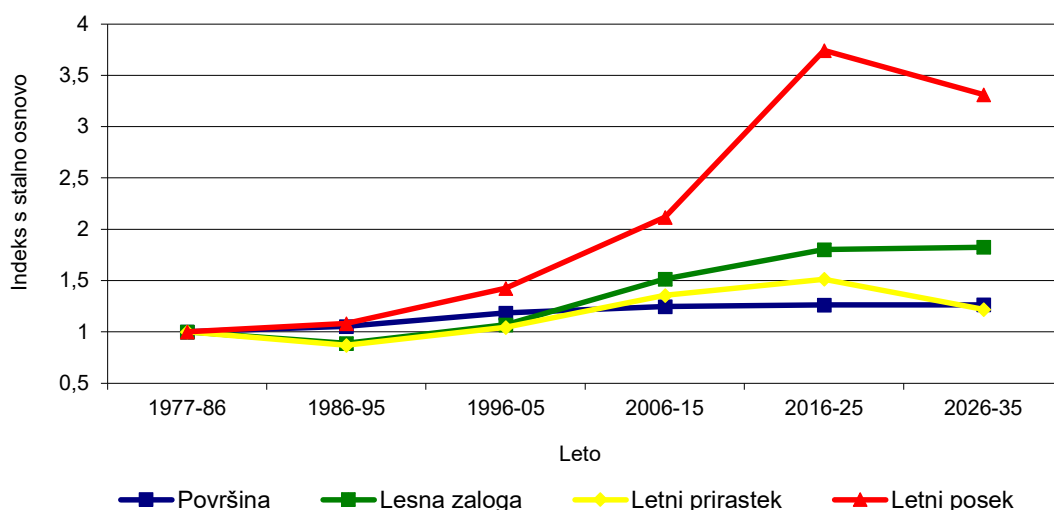
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Zaradi primerljivosti so vrednosti v spodnji preglednici in grafikonu narejene na primerljivih gozdovih, to je po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih, ki pa se v zadnjih dveh desetletjih niso spremenili. Podatki razvoja gozdnih fondov kažejo manjše nihanje gozdne površine, sicer pa porast vseh sestojnih parametrov, z izjemo poseka in prirastka v preteklem obdobju.

Preglednica 82/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1977	1.662,77	4,2	190,2	194,4	0,17	6,40	6,57	0,05	2,88	2,93
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1986	1.751,21	5,0	167,7	172,7	0,21	5,50	5,71	0,05	3,12	3,17
Verižni indeks	105,3	119,0	88,2	88,8	123,5	86,1	86,9	100,0	108,3	108,2
1996	1.970,14	9,8	197,9	207,7	0,45	6,40	6,85	0,21	3,96	4,17
Verižni indeks	112,5	196,0	118,0	120,3	214,3	116,4	120,0	420,0	126,9	131,5
2006	2.073,34	17,7	276,5	294,2	0,78	8,12	8,90	0,30	5,90	6,20
Verižni indeks	105,2	180,6	139,7	141,6	173,3	126,9	129,9	142,9	149,0	148,7
2016	2.095,87	22,4	328,2	350,6	1,05	8,90	9,95	0,48	10,49	10,97
Verižni indeks	101,1	126,0	118,7	119,2	134,6	109,6	111,8	160,0	177,8	176,9
2026	2.103,27	21,3	333,7	355,0	0,81	7,19	8,00	0,51	9,20	9,71
Verižni indeks	100,4	95,1	101,7	101,3	77,1	80,8	80,4	106,3	87,7	88,5

Grafikon 15: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Skozi desetletja je površina gozdov v stalnem, a rahlem porastu. Lesna zaloga razreda je hitro naraščala do leta 2016, v zadnjem desetletju pa le rahlo narasla za približno 1,3 % (lesna zaloga listavcev je zrasla tudi v zadnjih desetih letih, medtem ko je lesna zaloga iglavcev v zadnjem desetletju rahlo padla). V celotnem obdobju spremljave je porasla za 82,6 %, s 194,4 m³/ha na 355,0 m³/ha. Višina tekočega letnega prirastka niha. V zadnjem desetletju se je zmanjšal za skoraj 21,8 %. Nihanje prirastka je bilo v preteklosti najverjetneje posledica

različnih metod ugotavljanja prirastka in ne toliko spreminjajočih se sestojnih razmer. Možni posek se je v tem obdobju zmanjšal zaradi negativnih posledic visokega povečanja poseka v načrtu iz leta 2016. Poglavitna razloga za takšno zmanjšanje možnega poseka so predvsem gozdnogojitvene potrebe gozdov.

Drevesna sestava

Preglednica 83/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	3,8	0,5	0,3	0,1	0,2	56,5	9,8	10,4	15,5	2,9
2006	%	4,9	0,6	0,2	0,1	0,3	55,1	9,4	10,7	16,9	1,8
2016	%	5,4	0,4	0,2	0,1	0,3	53,2	9,7	13,2	16,0	1,5
2026	%	5,1	0,4	0,1	0,1	0,3	51,8	9,5	13,7	18,1	0,9

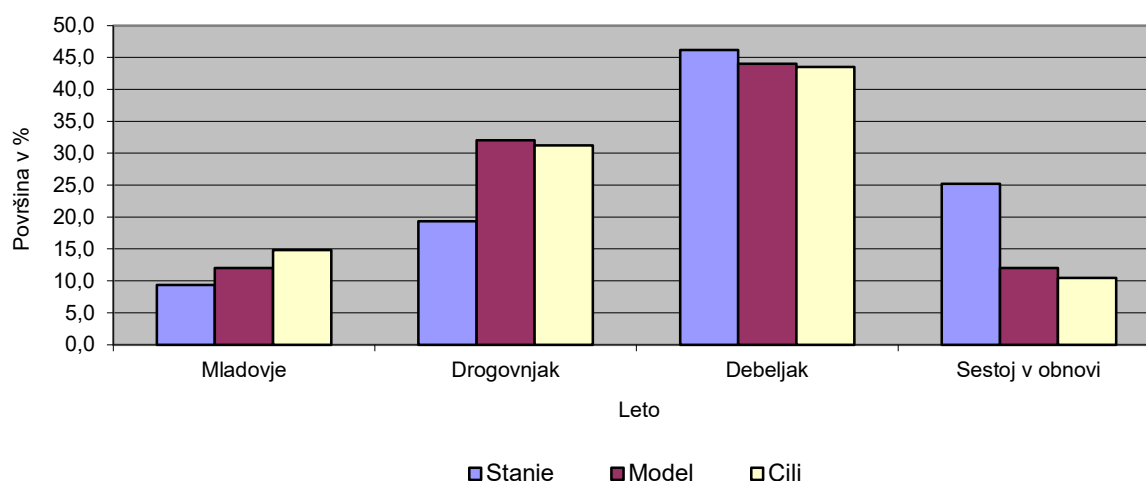
Pri iglavcih se je v primerjavi s preteklim desetletjem rahlo zmanjšal delež smreke (0,3 odstotne točke) in rahlo zmanjšal delež bora (0,1 odstotne točke), delež jelke in macesna je ostal na isti ravni. Pri listavcih se je povečal delež trdih listavcev (2,1 odstotne točke) in plemenitih listavcev (0,5 odstotne točke). Zmanjšal se je delež bukke (1,4 odstotne točke) in delež mehkih listavcev (0,6 odstotne točke). Deleži ostalih drevesnih vrst so ostali enaki ali so se minimalno spremenili.

Razvojne faze

Preglednica 84/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	191,37	9,1	9,3	15	12,0	245,78	-3
Drogovnjak	395,51	18,8	19,3	40	32,0	655,41	-12
Debeljak	945,51	45,0	46,2	55	44,0	901,20	2
Sestoj v obnovi	515,78	24,5	25,2	15	12,0	245,78	13
Skupinsko gnezdsto raznomerni sestoji	55,10	2,6	-	-	-	-	-
Skupaj	2.103,27	100,0	100,0	125	100,0	2.048,17	0

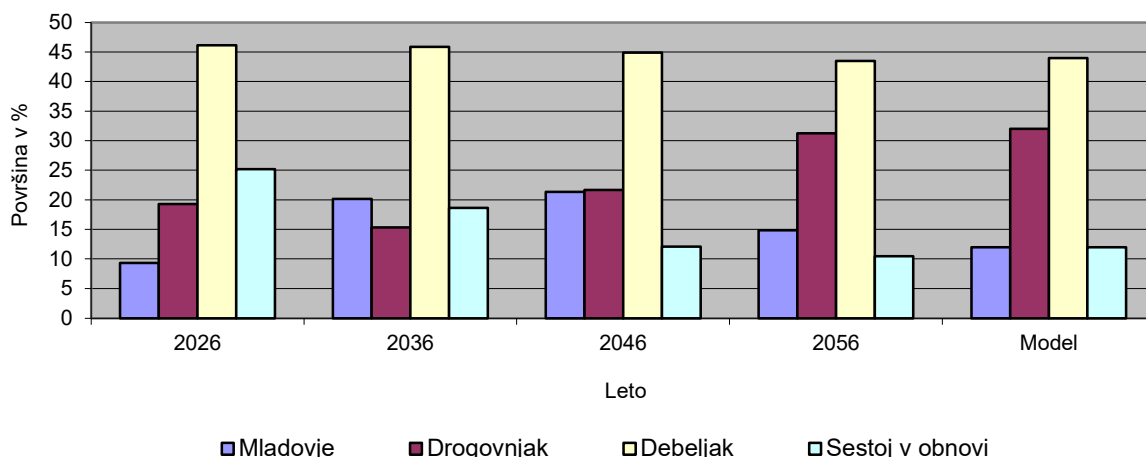
Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede iz gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021-2030.

Grafikon 16: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno da prevladuje razvojna faza debeljaka, ki zavzema okoli 45 % površine, kar je malenkost nad zastavljenim modelom in ciljem. Nasprotno pa opazno primanjkuje mladovij in drogovnjakov, saj sta obe razvojni fazi

pod ciljnim in modelnimi vrednostmi. Izrazito izstopa razvojna faza sestoja v obnovi, ki s 25 % močno presega ciljno in modelno vrednost.

Grafikon 17: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno. Delež debeljakov se bo postopno zmanjševal in ob koncu ciljnega obdobja dosegel modelno stanje. Občutno previsok delež sestojev v obnovi se bo postopno zmanjševal in bo ob koncu ciljnega obdobja rahlo pod modelnim stanjem. Delež mladovij se bo v naslednjih dveh desetletjih povečeval, nato pa zmanjševal in približeval modelnemu stanju. Zaradi majhnega deleža mladovij se bo premajhen delež drogovnjakov začel občutneje povečevati šele čez dvajset let in se ob koncu ciljnega obdobja že zelo približal modelnemu stanju.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ prevelik delež sestojev v obnovi,
- ☞ velik primanjkljaj drogovnjakov,
- ☞ slabo pomlajevanje hrasta,
- ☞ dobro pomlajevanje in vrast plemenitih listavcev,
- ☞ odlično pomlajevanje bukve.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 5 %, jelka 2 %, bukev 55 %, hrast 10 %, plemeniti listavci 13 %, trdi listavci 14 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 15 %, drogovnjaki 31 %, debeljaki 44 % in sestoji v obnovi 10 %.

Ciljna drevesna sestava podmladka: smreka 4 %, jelka 1 %, bukev 66 %, hrast 5 %, plemeniti listavci 13 %, trdi listavci 10 % in mehki listavci 1 %.

Ciljna lesna zaloga: 360 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 340 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 550 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka B, jelka in drugi iglavci B, bukev B, plemeniti listavci A in hrast B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Glavni cilji negovalnih ukrepov so vzgoja mešanih sestojev, ohranitev negovanosti sestojev, ohranitev kakovosti in dvig deležev jelke.

Nega

V vseh razvojnih fazah je potrebno pospeševati vse redko prisotne vrste, jelko in hrast.

V vseh nasadih iglavcev je zaradi pozitivnih biomeliorativnih učinkov in semenskega potenciala potrebno v okviru nege in obnove ohranjati in pospeševati vse listavce in jelko.

Nego gošče izvajati z močnejšimi posegi v zgornjem sloju (tudi z obglavljanjem silakov), sloj premagancev pa pustiti, da opravlja vlogo polnilnega sloja. Izjemoma posegati v sloj premagancev, če s tem povečujemo delež hrasta v slabših sestojnih zasnovah.

V vseh nasadih iglavcev je zaradi pozitivnih biomeliorativnih učinkov in semenskega potenciala potrebno v okviru nege in obnove ohranjati in pospeševati vse listavce in jelko.

Nego mladja naj se izvaja po potrebi, nego gošč in letvenjakov pa naj se izvaja praviloma enkrat v desetletju z visoko jakostjo ukrepa. Pri negi naj se pospešuje jelko in plemenite listavce. Pogosto je naravno prisoten podmladek jelke, ki naj se pospešuje, in smreke, ki naj se upošteva, saj prisotnost obeh v sestoji zvišuje njegovo vrednostno produkcijo.

Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov, zlasti na pobočnih legah, kjer se pogosteje pojavlja žled ali moker sneg. Na takšnih legah je zaželeno vzdrževanje in vzpostavljanje malopovršinske skupinsko raznomerne zgradbe, ki je bolj odporna na negativne abiotične dejavnike kot velikopovršinska enomerna zgradba.

Nego drogovnjakov je potrebno izvajati intenzivno, enkrat v desetletju, z različno jakostjo. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z večjo jakostjo kot druge. Redčenja tanjših drogovnjakov naj se izvajajo z jakostjo okoli 25 % od LZ, redčenja debelejših drogovnjakov pa z nekoliko manjšo jakostjo okoli 20 % od LZ. V primeru strojne sečnje gre jakost lahko do 30 % od LZ. Izbiralna redčenja naj bodo usmerjena izključno v pomoč izbrancem. Redčenja je potrebno izvesti na površini 370 ha s povprečno jakostjo 21 % od LZ.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljakih. Jakost izbiralnega redčenja naj bo 15 do 19 % od LZ. V starejših debeljakih najboljše kakovosti naj se akumulira prirastek, redčenja naj se izvaja z manjšo jakostjo in le po potrebi. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini 792 ha s povprečno jakostjo 16 % od LZ.

Na površini 45 ha raznomernih gozdov izvajati redčenja s povprečno jakostjo 17 % od LZ, na 10 ha pa nego s poudarkom na pomlajevanju s povprečno jakostjo okoli 27 % od LZ.

Premenilno redčenje izvesti na površini 20 ha s povprečno jakostjo okoli 19 % od LZ.

Na površini 6 ha brez ukrepanja.

Obnova

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha), katere pa naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v priraščanju.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež jelke, hrasta in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okoli 1/3 LZ, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom podstojnega drevja in grmovnega sloja. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo

poseka (med 50 in 60 % od LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev ter zmanjšamo visoke lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče.

Pri obnovi je potrebno upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, grmovnic in neželenih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.

Sestoji naj se obnavljajo po naravni poti, umetna obnova naj se izvaja minimalno in le v obliki popolnitve naravnega mladja oziroma sanacije od ujm prizadetih površin. Prednostno naj se pri sadnji uporabijo avtohtone drevesne vrste, predvsem bukev, jelka in plemeniti listavci. Sadnja smreke naj bo minimalna in le z namenom povečanja vrednostne produkcije sestojev.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo jelki in plemenitim listavcem. Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst.

V obnovo je potrebno uvesti 153 ha debeljakov. Najprej je potrebno v obnovo uvesti starejše debeljake z visoko oziroma doseženo končno lesno zalogo, z rahlim sklepom in prisotnim podmladkom. Obnova naj poteka na površinah, ki so večje od 1 ha. V nadaljevanju priporočene intenzitete naj se po površini uporabljajo v različnem razponu, z namenom, da ustvarimo različne svetlobne razmere in s tem povečamo vrstno raznolikost podmladka in zeliščnega sloja.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti. Prva pomladitvena sečnja naj bo visoke jakosti 40 do 60 % od LZ, v sestoji naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst.

Če v sestojih še ni prisotnega podmladka, naj se obnova izvede v treh korakih. V prvem koraku naj bo jakost pomladitvene sečnje 35 do 50 % od LZ, kar bo povzročilo pojav podmladka ciljnih drevesnih vrst. Drugi korak je potrebno izvesti pravočasno, do višine podmladka približno 1 m in z jakostjo sečnje 50 do 70 % od LZ, odvisno od pokrovnosti in vrstne sestave podmladka.

Za obe zgornji usmeritvi velja, da ko je podmladek višji od 1 m in ne višji od 2 m oziroma na prehodu iz mladja v goščo in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Če je podmladek v fazi letvenjaka tvegamo velike poškodbe mladega gozda.

V debeljakih z opaznim deležem gorskega javorja oziroma plemenitih listavcev, ki ustrezajo lastnostim za prioritarno uvajanje v obnovo, v bodočem podmladku pa lahko pričakujemo visok delež plemenitih listavcev, naj se izvede obnova v dveh ali treh korakih, odvisno od prisotnosti podmladka. Če podmladek ni prisoten na večjem delu površine, sestoj obnovimo v smislu zastornega gospodarjenja v treh obnovitvenih sečnjah. Prva obnovitvena sečnja naj bo jakosti 40 do 50 % od LZ, izvede naj se po semenskem letu javorja. Z največ dvema nadaljnjima pomladitvenima sečnjama tudi večje jakosti bomo v sestoj dovedli veliko svetlobe, kar bo povečalo konkurenčno sposobnost plemenitim listavcem.

V sestojih v obnovi je potrebno zadržano nadaljevanje obnove izvesti na 59 ha s povprečno jakostjo 37 % od LZ in pospešeno nadaljevati obnovo na 243 ha s povprečno jakostjo 57 % od LZ. Na 214 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti končni posek.

Varstvo

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito s tulci ali škropivom za zaščito vršičkov.

Žarišča gradacij smrekovih podlubnikov je nujno pravočasno in strokovno sanirati. Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev, zlasti pri smreki.

Ukrepi

Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	6,0	94,0	100,0
- ciljno (%)	7	93	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	21,3	333,7	355,0
- ciljna (m ³ /ha)	25	335	360
Letni prirastek (m ³ /ha)	0,81	7,19	8,00
Možni posek (m ³ /ha)	5,1	92,0	97,1
Možni letni posek (m ³ /ha)	0,51	9,20	9,71
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	24,0	27,6	27,3
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	62,9	128,0	121,4
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	5.991	4.719	10.710	24,0	62,9
	Delež	55,9	44,1	100,0		
Listavci	m³	82.995	110.449	193.444	27,6	128,0
	Delež	42,9	57,1	100,0		
Skupaj	m³	88.986	115.168	204.154	27,3	121,4
	Delež	43,6	56,4	100,0		

Načrtovani najvišji možni letni posek za razred znaša 9,71 m³/ha, kar predstavlja 121,4 % letnega prirastka in 27,3 % lesne zaloge. Več kot polovica poseka je predvidenega iz pomladitvenih sečenj in nekoliko manj iz redčenj.

Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	40,46	40,46
Obžetev	ha	3,81	15,24
Nega mladja	ha	80,58	80,58
Nega gošče	ha	165,25	165,25
Nega letvenjaka	ha	69,19	69,19
Nega drogovnjaka	ha	34,53	34,53
Varstvo pred žuželkami	dni	25	25

Intenzivnost gojitvenih del znaša 0,97 dnine/ha, kar je nekoliko nad povprečjem za enoto. Največ je načrtovane nege gošče, sledi nega mladja, nega letvenjaka in priprava sestoja. Dodatno je načrtovanih tudi 25 dni za varstvo pred žuželkami.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 160 – Jelovja na silikatnih kamninah

Površina gozdov v tem razredu znaša 179,53 ha in obsega 3,8 % gozdov enote. Vsi spadajo v večnamenske gozdove.

V gozdovih tega razreda ni površine s 1. stopnjo poudarjenosti funkcij.

Na 2. stopnji poudarjenosti je hidrološka funkcija prisotna na vsej površini, ker gre za območje karbonatov. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na območju Nature 2000, na ekološko pomembnih območjih, na območju daljnovodov, na košenicah znotraj gozdnega prostora in na zaraščajočih površinah.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 88/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
541 - Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	71,82	40,0
771 - Jelovje s praprotni	17	107,71	60,0
Skupaj	14,60	179,53	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, na površini 37,06 ha (21 %) pa so prisotni raznomerni sestoji. Med enodobnimi sestoji prevladujejo debeljaki (77 % površine enodobnih gozdov), sestoj v obnovi je 15 %, drogovnjakov 7 % in mladovij 1 %. V sestojih, ki niso mladovja, se podmladek pojavlja na 24,95 ha oziroma na 14 % površine.

Po sestojnem tipu prevladujejo drugi gozdovi listavcev in iglavcev (33 %), drugi pretežno iglasti gozdovi (26 %), jelovi gozdovi (16 %), drugi pretežno listnati gozdovi (18 %), hrastovi gozdovi (6 %) in smrekovi gozdovi (1 %).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	8,5	10,2	17,0	24,3	40,0	272,4	54,5	9,95	60,5
Listavci	10,3	17,1	24,4	25,7	22,5	227,4	45,5	6,51	39,5
Skupaj	9,3	13,4	20,4	24,9	32,0	499,8	100,0	16,46	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 53,0 % večja in prirastek za 97,6 % večji kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek enote. V lesni zalogi nekoliko prevladujejo iglavci, ki izrazito izstopajo pri najdebelejšem drevju. Kar štiri desetine lesa iglavcev se nahaja na drevju debelejšem od 50 cm, sicer pa za vse gozdove razreda velja, da so lesne zaloge zelo premaknjene v višje debelinske razrede. Letni prirastek iglavcev je s 60,5-odstotnim deležem v skupnem prirastku dominanten faktor rasti v tem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

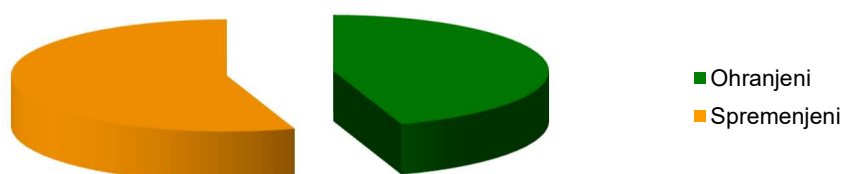
Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	116,0	153,3	3,1	0,0	0,0	0,4	128,4	20,3	71,2	7,1
	Delež	23,2	30,7	0,6	0,0	0,0	0,1	25,7	4,1	14,2	1,4
Naravno stanje	m ³ /ha	60,0	183,9	0,0	0,0	0,0	40,0	106,9	54,0	55,0	0,0
	Delež	12,0	36,8	0,0	0,0	0,0	8,0	21,4	10,8	11,0	0,0

V razredu prevladujejo jelka z 31 %, hrast s 26 % in smreka s 23 %. S pomembnim deležem jim sledijo trdi listavci s 14 % (pretežno beli gaber in kostanj) in plemeniti listavci s 4 % (največ gorski javor in lipa). Ostale drevesne vrste so zastopane z dobrim 2 odstotnim deležem. Čeprav je jelka nosilna drevesna vrsta tega razreda, njen dejanski delež za dobrih 6 odstotnih točk zaostaja za naravnim stanjem (36,8 %). Še bolj kritično je stanje pri bukvi, ki bi morala v naravni sestavi zavzemati 8,0 %, a je s trenutnim 0,1-odstotnim deležem praktično odsotna. Nasprotno pa delež smreke (23,2 %) skoraj dvakrat presega naravno predvidenih 12,0 %, kar potrjuje močno spremenjenost drevesne sestave v korist iglavcev na račun avtohtonih listavcev.

V podmladku prevladujeta smreka (32,0 %) in jelka (28,4 %). S pomembnejšim deležem ji sledijo še trdi listavci 22,6 % (beli gaber), hrast (14,2 %) in plemeniti listavci (2,3 %). Z manj kot 1 odstotnim deležem se pojavlja še bukev.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 18: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Spremenjenih gozdov je nekoliko več kot ohranjenih, k tej spremenjenosti pa največ prispeva previsoka stopnja zasmrečenosti. Ugotovili smo 25,6 % osiromašenost naravne drevesne sestave razreda, kar je nad povprečjem enote. K osiromašenosti največ prispevajo preveliki deleži smreke (41,4 %), hrasta (6,1 %) in trdih listavcev (3,6 %) ter premajhni deleži bukke (20,6 %), plemenitih listavcev (14,8%) in jelke (12,7%). Vse ostale vrste skupaj k osiromašenosti prispevajo manj kot 1 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,54	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	69,5	30,5	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	10,02	0,0	44,5	55,5	0,0	13,0	27,3	59,7	0,0	23,7	52,1	11,3	13,0
Debeljak	109,41	-	-	-	-	2,0	98,0	0,0	0,0	0,0	98,8	1,2	0,0
Sestoj v obnovi	21,50	-	-	-	-	0,0	87,0	13,0	0,0	0,0	0,0	31,1	68,9
Skupinsko gnezdsti raznomerni sestoj	37,06	-	-	-	-	0,0	100,0	0,0	0,0	13,9	59,6	26,4	0,0
Skupaj	179,53												

V mladovjih in drogovnjakih prevladujejo dobre in pomanjkljive zasnove, medtem ko slabih ni. Pri mladovjih so vse površine (100 %) ocenjene z dobro zasnovjo, medtem ko je pri drogovnjakih stanje nekoliko slabše, saj pomanjkljive zasnove predstavljajo 55,5 %, dobre pa 44,5 % površin.

Stanje negovanosti na večini površin ni povsem zadovoljivo. V mladovjih prevladuje pomanjkljiva negovanost (69,5 %), skoraj tretjina površin (30,5 %) pa je ocenjena kot nenegovana. Še bolj kritično je stanje v drogovnjakih, kjer je kar 59,7 % površin nenegovanih. V debeljakih in fazi obnove prevladuje pomanjkljiva negovanost (98,0 % oziroma 87,0 %), medtem ko je raznomerna struktura v celoti (100 %) ocenjena kot pomanjkljivo negovana.

Glede na stopnjo sklenjenosti v mladovjih v celoti prevladuje tesen sklep (100 %). V drogovnjakih je sklep najbolj raznolik, s prevlado normalnega sklepa (52,1 %), medtem ko tesen sklep predstavlja 23,7 % površin. V debeljakih skoraj v celoti prevladuje normalen sklep (98,8 %). V fazi obnove je struktura pričakovano bolj odprta, saj prevladuje vrzelast sklep (68,9 %), preostalih 31,1 % pa predstavlja rahel sklep. Pri raznomerni strukturi prevladuje normalen sklep (59,6 %), ki mu sledita rahel (26,4 %) in tesen sklep (13,9 %).

Kakovost drevja

V skupni oceni prevladujejo drevesa z dobro in prav dobro kakovostjo. Dreves z odlično kakovostjo je pri listavcih 11,1 % in pri iglavcih 8,7 %. Iglavci imajo v povprečju boljšo kakovost kot listavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imata najboljšo kakovost smreka in hrast, le malenkost slabšo pa jelka.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 1,8 % dreves ugotovljena hujša poškodba, kar je zelo malo. Glavnino te vrednosti predstavljajo poškodbe na deblu in koreničniku (1,6 %) in osutost (0,2 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Po podatkih evidence je bil skupni načrtovani posek realiziran 76,5 %. Pri iglavcih znaša realizacija načrtovane sečnje 95,1 %, pri listavcih pa 60,7 %. Pri realizaciji načrtovanega poseka iglavcev se kažejo večje potrebe lastnikov po tovrstnem lesu, nekaj sečenj pa je bilo tudi zaradi gradacij podlubnikov. Največ, kar 63 % poseka, je bilo izvedenega zaradi pomladitvenih sečenj, 27 % zaradi varstveno-sanacijskih sečenj in 9 % iz redčenj.

Preglednica 92/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	11,13	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,00	-
Obžetev	ha	0,17	0,00	0,0
Nega mladja	ha	3,85	0,00	0,0
Nega gošče	ha	17,20	0,00	0,0
Nega drogovnjaka	ha	6,79	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0	-

V preteklem ureditvenem obdobju gojitvena in varstvena dela niso bila izvedena, zato je realizacija pri vseh načrtovanih ukrepih nična. Takšna odsotnost ukrepov v vseh razvojnih fazah kaže na to, da v preteklem desetletju v teh sestojih niso bili izvedeni potrebna načrtovana gojitvena in varstvena dela za usmerjanje razvoja in krepitev stabilnosti gozdov.

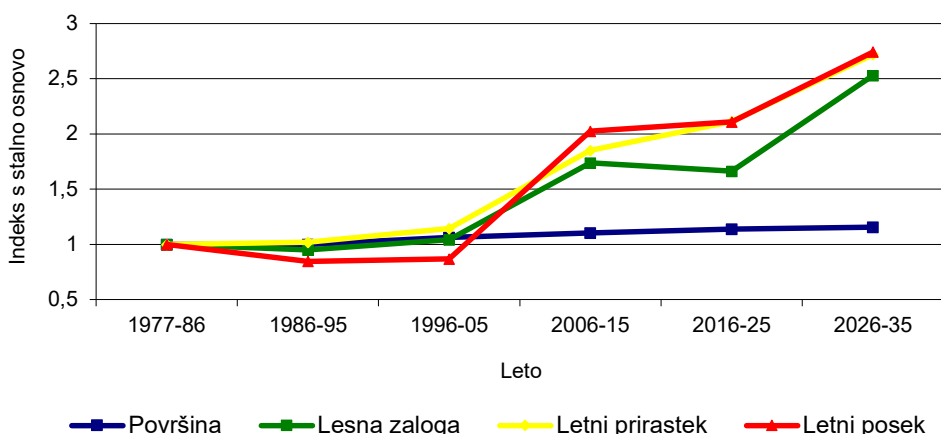
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 93/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1977	155,32	72,4	125,1	197,5	2,73	3,32	6,05	1,54	2,40	3,94
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1986	155,32	78,3	109,4	187,7	3,05	3,11	6,16	1,46	1,88	3,34
Verižni indeks	100,0	108,1	87,5	95,0	111,4	93,7	101,8	94,2	78,3	84,8
1996	165,10	86,8	118,9	205,7	3,56	3,36	6,92	1,65	1,77	3,42
Verižni indeks	106,3	110,9	108,7	109,6	117,1	108,0	112,3	113,0	94,1	102,4
2006	171,17	208,6	134,8	343,4	7,86	3,34	11,20	5,07	2,91	7,98
Verižni indeks	103,7	240,2	113,4	166,9	220,8	99,4	161,8	307,9	164,4	233,3
2016	176,83	160,7	167,6	328,3	7,28	5,49	12,77	3,82	4,49	8,31
Verižni indeks	103,3	77,1	124,3	95,6	92,6	164,4	114,0	75,2	154,3	104,1
2026	179,53	272,4	227,4	499,8	9,95	6,51	16,46	5,62	5,19	10,81
Verižni indeks	101,5	169,5	135,7	152,2	136,7	118,6	128,9	147,1	115,6	130,1

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Grafikon 19: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Nihanje površine gozda je bilo v celotnem obravnavanem obdobju minimalno in je verjetno posledica natančnosti ugotavljanja površine oziroma ugotavljanja gozdnega roba. Lesna zaloga je po začetnem padcu med letoma 1977 (197,5 m³/ha) in 1986 (187,7 m³/ha) prešla v obdobje stalne rasti. V zadnjem desetletju se je lesna zaloga izrazito dvignila, saj se je povečala za 52,2 % in do leta 2026 dosegla 499,8 m³/ha. Ta trend je opazen tako pri iglavcih (272,4 m³/ha) kot pri listavcih (227,4 m³/ha). Podatki za letni prirastek prav tako kažejo rast prirastka na 16,46 m³/ha, čemur sledi tudi načrtovani letni posek, ki se je v primerjavi s prejšnjim obdobjem povečal za 30,1 % in znaša 10,81 m³/ha.

Drevesna sestava

Preglednica 94/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

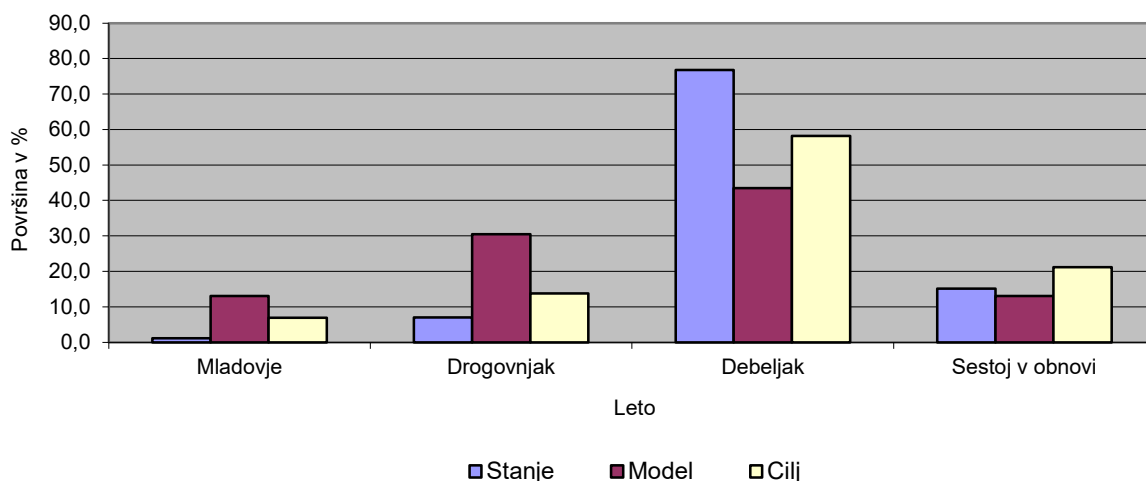
Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	26,2	15,8	0,1	0,0	0,1	0,5	35,5	5,6	15,7	0,5
2006	%	27,5	33,2	0,0	0,0	0,0	0,0	29,7	1,9	7,7	0,0
2016	%	18,5	30,4	0,1	0,0	0,0	0,0	38,2	2,3	10,1	0,4
2026	%	23,2	30,7	0,6	0,0	0,0	0,1	25,7	4,1	14,2	1,4

V primerjavi s preteklim desetletjem se je povečal delež iglavcev za 5,5 odstotne točke, od tega največ delež smreke (4,7 odstotne točke). Pri listavcih se je v tem obdobju najbolj zmanjšal delež hrasta, medtem ko se je delež trdih listavcev povečal za 4,1 odstotno točko. Delež plemenitih listavcev se je povečal za 1,8 odstotne točke. Stanje pri buki ostaja kritično, saj je njen delež praktično nič. Deleži ostalih drevesnih vrst so ostali enaki ali so se minimalno spremenili.

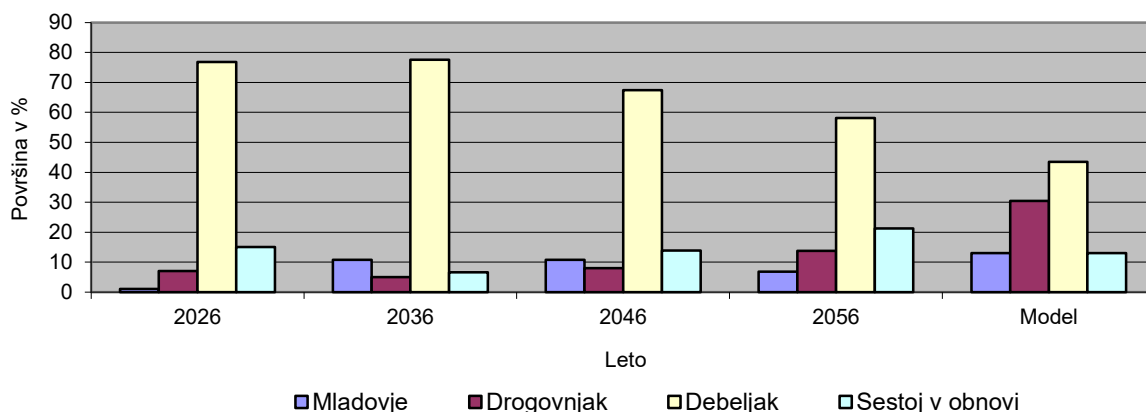
Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	1,54	0,9	1,1	15	13,0	18,58	-12
Drogovnjak	10,02	5,6	7,0	35	30,5	43,36	-23
Debeljak	109,41	60,9	76,8	50	43,5	61,95	33
Sestoj v obnovi	21,50	12,0	15,1	15	13,0	18,58	2
Skupinsko gnezdsto raznomerni sestoji	37,06	20,6	-	-	-	-	-
Skupaj	179,53	100,0	100,0	115	100,0	142,47	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede iz gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021-2030.

Grafikon 20: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Grafikon 21: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Približevanje modelnemu stanju bo postopno. Čez trideset let bo debeljakov občutno manj, vendar še vedno nekoliko preveč. Ker je drogovnjakov že danes premalo, hkrati pa je premalo tudi mladovij, ki bodo preraščala v drogovnjake, se bo delež drogovnjakov začel rahlo približevati modelnemu stanju šele desetletje kasneje. Čez trideset let bo drogovnjakov še

vedno občutno premalo. Delež mladovij se bo v naslednjem desetletju povečal in se nato rahlo zmanjšal. Sledila bo ponovna rast in ob koncu ciljnega obdobja se bo delež mladovij približal modelnem stanju. Delež sestojev v obnovi danes ustreza modelnemu stanju, vendar se bo v naslednjem desetletju rahlo zmanjšal in na koncu ureditvenega obdobja celo presešel modelno stanje. Površina obravnavanega razreda je premajhna za dosledno doseganje modelnega stanja.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- močan primanjkljaj mladovij in drogovnjakov,
- previsok delež smreke,
- skromno pomlajevanje plemenitih listavcev,
- premajhen delež bukke in jelke
- prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 21 %, jelka 36 %, bukev 1 %, hrast 24 %, plemeniti listavci 6 % trdi listavci 11 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 7 %, drogovnjaki 14 %, debeljaki 58 % in sestoji v obnovi 21 %.

Ciljna lesna zaloga: 410 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 555 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 650 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: iglavci A, B, bukev, plemeniti listavci in hrast A, in B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 120 let in pomladitvena doba 15 let.

Skupinsko postopno do skupinsko prebiralno gospodarjenje na manjših površinah. S skupinskim prebiranjem pospeševati razvoj pestrih raznomernih sestojnih struktur, ki pa niso nujno dolgotrajnejšega značaja.

V vseh razvojnih fazah pomagati hrastu in bukvi.

Vzdržuje naj se gozdne jase znotraj gozdov in strukturiran gozdni rob ter ohranja zadostni delež plodonosnih drevesnih vrst.

Gozdovi razreda ležijo v bližini urbanih krajev in turističnih območij, zato imajo poleg izredno pomembne gospodarske vloge poudarjene tudi socialne funkcije. Njihov gospodarski pomen krepi tudi izdatno medenje jelke, ki ga izkorišča vrsta profesionalnih in amaterskih čebelarjev.

Nega:

Izvaja se skupinsko postopno do skupinsko prebiralno gospodarjenje na manjših površinah. S skupinskim prebiranjem pospešujemo razvoj pestrih raznomernih sestojnih struktur, ki pa niso nujno dolgotrajnejšega značaja. Lesna zaloga teh sestojev naj se giblje v razponu med deset do dvanajstkratnikom zgornje višine sestoja. Jakost periodičnih desetletnih sečenj naj se giblje med 20 in 25 % od LZ.

Nega mladij in gošč naj v čim večji meri poteka posredno preko matičnega sestoja.

Izboljšati raven sestojnih zasnov in negovanosti v vseh razvojnih fazah, predvsem v mladovjih in drogovnjakih.

Intenzivna redčenja v letvenjaki in drogovnjaki.

Vzdrževanje gozdnega roba in preventivno varstvo pred lubadarjem.

Redčenja v drogovnjaki bo potrebno izvajati na površini 9 ha s povprečno jakostjo 21 % od LZ.

Na površini 104 ha debeljakov bo potrebno izvajati redčenja s povprečno jakostjo 16 % od LZ.

Na površini 24 ha raznomernih gozdov izvajati redčenja s povprečno jakostjo 17 % od LZ, na 13 ha pa nego s poudarkom na pomlajevanju s povprečno jakostjo okoli 29 % od LZ.

Na površini dobrih 3 ha brez ukrepanja.

Obnova:

Odločno začeti z obnovo zrelih enomernih debeljakov jelke in smreke ter v debeljakih s slabimi zasnovami in rahlim sklepom. Obnovo v začetnem obdobju izvajati z manjšo jakostjo, tako da povečamo konkurenčnost jelke in bukve pred smreko ter zaviramo rast plevela.

V obnovo uvesti dobre 3 ha debeljakov s povprečno jakostjo približno 35 % od LZ.

V sestojih v obnovi je potrebno pospešeno nadaljevanje obnove na 8 ha s povprečno jakostjo 57 % od LZ, na 6 ha sestojev v obnovi pa je potrebno izvesti končni posek.

Varstvo:

Zaščito mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev in duglazi, ki jih ščitimo z individualno zaščito (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov).

Stalni monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev (smreka).

Spremljanje in zatiranje hrastove pepelovke v delih sestojev z večjim deležem hrasta v podmladku.

Ukrepi

Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	54,5	45,5	100,0
- ciljno %	57	43	100
Lesna zaloga - dejanska (m³/ha)	272,4	227,4	499,8
- ciljna (m³/ha)	234	176	410
Letni prirastek (m³/ha)	9,95	6,51	16,46
Možni posek (m³/ha)	56,2	51,9	108,1
Možni letni posek (m³/ha)	5,62	5,19	10,81
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	20,6	22,8	21,6
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	56,5	79,8	65,7
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	6.856	3.237	10.093	20,6	56,5
	Delež	67,9	32,1	100,0		
Listavci	m³	5.129	4.194	9.323	22,8	79,8
	Delež	55,0	45,0	100,0		
Skupaj	m³	11.985	7.431	19.416	21,6	65,7
	Delež	61,7	38,3	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 10,81 m³/ha ali 65,7 % prirastka, kar omogoča močno akumulacijo lesne zaloge. V strukturi poseka prevladujejo redčenja z 61,7 %, medtem ko pomladitveni posek predstavlja 38,3 %.

Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	10,99	10,99
Nega mladja	ha	13,46	13,46
Nega gošče	ha	11,69	11,69
Nega letvenjaka	ha	8,11	8,11
Nega drogovnjaka	ha	2,05	2,05

Intenzivnost gojitvenih del znaša 1,28 dni/ha, kar presega povprečje enote. V strukturi načrtovanih del prevladuje nega mladja (13,46 ha) in nega gošče (11,69 ha), kar skupaj predstavlja večino vseh gojitvenih del. Sledijo priprava sestoja za naravno obnovo na 10,99 ha, nega letvanjaka na 8,11 ha ter v manjšem obsegu obžetev (0,79 ha dejanske površine) in nega drogovnjaka na 2,05 ha.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred 200 – Varovalni gozdovi

Površina gozdov v razredu je 45,59 ha, kar predstavlja 1,0 % gozdov v enoti. To so gozdovi nad Semiško goro v odsekih 29a, 33c, 34 in 101c. Vsi gozdovi spadajo v kategorijo varovalnih gozdov.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti: varovanje gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitna funkcija na celotni površini, hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti pa v okolici izvira pod Smukom. Poudarjeno rekreacijsko, turistično in estetsko funkcijo imajo gozdovi ob Evropski pešpoti in Trdinovi pešpoti.

Na 2. stopnji poudarjenosti sta na vsej površini prisotni hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000, EPO). Funkcija varovanja kulturne dediščine je na območju arheološkega najdišča Semenič. Vsi gozdovi razreda imajo lesnoproizvodno funkcijo na 2. stopnji.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 99/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
551 - Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	8,43	18,5
554 - Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	3,57	7,8
561 - Bazoljubno gradnovje	3	33,59	73,7
Skupaj		45,59	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Vsi sestoji rastiščnogojitvenega razreda so razporejeni v enomerne oziroma enodobne razvojne faze. Prevladujejo debeljaki (80 %), sestojev v obnovi je 14 %, mladovij 4 % in drogovnjakov 2 %.

Po sestojnem tipu prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (71 %), sledijo jim gozdovi bukve in hrasta (25 %) ter bukovi gozdovi (4 %).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 100/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	Delež
	I	II	III	IV	V	m³/ha	Delež		
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0
Listavci	7,9	17,0	22,0	24,9	28,2	365,4	100,0	5,93	100,0
Skupaj	7,9	17,0	22,0	24,9	28,2	365,4	100,0	5,93	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 15,4 % večja in prirastek za 28,8 % manjši kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. V lesni zalogi prevladuje drevje debelejšje od 40 cm.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 101/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	102,5	148,0	22,6	103,9	0,0
	Delež	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,2	39,2	6,0	27,6	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	79,4	128,8	13,6	141,7	0,6
	Delež	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	21,7	35,3	3,7	38,8	0,1

V razredu prevladujejo hrast, trdi listavci (beli gaber, črni gaber, cer) in bukev. Pomemben delež predstavljajo še plemeniti listavci.

V podmladku prevladuje bukev z 62,3 %, v primesi se ji pridružujejo še plemeniti listavci s 16,2 % (gorski javor), hrast z 10,5 %, trdi listavci z 10,1 % (beli gaber, črni gaber, kostanj, mali jesen) in smreka 0,9 %.

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi rastiščnogojitvenega razreda spadajo v kategorijo ohranjenih gozdov.

Ugotovili smo 18,2 % osiromašenost naravne drevesne sestave rastiščnogojitvenega razreda, kar je pod povprečjem za enoto. Glede na naravno stanje največ odstopanja prispevajo premajhen delež trdih listavcev (68,4 %) ter prevelika deleža bukve (24,6 %) in hrasta (4,4 %). Ostale drevesne vrste prispevajo k osiromašenosti skupaj manj kot 3 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 102/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovja	1,25	0,0	70,4	29,6	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Drogovnjak	0,63	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	24,94	-	-	-	-	0,0	52,4	47,6	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	4,33	-	-	-	-	0,0	45,5	54,5	0,0	0,0	0,0	82,9	17,1
Skupinsko gnezdasto raznomerni sestoji	14,44	-	-	-	-	0,0	7,0	93,0	0,0	0,0	74,4	25,6	0,0
Skupaj	45,59												

V mladovjih prevladujejo dobre zasnove, edini drogovnjak v razredu pa ima pomanjkljive zasnove.

Stanje negovanosti ni zadovoljivo. Mladovja in drogovnjaki so nenegovani, podobno tudi raznomerni sestoji, med debeljaki in sestoji v obnovi pa je le približno polovica v najboljšem primeru pomanjkljivo negovana.

V mladovjih, debeljaki in raznomernih sestojih je sklep normalen, v sestojih v obnovi in drogovnjakih pa prevladuje rahel sklep.

Kakovost drevia

V skupni oceni prevladujejo drevesa z zadovoljivo in slabo kakovostjo (na ploskvah ni bilo drevesa z odlično kakovostjo in le eno s prav dobro), kar niti ni presenetljivo, saj gre za varovalne gozdove na ekstremno strmih in kamnitih pobočjih. Med drevesnimi vrstami ima hrast najboljšo kakovost, bukev in trdi listavci pa slabšo.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 2,0 % popisanih dreves ugotovljena hujša poškodba, kar je malo v primerjavi z ostalimi razredi. Največ evidentiranih poškodb je na deblu in koreniniku (1,0 %), ter poškodbe vej (tudi 1,0 %). Osutost krošenj pa ni zaznana.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Po podatkih evidence je bil načrtovan posek realiziran 62,5 %, največ zaradi pomladitvenih sečenj, katerih delež realizacije je kar 80 %. Delež redčenj je 8 % in 7 % je sanitarnega poseka.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Gospodarski razred varovalnih gozdov je bil osnovan v pred prejšnjem gozdnogospodarskem načrtu, saj so bile z uredbo leta 2005 za varovalne gozdove razglašene gozdne površine v odseku 33c. Nadalje so bile leta 2013 z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom tem gozdovom priključene nove površine. Te površine danes predstavljajo odseki 29a, 33c, 101c in oddelek 34.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ razred je majhen,
- ☞ velika strmina in poudarjen varovalni značaj gozdov,
- ☞ veliko nagnjenih in težkih dreves, ki se lahko prevrnejo in sprožijo erozijo,
- ☞ poraščajo ga toploljubni gozdovi,
- ☞ mladovij in drogovnjakov je zelo malo,
- ☞ dobro pomlajevanje bukve, toploljubnih vrst.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Raznomerni mešani, rastišču primerni sestoji listavcev, ki trajno opravljajo varovalno funkcijo.

Ciljna drevesna sestava gozdov: bukev 33 %, hrast 38 %, plemeniti listavci 8 %, trdi listavci 20 % in mehki listavci 1 %.

Ciljna lesna zaloga: 400 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 385 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 500 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: bukev, plemeniti listavci in hrast A2, trdi listavci B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 140 let in pomladitvena doba 20 let.

Skupinsko postopno gospodarjenje z zastornimi elementi.

Pri izbiri drevja za posek puščati drevesa, ki imajo boljšo stojnost.

Odstranjevati orjake, katerim grozi prevrnitev.

Izboljšati raven sestojnih zasnov in negovanosti v vseh razvojnih fazah.

V drogovnjakih na pol hektarja izvajati redčenje.

V debeljakih na 25 ha redčiti s povprečno jakostjo 12 % od LZ.

Previdno nadaljevati obnovo na 3 ha ter zaključiti obnovo na 1 ha sestojev v obnovi.

Obnovo izvajati z zmerno količino svetlobe, da na prisojnem pobočju toploljubne drevesne vrste ne pridobijo preveč konkurenčne prednosti in da povečamo konkurenčnost plemenitim listavcem.

Ukrepi

Preglednica 103/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	0,0	100,0	100,0
- ciljno (%)	0	100	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	0,0	365,4	365,4
- ciljna (m ³ /ha)	0	400	400
Letni prirastek (m ³ /ha)	0,00	5,89	5,89
Možni posek (m ³ /ha)	0,0	50,4	50,4
Možni letni posek (m ³ /ha)	0,00	5,04	5,04
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	0,0	13,8	13,8
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	0,0	85,6	85,6
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 104/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
Iglavci	m³	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0		
Listavci	m³	1.601	697	0	2.298	13,8	85,6
	%	69,7	30,3	0,0	100,0		
Skupaj	m³	1.601	697	0	2.298	13,8	85,6
	%	69,7	30,3	0,0	100,0		

Najvišji možni letni posek za razred znaša 5,0 m³/ha ali 85,6 % prirastka oz. 13,8 % lesne zaloge. Skoraj dve tretjini poseka je predvidenega iz redčenj, ostala tretjina pa iz pomladitvenega poseka.

Ker je razred velik samo 45,59 ha, ne težimo k modelnemu stanju razvojnih faz niti k ciljni lesni zalogi. Posek smo določili glede na terenske razmere, funkcije, sestojno stanje in glede na možnosti tehnoloških rešitev. Takšen pristop predvidevamo tudi v prihodnje.

Preglednica 105/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Nega mladja	ha	0,37	0,37
Nega gošče	ha	0,13	0,13
Nega letvenjaka	ha	0,88	0,88

Intenzivnost gojitvenih del je 0,18 dnine/ha, kar je močno pod povprečjem za enoto. Največ je načrtovane nege letvenjaka.

10 LITERATURA

- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina, A., 2009. Urejanje gozdov – upravljanje gozdnih ekosistemov. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 359 s.
- Bončina, A., Kadunc, A., Poljanec, A., Dakskobler, I., Prostorski prikaz produkcijske sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji, *Gozdarski vestnik* 72 (2014) 4, s. 183 – 197, Ljubljana.
- Bončina A., Klopčič M., Simončič T., Dakskobler I., Ficko A., Rozman A. 2017. A general framework to describe the alteration of natural tree species composition as an indicator of forest naturalness. *Elsevier, Ecological Indicators* 77: 194–204.
- Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Ljubljana. Gozdni rastiščni tipi Slovenije. Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavod za gozdove Slovenije: 575 str.
- Diaci J. 2021. Gozdna ekologija in nega. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 434 str.
- Diaci J. 2006. Gojenje gozdov. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 348 str.
- Gašperšič, F., 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi, Ljubljana, BF Oddelek za gozdarstvo, 403 s.
- Kotar, M., 1996. Gojenje gozdov – ekologija gozda in gozdoslovje. Ljubljana, 149 s.
- Kotar, M., 2003. Gozdarski priročnik. Ljubljana, 414 s.
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, *Gozdarski vestnik* 70 (2012) 4, s. 195 – 214, Ljubljana.
- Marinček L., Čarni A., Babij V., Čušin B., Hren B., Jarnjak M., Košir P., Marinšek A., Šilc U., Zelnik I., 2003. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije (s komentarjem), Novo mesto.
- Mihelič, T., 2014. Sečni ostanki in panjevina v gozdnogospodarskih enotah Črni dol in Snežnik, Strokovna naloga, Zavoda za gozdove Slovenije, Postojna, 38 s.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Semič 2025-2034; oktober 2024; Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto.
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, 2023. Zavoda za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Poljane za obdobje 2025-2034; junij 2024; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Novo mesto.
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20.
- Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.
- Strategija upravljanja z rjavim medvedom (*Ursus arctos*) v Sloveniji, Vlada RS, 24. 1. 2002.
- Urbančič, M., Simončič, P., Prus, T., Kutnar, L. 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Zveza gozdarskih društev Slovenije, *Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije*, 100 str.
- Veselič, Ž., in sod., 2000. Izhodiščni optimalni model gozdov kot podlaga za določitev optimalnih modelov gozdov po RGR, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Veselič, Ž., Kutnar, L., Dakskobler, I., 2010. Členitev gozdov Slovenije po gozdnih združbah oziroma njihovih skupinah za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.

Zakona o divjadi in lovstvu. Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25.

Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. 30/93, 13/98-odl. US, 56/99-ZON, 67/02, 110/02-ZGO-1, 115/06-ORZG40, 110/07, 8/10-ZSKZ-B, 106/10, 63/13, 101/13-ZDavNepr, 17/14, 22/14-odl. US, 24/15, 9/16-ZGGLRS, 77/16, 203/2020-ZIUPOPĐVE in 85/25.

Zakona o vodah. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US.

Zorn, M. 1974. Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v gozdnogospodarski enoti Semič; Biro za gozdarsko načrtovanje, Ljubljana.

11 NAČRT SO IZDELALI

Opise sestojev in odsekov so opravili: David Golobič, mag. inž. gozd. (2.548,56 ha (D, A)), Roman Šimic, univ. dipl. inž. gozd. (603,66 ha (R)), Denis Vrlinič, dipl. inž. gozd. (UN) (425,26 ha (V)), Ignac Skala, dipl. inž. gozd. (94,45 ha (N)) in Luka Simonič inž. gozd (53,37 ha (L)), s prevedbo gojitvenih načrtov Matjaž Željko, inž. gozd. (561,54 ha (M)) in Klemen Jančan, univ. dipl. inž. gozd. (483,89 ha (K)).

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah sta vodila Denis Vrlinič, Katja Mervar, dipl. inž. gozd. (UN) in Sašo Vilič, inž. gozd.

Digitalizacijo sestojev so opravili David Golobič, Denis Vrlinič, Katja Mervar in Roman Šimic.

Tekst je napisal David Golobič, razen posameznih poglavij, ki so jih prispevali:

mag. Andrej Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.: Posegi v gozd in gozdni prostor, Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor, Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih, Ekonomska presoja, Stanje in razvoj gozdnih površin,

Marjan Kumelj, univ. dipl. inž. gozd.: Živalski svet, Lovstvo, Objedenost gozdnega mladja.

Denis Vrlinič: Funkcije gozdov.

Karte je izdelala Katja Mervar.

S podatki, mnenji, nasveti in izkušnjami sta veliko prispevala vodja Odseka za načrtovanje razvoja gozdov mag. Andrej Kotnik in vodja Odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Držaj, univ. dipl. inž. gozd.

Podpisniki

Odgovoren za izdelavo načrta:

David Golobič

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:

mag. Andrej Kotnik

Vodja OE Novo mesto:

Anton Turk

Direktor ZGS:

Gregor Danev

Novo mesto, 26. 5. 2026

12PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

12.1 Priloga 1: Tabelarni pregledi za GGE, RGR in lastništva

12.1.1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.555,66	201,99	13,08	4.770,73
Delež (%)	95,5	4,2	0,3	100,0

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	% od lesne zaloge			% na PR
030-Gradnova-belogabrovja na karbo	2.442,34	76,7	211,8	288,5	2,63	5,44	8,07	23,3	23,5	23,4	83,7
050-Podgorska bukovja na karbontni	2.103,27	21,3	333,7	355,0	0,81	7,19	8,00	24,0	27,6	27,3	121,4
160-Jelovja na silikatnih kamninah	179,53	272,4	227,4	499,8	9,95	6,51	16,46	20,6	22,8	21,6	65,7
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	4.725,14	59,4	266,7	326,1	2,10	6,26	8,36	23,0	25,7	25,2	98,4
200-Varovalni gozdovi	45,59	0,0	377,0	377,0	0,00	5,93	5,93	0,0	13,7	13,7	86,9
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	45,59	0,0	377,0	377,0	0,00	5,93	5,93	0,0	13,7	13,7	86,9
Skupaj vsi gozdovi	4.770,73	58,9	267,7	326,6	2,08	6,26	8,33	23,0	25,6	25,1	98,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha	%	cm
Mladovje	246,03	5,2	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0
Drogovnjak	889,74	18,7	9,07	1,0	11,8	53,7	34,5	0,0	253,0	14,2	19
Debeljak	2.218,83	46,5	166,58	7,5	0,7	98,2	1,1	0,0	429,4	5,4	24
Sestoj v obnovi	912,91	19,1	522,80	57,3	12,9	82,5	4,6	0,0	235,5	11,7	25
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	503,22	10,5	94,61	18,8	0,0	84,9	15,1	0,0	328,2	14,2	22
Skupaj	4.770,73	100,0	793,06	16,6	-	-	-	-	326,6	-	23

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	246,11	6,7	73,1	20,2	0,0	0,0	60,6	39,4	0,0	20,9	67,2	11,7	0,2
Drogovnjak	889,74	6,3	41,9	51,8	0,0	1,8	41,7	55,6	0,9	16,9	69,2	12,5	1,4
Debeljak	2.218,75	-	-	-	-	2,7	81,8	15,5	0,0	2,8	89,5	7,5	0,2
Sestoj v obnovi	912,91	-	-	-	-	1,7	87,1	11,2	0,0	0,0	1,2	46,1	52,7
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	503,22	-	-	-	-	2,8	67,7	29,5	0,0	3,0	69,2	14,7	13,1
Skupaj	4.770,73												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,3	21,1	20,3	25,3	25,0	12,9	42,4
Jelka	7,6	14,9	19,0	25,4	33,1	3,1	10,0
Bor	8,4	21,3	17,5	23,4	29,4	1,4	4,5
Macesen	4,2	15,9	17,6	36,3	26,0	0,1	0,2
Ostali iglavci	6,5	19,9	22,6	26,5	24,5	0,5	1,8
Bukev	5,2	13,2	20,8	26,7	34,1	26,0	84,8
Hrast	8,1	18,4	20,3	24,4	28,8	24,0	78,5
Plemeniti listavci	7,1	16,0	20,4	24,9	31,6	9,6	31,2
Trdi listavci	9,0	18,8	20,5	23,2	28,5	20,1	65,6
Mehki listavci	10,9	23,2	21,5	20,1	24,3	2,3	7,6
Iglavci	8,2	20,0	19,9	25,2	26,7	18,0	58,9
Listavci	7,4	16,7	20,6	24,8	30,5	82,0	267,7
Skupaj	7,5	17,3	20,4	24,8	30,0	100,0	326,6

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,43	0,60	0,41	0,38	0,26	24,9	2,08
Listavci	1,52	1,63	1,24	1,05	0,81	75,1	6,25
Skupaj	1,95	2,23	1,65	1,43	1,07	100,0	8,33

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	64.504	23,0											
Listavci	326.478	25,6											
Skupaj	390.982	25,1											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	145,75	145,75											
Obžetev	ha	25,57	102,28											
Nega mladja	ha	197,91	197,91											
Nega gošče	ha	260,08	260,08											
Nega letvenjaka	ha	141,12	141,12											
Nega drogovnjaka	ha	64,52	64,52											

12.1.2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda**Rastiščnogojitveni razred 030: Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah****Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.398,82	33,85	9,67	2.442,34
Delež (%)	98,2	1,4	0,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,3	21,1	20,3	25,3	25,0	20,4	58,7
Jelka	7,6	14,9	19,0	25,4	33,1	2,4	7,0
Bor	8,4	21,3	17,5	23,4	29,4	2,8	8,2
Macesen	4,2	15,9	17,6	36,3	26,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	6,5	19,9	22,6	26,5	24,5	1,0	2,7
Bukev	5,2	13,2	20,8	26,7	34,1	1,9	5,6
Hrast	8,1	18,4	20,3	24,4	28,8	38,9	112,1
Plemeniti listavci	7,1	16,0	20,4	24,9	31,6	5,9	17,1
Trdi listavci	9,0	18,8	20,5	23,2	28,5	22,8	65,7
Mehki listavci	10,9	23,2	21,5	20,1	24,3	3,9	11,3
Iglavci	8,2	20,0	19,9	25,2	26,7	26,6	76,7
Listavci	7,4	16,7	20,6	24,8	30,5	73,4	211,8

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,51	0,84	0,51	0,47	0,29	32,6	2,63
Listavci	1,42	1,62	1,00	0,81	0,59	67,4	5,44
Skupaj	1,93	2,46	1,51	1,28	0,88	100,0	8,07

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.852,56	75,9	567,71	23,2	22,07	0,9	0,00	0,0	2.442,34	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.852,56	75,9	567,71	23,2	22,07	0,9	0,00	0,0	2.442,34	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje (število/ha)			Ležeče drevje (število/ha)			Skupaj (število/ha)			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	1,6	9,5	11,1	2,3	13,9	16,2	3,9	23,4	27,3	12,7
30 - 49 cm	0,1	1,6	1,7	0,3	1,5	1,8	0,4	3,1	3,5	7,5
50 in več cm	0,2	0,3	0,5	0,0	0,3	0,3	0,2	0,6	0,8	3,2
Skupaj	1,9	11,4	13,3	2,6	15,7	18,3	4,5	27,1	31,6	23,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	51,87	2,1	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	483,58	19,8	7,40	1,5	0,0	57,7	42,3	0,0
Debeljak	1.138,97	46,7	82,14	7,2	0,6	99,4	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	371,30	15,2	196,46	52,9	9,7	82,6	7,7	0,0
Skupinsko gnezdasto raznomerni sestoji	396,62	16,2	69,72	17,6	0,0	82,1	17,9	0,0
Skupaj	2.442,34	100,0	355,72	14,6	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	106,91	16,96	1,12	0,24	24,87	65,89	18,55	115,37	5,81
Delež od pov. gozda (%)	4,5	0,7	0,1	0,0	1,0	2,8	0,8	4,8	0,2
Delež od podmladka (%)	30,6	4,8	0,3	0,0	0,1	7,1	18,8	5,3	33,0

Opomba: Delež podmladka je prikazan na površino sestojev brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	248	8,9	18,5	39,6	27,8	5,2
Jelka	66	6,1	18,2	37,8	37,9	0,0
Bor	30	10,0	26,7	36,7	13,3	13,3
Ostali iglavci	8	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	18	0,0	11,1	27,8	38,9	22,2
Hrast	553	10,8	28,2	37,3	19,9	3,8
Plemeniti listavci	119	5,0	13,4	44,6	26,9	10,1
Trdi listavci	173	0,0	2,3	8,7	38,2	50,8
Mehki listavci	34	2,9	5,9	20,6	55,9	14,7
Skupaj iglavci	352	8,2	18,8	39,2	29,0	4,8
Skupaj listavci	897	7,5	20,1	31,8	26,1	14,5
Skupaj	1.249	7,7	19,7	33,9	26,9	11,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,7
Veje	0,7
Osutost	1,1
Skupaj	3,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	50.840	31.333	61,6	17,5
Listavci	128.201	52.598	41,0	29,4
Skupaj	179.041	83.931	46,9	46,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	31,4	18,5	3,9
Jelka	1,4	7,8	0,2
Bor	3,3	17,3	0,4
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	1,2	19,3	0,2
Bukev	0,6	6,9	0,1
Hrast	30,0	9,9	3,7
Plemeniti listavci	3,6	7,6	0,4
Trdi listavci	25,0	13,2	3,1
Mehki listavci	3,5	7,6	0,4
Skupaj iglavci	37,3	17,5	4,6
Skupaj listavci	62,7	10,5	7,8
Skupaj	100,0	12,4	12,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	3,4	5,1	11,0	18,9	38,2	17,5	12,8
Listavci	8,1	11,0	9,4	10,8	12,5	10,5	21,6
Skupaj	7,0	9,4	9,8	13,0	20,2	12,4	34,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	20,9	0,7	2,7	0,0	1,1	0,5	46,0	2,6	20,7	4,8
2006	%	21,5	1,6	2,0	0,0	0,3	1,5	41,8	3,3	24,0	4,0
2016	%	21,1	2,2	2,3	0,0	0,8	0,9	37,7	5,9	23,4	5,7
2026	%	20,4	2,4	2,8	0,0	1,0	1,9	38,9	5,9	22,8	3,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	43.701	23,3											
Listavci	121.361	23,5											
Skupaj	165.062	23,4											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	94,30	94,30											
Obžetev	ha	20,97	83,88											
Nega mladja	ha	103,50	103,50											
Nega gošče	ha	83,01	83,01											
Nega letvenjaka	ha	62,94	62,94											
Nega drogovnjaka	ha	27,94	27,94											

Rastiščnogojitveni razred 050: Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.944,61	155,25	3,41	2.103,27
Delež (%)	92,4	7,4	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	11,5	23,5	21,8	25,5	17,7	5,1	18,0
Jelka	9,2	26,8	25,8	24,4	13,8	0,4	1,5
Bor	15,7	26,7	18,6	23,4	15,6	0,1	0,5
Macesen	4,2	15,9	17,6	36,3	26,0	0,1	0,4
Ostali iglavci	5,3	17,4	28,1	28,7	20,5	0,3	0,9
Bukev	5,1	13,0	20,8	26,8	34,3	51,8	183,8
Hrast	6,2	14,4	20,8	25,9	32,7	9,5	33,7
Plemeniti listavci	6,4	14,2	20,4	25,7	33,3	13,7	48,7
Trdi listavci	8,3	16,7	20,3	23,8	30,9	18,1	64,2
Mehki listavci	11,6	19,8	19,1	20,6	28,9	0,9	3,4
Iglavci	11,1	23,4	22,2	25,6	17,7	6,0	21,3
Listavci	6,1	14,1	20,7	25,9	33,2	94,0	333,7
Skupaj	6,4	14,7	20,7	25,9	32,3	100,0	355,0

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,21	0,25	0,16	0,13	0,06	10,1	0,81
Listavci	1,60	1,66	1,50	1,34	1,09	89,9	7,19
Skupaj	1,81	1,91	1,66	1,47	1,15	100,0	8,00

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.929,65	91,7	106,44	5,1	0,00	0,0	67,18	3,2	2.103,27	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.929,65	91,7	106,44	5,1	0,00	0,0	67,18	3,2	2.103,27	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	3,0	22,3	25,3	1,6	24,4	26,0	4,6	46,7	51,3	24,0
30 - 49 cm	0,3	2,1	2,4	0,1	1,2	1,3	0,4	3,3	3,7	7,9
50 in več cm	0,0	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,0	0,6	0,6	2,4
Skupaj	3,3	24,8	28,1	1,7	25,8	27,5	5,0	50,6	55,6	34,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	191,37	9,1	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	395,51	18,8	1,67	0,4	64,1	35,9	0,0	0,0
Debeljak	945,51	45,0	81,28	8,6	0,8	97,8	1,4	0,0
Sestoj v obnovi	515,78	24,5	310,93	60,3	14,3	83,2	2,5	0,0
Skupinsko gnezdsto raznomerni sestoji	55,10	2,6	16,23	29,5	0,0	88,5	11,5	0,0
Skupaj	2.103,27	100,0	410,11	19,5	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	18,85	5,76	0,07	0,00	276,63	15,66	51,45	40,47	1,22
Delež od pov. gozda (%)	1,0	0,3	0,0	0,0	14,5	0,8	2,7	2,1	0,1
Delež od podmladka (%)	4,6	1,4	0,0	0,0	67,5	3,8	12,5	9,9	0,3

Opomba: Delež podmladka je prikazan na površino sestojev brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	97	0,0	17,5	53,6	23,7	5,2
Jelka	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Bor	4	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Ostali iglavci	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bukev	614	12,1	21,8	37,0	21,0	8,1
Hrast	104	12,5	26,9	37,5	15,4	7,7
Plemeniti listavci	239	7,9	19,2	38,2	27,6	7,1
Trdi listavci	256	0,4	5,1	12,9	37,1	44,5
Mehki listavci	17	0,0	0,0	29,4	47,1	23,5
Skupaj iglavci	107	0,0	15,9	48,6	28,0	7,5
Skupaj listavci	1.230	8,7	18,0	32,1	25,5	15,7
Skupaj	1.337	8,0	17,8	33,5	25,7	15,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,4
Veje/krošnja	1,0
Osutost	0,8
Skupaj	5,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	10.070	8.102	80,5	3,5
Listavci	219.951	97.977	44,5	42,6
Skupaj	230.021	106.079	46,1	46,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	6,7	17,8	1,0
Jelka	0,5	17,7	0,1
Bor	0,2	14,9	0,0
Macesen	0,0	6,6	0,0
Ostali iglavci	0,2	11,4	0,0
Bukev	56,3	15,3	8,1
Hrast	4,5	6,7	0,6
Plemeniti listavci	10,3	11,3	1,5
Trdi listavci	19,8	17,8	2,9
Mehki listavci	1,5	13,8	0,2
Skupaj iglavci	7,6	17,3	1,1
Skupaj listavci	92,4	14,2	13,3
Skupaj	100,0	14,4	14,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	12,3	11,7	14,8	9,6	62,0	17,3	3,8
Listavci	11,3	14,5	14,9	13,8	14,4	14,2	46,6
Skupaj	11,4	14,2	14,9	13,6	15,5	14,4	50,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	3,8	0,5	0,3	0,1	0,2	56,5	9,8	10,4	15,5	2,9
2006	%	4,9	0,6	0,2	0,1	0,3	55,1	9,4	10,7	16,9	1,8
2016	%	5,4	0,4	0,2	0,1	0,3	53,2	9,7	13,2	16,0	1,5
2026	%	5,1	0,4	0,1	0,1	0,3	51,8	9,5	13,7	18,1	0,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	10.710	24,0											
Listavci	193.444	27,6											
Skupaj	204.154	27,3											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	40,46	40,46											
Obžetev	ha	3,81	15,24											
Nega mladja	ha	80,58	80,58											
Nega gošče	ha	165,25	165,25											
Nega letvenjaka	ha	69,19	69,19											
Nega drogovnjaka	ha	34,53	34,53											

Rastiščnogojitveni razred 160: Jelovja na silikatnih kamninah**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	179,09	0,44	0,00	179,53
Delež (%)	99,8	0,2	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	9,1	9,9	16,2	23,7	41,1	23,2	116,0
Jelka	7,9	10,4	17,6	24,7	39,4	30,7	153,3
Bor	16,8	14,5	12,1	23,6	33,0	0,6	3,1
Bukev	4,5	11,2	28,0	21,3	35,0	0,1	0,4
Hrast	10,3	16,8	24,0	25,9	23,0	25,7	128,4
Plemeniti listavci	7,6	14,3	25,6	23,9	28,6	4,1	20,3
Trdi listavci	10,8	17,9	24,8	25,6	20,9	14,2	71,3
Mehki listavci	13,4	23,1	26,3	26,9	10,3	1,4	7,1
Iglavci	8,5	10,2	17,0	24,3	40,0	54,5	272,4
Listavci	10,3	17,1	24,4	25,7	22,5	45,5	227,4
Skupaj	9,3	13,4	20,4	24,9	32,0	100,0	499,8

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,95	1,62	2,00	2,17	2,22	60,5	9,95
Listavci	2,15	1,64	1,36	0,92	0,43	39,5	6,51
Skupaj	4,10	3,26	3,36	3,09	2,65	100,0	16,46

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	80,63	44,9	98,90	55,1	0,00	0,0	0,00	0,0	179,53	100,0
Skupaj vsi gozdovi	80,63	44,9	98,90	55,1	0,00	0,0	0,00	0,0	179,53	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje v RGR

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	4,6	10,9	15,5	10,9	10,0	20,9	15,5	20,9	36,4	16,3
30 - 49 cm	0,0	1,8	1,8	0,0	2,7	2,7	0,0	4,5	4,5	10,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4,6	12,7	17,3	10,9	12,7	23,6	15,5	25,4	40,9	26,4

Preglednica/Rf1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	1,54	0,9						
Drogovnjak	10,02	5,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	109,41	60,9	3,16	2,9	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	21,50	12,0	13,13	61,1	30,7	60,9	8,4	0,0
Skupinsko gnezdasto raznomerni sestoji	37,06	20,6	8,66	23,4	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	179,53	100,0	24,95	13,9	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	7,99	7,08	0,00	0,00	0,00	0,14	3,54	0,57	5,63
Delež od pov. gozda (%)	4,5	4,0	0,0	0,0	0,0	0,1	2,0	0,3	3,2
Delež od podmladka (%)	32,0	28,4	0,0	0,0	0,0	0,5	14,2	2,3	22,6

Opomba: Delež podmladka je prikazan na površino sestojev brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	36	11,1	27,8	50,0	8,3	2,8
Jelka	56	7,1	23,2	50,0	17,9	1,8
Hrast	49	16,3	24,5	38,8	18,4	2,0
Plemeniti listavci	18	5,6	22,2	38,8	16,7	16,7
Trdi listavci	14	0,0	0,0	7,1	28,6	64,3
Skupaj iglavci	92	8,7	25,0	50,0	14,1	2,2
Skupaj listavci	81	11,1	19,8	33,3	19,8	16,0
Skupaj	173	9,8	22,5	42,2	16,8	8,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	1,6
Veje	0,0
Osutost	0,2
Skupaj	1,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	6.756	6.426	95,1	43,7
Listavci	7.937	4.815	60,7	32,8
Skupaj	14.693	11.241	76,5	76,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	34,2	35,8	6,6
Jelka	22,8	14,5	4,4
Bor	0,1	41,7	0,0
Macesen	0,0	-	0,0
Ostali iglavci	0,1	-	0,0
Bukev	0,1	49,0	0,0
Hrast	18,3	9,3	3,6
Plemeniti listavci	2,3	20,0	0,4
Trdi listavci	21,8	41,6	4,2
Mehki listavci	0,3	11,9	0,1
Skupaj iglavci	57,2	22,6	11,1
Skupaj listavci	42,8	16,3	8,3
Skupaj	100,0	19,4	19,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m³/ha
Iglavci	1,3	3,3	8,1	17,8	61,6	22,6	35,8
Listavci	11,5	20,0	15,3	14,5	18,1	16,3	26,8
Skupaj	6,9	11,9	12,0	16,1	41,1	19,4	62,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	26,2	15,8	0,1	0,0	0,1	0,5	35,5	5,6	15,7	0,5
2006	%	27,5	33,2	0,0	0,0	0,0	0,0	29,7	1,9	7,7	0,0
2016	%	18,5	30,4	0,1	0,0	0,0	0,0	38,2	2,3	10,1	0,4
2026	%	23,2	30,7	0,6	0,0	0,0	0,1	25,7	4,1	14,2	1,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	10.093	20,6											
Listavci	9.323	22,8											
Skupaj	19.416	21,6											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	10,99	10,99											
Obžetev	ha	0,79	3,16											
Nega mladja	ha	13,46	13,46											
Nega gošče	ha	11,69	11,69											
Nega letvenjaka	ha	8,11	8,11											
Nega drogovnjaka	ha	2,05	2,05											

Rastiščnogojitveni razred 200: Varovalni gozd**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	33,14	12,45	0,00	45,59
Delež (%)	72,7	27,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Bukev	5,8	14,4	21,6	26,7	31,5	27,2	102,5
Hrast	6,4	15,4	22,3	26,5	29,4	39,2	148,0
Plemeniti listavci	5,9	14,5	21,6	26,4	31,6	6,0	22,6
Trdi listavci	9,3	19,1	22,0	24,1	25,5	27,6	103,9
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Listavci	7,0	16,1	22,0	25,9	29,0	100,0	377,0
Skupaj	7,0	16,1	22,0	25,9	29,0	100,0	377,0

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,00
Listavci	0,74	1,21	1,36	1,38	1,24	100,0	5,93
Skupaj	0,74	1,21	1,36	1,38	1,24	100,0	5,93

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	45,59	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	45,59	100,0
Skupaj vsi gozdovi	45,59	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	45,59	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	0,0	33,3	33,3	0,0	83,3	83,3	0,0	116,6	116,6	42,2
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7	6,7	0,0	6,7	6,7	21,6
Skupaj	0,0	33,3	33,3	0,0	90,0	90,0	0,0	123,3	123,3	63,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,25	2,7	-	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	0,63	1,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	24,94	54,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	4,33	9,5	2,28	52,7	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupinsko gnezdasto raznomerni sestoji	14,44	31,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	45,59	100,0	2,28	5,0	-	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	0,02	0,00	0,00	0,00	1,42	0,24	0,37	0,23	0,00
Delež od pov. gozda (%)	0,1	0,0	0,0	0,0	3,2	0,5	0,8	0,5	0,0
Delež od podmladka (%)	0,9	0,0	0,0	0,0	62,3	10,5	16,2	10,1	0,0

Opomba: Delež podmladka je prikazan na površino sestojev brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bukev	12	0,0	0,0	25,0	33,3	41,7
Hrast	11	0,0	9,1	18,2	63,6	9,1
Plemeniti listavci	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Trdi listavci	14	0,0	0,0	14,3	50,0	35,7
Skupaj	39	0,0	2,6	20,5	48,7	28,2

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	1,0
Veje	1,0
Osutost	0,0
Skupaj	2,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	23	-	-
Listavci	1.911	1.172	61,3	61,3
Skupaj	1.911	1.195	62,5	62,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	2,0	-	0,2
Jelka	0,0	-	0,0
Bor	0,0	-	0,0
Macesen	0,0	-	0,0
Ostali iglavci	0,0	-	0,0
Bukev	52,0	15,4	4,8
Hrast	9,8	2,8	0,9
Plemeniti listavci	2,5	4,4	0,2
Trdi listavci	32,5	9,5	3,0
Mehki listavci	1,2	-	0,1
Skupaj iglavci	2,0	-	0,2
Skupaj listavci	98,0	9,0	9,0
Skupaj	100,0	9,2	9,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	-	-	-	-	-	-	0,5
Listavci	6,1	6,2	9,7	11,1	7,9	9,0	25,7
Skupaj	6,3	6,4	9,9	11,2	8,2	9,2	26,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	49,1	7,6	31,5	0,0
2016	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	31,0	32,2	5,3	31,5	0,0
2026	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,2	39,2	6,0	27,6	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	2.350	13,7											
Skupaj	2.350	13,7											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Nega mladja	ha	0,37	0,37											
Nega gošče	ha	0,13	0,13											
Nega letvenjaka	ha	0,88	0,88											

12.1.3 Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% na P
Večnamenski gozdovi	4.522,52	59,8	267,9	327,7	2,12	6,29	8,41	23,0	25,7	25,2	98,2
Varovalni gozdovi	33,14	0,0	370,7	370,7	0,00	5,78	5,78	0,0	14,2	14,2	90,9
Skupaj vsi gozdovi	4.555,66	59,4	268,6	328,0	2,10	6,29	8,39	23,0	25,6	25,1	98,1

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovja	221,90	4,9
Drogovnjaki	847,10	18,6
Debeljaki	2.130,17	46,7
Sestoji v obnovi	875,05	19,2
Skupinsko gnezdasto raznomerni sestoji	481,44	10,6
Skupaj	4.547,56	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	13,0
Jelka	3,2
Bor	1,4
Macesen	0,0
Ostali iglavci	0,5
Bukev	25,7
Hrast	24,5
Plemeniti listavci	9,5
Trdi listavci	20,0
Mehki listavci	2,2
Iglavci	18,1
Listavci	81,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	8,2	20,1	20,0	25,0	26,7	18,1	59,4
Listavci	7,4	16,7	20,6	24,8	30,5	81,9	268,6
Skupaj	7,5	17,3	20,5	24,8	29,9	100,0	328,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	62.217	23,0											
Listavci	312.843	25,6											
Skupaj	375.060	25,1											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	138,52	138,52											
Obžetev	ha	25,57	102,28											
Nega mladja	ha	196,21	196,21											
Nega gošče	ha	240,85	240,85											
Nega letvenjaka	ha	138,01	138,01											
Nega drogovnjaka	ha	62,80	62,80											

Državni gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek			% na P
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	189,54	51,8	240,1	291,9	1,61	5,53	7,14	21,1	27,1	26,0	106,0
Varovalni gozdovi	12,45	0,0	393,7	393,7	0,00	6,34	6,34	0,0	12,4	12,4	77,3
Skupaj vsi gozdovi	201,99	48,7	249,5	298,2	1,51	5,58	7,09	21,1	25,7	24,9	104,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	24,13	11,9
Drogovnjak	36,75	18,2
Debeljak	84,13	41,7
Sestoj v obnovi	35,80	17,7
Skupinsko gnezdasto raznomerni sestoji	21,18	10,5
Skupaj	201,99	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	11,8
Jelka	0,5
Bor	1,7
Macesen	1,5
Ostali iglavci	0,8
Bukev	34,9
Hrast	12,7
Plemeniti listavci	11,8
Trdi listavci	20,4
Mehki listavci	3,9
Iglavci	16,3
Listavci	83,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	7,1	18,6	18,3	31,1	24,9	16,3	48,7
Listavci	7,4	15,8	20,6	24,8	31,4	83,7	249,5
Skupaj	7,4	16,3	20,2	25,8	30,3	100,0	298,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	2.074	21,1											
Listavci	12.937	25,7											
Skupaj	15.011	24,9											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	7,17	7,17											
Obžetev	ha	1,48	1,48											
Nega mladja	ha	19,23	19,23											
Nega gošče	ha	3,11	3,11											
Nega letvenjaka	ha	1,19	1,19											
Nega drogovnjaka	ha	7,17	7,17											

Občinski gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fond po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% na P
Večnamenski gozdovi	13,08	50,4	240,4	290,8	1,80	6,60	8,40	32,3	22,2	23,9	82,9
Skupaj vsi gozdovi	13,08	50,4	240,4	290,8	1,80	6,60	8,40	32,3	22,2	23,9	82,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovja	5,89	45,1
Drogovnjaki	4,53	34,6
Debeljaki	2,06	15,7
Sestoji v obnovi	0,60	4,6
Skupaj	13,08	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	15,5
Jelka	1,2
Bor	0,6
Bukev	7,7
Hrast	34,3
Plemeniti listavci	7,6
Trdi listavci	29,3
Mehki listavci	3,8
Iglavci	17,3
Listavci	82,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	8,1	24,6	21,3	26,3	19,7	17,3	50,4
Listavci	11,5	20,5	19,8	21,0	27,2	82,7	240,4
Skupaj	10,9	21,3	20,1	21,9	25,8	100,0	290,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	213	32,3											
Listavci	698	22,2											
Skupaj	911	23,9											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

12.1.4 Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja**Revir: Semič – 2519****Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.267,56	13,37	9,46	2.290,39
Delež (%)	99,0	0,6	0,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,4	19,5	19,7	25,8	27,6	20,2	64,0
Jelka	7,6	14,2	18,5	25,4	34,3	6,1	19,5
Bor	8,1	20,7	17,2	23,2	30,8	2,7	8,5
Ostali iglavci	6,6	20,5	20,8	26,7	25,4	0,8	2,7
Bukev	6,5	15,5	20,0	26,1	31,9	2,2	6,9
Hrast	8,3	19,1	20,1	24,2	28,3	38,3	121,7
Plemeniti listavci	8,0	19,0	20,6	23,8	28,6	5,7	18,2
Trdi listavci	8,8	19,2	20,4	23,8	27,8	21,1	66,8
Mehki listavci	9,7	23,5	21,8	21,2	23,8	2,9	9,3
Iglavci	7,5	18,6	19,3	25,5	29,1	29,8	94,7
Listavci	8,4	19,2	20,3	24,0	28,1	70,2	222,9
Skupaj	8,2	19,0	20,0	24,4	28,4	100,0	317,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,64	0,91	0,65	0,63	0,46	37,0	3,30
Listavci	1,47	1,62	1,06	0,87	0,61	63,0	5,62
Skupaj	2,11	2,53	1,71	1,50	1,07	100,0	8,92

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovja	44,82	2,0	-	-	-	-	-	-
Drogovnjaki	299,41	13,1	0,07	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljaki	1.187,17	51,7	81,99	6,9	0,6	99,4	0,0	0,0
Sestoji v obnovi	354,08	15,5	182,25	51,5	11,7	82,2	6,1	0,0
Skupinsko gnezdsto raznomerni sestoji	404,91	17,7	71,00	17,5	0,0	92,8	7,2	0,0
Skupaj	2.290,39	100,0	335,31	14,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	28.848	20.315	49.163	22,7	65,1
	Delež	58,7	41,3	100,0		
Listavci	m³	62.921	56.561	119.482	23,4	92,8
	Delež	52,7	47,3	100,0		
Skupaj	m³	91.769	76.876	168.645	23,2	82,5
	Delež	54,4	45,6	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	89,39	0,44	0,00	89,83
Sadnja	ha	87,04	0,00	0,00	87,04
Nega mladja	ha	99,01	0,11	0,00	99,12
Nega gošče	ha	84,78	0,26	0,00	85,04
Nega letvenjaka	ha	71,23	0,00	0,00	71,23
Nega drogovnjaka	ha	25,14	0,00	0,03	25,17

Revir: Pribiše – 2535

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.288,10	188,62	3,62	2.480,34
Delež (%)	92,3	7,6	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	10,8	25,2	21,8	23,8	18,4	6,7	22,3
Jelka	7,7	25,1	25,5	25,3	16,4	0,4	1,3
Bor	11,5	26,4	20,2	25,0	16,9	0,2	0,9
Macesen	4,2	15,9	17,6	36,3	26,0	0,1	0,4
Ostali iglavci	6,2	18,5	27,7	25,5	22,1	0,3	0,9
Bukev	5,2	13,1	20,8	26,8	34,1	46,8	156,7
Hrast	7,4	16,3	20,8	24,8	30,7	11,6	38,7
Plemeniti listavci	6,8	14,8	20,4	25,3	32,7	12,9	43,3
Trdi listavci	9,2	18,4	20,7	22,6	29,1	19,2	64,5
Mehki listavci	12,5	22,8	21,1	18,4	25,2	1,8	5,9
Iglavci	10,4	24,9	22,1	24,1	18,5	7,7	25,8
Listavci	6,6	15,0	20,7	25,3	32,4	92,3	309,1
Skupaj	6,9	15,8	20,8	25,2	31,3	100,0	334,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,23	0,31	0,19	0,15	0,07	12,2	0,95
Listavci	1,57	1,64	1,41	1,23	0,99	87,8	6,84
Skupaj	1,80	1,95	1,60	1,38	1,06	100,0	7,79

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovja	201,21	8,1	-	-	-	-	-	-
Drogovnjaki	590,33	23,8	9,00	1,5	11,9	53,3	34,8	0,0
Debeljaki	1.031,66	41,6	84,59	8,2	0,7	97,1	2,2	0,0
Sestoji v obnovi	558,83	22,5	340,55	60,9	13,6	82,6	3,8	0,0
Skupinsko gnezdasto raznomerni sestoji	98,31	4,0	23,61	24,0	0,0	60,9	39,1	0,0
Skupaj	2.480,34	100,0	457,75	18,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	8.081	7.260	15.341	24,0	65,2
	Delež	52,7	47,3	100,0		
Listavci	m³	92.360	114.636	206.996	27,0	122,0
	Delež	44,6	55,4	100,0		
Skupaj	m³	100.441	121.896	222.337	26,8	115,1
	Delež	45,2	54,8	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	49,13	6,73	0,06	55,92
Obžetev	ha	15,24	0,00	0,00	15,24
Nega mladja	ha	97,20	1,37	0,22	98,79
Nega gošče	ha	156,07	18,97	0,00	175,04
Nega letvenjaka	ha	66,78	3,11	0,00	69,89
Nega drogovnjaka	ha	37,66	1,19	0,50	39,35

12.2 Priloga 2: Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne(P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (npr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
16002	33	33	31	37	34	34	32	28
16003A	33	33	31	36	33	34	30	28
16003B	33	33	31	37	34	34	32	28
16004	33	33	31	37	34	34	32	28
16005A	33	33	31	37	34	34	32	28
16005B	32	32	30	35	33	33	30	29
16005C	32	32	30	36	34	34	32	37
16006	33	33	31	37	35	35	33	28
16007	33	33	31	37	35	35	33	28
16008A	33	33	31	37	34	34	32	28
16008B	33	33	31	37	35	35	33	28
16009A	33	33	31	37	34	34	32	28
16009B	33	33	31	37	34	34	32	28
16009C	33	33	31	37	34	34	32	28
16010	33	33	31	37	34	34	32	28
16011	33	33	31	37	34	34	32	28
16012A	33	33	31	37	34	34	32	28
16012B	33	33	31	37	34	34	32	28
16013	33	33	31	37	34	34	32	28
16014	33	33	31	37	34	34	32	28
16015	33	33	31	37	34	34	32	28
16016	33	33	31	37	34	34	32	28
16017	33	33	31	37	34	34	32	28
16018	33	33	31	37	34	34	32	28
16019	33	33	31	37	34	34	32	28
16020	33	33	31	37	34	34	32	28
16021	33	33	31	37	34	34	32	28
16022	33	33	31	37	34	34	32	28
16023	33	33	31	37	34	34	32	28
16024	33	33	31	37	34	34	32	28
16025A	33	33	31	37	34	34	32	28
16025B	33	33	31	37	34	34	32	28
16026	33	33	31	37	34	34	32	28
16027	33	33	31	37	34	34	32	28
16028	33	33	31	37	34	34	32	28
16029A	30	30	28	31	32	32	29	29
16029B	33	33	31	37	34	34	32	28
16029C	33	33	31	37	34	34	32	28
16030	33	33	31	37	34	34	32	28
16031A	33	33	31	37	34	34	32	28
16031B	33	33	31	37	34	34	32	28
16032	33	33	31	37	34	34	32	28
16033A	33	33	31	37	34	34	32	28
16033B	33	33	31	37	34	34	32	28
16033C	31	31	30	31	32	33	31	28
16033D	33	33	31	37	34	34	32	28
16034	31	31	30	31	31	32	30	28
16035	33	33	31	37	34	34	32	28
16036A	33	33	31	37	34	34	32	28
16036B	33	33	31	37	34	34	32	28
16037	33	33	31	37	34	34	32	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
16038	33	33	31	37	34	34	32	28
16039	33	33	31	37	35	35	33	28
16040A	33	33	31	37	34	34	32	28
16040B	33	33	31	37	34	34	32	28
16041	33	33	31	37	34	34	32	28
16042A	33	33	31	37	34	34	32	28
16042B	34	34	32	37	34	34	32	28
16042C	33	33	31	37	34	34	32	28
16043	33	33	31	37	34	34	32	28
16044	33	33	31	37	34	34	32	28
16045	33	33	31	37	34	34	32	28
16046	33	33	31	37	34	34	32	28
16047	33	33	31	37	34	34	32	28
16048	33	33	31	37	35	35	33	28
16049A	33	33	31	37	34	34	32	28
16049B	33	33	31	37	34	34	32	28
16050	33	33	31	37	34	34	32	28
16051A	33	33	31	37	35	35	33	28
16051B	33	33	31	37	35	35	33	28
16052	33	33	31	37	35	35	33	28
16053A	33	33	31	37	35	35	33	28
16053B	33	33	31	37	35	35	33	28
16053C	33	33	31	37	35	35	33	28
16053D	33	33	31	37	35	35	33	28
16054A	33	33	31	37	35	35	33	28
16054B	33	33	31	37	35	35	33	28
16055	33	33	31	37	35	35	33	28
16056	33	33	31	37	35	35	33	28
16057	33	33	31	37	34	34	32	28
16058	33	33	31	37	34	34	32	28
16059	33	33	31	37	34	34	32	28
16060	33	33	31	37	35	35	33	28
16061	33	33	31	37	35	35	33	28
16062	33	33	31	37	35	35	33	28
16063	33	33	31	37	35	35	33	28
16064	33	33	31	37	35	35	33	28
16065	33	33	31	37	35	35	33	28
16066	33	33	31	37	35	35	33	28
16067	33	33	31	37	35	35	33	28
16068A	33	33	31	37	35	35	33	28
16068B	33	33	31	37	35	35	33	28
16068C	33	33	31	37	35	35	33	28
16069	33	33	31	37	35	35	33	28
16070	33	33	31	37	35	35	33	28
16071	33	33	31	37	35	35	33	28
16072A	33	33	31	37	35	35	33	28
16072B	33	33	31	37	35	35	33	28
16073A	33	33	31	37	35	35	33	28
16073B	33	33	31	37	35	35	33	28
16074A	33	33	31	37	35	35	33	28
16074B	33	33	31	37	35	35	33	28
16075	33	33	31	37	35	35	33	28
16076	33	33	31	37	35	35	33	28
16077	33	33	31	37	35	35	33	28
16078	33	33	31	37	35	35	33	28
16079	33	33	31	37	35	35	33	28

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
16080	33	33	31	37	35	35	33	28
16081A	33	33	31	37	35	35	33	28
16081B	33	33	31	37	35	35	33	28
16082A	33	33	31	37	35	35	33	28
16082B	33	33	31	37	35	35	33	28
16082C	33	33	31	37	35	35	33	28
16082D	33	33	31	37	35	35	33	28
16083	33	33	31	37	35	35	33	28
16084	33	33	31	37	35	35	33	28
16085A	33	33	31	37	35	35	33	28
16085B	33	33	31	37	35	35	33	28
16085C	33	33	31	37	35	35	33	28
16086	33	33	31	37	35	35	33	28
16087	33	33	31	37	35	35	33	28
16088A	33	33	31	37	35	35	33	28
16088B	33	33	31	37	35	35	33	28
16089A	33	33	31	37	35	35	33	28
16089B	34	34	32	37	35	35	33	28
16090	34	34	32	37	35	35	33	28
16091	34	34	32	37	35	35	33	28
16092	34	34	32	37	35	35	33	28
16093	34	34	32	37	35	35	33	28
16094A	34	34	32	37	35	35	33	28
16094B	33	33	31	37	35	35	33	28
16095A	33	33	31	37	35	35	33	28
16095B	33	33	31	37	35	35	33	28
16096	33	33	31	37	35	35	33	28
16097	33	33	31	37	35	35	33	28
16098A	33	33	31	37	35	35	33	28
16098B	33	33	31	37	35	35	33	28
16099	33	33	31	37	35	35	33	28
16100A	33	33	31	37	35	35	33	28
16100B	33	33	31	37	35	35	33	28
16101A	33	33	31	37	34	34	32	28
16101B	33	33	31	37	35	35	33	28
16101C	31	30	30	32	32	33	30	29
16101D	33	33	31	37	35	35	33	28
16102	33	33	31	37	35	35	33	28
16103	33	33	31	37	35	35	33	28
16104A	33	33	31	37	35	35	33	28
16104B	33	33	31	37	35	35	33	28
16105	33	33	31	37	35	35	33	28
16106	33	33	31	37	35	35	33	28
16107	33	33	31	37	35	35	33	28
16108	33	33	31	37	35	35	33	28
16109A	33	33	31	37	35	35	33	28
16109B	33	33	31	37	35	35	33	28
16110	34	34	32	37	35	35	33	28
16111A	33	33	31	37	35	35	33	28
16111B	33	33	31	37	35	35	33	28
16112	33	33	31	37	35	35	33	28
16113	33	33	31	37	35	35	33	28
16114	33	33	31	37	35	35	33	28
16115	33	33	31	37	35	35	33	28
16116A	33	33	31	36	33	34	31	28
16116B	33	33	31	37	35	35	33	28
16117	33	33	31	36	33	34	31	28
16118	33	33	31	37	34	34	32	28
16119	33	33	31	36	33	34	30	28
16120	33	33	31	36	33	33	31	28
16121	33	33	31	37	34	34	32	28

12.3 Priloga 3: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00030	SM	129	0,0993	0,0676	0,0501	0,0393	0,0319	0,0268	0,0229	0,0199	0,0175	0,0155	0,0140	0,0126	0,0115	0,0106
	JE	219	0,1822	0,1352	0,1073	0,0888	0,0757	0,0659	0,0584	0,0523	0,0473	0,0433	0,0399	0,0369	0,0344	0,0322
	OI	311	0,1003	0,0770	0,0591	0,0454	0,0348	0,0267	0,0206	0,0157	0,0121	0,0093	0,0071	0,0055	0,0042	0,0032
	BU	431	0,0842	0,0729	0,0632	0,0548	0,0474	0,0411	0,0356	0,0309	0,0267	0,0231	0,0200	0,0174	0,0151	0,0131
	HR	522	0,0916	0,0600	0,0432	0,0330	0,0263	0,0216	0,0182	0,0155	0,0135	0,0119	0,0106	0,0095	0,0086	0,0078
	PL	625	0,1129	0,0776	0,0579	0,0457	0,0374	0,0314	0,0269	0,0235	0,0207	0,0185	0,0167	0,0152	0,0138	0,0127
	TL	725	0,0819	0,0512	0,0355	0,0264	0,0205	0,0164	0,0136	0,0114	0,0098	0,0085	0,0074	0,0065	0,0059	0,0053
	ML	811	0,1259	0,0774	0,0532	0,0391	0,0301	0,0241	0,0197	0,0165	0,0140	0,0121	0,0106	0,0093	0,0083	0,0075
00050	SM	130	0,0988	0,0682	0,0512	0,0405	0,0332	0,0280	0,0240	0,0209	0,0185	0,0166	0,0150	0,0137	0,0125	0,0115
	JE	219	0,1822	0,1352	0,1073	0,0888	0,0757	0,0659	0,0584	0,0523	0,0473	0,0433	0,0399	0,0369	0,0344	0,0322
	OI	311	0,1003	0,0770	0,0591	0,0454	0,0348	0,0267	0,0206	0,0157	0,0121	0,0093	0,0071	0,0055	0,0042	0,0032
	BU	432	0,0686	0,0492	0,0380	0,0308	0,0258	0,0221	0,0193	0,0170	0,0153	0,0138	0,0126	0,0116	0,0107	0,0099
	HR	523	0,0365	0,0270	0,0215	0,0177	0,0151	0,0131	0,0116	0,0104	0,0094	0,0086	0,0079	0,0073	0,0068	0,0064
	PL	626	0,1463	0,0788	0,0488	0,0329	0,0236	0,0177	0,0137	0,0109	0,0089	0,0074	0,0062	0,0053	0,0046	0,0040
	TL	726	0,1463	0,0788	0,0488	0,0329	0,0236	0,0177	0,0137	0,0109	0,0089	0,0074	0,0062	0,0053	0,0046	0,0040
	ML	812	0,0816	0,0523	0,0372	0,0280	0,0221	0,0180	0,0150	0,0128	0,0110	0,0096	0,0085	0,0076	0,0069	0,0062
00160	SM	131	0,0975	0,0700	0,0541	0,0438	0,0367	0,0314	0,0274	0,0242	0,0217	0,0196	0,0179	0,0164	0,0152	0,0141
	JE	220	0,0905	0,0792	0,0693	0,0607	0,0531	0,0465	0,0406	0,0356	0,0311	0,0272	0,0238	0,0208	0,0183	0,0160
	OI	311	0,1003	0,0770	0,0591	0,0454	0,0348	0,0267	0,0206	0,0157	0,0121	0,0093	0,0071	0,0055	0,0042	0,0032
	BU	431	0,0842	0,0729	0,0632	0,0548	0,0474	0,0411	0,0356	0,0309	0,0267	0,0231	0,0200	0,0174	0,0151	0,0131
	HR	524	0,1246	0,0760	0,0517	0,0379	0,0291	0,0231	0,0188	0,0157	0,0133	0,0115	0,0100	0,0088	0,0078	0,0070
	PL	627	0,1715	0,1201	0,0840	0,0587	0,0411	0,0288	0,0202	0,0141	0,0099	0,0069	0,0048	0,0034	0,0024	0,0017
	TL	725	0,0819	0,0512	0,0355	0,0264	0,0205	0,0164	0,0136	0,0114	0,0098	0,0085	0,0074	0,0065	0,0059	0,0053
	ML	811	0,1259	0,0774	0,0532	0,0391	0,0301	0,0241	0,0197	0,0165	0,0140	0,0121	0,0106	0,0093	0,0083	0,0075
00200	SM	130	0,0988	0,0682	0,0512	0,0405	0,0332	0,0280	0,0240	0,0209	0,0185	0,0166	0,0150	0,0137	0,0125	0,0115
	JE	219	0,1822	0,1352	0,1073	0,0888	0,0757	0,0659	0,0584	0,0523	0,0473	0,0433	0,0399	0,0369	0,0344	0,0322
	OI	311	0,1003	0,0770	0,0591	0,0454	0,0348	0,0267	0,0206	0,0157	0,0121	0,0093	0,0071	0,0055	0,0042	0,0032
	BU	433	0,0320	0,0302	0,0286	0,0270	0,0254	0,0241	0,0227	0,0215	0,0203	0,0192	0,0181	0,0171	0,0162	0,0153
	HR	525	0,0142	0,0130	0,0119	0,0112	0,0105	0,0100	0,0095	0,0089	0,0085	0,0082	0,0078	0,0075	0,0072	0,0070
	PL	626	0,1463	0,0788	0,0488	0,0329	0,0236	0,0177	0,0137	0,0109	0,0089	0,0074	0,0062	0,0053	0,0046	0,0040
	TL	727	0,0317	0,0258	0,0219	0,0192	0,0172	0,0156	0,0143	0,0133	0,0124	0,0116	0,0110	0,0104	0,0100	0,0095
	ML	812	0,0816	0,0523	0,0372	0,0280	0,0221	0,0180	0,0150	0,0128	0,0110	0,0096	0,0085	0,0076	0,0069	0,0062

12.4 Priloga 4: Dodatne naravovarstvene vsebine

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnoesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Preglednica/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000062 Gradac	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	78 ha	78 ha	neugodno
	SI3000263 Kočevsko		106.790 ha	107 ha	neugodno
(6210) Polnaravna suha travnišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (*pomembna rastišča kukavičevk) *	SI3000263 Kočevsko	Ta habitatni tip sestavljajo travniki ali pašniki na apnencih, dolomitih, redkeje na flišu ali peskih in starih prodiščih. Njihova rastišča so suha, svetla in topla, podlaga je nevtralna ali rahlo bazična, z malo hranili. Ne prenesejo gnojenja, razen na zelo pustih tleh, kjer uspevajo tudi ob zmernem gnojenju. Poraščajo pobočja gričevij (razen severnih), kjer so plitva, mestoma razgaljena tla. Ne prenesejo močne vlage, kakor tudi ne zastajanja vode. Potrebujemo ekstenzivno pašo ali košnjo 1-2-krat letno, prvič po odvetu večine travniških rastlin, brez gnojenja, s sušenjem sena na travniku, ne škodi jim paša na koncu sezone (avgust-oktober). V Sloveniji se ta habitatni tip pojavlja raztreseno na primernih površinah (negnojeno, zlasti karbonatna tla, prisojna pobočja). Ogrožajo ga gnojenje travnikov, baliranje sena, spreminjanje travnikov v njive, zaraščanje z lesnimi vrstami, ponekod tudi planinarjenje in izgradnja infrastrukture.	6.615 ha	9 ha	neugodno
(91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)	SI3000062 Gradac	Semkaj štejemo tako nižinske poplavne hrastovo-belogabrove gozdove kot tudi hrastovo-belogabrove gozdove gričevnatega sveta. Prvi rastejo v nižinah na občasno poplavljenih rastiščih, nivo podtalne vode je visok. Med drevesnimi vrstami najdemo dob, beli gaber in črno jelšo. Zaradi melioracij, urbanizacije, krčitve za kmetijske namene in drobljenja so zelo ogroženi. Drugi se pojavljajo na gričevjih na bolj suhih tleh, ravno tako pa jih gradita beli gaber in ena vrsta hrasta, v tem primeru graden. Tudi ti so že v veliki meri spremenjeni (npr. izkrčeni za kmetijsko rabo). V Sloveniji se habitatni tip pojavlja v vzhodnem delu države (Krakovski gozd, Dobrava, Goričko, ob Muri).	669 ha	442 ha	neugodno
	SI3000263 Kočevsko		2.842 ha	59 ha	neugodno
(9180) Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih *	SI3000263 Kočevsko	Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.	7.928 ha	16 ha	neugodno
(91K0) Ilirski bukov gozdovi (Fagus sylvatica)	SI3000263 Kočevsko	Ilirski bukov gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski	57.322 ha	22 ha	Neugodno (pomlajevanje jelke)

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

(Aremonio-Fagion))	SI3000267 Gorjanci - Radoha	podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.	8.503 ha	964 ha	ugodno
--------------------	-----------------------------	--	----------	--------	--------

Preglednica/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	SI3000062 Gradac	Spretni del telesa in sprednja krila so črne barve, z zelenim kovinskim sijajem in značilnim črtastim vzorcem od svetlo rumene (na notranji strani) do umazano bele barve (na zunanji strani). Zadnja krila in zadek so cinobor rdeče barve, krila s tremi večjimi črnimi lisami, zadek pa z malimi črnimi pikami. Samice se ne razlikujejo od samcev, so le za spoznanje večje in imajo debelejši zadek. Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrastu, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebkii hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	86 ha	55 ha	ugodno
	SI3000263 Kočevsko		10.476 ha	20 ha	ugodno
	SI3000267 Gorjanci - Radoha		1.125 ha	163 ha	ugodno
človeška ribica, močeril (<i>Proteus anguinus</i>)*	SI3000062 Gradac	Odrasli osebkii ostanejo podobni ličinkam: ima močno podaljšano, cilindrično telo in stransko sploščen rep, na zatilju imajo peresaste škrge, ki jih ohranijo celo življenje, okončine so kratke. V dolžino zraste do 30 cm. Poznamo dve podvrsti: pri P. a. anguinus je telo rožnatobele barve, oči so majhne in prekrite s kožo, pri P. a. parkelj pa je telo črnosive barve, oči so majhne, vendar jih ne prekriva koža. Ocenjujejo, da močeril v naravnem okolju dočaka okoli 58 let, osebkii v ujetništvu pa so živeli tudi po 70 let. Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12°C. Ogroženost močerila je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.	78 ha	78 ha	neugodno
mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000263 Kočevsko	Razmeroma majhen netopir (trup z glavo meri 45-58 mm). Na kratkem gobčku ima črno golo kožo, nosnice so usmerjene navzgor, uhlji so črni, široki, na čelu pri osnovi zrasli, majhne oči ležijo ob sami osnovi uhljev. Dlaka je dolga in svilnata, pri osnovi črna, kasneje rjavo črna, konice pa so belkaste ali rumenkaste, trebuh je sivo rjav, letalna opna je črna, prhut je široka. Živi v gozdnatih območjih.	99.530 ha	104 ha	ugodno
	SI3000267 Gorjanci - Radoha		11.569 ha	1.527 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

		Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči in mrežekrilci. Priložnostni selivec - do 290 km, razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline) pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.			
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	SI3000263 Kočevsko	Po obliki spominja na žabo, zraste do 5 cm, po hrbtu pa ima bradavice. Oglašča se z zvonkim uu-uu, ob nevarnosti se vrže na hrbet in pokaže živobarven trebuh, ki je pri tej vrsti rumeno-črn. Ličinke so paglavci, ki imajo ovalen trup z repom in so brez okončin. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebkovi so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	106.790 ha	107 ha	neugodno: preredka mreža mokrotnih habitatov v gozdu brez rib
mah <i>Buxbaumia viridis</i>	SI3000263 Kočevsko	Je težko opazen, posamično rastoč akrokarp listnat mah, visok do 2,5 cm. Sporofit predstavlja nesorazmerno velika (0,5 – 0,7 cm) podolgovata, rumenordeča do rdečerjava kapsula. Lističi so razmeroma majhni, resasti. Moški gametofit je kratkoživ, v maloštevilnih skupinah ali posamičen. Preživi lahko nekaj tednov. Zrel ženski gametofit ima obliko majhnega mehurčka, s premerom manj kot 1 mm. <i>Buxbaumia viridis</i> je pionirska, saprolignikolna vrsta. Poseljuje že precej razpadla debela, veje in šore iglavcev, nekoliko redkeje se naseli na listastih drevesih. Raste na razmeroma zasenčenih mestih, pri visoki zračni vlažnosti. Na posameznem štoru raste le eden ali nekaj rastlin. Primarni habitat vrste predstavljajo jelovi gozdovi. Vrsta je ogrožena zaradi odstranjevanja odmrlega lesa, predvsem velikih gnijočih debel, in fragmentacije habitatov ter botaničnega zbiranja.	78.268 ha	4 ha	ugodno
mah <i>Dicranum viride</i>	SI3000263 Kočevsko	<i>Dicranum viride</i> listnat, akrokarp mah, ki tvori sploščene, temno olivnozeleno do skoraj črne blazinice visoke 1,5 – 4 cm. Stebelca so pokončna. Lističi so dolgi 4 – 6 mm in široki 0,5 – 0,75 mm. Je mezofilna, acidofilna vrsta senčnih rastišč. Poseljuje lubje ob vznožju listopadnih, predvsem starih dreves v strnjenih listopadnih (predvsem bukovih) gozdovih. Vrsta se pojavlja v majhnih šopih ali posameznih blazinicah z majhno gostoto, skupaj z drugimi vrstami, ki poseljujejo isti habitat. V Sloveniji vrsta uspeva na razpadajočih bukovih ostankih, deblih in štorih v montanskem pasu do 1000 m n.m., redko pa sega v kolinski pas pod 500 m n.m. Vrsta je ogrožena zaradi podiranja gostiteljskih dreves ter dreves v bližnji okolici, kar spreminja mikroklimatske razmere. Vrsta je občutljiva tudi na zračno onesnaženost.	78.268 ha	4 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

volk (<i>Canis lupus</i>)*	SI3000263 Kočevsko	Je največji predstavnik družine psov, ki zraste do 140 cm in tehta do 70 kg. Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Je izreden, pretežno nočno dejaven plenilec, ki se združuje v krdele in se zaradi skupinskega lova loteva tudi večjih živali. V lovskih pohodih, ki so včasih dolgi tudi več sto kilometrov, plen navadno izčrpajo v utrujajočem pregonu. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Že od nekdaj ga je človek preganjal zaradi napadov na drobnico, ki so bolj verjetni ob pomanjkanju parkljaste divjadi. Kljub slabemu slovesu človeku ni nevaren. Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	86.227 ha	9 ha	ugodno
škrlatni kukuj <i>Cucujus cinnaberinus</i> (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	SI3000263 Kočevsko	11 do 15 mm velik hrošček s podolgovatim, paralelnim in sploščenim telesom. Glava, ovratnik in pokrovke so izrazito rdeče barve, noge in tipalnice pa so črne. Glava je nagrbčena, ovratnik in pokrovke pa so rebrasti. Vrsta živi najraje pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor). V obeh razvojnih fazah se prehranjuje plenilsko, ličinke pa se delno prehranjujejo tudi z lesnim drobirjem. Slednje najdemo pogosto skupaj z ličinkami kozličkov, s katerimi se tudi hranijo. Razvoj traja dve leti ali več. Vrsto ogroža način gospodarjenja z gozdovi, pri katerem se stara in umirajoča drevesa odstranjuje.	75.556 ha	56 ha	neugodno stanje habitata (premalo odmrle lesne biomase večjih dimenzij)
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	SI3000263 Kočevsko	38-46 mm velik metulj. Zgornja stran kril ima rdečkasto osnovno barvo s črnim mrežastim vzorcem in kremasto belimi lisami. Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebkovi se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osončene. Hranijo se v glavnem na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.	67.717 ha	105 ha	ugodno
veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>)	SI3000263 Kočevsko	Metulj ima bela krila s sivo do črno liso na zgornji strani krila spredaj, ki sega vse do konice. Pri samicah je ta lisa pogosto reducirana. Spodnja stran zadnjih kril je sivo bela do rumenkasto siva, žile so sivo poprašene, čez krila pa lahko potekata še dve vzporedni, poševni sivi progi. Vrsta je vezana na tople, vlažne, presvetljene in vrzelaste listnate in mešane gozdove z dobro razvitim zeliščnim slojem in pestrim gozdnim robom, v dolinah ob potokih in rekah, od nižin do 800 m nadmorske višine. Metulji potrebujejo za prehrano cvetoče naktarialne rastline v gozdni	67.717 ha	105 ha	ugodno
	SI3000267 Gorjanci - Radoha		5.966 ha	1.421 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

		podrasti, na vrzelih in gozdnem robu. Samice odlagajo jajca na nekatere vrste stročnic (spomladanski in črni grahor ter nekatere grašice), s katerimi se prehranjujejo izlegle gosnice. Glavni dejavniki ogrožanja vrste so veliki posegi v gozdne površine (goloseki, nadomeščanje drevesnih vrst z monokulturami iglavcev), intenzivno odstranjevanje podrasti in čiščenje gozdnih robov ter klimatske spremembe z vse toplejšimi in sušnimi poletji.			
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	SI3000263 Kočevsko	Sodi med največje vrste hroščev v Evropi. Samci, ki so navadno večji, zrastejo od 25 do 75 mm – značilna je raznolikost zaradi različne kvalitete hrane, ki je dostopna ličinkam. Telo je podolgovato, široko in deloma sploščeno. Čeljusti samcev so preobražene v rogovju podobno tvorbo - od tu tudi slovensko vrstno ime – rogač. Glava, ovratnik in noge so črne ali temnorjave barve, obarvanost pokrovk variira od temnorjavih do kostanjevo-rdečih. Razvoj je vezan na različne vrste listopadnega drevja, med katerimi prevladujejo hrasti. Samice rogača odlagajo jajčeca v ali od šture, stara ali padla drevesa. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko). Celoten razvoj poteka zelo počasi, tudi do pet let. Odrasli hrošči, ki živijo samo nekaj tednov, so največkrat aktivni v mraku, prehranjujejo se z različnimi rastlinskimi izločki. Ocenjujemo, da vrsta v Sloveniji še ni ogrožena, čeprav je bila uvrščena na rdeči seznam zaradi pretirane zbirateljske vneme (posebno zelo veliki primerki samcev). Neprimeren poseg pri gospodarjenju v gozdovih je s stališča vrste preizko sekanje dreves (tik nad tlemi).	76.092 ha	95 ha	neugodno
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	SI3000263 Kočevsko	Za to vrsto mačke so značilni čopi dolgih dlak na koncu uhljev. Tehta 16-34 kg, samci pa so večji in težji od samic. Razen v času parjenja je samotar. Je specializiran plenilec, ki lovi iz zasede. Najpogostejši plen so manjši parkljarji (srnjad, gamsi), lahko pa pleni tudi jelenjad, divje prašiče, jazbece, zajce, divje mačke ter gozdne jerebe. Gozd, v katerem živi je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Ris je plašna žival in človeku ni nevaren. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmelec volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	86.227 ha	9 ha	neugodno: problem številčnosti populacije (premajhne izolirane populacije)
	SI3000267 Gorjanci - Radoha		9.309 ha	1.176 ha	neugodno: problem številčnosti populacije (premajhne izolirane populacije)
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	SI3000263 Kočevsko	20 do 38 mm velik hrošč z robustnim, podolgovatim in paralelnim telesom; žametno sivomodre barve, na vsaki pokrovki ima po dve črni pegi, noge in tipalnice so dolge in sivočrne. Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Poleg naravnih ovir, kot so reke, z gradnjami cest in avtocest postavljamo se več mej	80.440 ha	95 ha	neugodno
	SI3000267 Gorjanci - Radoha		10.322 ha	1.451 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

		med populacijami vrste. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo, vendar pa zaradi povpraševanja po bukovem kozličku na evropskih zbirateljskih borzah obstaja nevarnost izlavljanja hroščev v komercialne namene.			
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)	SI3000263 Kočevsko	Srednje velik netopir (trup z glavo meri 40-56 mm). Smrček je gol, rožnat, vrh gobčka pa je rdeče rjav, uhlji so svetlo sivo rjavi, trikotne oblike, visoki, lma jih povsem iztegnjene tudi med zimskim spanjem. Telo je pokrito z razmeroma dolgo dlako, ki je ob osnovi temnejša kot pri konici; hrbet je svetlo rjav do rdeče rjav, trebuh pa je sivkasto rjav, prhut je svetlo sivo rjava, kratka in široka. Živi v strukturno bogatih gozdovih, s slojem grmičevja in nizkih dreves, predvsem v dinarskih jelovo bukovih gozdovih do 1800 m visoko. Prezimuje v stambah in jamah oziroma umetnih rovih. Poleti si najde zatočišče v drevesnih duplih in gnezdilnicah, zatočišča pa menja vsak ali vsak drugi dan. Hrano lovi v frfotajočem, živahnem letu, 1-10 m od tal. Najbolj mu ustrezajo mirne noči, brez vetra. Lovi predvsem nočne metulje, košeninarje in hrošče, pa tudi suhe južine, pajke, žuželke ličinke in druge, ki jih pobira s podlage. Ogroža jo zmanjševanje gozdnih površin (predvsem starih sestojev).	99.530 ha	104 ha	ugodno
	SI3000267 Gorjanci - Radoha		11.569 ha	1.527 ha	ugodno
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	SI3000263 Kočevsko	Srednje velik netopir (trup z glavo meri 50-63 mm). Razmeroma kratki in široki uhlji so temno sivo rjave barve, gobček je rdeče rjav, dlake volnatega kožuha so na hrbtu tribarvne: osnova je siva, sredina je slamnato rumena, konica pa živo rdeče rjava, trebuh je rumenkasto siv, prhut je široka s temno sivo rjavo letalno opno. Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mreno. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova kotišča v stambah, ki so tudi najbolj izpostavljena.	90.802 ha	107 ha	ugodno
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	SI3000263 Kočevsko	Velik in močan netopir (trup z glavo meri 68-83 mm). Kratek, širok gobček je kratek in širok, skoraj gol, rožnato rjave barve; uhlji so razmeroma visoki in široki; telo je pokrito z zmerno dolgo in gosto dlako, pri osnovi rjave, na konicah pa svetlo sivo rjave barve, včasih z rdečkastim odtenkom; trebuh je belkasto siv. Prhut je razmeroma široka. Zelo je podoben ostrouhemu netopirju, le nekoliko večji. Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko; poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stambah; za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Plen pobira v nizkem letu s tal in listov (krešiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, murni). Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame	80.724 ha	107 ha	neugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

		in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).			
južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)	SI3000263 Kočevsko	Netopir iz skupine podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve. Ušesa so velika, koničasta, trup z glavo meri okoli 5-7 cm, po hrbtu je sivo rjav, po trebuhu sivkast. Živi na toplih južnih pobočjih in v dolinah z listnatimi gozdovi ter na kmetijskih območjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji in hrošči. Potrebuje bližino vode in jame z različnim temperaturnim režimom, kjer tudi prezimuje. Poleti se čez dan zateka v toplejše dele jam ali v podstrešja stavb. Glavni vzrok ogroženosti je uporaba pesticidov pri zatiranju žuželk ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (osvetljevanje delov jam, motnje s strani obiskovalcev, vandalizem in neustrezne prenove zgradb). Preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov)	90.393 ha	105 ha	ugodno
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	SI3000263 Kočevsko	Največji netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 5-7 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je svetlo rjava, po trebuhu bolj sivkasta, letalna opna je močna in skoraj povsem črna. Živi v toplih gozdovih na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta - v jame se zateka tako v času zimskega spanja kot poleti, ko tam preživi dan. Poleti ga najdemo tudi na podstrešjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo hrošči in nočni metulji. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (od vandalizma, motenj, do neustreznih prenov zgradb).	79.482 ha	105 ha	ugodno
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	SI3000263 Kočevsko	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. V zatočišču z zloženimi krili prekrijejo telo. Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	61.994 ha	105 ha	neugodno
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*	SI3000263 Kočevsko	15 do 38 mm velik hrošč s podolgovatim in paralelnim telesom in dolgimi členastimi tipalkami. Je modre barve, na pokrovkah ima po tri prečne črne pege in tudi sklepi členov tipalk so črni. Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hrošči so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hlodi, poškodovana debela in veje, štori...),	33.436 ha	87 ha	neugodno (upadanje populacije)
	SI3000267 Gorjanci - Radoha		8.758 ha	1.203 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

		kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlovov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljne predelave lesa, že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.			
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	SI3000263 Kočevsko	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm, večinoma pa doseže okoli 18 cm. Po videzu spominja na močerada, samec ima na hrbtu žagasto nazobčan greben, samica pa živo rumeno črto. Ličinke so podobne staršem, na zunaj se razlikujejo le v tem, da imajo zunanje škrge, s čimer so vezane na življenje v vodi. Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo boujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	106.790 ha	107 ha	neugodno
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)*	SI3000263 Kočevsko	Poleg severnega medveda je rjavi medved največja danes živeča zver. Njegovo močno telo meri v dolžino 150-250 cm, rep ima kratek. Največji samci tehtajo pri nas več kot 200 kg, samice pa so občutno manjše. Je samotarska žival, ki lahko živi tudi do 35 let. Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Prehrana: pretežno (90%) rastlinojed (plodovi bukve, hrasta, kostanja, leske, oreha, drena, jerebika, maline, jagode, borovnice, robide, hruške, jabolka, slive,..., trava, gobe,...), mravlje, mrhovina, mladiči rastlinojedov ipd. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetsko bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.	86.227 ha	9 ha	ugodno
	SI3000267 Gorjanci - Radoha		9.309 ha	1.176 ha	ugodno
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	SI3000267 Gorjanci - Radoha	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je ponavadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrnji. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč	127 ha	11 ha	neugodno
	SI3000388 Vrčica		5 ha	manj kot 1 ha	neugodno
	SI3000389 Rožnodolski potok		manj kot 1 ha	manj kot 1 ha	neugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

		ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.			
lepi čeveljc (<i>Cypripedium calceolus</i>)	SI3000267 Gorjanci - Radoha	Lepi čeveljc je 20-60 cm visoka zelnata trajnica z jajčastimi listi, ki so spiralasto nameščeni. Cvetovi so največji med evropskimi orhidejami, z živo rumeno medeno ustno vrečaste oblike, preostali listi cvetnega odevala so rdečerjavi, sulicasti, zoženi v dolgo konico. Oprašujejo jih samice kožokrilcev, pri čemer medena ustna deluje kot cvetna past, ki omogoča žuželki izhod le mimo prašnika ali brazde. Prvih 6-10 let živi na račun simbiotskih gliv. Raste v svetlih bukovih in mešanih gozdovih in na robovih gozdov v submontanskem in montanskem pasu. Njena rastišča so polsenčna, na zračnih suhih tleh na karbonatni podlagi. V Sloveniji se pojavlja predvsem v Alpah, sicer pa je evrazijski florni element. Ogrožajo ga množično obiskovanje njegovih rastišč, nabiranje, onesnaževanje zraka z dušikovimi spojinami, pogozdovanje in naravno zaraščanje z lesnimi vrstami.	11.266 ha	1.493 ha	ugodno
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	SI5000013 Kočevsko	Koconogi čuk je majhna sova z belo obrobljenim obraznim diskom in rumenimi očmi. Peruti so temno rjave z belimi pikami. Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna. Hrani se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	97.522 ha	107 ha	neugodno
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	SI5000013 Kočevsko	Pri gozdnem jerebu sta oba spola varovalno rjavo-sivo obarvana, samec pa ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. V času svatovanja se oglašja s tihim piskanjem, ki zahteva dober sluh. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni, mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane. Ogroža ga opuščanje tradicionalnega pašništva na planinah.	93.101 ha	104 ha	neugodno
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	SI5000013 Kočevsko	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno in z rdečo kapo. Živi v mešanih bukovno-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Njen jezik je močno lepljiv, na konici pa ima 4-5 kaveljčkov, s katerimi lahko izza lubja potegne ličinke hroščev. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka. Zaenkrat ni	94.292 ha	107 ha	ugodno (ni podatkov o prisotnosti)

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

		ogrožena, njena evropska populacija je narasla.			
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	SI5000013 Kočevsko	Mali skovik je najmanjša evropska sova, malce večja od vrabca. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij. Hrani se s pticami pevkami (meniščki, ščinkavci, čiški ipd.) in malimi sesalci, ki jih lovi predvsem v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, zlasti pozimi. V Sloveniji je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.	97.522 ha	107 ha	ugodno (ni podatkov o prisotnosti)
vijeglavka (<i>Jynx torquilla</i>)	SI5000013 Kočevsko	Vijeglavka je majhna, varovalno rjavosivo progasto obarvana žolna, ki je ime dobila po značilnem zvijanju vratu vstran, kadar je soočena s potencialnim plenilcem. Prebiva v presvetljenih gozdovih, parkih in mozaični kmetijski krajini s številnimi visokodebelnimi sadovnjaki in drevesnimi mejicami. Je edina žolna, ki si ne teše dupla sama, ker ima prešibak kljun. Zasede naravna dupla ali stara dupla ostalih žoln, lahko pa prevzame aktivno duplo drugim vrstam (sinicam, muharjem ali vrabcem). Hrani se skoraj izključno z mravljami, ki jih lovi na mravljiščih z dolgim, lepljivim jezikom. Je selivka, ki prezimuje v Afriki južno od Sahare, v manjšem številu v Sredozemlju, na gnezdišča v Sloveniji pa se vrne v začetku aprila. Ogrožena je zaradi izginjanja primernih gnezdišč (visokodebelnih sadovnjakov z dupli) in intenzifikacije kmetijstva.	10.530 ha	11 ha	ugodno
rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>)	SI5000013 Kočevsko	Samec rjavega srakoperja ima sivo glavo, črno očesno masko, rjav hrbet in rožnate prsi ter trebuh, samica je rjavosivih tonov s progami po bokih in trebuhu. Prebivajo v mozaični kmetijski krajini z drevesno-grmovnimi mejicami, grmišči in košenimi travniki. Gnezdo si spletejo v gostem, trnastem grmovju. Hranijo se z žuželkami (zlasti hrošči), malimi sesalci, pticami in plazilci. Lovijo s preže, najraje na sveže pokošenih površinah pa tudi na makadamskih cestah. Odvečno hrano shranjujejo nabodeno na trne ali odlomljene veje. Rjavi srakoper je selivka, ki prezimuje v V in J Afriki, vrne se aprila. V Sloveniji je zaenkrat še pogost gnezdilec, medtem ko je po Evropi njegova številčnost močno upadla zaradi intenzifikacije kmetijstva, ponekod je celo izumrl (Velika Britanija).	8.002 ha	10 ha	neugodno
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	SI5000013 Kočevsko	Sršenarja od kanje ločimo po manjši, sivi glavi in daljšem repu z značilno razporejenimi tremi prečnimi progami. Naseljuje odprte gozdovi s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi kožekrilci (ose, sršeni, čmrlji), spomladi tudi z drugimi žuželkami, dvoživkami, plazilci, malimi sesalci, jajci in mladiči ptic, občasno tudi s sadeži. Žuželkam v letu sledi do gnezda, ki ga nato izkoplje (koplje tudi do globine 40 cm). Osje zelo pred zaužitjem odščipne s kljunom. Sadeže obira z vej ali pobira po tleh, s kremplji odstrani morebitno koščico. Spretno lovi tudi peš na tleh. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	97.522 ha	107 ha	ugodno (ni podatkov o prisotnosti)

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

pivka (<i>Picus canus</i>)	SI5000013 Kočevsko	Pivka ima siv trebuh, zelene peruti, rumenkasto zeleno trtico in črn brk, samec pa poleg tega še majhno rdečo kapo. Ime je dobila po oglašanju »piu-piu-piu«, katerega ton proti koncu pada. Naseljuje mešane in listnate gozdovi, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	96.656 ha	106 ha	ugodno
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	SI5000013 Kočevsko	Kozača je velika sova z dolgim repom in rumenkastim kljunom. Gnezdi v zrelih jelovo-bukovih gozdovih z gozdnimi jasami in posekami v duplu ali na vrhu odlomljenega drevesa. Partnerska vez traja vse življenje, partnerja pa jo vzdržujeta celo leto. V Sloveniji gnezdi skoraj izključno na jugu države, v dinarskih gozdovih. Hrani se z malimi sesalci in pticami. Njena populacijska nihanja so močno vezana na nihanja glodavcev, v letih z malo glodavci ne gnezdi. Je stalnica s celoletnim prehranjevalnim teritorijem, ki ga mlade ptice vzpostavijo jeseni v letu izvalitve.	97.166 ha	106 ha	ugodno

Preglednica/KVU: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

Ident. št.	Ime jame	Kratka oznaka	Režim vstopa	Konkretna varstvena usmeritve
41061	Judovska hiša	Spodmol, kevdr	odprta jama z nadzorovanim vstopom	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam.
41812	Lebica	Jama s stalnim tokom	odprta jama s prostim vstopom	Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: - Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. - Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča. - Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. - Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. - Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
41840	Vodenica	Jama z občasnim tokom	odprta jama s prostim vstopom	
42315	Bezgovica	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
42316	Malikovec	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43180	Pintarca	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43181	Kambičkina jama	Spodmol, kevdr	odprta jama s prostim vstopom	
43182	Brezno v Gabrevju	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43183	Prepad na Plutovem bregu	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43184	Prepad v Kopinju	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43185	Korošec	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
44994	Rihtarica	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
46273	Praprot	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
46274	Škofov prepad	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
46277	Zjot	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
46581	Brezno na Vimolu 1	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

46582	Brezno na Vimolu 2	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
46676	Jama dobrega pajka	Jama z breznom in etažami, poševna jama, Jama z bazeni nakapane vode	odprta jama s prostim vstopom
47509	Stezijska jama	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47715	Brezno pri Pribišju	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
47886	Čerenkova prepadna	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
47902	Preloge 1	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
48001	Jama ob Krupi	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
48002	Mala Bezgovica	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
48003	Pečina ob Krupi	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
48004	Jama v Stranski vasi	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom
48005	Medvednica	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
48006	Brezno v Vogrju	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48046	Brezno pod Peščenikom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
48174	Preloge 2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48175	Preloge 3	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
48176	Požiralnik Bajer	Jama stalni ponor	odprta jama s prostim vstopom
48194	Brezno pri Ciganskem placu	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48552	Urbičevo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48675	Robidovka	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48676	Brezno Štanga	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48677	Gobanovo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
48678	Kukarca	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49029	Brezno pri obračališču 2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49030	Jama 1 pri tabli	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49031	Jama 2 pri Tabli	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49032	Jama pod gradom Smuk	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49033	Trioglato brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49274	Brezno na gasilskem igrišču	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49275	Brezno pod Sodjim Vrhom	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
49299	Preloge 4	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49344	Polšnica v Ravnem bukovju	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49455	Cestnica	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom

49747	Brezno nad Brezjem	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49877	Gadna jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
49893	Brezno Sv. Lovrenca	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49894	Brezno v Ravnem bukovju 1	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
49895	Brezno v Ravnem bukovju 2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49896	Brezno na Škrilji	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
49897	Brezno pod Kamnim vrhom	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50189	Votlina v predoru Semič	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50779	Izvir jamske školjke	Jama stalni izvir	odprta jama z nadzorovanim vstopom
50955	Preloge 5	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
50976	Brezno na Vimolu 5	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51109	Brezno pri gmajnah	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51469	Brezno pri Pucarjevem globočaku	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51470	Brezno Pri tabli	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51472	Jama v Beležih	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
51966	Brezno pod Semeničem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
53129	Trave 1	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
53130	Trave 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
53653	Jama pod Judovsko hišo	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom
53654	Jama pri Semeniču	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
53681	Spahnjenka na Starem Gabru	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
53993	Poševna jama pod Hribom	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom
54293	Jama na Taljanovi kopi	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
54294	Jama v travi	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom
54494	Draškovec 1	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
54495	Draškovec 2	Brezno	odprta jama s prostim vstopom
54496	Draškovec 3	Brezno	odprta jama s prostim vstopom

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

Kartni del načrta

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritve ter ukrepe.

1. Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 4.770,73 ha gozdov, od tega 95,5 % zasebnih gozdov, 4,2 % državnih gozdov in 0,3 % gozdov lokalnih skupnosti. Celotna GGE leži v občini Semič. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

2. Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze oziroma tipe sestojev. Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev večji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev večji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

3. Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Zorn, M. 1974) in (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

4. Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Semič prevladujejo večnamenski gozdovi, le manjši del površine pa je uvrščen v kategorijo varovalnih gozdov.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

5. Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcije gozdov in stopnje njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

6. Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Območja Natura 2000: POO Bela Krajina, POO Gradec, POO Lahinja, POO Kočevsko, POO Gorjanci – Radoha, POO Vrčica, POO Rožnodolski potok in POV Kočevsko.

Ekološko pomembna območja: EPO Kočevsko, EPO Gorjanci, EPO Krupa, EPO Lahinja in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Območja	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	4.921,09
Ekološko pomembna območja	3.118,88
Natura 2000	2.494,40
Naravne vrednote	121,91

Zavarovanih območij in upravljalskih con ni v GGE.

7. Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - Prikaz funkcij gozdov.

8. Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (1.864,92 ha) ima jakost ukrepanja od 16 do 20 %. Najpogostejša vrsta sečnje je redčenje, ki skupno predstavlja 3.122,31 ha. V skupini poseka redčenja je najpogostejša jakost poseka od 16 do 20 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	24,51	759,09	1.824,56	502,59	11,56
102 - pomladitveni posek	0,00	0,00	40,36	48,47	1.286,07
Skupaj	24,51	759,09	1.864,92	551,06	1.297,63

V okviru GGE je 246,03 ha gozdnih površin uvrščenih med mladovja ter 27,69 ha sestojev, pri katerih v tem desetletju ni predviden možni posek.

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

9. Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 145,75 ha, nege 765,91 ha, za varstvo pa smo predvideli 75 dnin.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

10. Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjeveci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

V GGE območij za poenostavljeno izbiro drevja ni.

11. Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

12. Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Novo mesto 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

1. Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti 1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina v ha	Indeks v %
Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.746,73	100,0
Novo določene gozdne površine	95,51	2,0
Novo izločene površine	45,84	1,0
Izkrčene površine v preteklem obdobju	25,67	0,5
Skupna površina gozda novega načrta	4.770,73	100,5
Površine v zaraščanju	117,39	-
Druga gozdna zemljišča	21,11	-

Razlogi za novo določene in novo izločene površine se nahajajo v vključitvi več kot 20 let zaraščajočih se površin v masko gozda, v prilagoditvi meje enote novemu zemljiško katastrskemu načrtu, v različni kvaliteti zarisa gozdne maske (novejše in kakovostnejše podlage) ter v izločitvi javnih cest in vodotokov. Glavnina krčitev je nastala zaradi spremembe v kmetijska zemljišča, delno pa tudi zaradi gradnje objektov in ureditve kamnoloma.

2. Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu 1 : 25.000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gozdarjenje z gozdovi.

Na Karti 2a so prikazana območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Takšnih površin je v enoti 280,7 ha.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica: Pregled površin večfunkcionalnih območij

Območje	Površina (ha)	Delež od gozdnega prostora (%)
1. območje	0,00	0,00
2. območje	0,00	0,00
3. območje	0,00	0,00
4. območje	5,16	0,10
Skupaj	5,16	0,10

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija,
2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,
3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,
4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

Gre za območje ob izviru reke Krupe. Tukaj prihaja do prepletanja različnih skupin funkcij, in sicer ekoloških (hidrološke in biotske) ter socialnih (lesnoproizvodna, turistična, estetska in funkcija varovanja naravnih vrednot).

3. Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost	Površina (ha)	Delež (%)
Zelo velika intenzivnost	425,99	8,93
Velika intenzivnost	1.543,71	32,36
Srednja intenzivnost	2.674,39	56,06
Majhna intenzivnost	126,64	2,65
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	4.770,73	100,0

V enoti prevladujejo gozdovi z srednjo in veliko intenzivnostjo gospodarjenja. Gozdov z zelo veliko in veliko intenzivnostjo je malo. Gozdov brez načrtovanih ukrepov ni.

4 Gozdovi s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

V gozdnogospodarski enoti prevladujejo večnamenski gozdovi (4.725,14 ha), ostalo pa predstavljajo varovalni gozdovi (45,59 ha).

5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.

Gozdov za sanacijo v enoti nismo opredelili.

6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prosto živečih živali in biotske raznovrstnosti

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina v ha	Delež v %
Pasišča	9,67	0,20
Skupaj	9,67	0,20

Karta št. 6 v merilu 1 : 25.000 je namenjena prikazu območij zimovališč, grmišč, pasišč, mirnih con in koridorjev.

V GGE Semič ni zimovališč, grmišč, mirnih con in koridorjev.

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v ha	Delež v %
Natura 2000	2.494,40	50,69
EPO	3.118,88	63,38

Površine in deleži so prikazani za celoten gozdni prostor.

Območja Natura 2000: POO Bela Krajina, POO Gradec, POO Lahinja, POO Kočevsko, POO Gorjanci – Radoha, POO Vrčica, POO Rožnodolski potok in POV Kočevsko.

Ekološko pomembna območja: EPO Kočevsko, EPO Gorjanci, EPO Krupa, EPO Lahinja in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku [Atlas voda](#).

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja gozdov po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	55,66	0,76
Vodovarstvena območja - občinski	13,02	0,18
Kopalne vode	0,00	0,0
Referenčni odseki vodotokov	0,00	0,0
Referenčni odsek na jezerih	0,00	0,0
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	9,13	0,12
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah	0,25	0,00
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0,00	0,0
Območja redkih poplav	0,00	0,0
Območja zelo redkih poplav	0,00	0,0
Plazljiva območja iz NUV1		
1 – Zanimljiva pojavljanja plazov	2.010,00	27,46
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.288,43	17,60
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.332,29	18,20
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	135,74	1,85
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	145,16	1,98
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	9,11	0,12
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	1.756,91	24,00
Zahtevni zaščitni ukrepi	0,00	0,0
Strogo varovanje	0,00	0,0
Celotna površina GGE	7.319,99	100,0

8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE ni gozdov, kjer je krčenje prepovedano.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, 2.918,21 ha, kar predstavlja 61,2 % površine gozdov.

V enoti je 45,59 ha varovalnega gozda, kjer krčenje gozda ni dovoljeno kar predstavlja 1 % površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom Zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo, 1.806,93 ha, kar predstavlja 37,9 % površine gozdov.

9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

9 Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami in gozdnimi vlakami

Na karti št. 9 so v merilu 1:25.000 poleg javnih, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev. Na karti so prikazana tudi območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest in vlak ter poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, letni možni posek večji od 4 m³/ha in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. V GGE je gozdnih cest 43,58 km. Produktivna dolžina javnih cest je 86,78 km. Odprtost s produktivnimi cestami je 27,3 m/ha. V GGE ni območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75 % in kjer je letni možni posek večji od 4m³/ha. Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 573,8 km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 120 m/ha. V GGE ni površin, ki bi ustrezale navedenim kriterijem.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.